

Styrelse: Avesta Vatten och Avfall AB
Plats: Modellvägen 2
Tid: måndagen den 8 juni 2026 kl.13:15

Ärende

1. **Mötet öppnas**
2. **Val av justerare och tid**
3. **Dialog om ägartillskott**
4. **VD-brev 2026**
5. **Ekonomisk rapportering 2026**
6. **Projekt och pågående aktiviteter 2026**
7. **Riktlinje för kommunikation**
8. **Fjärrtransport Återvinningstjänster**
9. **Upphandling - förbränning av restavfall 2025**
10. **Information om rapportering av miljörapport 2025**

Ärende

11. **Återrapportering intern kontroll 2026**

12. **Uppföljning verksamhetsplan 2025**

13. **Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete 2025/2026**

14. **Beslut om fortsatt beredning gällande tvättvatten från Bäsinge slakteri**

15. **Systemval glas- och metallförpackningsinsamling**

16. **Tryckstegring norra Horndal**

17. **Delgivningar 2026**

Johan Lundin
Ordförande

Josefine Lissbol
VD och sekreterare

Handläggare:
Josefine Lissbol

Återrapportering – Dialog Avesta kommun angående ägartillskott

Bakgrund

Styrelsen gav VD i uppdrag under sammanträde 2026-03-09 (§ 26) att bjuda in Avesta kommun för dialog kring ägartillskott för att möta kommande investeringsbehov.

VD och ordförande hade ett dialogmöte med tillförordnad kommundirektör och ekonomichef 2026-04-08. Dialogen var god och Avesta kommun informerar att de i dagsläget inte ser något behov av ägartillskott till bolaget.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Handläggare:
Josefine Lissbol

VD-Brev, juni 2026

Bakgrund

VD presenterar ett VD-brev inför varje styrelsemöte med syfte att ge god insyn i bolagets arbete för uppfyllelse av affärsplan och verksamhetsplan.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Bilagor

VD-brev, juni 2026

Verkställande direktör informerar

Inledning

VD-brevet syftar till att ge styrelsen insyn i Avesta Vattens arbete för att säkra uppfyllelse av affärsplan och verksamhetsplan.

Organisation

Uppföljning organisation.

Personal

Vakanser

En VA-chef har rekryterats och inleder sin anställning från och med 1 juni.

En underhållsarbetare har rekryterats och inleder sin anställning från och med 1 augusti.

Bolaget har vidare rekryterat en VA-ingenjör som startar sin anställning från och med 1 oktober.

Avesta Vatten har en drifttekniker som kommer gå i pension i slutet av 2026. Befintlig drifttekniker är den medarbetare med högst kompetens inom bolaget för vattenmätarbyte. Rekrytering av drifttekniker för vattenmätare pågår.

Skatter och avgifter

Inbetalning av skatter och avgifter har skett i enlighet med gällande regelverk.

Löneöversyn

Process för Löneöversyn 2026 färdigställdes under mars månad och utbetalning av nya löner skedde den 1 april. Löneprocess har skett helt i enlighet med BÖK 2025, bilaga 1.

Kontorslokaler

Bolaget har fortsatt dialog med Avesta Industristad angående lokaler. Just nu arbetar Avesta Industristad i dialog med Avesta Vatten med förslag till utformning av kontorsytor och åtgärder för att säkerställa en ändamålsenlig arbetsmiljö avseende kontorsmiljö.

Avesta Vatten har flyttat från Högdelen till ny lokal vid Koppardalen.

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827-5084

Då vakanta tjänster har tillsatts innebär det att bolaget inte har kontor så det räcker till samtliga medarbetare. Det innebär att förändringar i nyttjande av kontor kommer behöva genomföras. Två VA-ingenjörer som tidigare suttit i varsitt kontor behöver från och med 1 juni dela kontor 339 med varandra. VD och Projektchef kommer från och med 1 oktober behöva turas om att sitta i kontor 338 och flexibel kontorsplats (vilken har placerats i lokal 312).

Ambitionen är att förändringen ska vara tillfällig fram till att Avesta Vattens fått fler kontor på Modellvägen 2. Förändringen om tillfällig placering av medarbetare har förhandlats med de fackliga organisationerna.

Lokala kollektivavtal

Avesta Vatten har kallat till förhandling med fackliga organisationer för semesterväxling och möjligheten för studier på högskola (7,5 högskolepoäng).

Upphandlingar av verksamhetssystem VA och Avfall

Avesta Vatten har publicerat annonsering för upphandling av verksamhetssystem för VA och Avfall.

Dokumenthanteringsplan för personalhandlingar

Avesta kommun har genomfört en uppdaterering av dokumenthanteringsplan för personalhandlingar. Vilket innebär att dokument kopplat till personalhandlingar kommer ske digitalt och arkiveras digitalt. Detta kommer innebära en mer säker hantering av personalhandlingar då arkivering sker per automatik.

Pulsmätning för effektivare uppföljning av arbetsmiljö

Avesta Vatten har upprättat en instruktion för att inleda med pulsmätningar för en mer kontinuerlig uppföljning av medarbetarnas arbetsmiljö.

Pulsmätningar är korta, frekventa undersökningar som skickas ut till medarbetarna för att snabbt fånga upp deras engagemang, motivation och upplevelse av arbetsmiljön här och nu. De är enklare än traditionella medarbetarundersökningar och kan genomföras löpande, exempelvis veckovis, månadsvis eller kvartalsvis, med några frågor åt gången. Detta gör det möjligt att följa utvecklingen över tid och identifiera både styrkor och utmaningar i organisation.

Ägardialog

VD och ordförande har återrapporterat till ägaren via ägardialog den 19 maj.

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827-5084

Systematiskt brandskyddsarbete

Avesta Vatten arbetar löpande med att säkra ett systematiskt brandskyddsarbete. Projektchef och Driftchef VA-verk har getts till uppdrag att säkra all nödvändig dokumentation och uppföljning kopplat till anläggningar. VD ansvarar för dokumentation och uppföljning tillsammans med Avesta Industristad för Modellvägen 2.

VD deltar i koncerngemensamt arbete med att upprätta förslag till ny arbetsmiljöpolicy som ska beslutas i kommunfullmäktige.

Mvh

Josefine Lissbol, Vd
Avesta Vatten och Avfall AB

Handläggare:
Magdalena Andersson

Ekonomirapport april 2026

Sammanfattning

Månadsrapport för perioden januari till och med april 2026 överlämnas.

Bolaget som helhet

Budgeterat årsresultat	1 096 tkr
Prognos för året	982 tkr
Avvikelse från budget	-114 tkr

Resultaträkning i tkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsbudget	Årsprognos
Övergripande	0	0	0	0	0
VA-verksamheten	-116	430	-546	1 289	1 148
Avfallsverksamheten	474	-64	539	-193	-166
RESULTAT	358	365	-7	1 096	982

Utfall

Bolagets resultat per april uppgår till 358 tkr, varav VA-verksamheten -116 tkr och Avfallsverksamheten 474 tkr

Bolagets ekonomiska utfall för perioden uppvisar i huvudsak en stabil utveckling utan betydande avvikelser mot budget. De variationer som förekommer är förväntade och kan hanteras inom den fastställda budgetramen. Samlat görs bedömningen att resultatet håller sig inom beslutad budget och att de avvikelser som förekommer inte motiverar några justeringar eller avvikelseförklaringar för perioden.

Investeringar

INVESTERINGAR	Utfall	Budget	Avvikelse Budget	Årsbudget	Årsprognos
Övergripande	0	0	0	0	0
VA-verksamheten	7 102	32 775	-25 673	98 325	114 475
Avfallsverksamheten	561	7 515	-6 954	22 545	36 070
Summa	7 663	40 290	-32 627	120 870	150 545

Investeringar per april uppgår till 7 663 tkr, varav VA 7 102 tkr och Avfall 561 tkr.

Bilagor

- Månadsrapport januari – april 2026

Förslag till beslut

- Ekonomirapport april 2026 godkänns.

Månadsrapport

Avesta Vatten och Avfall AB

Januari - April 2026

Avesta Vatten och Avfall AB

Bolaget som helhet

Budgeterat årsresultat	1 096 tkr
Prognos för årets resultat	982 tkr
Akkumulerad budgetavvikelse	-114 tkr

Driftredovisning (tkr)

Resultaträkning i tkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsbudget	Årsprognos
Intäkter	37 063	38 544	-1 481	115 632	118 382
Personalkostnader till investeringar	1 211	1 277	-66	3 832	3 800
Kostnader	-18 704	-18 737	33	-56 211	-59 080
Personalkostnader	-11 228	-12 570	1 342	-37 709	-36 546
Avskrivningar	-4 671	-4 300	-371	-12 900	-14 000
Rörelse resultat	3 672	4 215	-543	12 645	12 556
Finansnetto	-3 314	-3 850	536	-11 549	-11 574
RESULTAT	358	365	-7	1 096	982

Redovisat per verksamhet

Resultaträkning i tkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsbudget	Årsprognos
Övergripande	0	0	0	0	0
VA-verksamheten	-116	430	-546	1 289	1 148
Avfallsverksamheten	474	-64	539	-193	-166
RESULTAT	358	365	-7	1 096	982

Kommentar

Bolagets ekonomiska utfall för perioden uppvisar i huvudsak en stabil utveckling utan betydande avvikelser mot budget. De variationer som förekommer är förväntade och kan hanteras inom den fastställda budgetramen. Samlat görs bedömningen att resultatet håller sig inom beslutad budget och att de avvikelser som förekommer inte motiverar några justeringar eller avvikelseförklaringar för perioden.

Den globala och nationella omvärlden fortsätter att präglas av osäkerhet, vilket kan påverka bolagets kostnadsutveckling under kommande perioder. Fortsatt svängningar på energi- och bränslemarknaderna kan riskera att driva upp driftkostnaderna, samtidigt som inflationstryck och högre räntenivåer kan leda till ökade kostnader för både investeringar och finansiering. Därtill kan förändringar i leverantörskedjor och ökade materialkostnader, inte minst kopplat till bygg- och anläggningssektorn, påverka planerade projekt och underhållsåtgärder. Sammantaget innebär omvärldsläget att bolaget behöver fortsatt god kostnadskontroll och beredskap för att hantera variationer i både löpande drift och planerade investeringar.

Intäkter

Att intäkterna i perioden är lägre än budgeterat beror till största delen på säsongvariationer. Dessa variationer är årligt återkommande och förväntas jämnas ut över året.

Taxorna för VA är höjda med 13% och Avfallstaxor (hushållsavfall) är höjda med 8%

Kostnader

Att kostnaderna i perioden är något lägre än budgeterat beror till största delen på säsongvariationer. Dessa variationer är årligt återkommande och förväntas jämnas ut över året.

De prognostiserade avskrivningarna är ca 2 Mkr högre än budget. Det beror på att bolaget planerade att förändra avskrivningstiden för VA-ledningar från 50 år till 75 år, vilket inte ännu har gjorts. Vi planerar att genomföra förändringen under 2026.

Årsprognosen för räntekostnaderna är i nivå med budget beroende på lägre räntenivåer samt att upptag av nya lån har skjutits fram till senare under året.

Budget för perioden är årsbudgeten dividerat med 12 och multiplicerat med antal månader i perioden. Det innebär att det finns säsongvariationer i utfallen för perioden som inte finns med i budgeten för perioden.

Årsprognos

Prognosutveckling per månad med beräknad Årsbudgetavvikelse							
	Feb	Mar	Apr	Aug	Sep	Okt	Årsbudget
Avvikelse	42	-250	-114				
Prognos	1 138	846	982				1 096

Antaganden inför årsprognos

- Utökad personal under året, ca -2 500 tkr
- Löneökningar från och med maj, ca -750 tkr
- Lakvattenintäkt, ca +3 900 tkr

Investeringar (tkr)

INVESTERINGAR	Utfall	Budget	Avvikelse Budget	Årsbudget	Årsprognos
Övergripande	0	0	0	0	0
VA-verksamheten	7 102	32 775	-25 673	98 325	114 475
Avfalls verksamheten	561	7 515	-6 954	22 545	36 070
Summa	7 663	40 290	-32 627	120 870	150 545

Kommentar

De större VA-investeringar som planerats under året är nytt reningsverk i Näs, tryckstegringsstationer, nytt område Lerbäcksleden samt ledningsförnyelser.

De större planerade investeringar för avfallsverksamheten för året avser utbyggnation av Gruvgärdet ÅVC, inköp av kärl för FNI samt inköp av lastväxlare.

Årsprognosen är justerad till 75 % från tidigare prognos, baserad på tidigare års utfall. Kommunfullmäktige har godkänt förslagen till utökad investeringsram för projekt Horndal-Näs Spillvattenrening och investeringsram ÅVC Gruvgården 2,0, Krylbo 8:17 under april 2026.

Gemensam verksamhet (Styrelse och ledning)

Resultaträkning i tkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsbudget	Årsprognos
Intäkter	142	105	37	315	425
Interna gemensamma intäkter	4 878	4 711	167	14 133	14 313
Kostnader	-2 890	-2 532	-358	-7 596	-8 349
Personalkostnader	-2 015	-2 181	166	-6 544	-6 049
Avskrivningar	-92	-92	-1	-275	-276
Rörelseresultat	22	11	10	33	64
Finansnetto	-22	-11	-10	-33	-64
RESULTAT	0	0	0	0	0

Kommentar

Den gemensamma verksamhetens ekonomiska utfall för perioden uppvisar i huvudsak en stabil utveckling utan betydande avvikelser mot budget. De variationer som förekommer är små, förväntade och kan hanteras inom den fastställda budgetramen. Samlat görs bedömningen att verksamheten håller sig inom beslutad budgetram och att de mindre avvikelser som förekommer inte motiverar några justeringar eller avvikelseförklaringar för perioden. Prognosen för helåret bedöms därmed som oförändrat stabil.

Intäkter

Kostnaderna för den gemensamma verksamheten fördelas ut 75% till VA-verksamheten och 25% till Avfallsverksamheten i samband med månadsbokslut. Det är de gemensamma intäkterna.

Kostnader

Kostnadsutvecklingen ligger nära budget och de avvikelser som syns är marginella. Variationerna beror på periodiseringar. Jämfört med både budget 2026 och utfallet för 2025 noteras inga betydande förändringar som påverkar helårsprognosen negativt.

VA-verksamheten

Budgeterat årsresultat	1 289 tkr
Prognos för helår	1 148 tkr
Akkumulerad budgetavvikelse	-141 tkr

De 3 största ekonomiska utmaningarna för VA-verksamheten just nu är:

- Stora investeringar: ökade lånebehov, räntor och avskrivningar.
- Ökade driftkostnader.
- Begränsade möjligheter att själv bygga upp kapital.

De 3 största åtgärderna för VA-verksamheten just nu är:

- Översyn av projektstyrningsmodell kopplat till investering och ekonomisk uppföljning.
- Översyn av investeringsprocess kopplat till koncernövergripande riktlinje för investeringar.
- Systematiskt arbete med förnyelseplan.

De 3 största utvecklingsarbeten som pågår för VA-verksamheten just nu är:

- Utveckla vårt arbete med 10-års driftbudget och Eksim-modell.
- Ställningstagande kring nytt reningsverk för Avesta.
- Utveckla vår egen organisation för förnyelsearbeten.

Verksamhetsredovisning

Avesta Vatten och Avfall AB har till uppdrag av Avesta kommun att förvalta och bygga ut det allmänna ledningsnätet för drick- och spillvatten. Att anlägga reningsverk, med tillhörande vatten- och spillvattenledningar, som ska hålla under en lång tid är en stor investering och en krävande process med många inblandade, allt från myndigheter, mark- och fastighetsägare till exploatörer och entreprenörer.

Vi arbetar med kontinuerligt med att utföra insatser för att säkerställa driftsäkra ledningsnät. Vi har och hanterar regelbundet vattenläckor. Vi genomför kontroller, ronderingar och provtagning av våra anläggningar för att säkerställa att de är driftsäkra.

Vi arbetar aktivt med att säkerställa att vi har rätt kostnader genom avtalsuppföljning och genomgång av våra processer för att se om vi kan arbeta på ett annat sätt för att säkra att vi har rätt kostnader.

Många kommuner står inför stora utmaningar med ett stort investeringsbehov som behöver lånefinansieras. Branschorganisationen Svensk Vatten belyser att viktiga faktorer som påverkar taxorna är stigande kostnader för råvaror, energi samt ränte- och avskrivningskostnader som genereras av ett allt ökande investeringsbehov.

Svenskt Vatten ser vidare att det finns ett ökat fokus på avloppshantering från flera håll. EU har beslutat om flera nya direktiv som påverkar Sveriges VA-organisationers uppdrag och framtida arbete.

På nationell nivå ökar uppmärksamheten kring vattenförsörjningsfrågor.

Verksamhetsstatistik

Under perioden har bolaget levererat en total mängd för dricksvatten på totalt 814 250 m3, fördelat enligt nedanstående tabell.

Levererad mängd dricksvatten för aktuell period.

Vattenverk	Mängd (m3)
Germundsbo	242 735
Brunnbäck	571 515
Totalt	814 250

Under samma period har vi renat totalt 965 406 m3 spillvatten enligt nedanstående tabell.

Hanterad mängd spillvatten för aktuell period.

Reningsverk	Mängd (m3)
Krylbo	789 416
Horndal	144 212
Näs	31 778
Totalt	965 406

Verksamhetsområdet ledningsnät arbetar aktivt med att utföra underhåll av våra ledningsnät och har utfört totalt 1 301 insatstillfällen under perioden, fördelat enligt nedanstående tabell. Insatser består i exempelvis rotskärningar, byte av ventiler, och filmning av ledningsnät.

Antal genomförda insatstillfällen för verksamhetsområde ledningsnät för aktuell period.

Insatstillfällen	Antal Planerade (st)	Antal Genomförda (st)
Vattennätet	990	830
Spillvattennätet	445	398
Dagvattennätet	65	53
Ledningskollen	20	20
Antal (st)	1520	1301

Under perioden har vi drabbats av olika problem på ledningsnätet såsom exempelvis vattenläckor på vårt ledningsnät för vatten och avloppsstopp. Vi har hanterat och åtgärdat 21 stycken vattenläckor och 19 stycken avloppsstopp.

Resultaträkning

Resultaträkning VA-verksamheten

Resultaträkning i tkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsbudget	Årsprognos
Intäkter	24 582	25 209	-628	75 629	76 684
Personalkostnad till investeringsprojekt och annan verksamhet	1 211	1 277	-66	3 832	3 800
Kostnader	-11 514	-11 169	-346	-33 506	-33 157
Personalkostnader	-7 309	-7 831	522	-23 496	-23 285
Avskrivningar	-4 005	-3 439	-566	-10 317	-12 015
Rörelseresultat	2 964	4 048	-1 083	12 142	12 027
Finansnetto	-3 080	-3 618	538	-10 853	-10 879
RESULTAT	-116	430	-545	1 289	1 148

Kommentar

VA-verksamhetens ekonomiska utfall för perioden uppvisar i huvudsak en stabil utveckling utan betydande avvikelser mot budget. De variationer som förekommer kan hanteras inom den fastställda budgeten. Samlat görs bedömningen att verksamheten håller sig inom beslutad budget och att de avvikelser som förekommer inte motiverar några justeringar eller avvikelseförklaringar för perioden.

Avesta Vatten har tagit höjd för ökade kostnader för elförbrukning och anläggningsavgifter för el i budgeten. En analys (bilaga 1) har genomförts avseende kostnader för elförbrukning och anläggningsavgifter för att kunna göra en mer träffsäker prognos. Analysen visar att prognos för elförbrukning troligen innebär en avvikelse från budget med en utökad kostnad på cirka 240 tkr. Anläggningsavgifterna förväntas bli cirka 170 tkr lägre än budget. Prognosen påverkar inte resultaten i sådan omfattning att några ytterligare åtgärder behöver göras utöver de åtgärder som redan genomförs för att hålla ner våra kostnader. En del i vårt arbete med att minska vår elförbrukning är regelbunden underhåll på våra pumpstationer och utbyte av utjänta pumpar.

Intäkter

Intäkterna för perioden följer i stort den budgeterade nivån. Avvikelser bedöms vara kopplade till säsongsvariationer. Dessa variationer är årligt återkommande och förväntas jämnas ut under året.

VA-taxan är höjd med 13%.

Kostnader

Kostnaderna för perioden följer i stort den budgeterade nivån, med undantag av avskrivningar till följd att omläggning av avskrivningstid för ledningsnät från 50 år till 75 år ännu inte genomförts. Avvikelser bedöms vara kopplade till säsongsvariationer. Dessa variationer är årligt återkommande och förväntas jämnas ut under året.

Årsprognos (tkr)

Prognosutveckling per månad med beräknad Årsbudgetavvikelse							
	Feb	Mar	Apr	Aug	Sep	Okt	Årsbudget
Avvikelse	132	-70	-141				
Prognos	1 421	1 219	1 148				1 289

Kommentar

En mindre negativ avvikelse mot budget som bedöms kunna hanteras under året.

Investeringar (tkr)

INVESTERINGAR	Utfall	Budget	Avvikelse Budget	Års budget	Års prognos
Övergripande VA-verksamhet	125	650	-525	1 950	1 950
Produktion av vatten	926	3 025	-2 099	9 075	15 975
Rening av avloppsvatten	2 646	21 075	-18 429	63 225	63 225
VA-ledningar	3 405	8 025	-4 620	24 075	33 325
Summa	7 102	32 775	-25 673	98 325	114 475

Kommentar

De större investeringar som planerats under året är nytt reningsverk i Näs, tryckstegringsstationer, nytt område Lerbäcksleden samt ledningsförnyelser.

Årsprognosen är justerad till 75 % från tidigare prognos, baserad på tidigare års utfall.

Avfallsverksamheten

Budgeterat årsresultat	-193 tkr
Prognos för helår	-166 tkr
Akkumulerad budgetavvikelse	27 tkr

De 3 största ekonomiska utmaningarna för Avfallsverksamheten just nu är:

- Hantering av utökade fraktioner
- Implementering av fastighetsnära insamling (FNI)
- Ökade kostnader kopplade till prisutveckling, exempelvis drivmedelstillägg samt stigande råvarupriser.

De 3 största åtgärderna för Avfallsverksamheten just nu är:

- Projektering egen omlastningshall
- Systematisk och strukturerad implementering av FNI
- Ansökan om B-tillstånd

De 3 största utvecklingsarbeten som pågår för Avfallsverksamheten just nu är:

- Framtagande av underlag för ansökan om B-tillstånd
- Underlag och beslut för insamling av glas- och metallförpackningar
- Förberedelser för kär lutkörning (papper/plast)

Verksamhetsredovisning

Avfallsverksamheten genomgår just nu en period av omfattande utveckling där både ekonomiska förutsättningar och ökade krav på utsortering och insamling driver arbetet framåt. För att stärka styrningen och skapa en mer hållbar ekonomi fortsätter vi att arbeta med tydliga rutiner, standardiserade processer och en systematisk ekonomiuppföljning som säkerställer att våra resurser används effektivt.

En av de största utmaningarna är implementeringen av fastighetsnära insamling (FNI), vilket innebär både ett omfattande internt arbete och ett betydande kommunikationsarbete gentemot kommuninvånarna. Samtidigt påverkas ekonomin av ökade behandlings- och transportkostnader, kopplat till prisutveckling på bland annat drivmedel och råvaror, samt behovet av att hantera fler och mer detaljerade fraktioner i insamlingen.

För att möta dessa utmaningar pågår flera prioriterade insatser. Projekteringen av en egen omlastningshall är ett viktigt steg för att minska transportbehovet och skapa en mer kostnadseffektiv hantering. Parallellt tas underlag fram inför ansökan om B-tillstånd, vilket är avgörande för verksamhetens fortsatta utveckling och framtida kapacitetsökningar. Vidare pågår arbete med införande av insamling av glas- och metallförpackningar samt förberedelser inför utrullning av kärl för pappers- och plastförpackningar till villakunder.

Som ett led i att möta de ökade insamlingsbehoven och skapa bättre förutsättningar för utsortering och logistik har projektet för att utveckla ytan vid återvinningscentralen Gruvgården startats. Den planerade utökningen omfattar förbättrade infrastrukturlösningar, större hårdgjorda ytor och en omlastningshall som möjliggör mellanlagring av avfall. Detta kommer att ge en mer robust och miljöeffektiv hantering samtidigt som kapaciteten ökar inför framtida krav.

Utöver detta arbetar vi bolagsövergripande med att se över våra befintliga avtal för att säkerställa kostnadseffektivitet och ändamålsenlighet. Tillsammans med arbetet kring taxerevidering bidrar detta till att våra avgifter är rätt prissatta utifrån kostnadstäckning och likabehandling.

Verksamhetsstatistik

Nedan insamlade förpackningsmängder från återvinningsstationer samt mat- och restavfall för perioden.

Fraktion	Enhet	Färgat glas	Ofärgat glas	Pappersfpk	Plastfpk	Metallfpk	Matavfall	Restavfall
Januari	ton	17,1	12,2	22,5	8,7	4,2	81,3	292,7
Februari	ton	9,5	8,0	18,0	7,1	0,0	77,1	253,6
Mars	ton	14,9	13,0	23,0	9,1	4,7	83,1	287,9
April	ton	15,5	14,5	21,3	9,1	0,0	75,6	284,7
Maj	ton							
Juni	ton							
Juli	ton							
Augusti	ton							
September	ton							
Oktober	ton							
November	ton							
December	ton							
Summa	ton	57	47,7	84,8	34	8,9	317,1	1118,9

Resultaträkning Avfallsverksamheten

Resultaträkning i tkr	Utfall	Budget	Avvikelse	Årsbudget	Årsprognos
Intäkter	12 541	13 411	-870	40 232	40 752
Kostnader	-9 378	-9 929	551	-29 786	-31 366
Personalkostnader	-1 903	-2 556	653	-7 669	-7 212
Avskrivningar	-574	-769	195	-2 307	-1 709
Rörelseresultat	686	157	529	470	465
Finansnetto	-212	-221	10	-663	-631
LTAT	474	-64	539	-193	-166

Kommentar

Avfallsverksamhetens ekonomiska utfall för perioden uppvisar i huvudsak en stabil utveckling utan betydande avvikelser mot budget. De variationer som förekommer är små, förväntade och kan hanteras inom den fastställda budgetramen. Samlat görs bedömningen att verksamheten håller sig inom beslutad budgetram och att de mindre avvikelser som förekommer inte motiverar några justeringar eller avvikelseförklaringar för perioden. Prognosen för helåret bedöms därmed som oförändrat stabil.

Intäkter

Intäkterna för perioden följer i stort den budgeterade nivån. Mindre avvikelser bedöms vara kopplade till naturliga säsongsvariationer i mängden inkommande avfall och därmed avgiftsintäkter. Dessa variationer är återkommande över året och förväntas jämnas ut över kommande månader.

Avfallstaxan är höjd med 8% avseende hämtning av hushållsavfall. Slamtaxan är oförändrad.

Kostnader

Kostnadsutvecklingen ligger nära budget och de avvikelser som syns är marginella. Variationerna bedöms bero på periodiseringar samt sedvanliga säsongeffekter kopplade till insamling, transporter och behandling. Jämfört med budget 2026 noteras inga betydande förändringar som påverkar helårsprognosen negativt.

Årsprognos (tkr)

Prognosutveckling per månad med beräknad Årsbudgetavvikelse							
	Feb	Mar	Apr	Aug	Sep	Okt	Årsbudget
Avvikelse	-89	-180	27				
Prognos	-282	-373	-166				-193

Kommentarer

Ingen större avvikelse mot budget.

Investeringar (tkr)

INVESTERINGAR	Utfall	Budget	Avvikelse Budget	Årsbudget	Årsprognos
Avfallsverksamheten	561	7 515	-6 954	22 545	36 070
Summa	561	7 515	-6 954	22 545	36 070

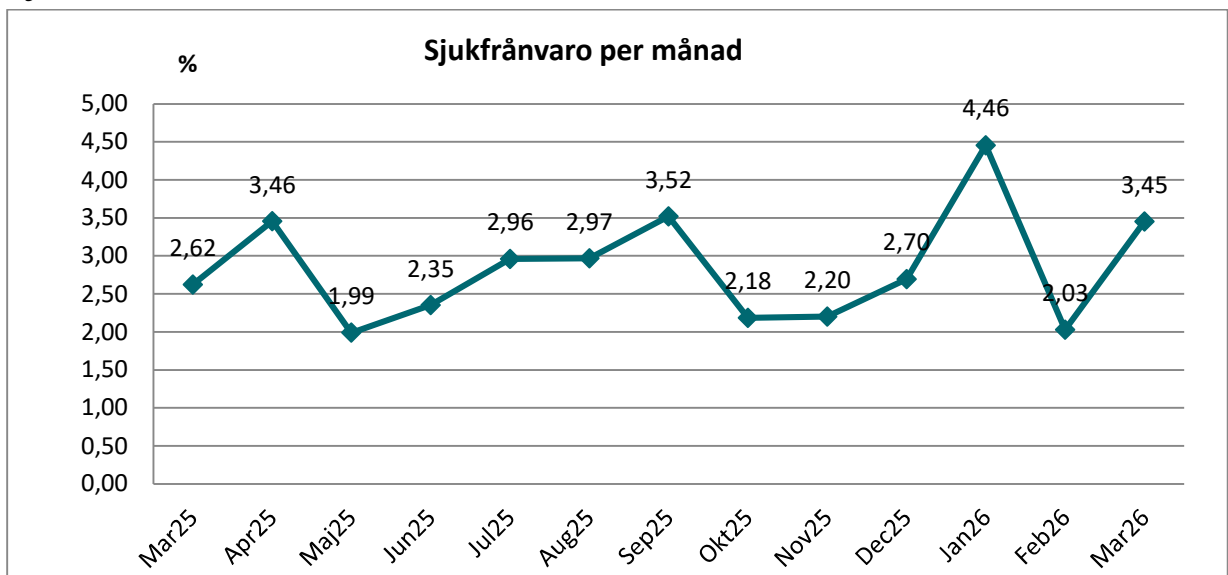
Kommentarer

De större planerade investeringar för året avser utbyggnation av Gruvgärdet ÅVC, inköp av kärl för FNI samt inköp av lastväxlare.

Årsprognosen är justerad till 75 % från tidigare prognos, baserad på tidigare års utfall.

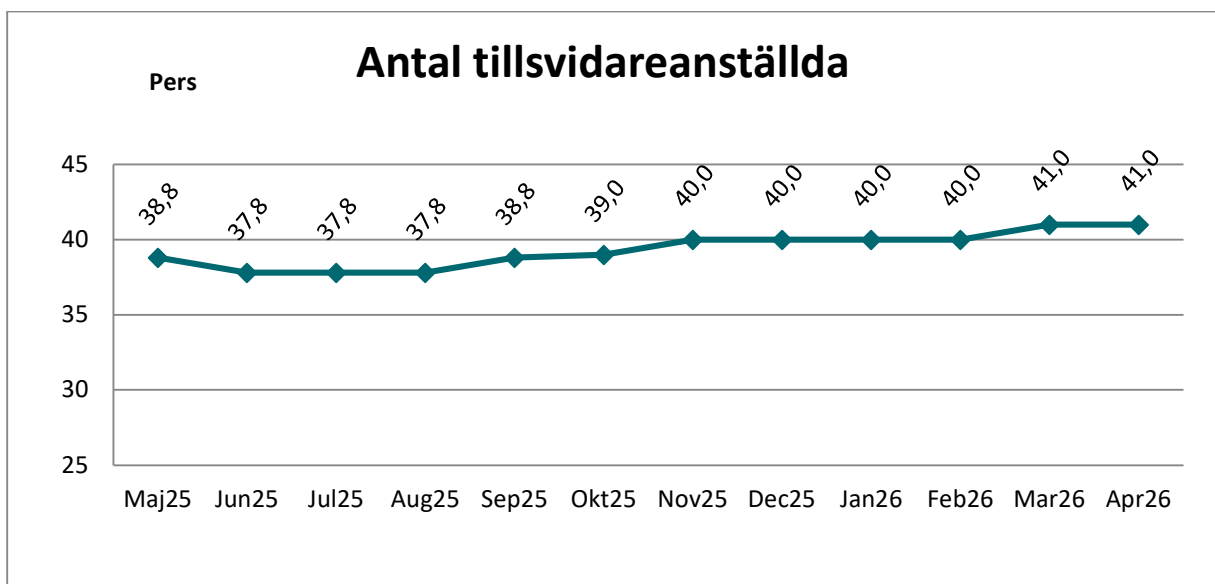
Personalredovisning hela bolaget

Sjukfrånvaro

Bolaget har en låg sjukfrånvaro.

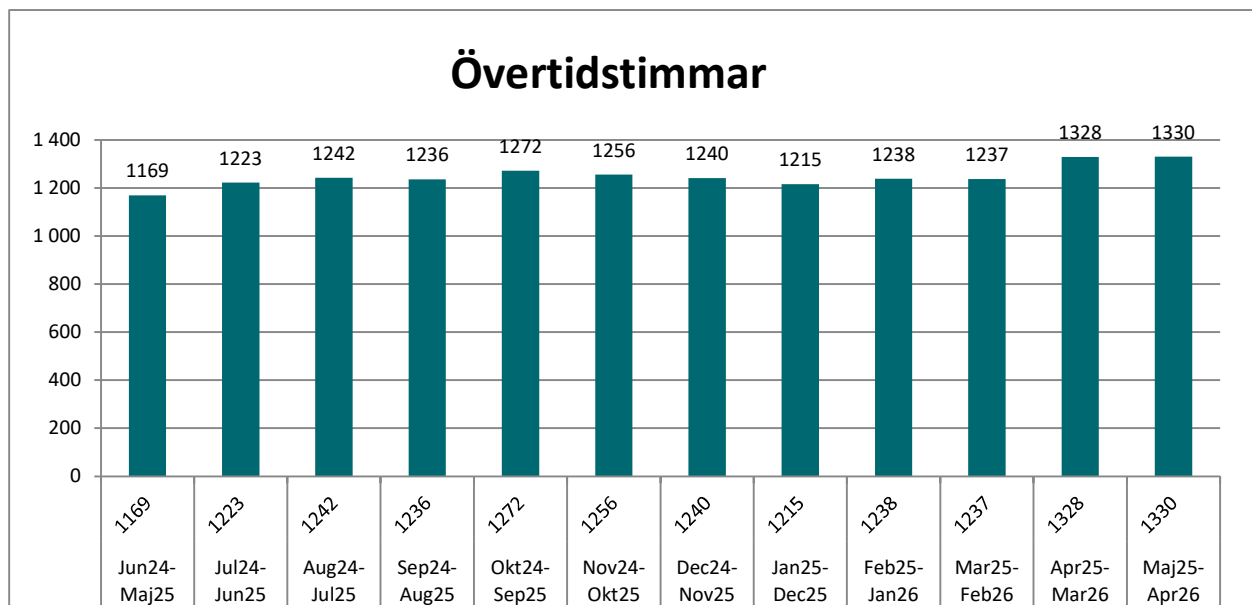
Antal anställda

Avesta Vatten har, per 2026-04-30, 41 tillsvidareanställda.

Bolaget har för närvarande 3 vakanta tjänster, (VA-chef, VA-ingenjör, Underhållsarbetare). Rekrytering av VA-chef är klar, anställs 2026-06-01. De övriga rekryteringarna pågår.

Övertid

Avesta Vatten har 158 övertidstimmar i mars, det är det högsta antalet timmar sedan april 2024. Trenden med minskande övertidstimmar är bruten och ökar nu. Ökningen av timmar beror på att vi har drabbats av flera vattenläckor. Avesta Vatten har 125 övertidstimmar i april.

För perioden april 2025 till mars 2026 uppgår antal övertidstimmar till 1 330. För samma period från föregående år uppgår övertidstimmar till 1 133.

Ekonomisk analys för el- och anläggningskostnader 2026

Bakgrund

En ekonomisk analys av kostnad för elförbrukning och anläggningsavgifter för Vattentjänster har genomförts med anledning av att bolaget i prognosarbetet har noterat att kostnaderna för elförbrukning och anläggningsavgifter perioden januari till april 2026 är ca 250 000 kr högre än tidigare år (2025).

Analys

I tabell 1 redovisas förbrukade kilowattimmar för perioden januari till april 2025 och 2026. Under januari till april 2026 har Avesta Vatten en högre förbrukning av el jämfört med samma period tidigare år. Detta beror i huvudsak på att det har varit kallare under januari och april 2026 jämfört med tidigare år och att priset per kilowattimme har ökat.

Tabell 1. Kostnader för elförbrukning och anläggningsavgifter för Vattentjänster januari till april 2025 och 2026.

	kWh	Elförbrukning	Anläggningsavgifter	Elförbrukning och anläggningsavgifter
Januari – April 2025	1 217 154,70	856 204 (906 996)	1 236 098 (1 233 994)	2 092 302 (2 140 990)
Januari – April 2026	1 331 106,22	1 056 309 (653 186)	1 291 558 (1 216 129)	2 347 867 (1 869 315)
Skillnad mellan perioderna	113 951,52	200 105	55 460	255 565

Bolagets kostnader för elförbrukning och anläggningsavgifter varierar under året med anledning av att temperaturen under året variera. Under de kallare månaderna är kostnaderna högre jämfört med de varma perioderna. Detta illustreras i tabell 2 och 3.

Tabell 2. Kostnad per månad för elförbrukning och anläggningsavgifter under 2025.

	Jan	Feb	Mar	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
63	427 990	252 140	176 011	94 330	121 526	65 283	101 121	91 698	168 940	184 715	189 213	
2 425	617 544	305 416	310 802	158 130	177 911	178 735	371 148	171 548	261 865	241 231	300 460	

Elförbrukning = Blå

Anläggningsavgifter = Röd

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827-5084

Tabell 3. Kostnad per månad för elförbrukning och anläggningsavgifter under 2024.

Jan	Feb	Mars	April	Maj	Juni	Juli	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec
0	-310 170	-182 612	-237 983	-54	-272 758	-77 485	-60 553	-27 169	-50 043	-72 832	-428 568
0	-325 826	-311 319	-338 223	-2 604	-464 000	-3 763	-397 036	-195 327	-2 342	-410 018	-571 997

Elförbrukning = Blå

Anläggningsavgifter = Röd

Tabell 2 visar att förbrukningsavgifterna inkommer 45 % av den totala kostnaden för året under perioden januari till april.

Tabell 3 visar även att för anläggningsavgifterna inkommer ca 40 % av den totala kostnaden för året under perioden januari till april.

Året innan, alltså 2024 ser det likvärdigt ut. Under januari till april 2024 inkommer 42 % av den totala kostnaden för året avseende förbrukningsavgiften, medan för anläggningsavgifterna uppgår den till 32 %.

När bolaget gör sitt prognosarbete behöver bolaget ta hänsyn till de säsongsvariationer som finns. När det gäller elförbrukning och anläggningsavgifterna så behöver man ta hänsyn till att kostnaderna är högre under de kallare månaderna under året. Bolaget behöver även ta hänsyn till rådande och förväntade elpriser. Avesta Vatten har ingått nytt avtal med ny leverantör för er som startade 20260301. I avtalet har Avesta Vatten bundit elpriset med 80 %, vilket innebär att en stor del av priset är fast, vilket är till fördel för bolaget i en omvärld som idag är orolig. Från och med 1 mars 2026 har Avesta Vatten bättre förutsättningar för att säkra en mer stabil kostnadsbild för året. Befintlig leverantör tillhandahåller även ett prognos- och budgetverktyg för elkostnader, vilket underlättar för bolaget att upprätta så väl prognos och budget.

Avesta Vattens analys visar att bolaget troligen kommer få en högre kostnad för elförbrukning än budgeterat för, men lägre kostnad för anläggningsavgifter är budgeterat för, vilket innebär att den totala kostnaden för anläggningsavgift och elförbrukning kommer ligga i nivå med budget.

Tabell 4. Utfall 2023-2025, samt budget och prognos för 2026.

	2023	2024	2025	2026 Budget	Prognos 2026
Anläggningsavgifter	2 697 939	3 022 456	3 097 213	3 648 374	3 479 656
Elförbrukning	2 243 475	1 720 227	1 873 030	1 959 586	2 199 538
Totalt	4 941 414	4 742 683	4 970 243	5 607 960	5 679 194

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827-5084

Handläggare:
Lisa Sirsjö

Projekt och pågående aktiviteter

Bakgrund

Projektchefen redogör för de projekt och aktiviteter som Avesta Vatten arbetar med just nu såsom exempelvis Strömsnäs tryckstegring, utbyggnad ÅVC Gruvgärdet samt framtagande av ny VA-taxa.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Handläggare:
Josefine Lissbol

Förslag till riktlinje för kommunikation

Bakgrund

Avesta Vatten behöver arbeta systematiskt med kommunikation för att säkerställa att kommunikationsprogram och övriga riktlinjer kopplat till kommunikation efterlevs. En förstudie har genomförts i syfte att belysa nuläge, behov och möjliga vägval för organisationens digitala kanaler, med särskilt fokus på webbplats, digital tillgänglighet och kundkommunikation kopplad till införandet av fastighetsnära insamling (FNI). Förstudien föreslår att styrning och avgränsningar kopplat till kommunikation upprättas.

Avesta Vatten omfattas av lagstiftning kopplat till kommunikation. En av dessa rör tillgänglighetsanpassning. I juni 2025 började en ny lag att gälla som bygger på EU:s tillgänglighetsdirektiv. Det syftar till att göra elektroniska tjänster tillgängliga för alla. Bristande tillgänglighet som diskriminering innebär att en person med funktionsnedsättning missgynnas för att tillgänglighetsåtgärder inte genomförts, jämfört med förutsättningen för personer utan funktionsnedsättning.

Avesta Vatten omfattas vidare av krav på att informera våra kunder om hur avfall ska sorteras, hur och var avfall ska lämnas, vilka regler som gäller lokalt, nyttan med återvinning och korrekt hantering.

Genomförd enkätundersökning till våra kunder visar även på ett behov av att initiera våra kommunikationsinsatser för att utöka nöjdheten hos våra kunder. Se nedanstående för en sammanställning av resultat samt mål i verksamhetsplan.

	Resultat från kundundersökning 2025	Mål i Verksamhetsplan 2026
Nöjdhet information om att minimera avfallsmängder	43 %	55 %
Nöjdhet information om källsortering	57 %	75 %
Nöjdhet information om farligt avfall	58 %	72 %
Nöjdhet avseende information om återanvändning.	32 %	-
Nöjdhet avseende vår bemsida som informationskanal gällande	48 %	-
Nöjdhet avseende vår bemsida som informationskanal gällande vatten- och avloppsfrågor	47 %	-
Nöjdhet avseende den information kund får från oss om vatten och avlopp	60 %	60 %

Bolagets arbetsgrupp för kommunikation har upprättat ett förslag till riktlinjen för kommunikation för Avesta Vatten. Den kommer bli ett komplement till befintliga styrdokument och syftar till att rama in hur Avesta Vatten ska arbeta för att säkerställa att kommunikationen sker på ett systematiskt och transparent sätt.

För att uppfylla riktlinjen kommer det finnas behov att förstärka organisationen med en kommunikator. Riktlinjen för kommunikation ligger till grund för vilka arbetsuppgifter kommunikatorerna ska inneha. VD och chefer kommer fortfarande vara ansvariga för informationen för respektive verksamhet. Alla medarbetare kommer fortsättningsvis ansvara för sin kommunikation i enlighet med fastställda styrdokument.

Kommunikatörens arbetsuppgifter bör inrymmas i arbetsbeskrivning som beskrivs i nedanstående tabell.

Område	Arbetsuppgift
Strategisk kommunikation	Stödja ledning och medarbetare i kommunikationsfrågor. Delta i förändringskommunikation (till exempel taxeförändringar, nya system, investeringar). Stötta medarbetare i upprättande av kommunikationsplaner.
	Följa upp att bolaget kommunicerar i enlighet med gällande styrdokument.
	Följa upp att det finns en enhetlig och tydlig kommunikation i bolaget.
	Samordna och leda specifika kommunikationsinsatser, ej löpande kommunikation.
	Ansvarar för upphandling och avtalsuppföljning av hemsida.
	Systemförvaltare för app.
Operativ kommunikation	Ansvara för mallar avseende information och kommunikation (blanketter, brev och informationsutskick)
	Layoutansvarig i vårt verksamhetssystem för VA och avfall.
	Publicerar innehåll under kontorstid för: Webbplats Sociala medier Pressmeddelanden Nyhetsbrev Driftinformation (ej. vattenavstängningar, störningar) Omarbetar informationstext om nödvändigt innan publikation. Texterna ska vara målgruppsanpassade (invånare, företag, politiker).
	Ansvarar för tillgänglighetsanpassning på hemsida.
	Stöttar medarbetare i framtagande av informationsmaterial (kampanjer, skyltar, foldrar). Säkerställer att bolagets information följer gällande styrdokument.
	Ansvarar för information för app
Kris- och störningskommunikation	Ingå i krisorganisationen
	Deltar i koncerngemensamma arbetet med att uppdatera rutiner och mallar för kriskommunikation

	<p>Ansvara för publicering av information vid:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Driftstörningar (t.ex. vattenläckor, avloppsproblem) • Kokningsrekommendationer • Akuta händelser inom avfallshantering
Varumärke och beteendepåverkan	<p>Arbeta med kampanjer för att exempelvis:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Minska felaktig avfallssortering • Uppmuntra vattenbesparing • Öka förståelsen för Va-systemet <p>Arbetar med information för att stärka bolagets varumärke som samhällsnyttig aktör</p> <p>Arbeta för att säkra hållbarhetskommunikation (t.ex. cirkulär ekonomi)</p>
Intern kommunikation	<ul style="list-style-type: none"> • Stötta chefer i intern kommunikation • Ta fram innehåll till intranät • Bidra till att stärka organisationskultur och engagemang

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås godkänna riktlinje för kommunikation.
- Styrelsen föreslås godkänna anställning av kommunikatör till hösten 2027.

Bilagor

Förslag till riktlinje för kommunikation

Förstudie_APP_2026-01-07 - exkl bilagor

	Dokumentnamn	Version	Reviderad av	Datum
	Förstudie	1.0	L. Sirsjö	20250523
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1		J. Lissbol	20250601

Förstudie

(Webb sida och APP)

Allmänt om förstudien

En förstudie är en kritisk inledande fas i projektplaneringen som syftar till att utvärdera genomförbarheten och definiera ramarna för ett projekt. Genom att genomföra en noggrann förstudie kan organisationen identifiera potentiella risker, möjligheter och resurser som krävs för att framgångsrikt genomföra projektet. Förstudien innebär en systematisk insamling och analys av information för att skapa en tydligare bild av projektets mål, omfattning och förutsättningar. Detta inkluderar att förstå intressenternas behov och förväntningar, analysera marknadsförhållanden, tekniska krav och ekonomiska aspekter. Genom att göra detta kan man säkerställa att projektet är välgrundat och har realistiska mål.

En väl genomförd förstudie bidrar till att minimera osäkerheter och förbättra beslutsfattandet. Genom att identifiera och analysera potentiella risker och hinder i ett tidigt skede kan man utveckla strategier för att hantera dessa och därmed öka projektets chanser till framgång. Dessutom hjälper förstudien till att fastställa en tydlig projektplan och budget, vilket är avgörande för att hålla projektet på rätt spår.

Användning

Rubrikerna i förstudien ger vägledning om vilka områden som bör beskrivas. Alla rubriker är inte relevanta i alla projekt men behåll ändå rubriken. Det är möjligt att skapa egna underrubriker för att strukturera innehållet ytterligare.

AVESTA VATTEN OCH AVFALL AB

Datum: 2026-01-07

Skriven av: Lisa Sirsjö

	Dokumentnamn	Version	Reviderad av	Datum
	Förstudie	1.0	L. Sirsjö	20250523
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1		J. Lissbol	20250601

Innehållsförteckning

1	Bakgrund & nuläge.....	3
1.1	Bakgrund.....	3
1.2	Nuläge.....	3
2	Sammanfattning och rekommendation.....	4
2.1	Sammanfattning	Fel! Bokmärket är inte defnierat.
2.2	Rekommendation.....	4
3	Upplevt problem och mål.....	5
4	Undersökning, analys och förstudieresultat	6
5	Rekommendationer och det fortsatta arbetet	7
5.1	Rekommendationer.....	7
5.2	Förslag till plan för det fortsatta arbetet	8

	Dokumentnamn	Version	Reviderad av	Datum
	Förstudie	1.0	L. Sirsjö	20250523
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1		J. Lissbol	20250601

1 Bakgrund & nuläge

1.1 Bakgrund

Avesta Vatten och Avfalls (Avesta Vattens) nuvarande externa webbplats bygger på en äldre version av EPI server (Optimizely CMS) och upplevs idag som tekniskt föråldrad, svår att förvalta och begränsande i vidareutveckling. Webbplatsen är en central kanal för information till kunder och invånare, men det finns indikationer på att den inte längre fullt ut möter dagens krav avseende användarvänlighet, tillgänglighet och digital service.

Särskilt relevant är frågan om webbplatsen uppfyller gällande krav på digital tillgänglighet enligt lag (lagen om tillgänglighet till digital offentlig service, DOS-lagen, som utgår från WCAG 2.1). Bristande tillgänglighet innebär både juridiska risker och en försämrad service till användare med olika funktionsvariationer.

Parallellt med detta står organisationen inför förändringar i avfallshanteringen, bland annat genom införandet av fastighetsnära insamling (FNI). Detta innebär att kunder får fler kärl att hantera och ett ökat behov av tydlig, aktuell och lättillgänglig information, exempelvis om kärلتömning, scheman, driftstörningar och påminnelser.

I dagsläget tillhandahålls viss kundinformation via "Mina sidor", som är kopplade till verksamhetssystemet EDP. Det saknas dock en samlad, modern och användarvänlig digital lösning – exempelvis i form av en app – som kompletterar webbplatsen och proaktivt stödjer kunderna i deras vardag.

Mot denna bakgrund finns behov av en förstudie som utreder:

- om nuvarande webbplattdform är ändamålsenlig och lagenlig ur ett tillgänglighetsperspektiv,
- vilka behov och brister som finns i dagens digitala kundkommunikation,
- samt om en extern eller upphandlad app-lösning, integrerad med befintliga system (t.ex. Mina sidor/EDP), kan vara ett kostnadseffektivt och långsiktigt alternativ eller komplement.

1.2 Nuläge

1.2.1 Webbplats

Den nuvarande webbplatsen:

- är tekniskt ålderstigen och bygger på en äldre EPI server-lösning,
- upplevs som svår att administrera och vidareutveckla,
- har begränsade möjligheter till modern design, mobilanpassning och förbättrad användarupplevelse,
- saknar, eller har oklar status kring, full efterlevnad av gällande tillgänglighetskrav (WCAG 2.1).

Det finns i nuläget ingen genomförd, dokumenterad tillgänglighetsgranskning som säkerställer att webbplatsen lever upp till lagkraven. Detta innebär en osäkerhet både ur ett juridiskt perspektiv och ur ett service- och kvalitetsperspektiv gentemot användarna.

	Dokumentnamn	Version	Reviderad av	Datum
	Förstudie	1.0	L. Sirsjö	20250523
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1		J. Lissbol	20250601

1.2.2 Digital kundkommunikation

Kundinformation distribueras idag främst via:

- webbplatsen,
- Mina sidor (kopplade till EDP),
- samt i vissa fall genom mer traditionella kanaler.

Mina sidor fungerar som en viktig grund för individanpassad information, men gränssnitt och funktionalitet är i huvudsak transaktions- och informationsbaserade och saknar mer användarnära funktioner såsom:

- push-notiser,
- påminnelser om kärلتömning,
- överskådlig hantering av flera kärll vid FNI,
- samt enkel tillgång via mobil enhet.

Behov kopplat till FNI

- Införandet av FNI innebär att kunder behöver hålla reda på:
- fler kärll,
- olika tömningsintervall,
- förändrade rutiner och scheman.

I nuläget finns ingen dedikerad digital lösning som på ett enkelt och proaktivt sätt stödjer detta behov. Risken är att detta leder till ökad kundfrågor, missade tömningar och minskad kundnöjdhet.

Det finns idag ingen app i organisationens regi. Det är oklart:

- vilka färdiga app-lösningar som finns på marknaden inom avfalls- och kundkommunikation,
- i vilken grad dessa kan integreras med EDP och Mina sidor,
- samt vilka kostnader, nyttor och förvaltningskrav som är förenade med en sådan lösning.

Denna nulägesbild visar sammantaget på behovet av en strukturerad förstudie som kan ligga till grund för strategiska beslut kring framtida webbplattform, digital tillgänglighet och kompletterande digitala tjänster såsom app-stöd för kunder.

2 Sammanfattning och rekommendation

Denna förstudie har genomförts i syfte att belysa nuläge, behov och möjliga vägval för organisationens digitala kanaler, med särskilt fokus på webbplats, digital tillgänglighet och kundkommunikation kopplad till införandet av fastighetsnära insamling (FNI).

Förstudien visar att den nuvarande webbplatsen, som bygger på en äldre EPI server-lösning, är tekniskt föråldrad och begränsar möjligheterna till vidareutveckling, effektiv förvaltning och förbättrad

	Dokumentnamn	Version	Reviderad av	Datum
	Förstudie	1.0	L. Sirsjö	20250523
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1		J. Lissbol	20250601

användarupplevelse. Det finns även en osäkerhet kring om webbplatsen uppfyller gällande lagkrav avseende digital tillgänglighet, vilket innebär både juridiska och verksamhetsmässiga risker.

Vidare konstateras att dagens digitala kundkommunikation i huvudsak är reaktiv och inte fullt ut anpassad till kundernas ökade behov av tydlig, individanpassad och proaktiv information. Införandet av FNI förstärker dessa behov, då kunderna får fler kärl och mer komplexa tömningsrutiner att hantera. Befintliga lösningar, inklusive Mina sidor kopplade till EDP, utgör en viktig grund men bedöms inte ensamma vara tillräckliga för att möta framtida krav.

Förstudien pekar på ett tydligt behov av att modernisera den digitala miljön genom antingen en ny webbplatsform eller en omfattande uppgradering av befintlig lösning, i kombination med förbättrad tillgänglighet och användarcentrerad design. Därutöver identifieras en app-lösning, integrerad med Mina sidor och EDP, som ett relevant alternativ eller komplement för att stärka kundkommunikationen, särskilt avseende information om kärltömning och påminnelser.

Sammanfattningsvis ger förstudien ett samlat och strukturerat beslutsunderlag som tydliggör nuläge, problemområden och möjliga utvecklingsvägar. Resultatet utgör en grund för fortsatt arbete och strategiska beslut kring investeringar i framtidssäkra, tillgängliga och kundorienterade digitala lösningar som stödjer verksamheten och införandet av FNI på lång sikt.

3 Upplevt problem och mål

3.1 Upplevt problem

Organisationens nuvarande digitala lösningar upplevs i flera avseenden inte längre möta verksamhetens eller kundernas behov. Den befintliga webbplatsen, som bygger på en äldre EPI server-lösning, är tekniskt föråldrad och svår att förvalta, vilket begränsar möjligheterna till vidareutveckling, förbättrad användarupplevelse och effektiv informationshantering. Det finns även en osäkerhet kring om webbplatsen uppfyller gällande krav på digital tillgänglighet enligt lag, vilket innebär både juridiska risker och risk för bristande service till vissa användargrupper.

Samtidigt har kundernas behov av tydlig, individanpassad och lättillgänglig information ökat, inte minst till följd av införandet av fastighetsnära insamling (FNI). FNI innebär att kunder behöver hålla reda på fler kärl och olika tömningsintervall, vilket ställer högre krav på hur information om exempelvis kärltömning, scheman och förändringar kommuniceras. Dagens lösningar ger begränsat stöd för detta och saknar funktioner för proaktiv kommunikation, såsom påminnelser och notifieringar.

Även om ”Mina sidor”, kopplade till EDP, tillhandahåller viss kundspecifik information, upplevs dessa inte fullt ut stödja ett modernt, användarnära och mobilt arbetssätt. Avsaknaden av en samlat och lättillgänglig digital kanal, exempelvis i form av en app, riskerar att leda till ökad kundbelastning på kundservice, fler missförstånd kring tömningstillfällen samt minskad kundnöjdhet.

3.2 Mål

Målet med förstudien är att skapa ett välgrundat beslutsunderlag för hur organisationens digitala kanaler bör utvecklas för att långsiktigt stödja verksamheten och förbättra servicen till kunderna. Förstudien

	Dokumentnamn	Version	Reviderad av	Datum
	Förstudie	1.0	L. Sirsjö	20250523
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1		J. Lissbol	20250601

ska:

- klarlägga om nuvarande webbplats uppfyller lagkrav avseende digital tillgänglighet och om den är ändamålsenlig ur ett tekniskt och förvaltningsmässigt perspektiv,
- identifiera behov, brister och förbättringsmöjligheter i dagens digitala kundkommunikation,
- utreda förutsättningarna för att införa en modern webbplattform och/eller komplettera med en app-lösning,
- bedöma möjligheterna till integration med befintliga system, särskilt Mina sidor och EDP,
- samt belysa nyttor, risker och övergripande kostnadsbild för olika handlingsalternativ.

Det övergripande målet är att säkerställa tillgängliga, användarvänliga och framtidssäkra digitala lösningar som underlättar för kunderna, stödjer införandet av FNI och bidrar till en effektivare och mer proaktiv kundkommunikation.

4 Undersökning, analys och förstudieresultat

4.1 Undersökning

Förstudien har genomförts genom en översiktlig kartläggning av nuvarande digitala lösningar, verksamhetens behov samt externa förutsättningar. Arbetet har omfattat:

- genomgång av befintlig webbplats ur perspektiven teknik, förvaltning, användarvänlighet och tillgänglighet,
- analys av hur information till kunder idag distribueras via webbplats, Mina sidor och andra kanaler,
- identifiering av verksamhets- och kundbehov kopplade till införandet av fastighetsnära insamling (FNI),
- översiktlig omvärldsbevakning av möjliga webb- och app-lösningar inom avfalls- och kundkommunikation
- dialoger med berörda interna funktioner kring upplevda brister och framtida behov.

Undersökningen har haft ett strategiskt och övergripande fokus och syftar inte till att ersätta en detaljerad kravanalys eller teknisk upphandling.

4.2 Analys

Analysen visar att den nuvarande webbplatsen inte är långsiktigt hållbar ur vare sig tekniskt, förvaltningsmässigt eller användarperspektiv. Den tekniska plattformen begränsar möjligheterna till vidareutveckling och modernisering, och det finns en påtaglig osäkerhet kring efterlevnad av lagkrav för digital tillgänglighet. Detta innebär både en riskexponering och ett hinder för att erbjuda likvärdig service till alla användare.

	Dokumentnamn	Version	Reviderad av	Datum
	Förstudie	1.0	L. Sirsjö	20250523
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1		J. Lissbol	20250601

Vidare visar analysen att dagens digitala kundkommunikation i hög grad är reaktiv och informationsdriven, snarare än proaktiv och användarnära. Införandet av FNI förstärker detta problem, då kunderna får ett ökat informationsbehov som inte fullt ut kan mötas med befintliga lösningar. Särskilt saknas stöd för mobil användning, påminnelser och individanpassad kommunikation.

Mina sidor, kopplade till EDP, utgör en viktig grund för kundspecifik information men bedöms inte ensamma kunna bära hela behovet av framtida digital kundkommunikation. Analysen indikerar att en kompletterande lösning, exempelvis i form av en app, kan skapa betydande mervärden för både kunder och verksamhet, förutsatt att den kan integreras med befintliga system.

4.3 Förstudieresultat

Förstudien resulterar i följande övergripande slutsatser:

- Nuvarande webbplats bör ersättas eller genomgå en större modernisering för att säkerställa lagkrav, användarvänlighet och framtida utvecklingsmöjligheter.
- En systematisk tillgänglighetsgranskning bör genomföras oavsett vald inriktning, för att tydliggöra nuläge och åtgärdsbehov.
- Det finns ett tydligt behov av att utveckla digitala kanaler som bättre stödjer kunderna vid FNI, särskilt avseende information om kärltömning och hantering av flera kärl.
- En app-lösning, integrerad med Mina sidor och EDP, bedöms vara ett relevant alternativ eller komplement till webbplatsen och bör utredas vidare i nästa steg.
- Vidare arbete bör fokusera på att ta fram tydliga mål, krav och prioriteringar samt utvärdera olika handlingsalternativ utifrån nytta, kostnad, risk och förvaltningspåverkan.

Förstudien ger därmed ett samlat underlag som kan ligga till grund för beslut om fortsatt inriktning och eventuella investeringar i nya digitala lösningar.

5 Rekommendationer och det fortsatta arbetet

Utifrån förstudien rekommenderas att organisationen går vidare med ett strukturerat och etappindelad arbete för att säkerställa framtidssäkra, tillgängliga och användarvänliga digitala lösningar.

5.1 Rekommendationer

1. Inleda beslut om inriktning för webbplattform

Organisationen bör ta ställning till om nuvarande webbplattform ska ersättas eller om en ny lösning ska upphandlas. En modern webbplattform bör:

- uppfylla gällande lagkrav för digital tillgänglighet (WCAG 2.1),
- vara tekniskt hållbar och enkel att förvalta,
- stödja mobilanpassning, tydlig struktur och god användarupplevelse,
- möjliggöra framtida integrationer med övriga verksamhetssystem.

2. Genomföra en formell tillgänglighetsgranskning

Oavsett vald teknisk lösning rekommenderas att en strukturerad tillgänglighetsgranskning

	Dokumentnamn	Version	Reviderad av	Datum
	Förstudie	1.0	L. Sirsjö	20250523
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1		J. Lissbol	20250601

genomförs för att tydliggöra nuläge, risker och åtgärdsbehov. Detta skapar ett faktabaserat underlag för beslut och prioriteringar samt minskar juridiska och verksamhetsmässiga risker.

3. **Utreda och jämföra app-lösningar för kundkommunikation**

Det rekommenderas att gå vidare med en fördjupad utredning av möjliga app-lösningar som stödjer kundernas behov, särskilt kopplat till FNI. Utredningen bör omfatta:

- funktionalitet såsom påminnelser, notifieringar och översikt av kärll och tömningsscheman, snabba informationsutskick vid exempelvis vattenläckor
- integrationsmöjligheter med Mina sidor och EDP,
- kostnader, licensmodeller och långsiktiga förvaltningskrav,
- nyttor för kunder, kundservice och verksamhet.

4. **Säkerställa helhetsperspektiv i den digitala kundresan**

Rekommendationen är att webbplats, Mina sidor och eventuell app betraktas som sammanhängande delar av en gemensam digital kundresa. Lösningarna bör komplettera varandra och utformas med tydlig ansvarsfördelning mellan informationsinnehåll, kundspecifik data och proaktiv kommunikation.

5.2 Förslag till plan för det fortsatta arbetet

Nästa steg bör vara att initiera ett mer operativt projekt med tydlig styrning och avgränsning. Det fortsatta arbetet föreslås omfatta:

- framtagande av målbild och principer för organisationens digitala kanaler,
- genomförande av en detaljerad kravanalys i samverkan mellan Avesta Vatten och IT
- prioritering av funktioner utifrån verksamhetsnytta och kundvärde,
- framtagande av beslutsunderlag för investering, upphandling eller vidareutveckling,
- samt planering för införande, förvaltning och löpande uppföljning.

Genom att arbeta stegvis och med tydligt fokus på både verksamhets- och kundnytta skapas förutsättningar för hållbara digitala lösningar som stödjer införandet av FNI och stärker organisationens långsiktiga digitala förmåga.

5.3 Bilagor

- Underlag nuvarande webbplats:
..\..\02_Dokumentation\02_Rapporter\Nuvarande webbplats.docx
- Omvärldsbevakning:
..\..\02_Dokumentation\02_Rapporter\Omvärldsbevakning_2026-01-05.docx

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

Riktlinje för kommunikation

[Avesta Vatten]

AVESTA VATTEN OCH AVFALL AB

Datum: 2026-05-20

Skriven av: Josefine Lissbol

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

Förändringshistorik

<i>Version</i>	<i>Datum</i>	<i>Förändring</i>	<i>Ansvarig</i>

Relaterade dokument

<i>Namn</i>
Kommunikationspolicy för Avesta kommunkoncern
Kommunikationsprogram
Grafisk manual
Sociala medier
Instruktion_kommunikation
Instruktion_kommunikation_driftstörningar
Instruktion_kommunikation_nyhet
Instruktion_publicering-avestavatten.se
Verksamhetsplan Avesta Vatten

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

Innehållsförteckning

1	Sammanfattning	4
2	Syfte.....	4
3	Bakgrund.....	4
4	Mål.....	4
6	Styrande dokument.....	5
7	Förtroendeskapande kommunikation	5
8	Kommunikationsplanering	5
9	Säkerhet, sekretess och informationshantering	6
10	Ansvarsfördelning och beslutsförande	6
10.1	Beslutförande.....	6
10.2	Roller och ansvar.....	6
10.3	Varumärke, budskap och synlighet.....	6
10.3.1	Extern riktning.....	7
10.3.2	Intern inriktning	8
11	Målgrupper.....	9
12	Våra kanaler.....	11
12.1	Servicecenter – En väg in	11
12.2	Studiebesök	11
12.3	Trycksaker och publikationer	11
12.4	Annonser.....	11
12.5	Sociala Medier	12
12.6	Avestavatten.se	12
12.7	Avesta.se	12
12.8	Visentnet	12
12.9	Mina sidor	12
12.10	Personliga brev	12
12.11	Fakturor.....	12
12.12	Lokala evenemang och mässor	12
12.13	E-post och telefon.....	12
12.14	Fysiska och digitala möten.....	13
12.1	Övriga digitala informationskanaler.....	13
13	Årshjul	13

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

1 Sammanfattning

2 Syfte

Avesta kommunkoncern har ett fastställt kommunikationsprogram som fastställer varumärke, budskap och målgrupp. Avesta vatten och avfall AB (Avesta Vatten) behöver för att säkerställa att bolaget arbetar strukturerat med kommunikationsprogrammet upprätta en riktlinje för hur bolaget avser att arbeta för att uppfylla kommunikationsprogrammet.

Vidare har Avesta kommun fastställda riktlinjer som bolaget behöver förhålla sig till avseende grafisk profilering och användning av sociala medier.

Syftet med riktlinjen blir således att säkerställa att bolaget har en genomtänkt medveten och enhetlig kommunikation, som dessutom är stringent och jobbar i rätt riktning mot kommunikationsprogrammet samt mot övriga riktlinjer kopplat till kommunikation.

3 Bakgrund

Avesta Vatten behöver arbeta systematiskt med kommunikation för att säkerställa att kommunikationsprogram och övriga riktlinjer kopplat till kommunikation efterlevs. Ansvaret för kommunikation är fördelat mellan VD, chefer och återvinningsansvarig.

Alla medarbetare har dock ett ansvar för kommunikationen som företrädare för Avesta Vatten. Alla har ett personligt ansvar för att i sitt dagliga arbete agera utifrån en värdegemenskap och bemöta kommunkoncernens målgrupper i linje med fastställd kommunikationspolicy. Varje medarbetare har eget ansvar att söka och ta emot information om frågor som är viktiga för det egna arbetet.

Bolaget har vidare upprättat instruktioner till stöd för att säkerställa att bolaget arbetar systematiskt med kommunikation.

Riktlinjen för kommunikation blir ett komplement till befintliga styrdokument och syftar till att rama in hur Avesta Vatten ska arbeta för att säkerställa att kommunikationen sker på ett systematiskt och transparent sätt.

4 Mål

Avesta Vatten avser med denna riktlinje tydliggöra hur Avesta Vatten ska arbeta för att säkerställa uppfyllelse av styrdokument fastställda av kommunfullmäktige.

Målet är att säkerställa att vår kommunikation ska bidra till förverkligandet av Avesta kommun och Avesta Vattens mål och vision.

Utgångspunkten blir därför att vår kommunikation ska bygga och planeras utifrån den verksamhetsplan som Avesta Vatten har fastställt med syfte att uppfylla bolaget och Avesta kommuns mål och vision.

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

6 Styrande dokument

<i>Styrdokument</i>	<i>Beskrivning</i>
Kommunikationspolicy för Avesta kommunkoncern	Beskriver förhållningssätt, ansvar, målgrupper och kommunikationsplanering.
Kommunikationsprogram	Beskriver fokusområden, varumärke, budskap, målgrupper och verktyg samt stöd.
Grafisk manual	Beskriver den grafiska profilen för Avesta kommunkoncern.
Sociala medier	Beskriver hur Avesta kommunkoncern ska använda sociala medier för att göra kommunkoncernen mer tillgänglig.
Instruktion_kommunikation	Beskriver fördelning av ansvar och roller inom Avesta Vatten.
Instruktion_kommunikation_driftstörningar	Beskriver hur kommunikation ska genomföras i samband med driftstörningar.
Instruktion_kommunikation_nyhet	Beskriver hur funktionen Nyheter på hemsidan ska användas för att säkra att vi sprider information så brett som möjligt.
Instruktion_publicering-avestavatten.se	Beskriver hur vi administrerar publiceringar på hemsidan.
Verksamhetsplan Avesta Vatten	Beskriver bolagets uppdrag, vision och framtidsbild samt hur bolaget ska arbeta för att nå framtidsbilden.

7 Förtroendeskapande kommunikation

Avesta Vattens kommunikation ska vara objektiv och saklig samt vara tillgänglig för alla målgrupper. Avesta Vatten har till uppdrag att säkra en god vattenförsörjning och hållbar återvinning inom det kommunala ansvaret. Våra kunder har inte möjlighet att välja någon annan leverantör för det kommunala ansvaret för vattenförsörjning eller återvinningshantering. Med det kommer ett stort ansvar för Avesta Vatten.

En tillgänglig och tydlig information om bolaget och beslut rörande verksamheten är därför en demokratisk rättighet. I en tid där polarisering, informationspåverkan och desinformation är realitet är förtroende och tillit till offentlig verksamhet avgörande.

8 Kommunikationsplanering

Kommunikationsarbetet ska bedrivas professionellt. Avesta Vattens kommunikation ska föregås av analys, vara relevant och ske på ett genomtänkt och strukturerat sätt. Det förutsätter tydliga och mätbara kommunikationsmål samt utvärdering och uppföljning. Kommunikativa ledare utvecklas genom kommunikationsstöd, coaching och utbildning.

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

9 Säkerhet, sekretess och informationshantering

Avesta Vatten bedriver samhällsviktig verksamhet och ansvarar för anläggningar och system som omfattas av krav på säkerhet, skydd och sekretess. Vissa anläggningar och delar av verksamheten utgör skyddsobjekt och bolaget hanterar information som omfattas av sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen samt annan tillämplig lagstiftning.

All kommunikation, intern såväl som extern, ska därför ske med hänsyn till informationssäkerhet och skyddsvärden. Öppenhet och transparens ska alltid eftersträvas, men får aldrig ske på bekostnad av säkerhet, robusthet eller skydd av samhällsviktig verksamhet.

Medarbetare ansvarar för att i sin kommunikation göra en medveten bedömning av vilken information som kan delas och vid behov samråda med närmaste chef, Säkerhetsskyddschef eller ansvarig funktion innan information kommuniceras externt.

10 Ansvarsfördelning och beslutförande

10.1 Beslutförande

Kommunfullmäktige beslutar om kommunkoncernens övergripande styrdokument för kommunikation. Styrelsen ansvarar för att besluten verkställs, följs upp och utvärderas. VD har ansvar för styrning, samordning, utveckling och uppföljning av Avesta Vattens kommunikation.

Ansvar för att ta fram och implementera gemensamma styrdokument och strategier har kommunens kommunikator.

VD beslutar om vilka kommunikationsinsatser som ska ske via annonsering och som är övergripande för bolaget.

Varje chef beslutar om kommunikationsinsatser som ska ske inom respektive enhet.

10.2 Roller och ansvar

Roller och ansvar för olika typer av kommunikationsinsatser finns beskrivet i upprättad Instruktion_kommunikation.

10.3 Varumärke, budskap och synlighet

Vårt varumärke bidrar till igenkänning och att själva utformningen av kommunikationen tydligt markerar att det är vi som är avsändare. Varumärket ska bestå av de tre budskap som fastställts i kommunikationsprogrammet.

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

Avesta Vatten har ett samhällsviktigt uppdrag:

I all vår verksamhet förenar vi ett socialt, ekonomiskt och ekologiskt hållbarhetsperspektiv. Vi är pålitliga och professionella i vårt uppdrag för våra kommuninvånare.

Vi är Avesta

Det är människorna som är kraften i Avesta. Våra verksamheter är tillgängliga för våra målgrupper och vi är nyfikna, lyhörda och respektfulla inför deras synpunkter och erfarenheter. Vi bygger relationer och förtroende genom att visa snällhet. Det skapar trygghet och mod. Vi har ansvarsglädje och vårt arbetssätt genomsyras av en professionalism och respekt för att kunna ge medborgaren bästa möjliga service. Vi är öppna för olika perspektiv, synsätt och mångfald och vi förenklar och utvecklar tjänster, service och bemötande.

Vi gör saker annorlunda

Innovationskraft och verksamhetsutveckling en del av vardagen. Vi vågar göra saker annorlunda. Modiga medarbetare och ledare uppmuntrar och driver framtidsfrågor. Vi satsar på att ständigt förbättra och utveckla kompetensen som finns här. Vi hanterar samhällsutmaningar som är gemensamma nationellt och internationellt på helt nya sätt. På det sättet inspirerar vi människor och omvärld.

10.3.1 Extern riktning

För Avesta Vattens del innebär det att löpande kommunicera nedanstående:

1. Våra **investeringsprojekt** med fokus på att på ett ansvarsfullt sätt säkra leverans av hållbara tjänster genom hög kompetens och professionalism.
2. Våra tjänster som vi erbjuder och vårt uppdrag.
3. Vi arbetar för att säkra **robusta anläggningar** och möta våra kunders behov samt önskemål i balans med rådande och kommande lagstiftning.
4. Vi **kontrollerar** och **följer upp** vårt arbete löpande för att säkerställa ändamålsenliga leveranser.
5. **Felanmälningar** och **avvikelse** ska hanteras skyndsamt och när vi har brustit i leverans ska vi ödmjuk be om ursäkt och prioritera ärendet för att säkra leverans.
6. **Sorteringsanvisningar** med syfte att uppfylla de globala målen för en hållbar utveckling. Det är tillsammans genom engagemang och innovation som vi alla kan bidra till förändring och en positiv utveckling för Avesta kommun som kommer oss och kommande generationer till stor nytta.
7. **Kasta rätt i toalett** med syfte att uppmana våra kunder att säkerställa att de spolar ner rätt avfall i toaletten för att trygga våra framtida vattentillgångar.
8. Våra **avgifter** med ambition att skapa förståelse för att en hållbar vattenförsörjning och avfallshantering genererar kostnader som måste bäras av kollektivet. Vi behöver tydliggöra att vi är ansvarstagande med våra intäkter som i huvudsak består avgifter. Avesta Vatten arbetar systematiskt och planerar arbetet löpande för att säkerställa att bolaget har rätt kostnader.
9. Vi är en arbetsplats som genomsyras av **arbetsglädje**, **innovationskraft** och **snällhet**. Vi arbetar i samverkan och vi samarbetar med varandra. Medarbetare och ledare har rätt kompetens och känner trygghet och tydlighet i arbetsmoment. Vi tar alla ansvar för våra

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställt av	Datum
	1			

arbetsuppgifter för att göra skillnad. Vi har goda förutsättningar för att hjälpa våra kunder. Vårt arbete underlättas med nya tekniker, digitalisering, verktyg och effektiva processer. Kontinuerlig uppföljning för en god arbetsmiljö, arbetssäkerhet och personalhälsa. Vi ska ha kul på arbetet, vara snälla mot varandra och det ska finnas hög arbetsglädje.

10. Vi har ett **högt säkerhetsarbete** och våra kunder, styrelse och ägare känner förtroende, tillit och trygghet till verksamheten.
11. **Lagstiftning** som bolaget, kommunen och medborgarna omfattas av kopplat till VA och återvinning.
12. Vi arbetar för uppfyllelse av **Agenda 2030** och utför regelbundet insatser och åtgärder för att minska vår miljöpåverkan och tar ett socialt samt ekonomiskt ansvar.
13. Vi ska i vår **kriskommunikation** ge en aktuell, rättvisande och ärlig bild av krisen och Avesta Vattens hantering av krisen.

10.3.2 Intern inriktning

För Avesta Vattens del innebär det att löpande kommunicera nedanstående:

1. Vårt arbete för att säkra god **ekonomisk hushållning**.
2. Vår **vision, målbild** och **verksamhetsplan** kopplat till **budget** och **taxeutveckling**.
3. Vi **kontrollerar** och **följer upp** vårt arbete löpande för att säkerställa ändamålsenliga leveranser.
4. **Beslut** som påverkar bolaget.
5. **Felanmälningar** och **avvikelse** ska hanteras skyndsamt och när vi har brustit i leverans ska vi ödmjuk be om ursäkt och prioritera ärendet för att säkra leverans.
6. Vi finns för våra kunder och utför vårt arbete med **arbetsglädje, innovationskraft** och **snällhet** i fokus.
7. Vi är en arbetsplats som genomsyras av **arbetsglädje, innovationskraft** och **snällhet**. Vi arbetar i samverkan och vi samarbetar med varandra. Medarbetare och ledare har rätt kompetens och känner trygghet och tydlighet i arbetsmoment. Vi tar alla ansvar för våra arbetsuppgifter för att göra skillnad.
8. Vi är snälla mot varandra och tar ett gemensamt ansvar för att uppfylla vår **samtalsöverenskommelse**.
9. Vårt arbete underlättas med **nya tekniker, digitalisering, verktyg** och **effektiva processer**.
10. Vi arbetar **systematiskt med arbetsmiljö** med kontinuerlig uppföljning för en god arbetsmiljö, arbetssäkerhet och personalhälsa.
11. Vi arbetar systematiskt för att säkra att vi följer **medbestämmandelagen** genom god och nära dialog med arbetstagarorganisationer.
12. Vi har en **hög transparens** till våra medarbetare och värdesätter våra medarbetares synpunkter, önskemål och behov.
13. **Arbetsbeskrivningar** och **lönekriterier** tydliggör arbetsgivarens förväntningar på hur våra arbetsuppgifter ska utföras.

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

14. Vi ska i vår **kriskommunikation** ge en aktuell, rättvisande och ärlig bild av krisen och Avesta Vattens hantering av krisen.

11 Målgrupper och strategier kopplat till målgrupp

En målgrupp består av en grupp människor som har något gemensamt. Det kan handla om behov, intressen och livsstil. Genom att förstå dessa gemensamma nämnare blir det lättare att forma budskap som känns relevanta, engagerande och användbara. En tydligt definierad målgrupp gör det möjligt att kommunicera personligt, även i stor skala. Avesta kommunkoncern har för perioden 2026-2028 lyft ut sju prioriterade målgrupper, vilka presenteras nedan. Avesta Vatten har utifrån de sju prioriterade grupperna identifierat fem stycken målgruppen som mer aktuella för bolaget (kursiva).

1. *Medarbetare*
2. *Medborgare (Avesta Vattens kunder)*
3. *Befintligt näringsliv*
4. Strategiska företagsetableringar
5. Medarbetare inom bristyrken
6. Potentiella blivande kommuninvånare
7. *Besökare*
8. *Samverkansorganisationer och andra myndigheter*

I nedanstående tabell presenteras en målgruppsbeskrivning till de fem prioriterade målgrupperna för Avesta Vatten.

Målgrupp	Beskrivning av målgrupp
Medarbetare	Inom denna målgrupp ingår både befintliga och potentiella framtida medarbetare
Medborgare	Inom denna målgrupp ingår våra kunder. En prioriterad grupp inom denna målgrupp är våra barn- och ungdomar och bostadsbolag.
Befintligt näringsliv	Inom denna målgrupp ingår följande <ul style="list-style-type: none"> • Befintliga avtalspartners • Potentiellt nya avtalspartners • Företag i Avesta kommun • Verksamheter som exempelvis föreningar
Besökare	Inom denna målgrupp ingår de kunder som besöker våra anläggningar och kontor.
Samverkansorganisationer och andra myndigheter	Inom denna målgrupp ingår myndigheter och organisationer som Avesta Vatten samverkar med.

För att säkra rätt informationen till rätt målgrupp är det av vikt att behov och strategi fastställs så att

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställt av	Datum
	1			

målgruppen kan ta till sig informationen. Nedanstående tabell presenterar kommunikationsstrategier per målgrupp.

Målgrupp	Kommunikationsstrategier
Medarbetare	<p>Behov: Snällhet, Innovationskraft och Arbetsglädje.</p> <p>Strategi: Internkommunikation som bygger förståelse för uppdraget, samt våra värdeord Snällhet, Innovationskraft och Arbetsglädje.</p> <p>Gör medarbetare till ambassadörer. Transparent info vid förändringar Lyft samhällsnyttan i arbetet.</p>
Medborgare	<p>Behov: Tydlig, enkel och praktisk information i vardagen.</p> <p>Strategi: Gör kommunikationen lätt att agera på (”så här sorterar du”, ”så sparar du vatten”) Använd flera kanaler: sms vid driftstörningar, sociala medier, webb</p> <p>Jobba med nudging (påminnelser, visuella guider, färgkodning)</p> <p>Lokalt och konkret innehåll (”i Avesta gäller...”)</p>
Befintligt näringsliv	<p>Behov: Stabil leverans, regelefterlevnad, smidig service.</p> <p>Strategi: Segmentera (industri vs handel vs restaurang)</p> <p>Kommunicera proaktivt kring förändringar (taxor, regler)</p> <p>Lyft affärsnytta: minskade kostnader, effektiv resurshantering</p> <ul style="list-style-type: none"> Personlig kontakt och företagsanpassad service
Besökare	<p>Behov: Enkel och snabb vägledning</p> <p>Strategi: Visuell, språkneutral kommunikation (skyltar, symboler) Information på flera språk Placera info där behovet uppstår (återvinningsstationer, offentliga platser) Fokusera på ”good enough”-beteende (enkla</p>

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

Samverkansorganisationer och andra myndigheter

instruktioner)

Behov: Samordning, tydlighet, långsiktighet

Strategi: Regelbunden dialog och forum för samverkan.

Tydlig rollfördelning i projekt och kris
Dela data och insikter

- Bygg förtroende genom transparens

12 Våra kanaler

12.1 Servicecenter – En väg in

Avesta Vatten har samarbetsavtal med Avesta kommun servicecenter som gör det enklare för våra kunder att enkelt komma i kontakt med oss. Ett servicecenter kallas också för ”en väg in”. För kommunens medborgare och våra kunder betyder det att de bara behöver en kontaktväg, oavsett vilket ärende eller fråga det gäller.

På Avesta servicecenter arbetar flertalet samhällsväglare, vars uppgift är att hjälpa våra kunder direkt.

Avesta Vattens Support är arbetar löpande i dialog med servicecenter för att utveckla en systematisk och effektiv kundhantering. Avesta Vatten har som ansvar att:

- Säkra att Servicecenter har information och kunskap för att hantera så många inkommande ärenden rörande Avesta Vatten som möjligt.
- Ambitionen är att minska antalet ärenden som läggs för fortsatt handläggning i Artwise och säkra våra kunder för svar i sin första kontakt.

12.2 Studiebesök

Avesta Vatten erbjuder studiebesök vid utvalda anläggningar för att informera om vår verksamhet i enlighet med strategi, policy och program.

Studiebesöken ska vara förbeställda och ska genomföras utifrån fastställd kommunikationsplan för aktuellt studiebesök.

Studiebesök genom skolverksamhet och branschkollegor ska prioriteras.

12.3 Trycksaker och publikationer

Ibland är det tryckta ordet att föredra. Därför kommunicerar vi via magasin, tidningar, broschyrer, affischer, foldrar och flyers, både med längre bäst-före-datum och i små upplagor för särskilda tillfällen.

12.4 Annonser

Genom köpt annonsplats i media kan vi informera och marknadsföra Avesta Vattens verksamheter brett till våra målgrupper och komplettera kommunikationsinsatser som vi gör i andra kanaler.

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

12.5 Sociala Medier

Sociala medier ger möjlighet för Avesta Vatten att möta och föra en dialog med kunder i plattformar där de redan är verksamma. Avesta Vatten ska vara aktiv på sociala medier.

12.6 Avestavatten.se

Vår webbplats ska vara navet i kommunikationen med vår omvärld. Våra digitala plattformar uppdateras ständigt, med målet att besökare lätt och enkelt ska hitta den information och de tjänster de behöver, dygnet runt. Vår kommunikation ska vara tillgänglighetsanpassad för och kunna användas av alla människor oavsett till exempel funktionsvariationer.

12.7 Avesta.se

Avesta kommuns webbplats är ett komplement till vår egen webbplats och ska användas för att informera om nyheter, händelser eller liknande som är direkt kopplat till det kommunala huvudmannskapet.

12.8 Visentnet

Visentnet är kommunkoncernens nav för interna kommunikation. Avesta Vatten ska uppmuntra och uppmana medarbetarna att dagligen eftersöka information på intranätet. Avesta Vatten ska initiera och publicera relevant information under nyheter regelbundet.

12.9 Mina sidor

Kommunikation till kunder via Mina sidor ska göra det enkelt för våra kunder som föredrar digitala informationskanaler att snabbt inhämta information kring hens specifika abonnemang, kommande hämtningar av avfall, beställning av tjänster, registrera vattenavläsningar, utföra felanmälan, genomförda och kommande betalningar samt handläggning av ärenden.

12.10 Personliga brev

I vissa specifika ärenden behöver information ske via personliga brev. Informationen ska vara lättförståelig, tydlig och direkt.

12.11 Fakturor

Våra fakturor ska ha en tydlig layout och vara enkla att förstå.

12.12 Lokala evenemang och mässor

Vi ska möta våra kunder och det lokala näringslivet genom att delta på lokala evenemang och mässor.

12.13 E-post och telefon

I det dagliga arbetet är mejl och telefon viktiga kommunikationskanaler. En god, serviceinriktad kommunikation via mejl och telefon förutsätter att vi är tydliga som avsändare, använder ett enkelt

	Dokumentnamn	Version	Framtagen av	Datum
	Strategi för kommunikation	0.0	Josefine Lissbol	
	Dokument nr		Fastställd av	Datum
	1			

språk, meddelar kollegor och omvärld när vi inte är tillgängliga och erbjuder alternativa kontaktvägar.

12.14 Fysiska och digitala möten

Det personliga mötet är grunden i vår kommunikation och en naturlig del i vår vardag. Den personliga dialogen är viktigt för att skapa delaktighet och engagemang och hjälper oss att bygga medarbetarnas och omvärldens förtroende.

12.1 Övriga digitala informationskanaler

Avesta Vatten ska senast 2028 erbjuda information om bolagets tjänster och leveranser via en app.

13 Årshjul

Ett årshjul för kommunikation ska fungera som ett strategiskt planerings- och uppföljningsverktyg. Det ska skapa framförhållning, tydliggöra ansvar och säkerställa att kommunikationsinsatser är samordnade med verksamhetsplan, budget, beslutscykler och återkommande händelser.

Årshjulet är vägledande och ska justeras vid behov, exempelvis vid politiska beslut.

Handläggare:
Lisa Sirsjö

Upphandling fjärrtransport

Bakgrund

Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten) genomför en upphandling av fjärrtransporter av avfallsfraktioner från bolagets återvinningscentraler. Upphandlingen omfattar transporter från ÅVC Gruvgården och ÅVC Horndal till olika mottagningsanläggningar samt tillhörande hantering såsom lastning och containerhantering.

Syftet med upphandlingen är att säkerställa kostnadseffektiva, driftsäkra och miljömässigt hållbara transporter med hög tillgänglighet och kvalitet.

Omfattning

Ramavtalet omfattar transport, lastning och hantering av containrar för flera avfallsfraktioner. Tjänster avropas efter behov med krav på inställelse inom 48 timmar.

Avtal tecknas med en leverantör och gäller under perioden 2026-09-01 till 2028-08-31, med möjlighet till förlängning upp till totalt fyra år.

Ekonomi

Upphandlingen baseras på löpande avrop och innebär ingen garanterad volym. Den uppskattade årliga kostnaden uppgår till 2 500 000 kr.

Ersättning utgår enligt anbudspriser baserade på startpris och kilometerersättning. Samtliga kostnader för transport, personal, fordon och administration ingår i priset

Bedömning

Upphandlingen bedöms uppfylla verksamhetens krav på funktion, kvalitet och miljöhänsyn. Avtalsvillkoren skapar tydlig ansvarsfördelning och goda förutsättningar för en stabil och kostnadseffektiv transportlösning.

Förslag till beslut

- att godkänna genomförd upphandling av fjärrtransporter,
- att uppdra åt VD att teckna avtal med antagen leverantör.

Handläggare:
Lisa Sirsjö

Upphandling förbränning – godkännande av avfallsförbränning

Bakgrund

Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten) har genomfört en upphandling för behandling av brännbart avfall. Upphandlingen omfattar restavfall från hushåll och verksamheter samt brännbart material som samlas in för energiåtervinning vid bolagets återvinningscentraler.

Information om upphandlingen samt beslut om att verkställande direktör (VD) ska underteckna avtalet redovisades den 26 augusti 2025.

Omfattning

Upphandlingen har genomförts i samarbete med Upphandlingscenter. Avtalet föreslås gälla under en initial period om två (2) år, med möjlighet till förlängning om ytterligare ett (1+1) år, vilket innebär en maximal avtalstid om fyra (4) år.

Ekonomi

Det uppskattade årliga värdet av upphandlingen uppgår till cirka 4,5 miljoner kronor. Detta ligger över den kostnadsbedömning som gjordes i samband med upphandlingens initiering i augusti 2025 och speglar nuvarande marknadsnivå för avfallsförbränning.

Avtal föreslås tecknas med en leverantör och gäller under perioden 2026-09-01 till 2028-08-31, med möjlighet till förlängning enligt ovan.

Bedömning

Det inkomna anbudspriset överstiger tidigare uppskattning, men bedöms fortsatt vara i linje med rådande marknadspriser för behandling av brännbart avfall.

Avesta Vatten arbetar aktivt med att minska mängden avfall som går till förbränning genom ökad sortering, materialåtervinning och förebyggande åtgärder. Detta arbete kommer att fortsätta i syfte att minska både kostnader och miljöpåverkan över tid.

Förslag till beslut

- att uppdra åt VD att teckna avtal med antagen leverantör avseende behandling av brännbart avfall

Handläggare:
Josefine Lissbol

Information om rapportering av Miljörapport 2025

Sammanfattning

Avesta Vatten redovisar årligen en miljörapport till tillsynsmyndigheten enligt Naturvårdsverkets föreskrifter om miljörapport (2016:8) för bolagets miljöfarliga verksamheter Krylbo reningsverk och Horndals reningsverk. På uppdrag av Avesta kommun genomför Avesta vatten även miljörapportering för deras miljöfarliga verksamhet Karlslunds deponi. Miljörapportering syftar till att följa upp att verksamheter följer villkor som gäller och redogöra för hur verksamheten arbetar för att förbättra miljöarbetet.

Avesta Vatten har utfört rapportering i tid. Miljörapporteringen ligger för granskning hos tillsynsmyndigheten. Avesta Vattens bedömning är att bolaget och Avesta kommun uppfyller aktuella tillstånd och lagkrav för aktuella verksamheter.

Förslag till beslut

1. Styrelsen godkänner informationen.

Handläggare:
Josefine Lissbol

Återrapportering – Intern kontroll 2026

Bakgrund

Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten) omfattas av Avesta Kommuns riktlinje för intern kontroll. Syftet med intern kontroll är att säkerställa att kommunkoncernens verksamheter bedrivs på ett effektivt, rättssäkert och pålitligt sätt. Det innebär att kommunen och dess koncernbolag ska ha fungerande rutiner och system för att undvika fel, brister och ineffektiv användning av resurser.

Avesta Vatten beslutade om plan för Intern kontroll 2025-12-089, § 63, bilaga 1.

Avesta Vatten har genomfört uppföljning av internkontrollen för perioden 2026-01-01 till 2026-03-31, se bilaga 2. Nästa uppföljning sker 2026-06-30 och 2026-10-31.

Bolaget använder sig av fastställda mallar av Kommunfullmäktige i enlighet med Riktlinjen för intern kontroll 2025-06-16 (75 §).

Genomförd uppföljning av bolagets internkontrollplan visar att majoriteten av bolagets rutiner fungerar ändamålsenligt. Uppföljningen visar även att Avesta Vatten kontinuerligt arbetar för att förbättra sitt sätt att arbeta. Det finns rutiner som behöver ses över och utvecklas. Avesta Vatten arbetar löpande med att effektivisera bolagets processer och upprättar åtgärder och handlingsplaner vid behov. Uppföljning av processer är ett löpande arbete som sker kontinuerligt i fastställda processer.

Förslag till beslut

Avesta Vatten och Avfall AB:s styrelse föreslås besluta

- Att godkänna informationen.

Bilagor

- Bilaga 1. Internkontrollplan 2026, Avesta Vatten § 63_2025
- Bilaga 2 - Uppföljning av internkontrollplan 2026 2026-03-31

Bilaga 1. Internkontrollplan 2026, Avesta Vatten 2025-12-08 § 63

Nämnd: Avesta Vatten
Antaget datum: 2025-12-08

Område och typ av risk	Risk (Vad ska kontrolleras?)	Kontrollmetod	Frekvens	Riskvärde (sannolikhet x konsekvens)	Ansvarig (Vem är ansvarig för att kontrollen genomförs?)	Rapport till vem och hur och hur ofta rapporteras kontrollen	
Vattentjänster	Verksamhetsrisk	Leverans av dricksvatten	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	4	VA-chef, Driftchefer	Styrelse, Miljörapport, VASS, VA Web, en gång om året
	Verksamhetsrisk	Rening av spillvatten	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	4	VA-chef, Driftchefer	Styrelse, Miljörapport, VASS, VA Web, en gång om året
	Verksamhetsrisk	Rening av dagvatten	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	4	VA-chef, Driftchefer	Styrelse, Miljörapport, VASS, VA Web, en gång om året
	Verksamhetsrisk	Ovidkommande vatten	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	6	VA-chef, Driftchefer	Styrelse, Miljörapport, VASS, VA Web, en gång om året
	Förtroenderisk	Låg kundnöjdhet vattenleverans	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Årlig	3	VA-chef, Driftchefer	Styrelse, vartannat år
	Förtroenderisk	Låg kundnöjdhet spillvattenhantering	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Årlig	3	VA-chef, Driftchefer	Styrelse, vartannat år

Säkerhetskydd	Verksamhetsrisk	Vattentjänstplan	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	6	Arbetsgrupp och styrgrupp	KS, vid behov
	Verksamhetsrisk	Bristande säkerhetskyddsanalys	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	9	Säkerhetskyddschef	VD
	Verksamhetsrisk	Säkerhetskyddsplan	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Årlig	3	Säkerhetskyddschef	VD
	Verksamhetsrisk	Årlig rapportering till Plikt- & Prövningsverket	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Årlig	3	Säkerhetskyddschef	VD
Återvinningstjänster	Förtroenderisk	En miljöriktig hantering	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	12	Projektchef	VD
	Verksamhetsrisk	Sorteringsgrad	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	6	Projektchef	VD, Styrelse i månadsrapport. Avfall Web, en gång om året
	Finansiella risk	Ökade transportkostnader	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	8	Projektchef	VD
	Legala risk	Införande av FNI	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	8	Projektchef	VD löpande, Styrelse på styrelsemöten
	Verksamhetsrisk	Förändrad lagstiftning	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	6	Projektchef	VD, Styrelse vid förändring
	Förtroenderisk	Låg kundnöjdhet	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	6	Projektchef	Styrelse, vartannat år
	Förtroenderisk	Låg kundnöjdhet ÅVC	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	6	Projektchef	Styrelse, vartannat år
Support	Finansiella risk	Inköp	Stickprov	Årsbokslut och delår	6	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Rapporterings- och/eller redovisningsrisk	Leverantörsfakturor	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	3	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Finansiella risk	Leverantör	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Varje månad	6	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Finansiella risk	Fakturering	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Årsbokslut och delår	6	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Finansiella risk	Resultatuppföljning	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Varje månad	6	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Finansiella risk	Obetalda fakturor	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Kvartalsvis	8	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Finansiella risk	Projektuppföljning	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Varje månad	9	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.

	Finansiella risk	Investeringsplan	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Kvartalsvis	9	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Finansiella risk	Budget	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Kvartalsvis	8	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Förtroenderisk	Attestbehörighet	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Årsbokslut och delår	3	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Rapporterings- och/eller redovisningsrisk	Månadsavstämning konton	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Varje månad	4	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Rapporterings- och/eller redovisningsrisk	Bristande kundregister	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Kvartalsvis	9	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Verksamhetsrisk	Kundnöjdhet	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Varje månad	8	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
Informationssäkerhet	Informations- och IT-säkerhet och GDPR	Informations- och IT-säkerhet och GDPR	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Årlig	12	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
Arbetsmiljö	Legala risk	Systematiskt arbetsmiljöarbete	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	3	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Verksamhetsrisk	Hjärtstartare	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Årlig	3	Projektchef och VA-chef	VD
Kommunikation	Legala risk	Bristande tillgänglighetsanpassning	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	8	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
	Verksamhetsrisk	Bristande information och kommunikation	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	8	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
Brandskydd	Legala risk	Systematiskt brandskyddsarbete	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	9	VD	Styrelse, rapportering till styrelse minst en gång om året i samband med återrapportering internkontroll.
Brandfarlig vara	Legala risk	Systematiskt arbete med hantering av gaser och brandfarlig vara	Uppföljningar, utvärderingar och utredningar	Löpande	6	Projektchef och VA-chef	VD

Nämnd: Avesta Vatten

Enhet: Samtlig
Antaget datum: 2025-11-20

	Riskidentifiering		Riskvärdering			Riskbehandling		Nytt riskvärde (S x K = R)	Ansvarig för åtgärder	När ska åtgärden vara slutförd
	Beskrivning av risk/oönskad händelse	Huvudsaklig typ av risk	Sannolikhet	Konsekvens	Riskvärde	Åtgärder för att ta bort/minska risk				
Vattentjänster	Leverans av dricksvatten	Driftstörning i form av leveransbrott eller otjänligt vatten.	1	4	4	Egenkontroll, kontrollprogram, miljörapport, förnyelseplan, underhållsplan, VA-plan	4	VA-chef, Driftchefer	Löpande arbete	
	Rening av spillvatten	Att riktvärden ej erhålls	1	4	4	Egenkontroll, kontrollprogram, miljörapport, förnyelseplan, underhållsplan, VA-plan	4	VA-chef, Driftchefer	Löpande arbete	
	Rening av dagvatten	Att riktvärden ej erhålls	1	4	4	Egenkontroll, kontrollprogram, miljörapport, förnyelseplan, underhållsplan, VA-plan	4	VA-chef, Driftchefer	Löpande arbete	
	Ovidkommande vatten	Högt värde ovidkommande vatten	3	2	6	Förnyelseplan	6	VA-chef, Driftchefer	Löpande arbete	
	Låg kundnöjdhet vattenleverans	Kund inte är nöjd med levererad tjänst.	1	3	3	Enkätundersökning vartannat år	3	VA-chef, Driftchefer	Löpande arbete	
	Låg kundnöjdhet spillvattenhantering	Kund inte är nöjd med levererad tjänst.	1	3	3	Enkätundersökning vartannat år	3	VA-chef, Driftchefer	Löpande arbete	
	Vattentjänstplan	Bristande efterlevnad av åtgärder	2	3	6	Regelbunden uppföljningar av Vattentjänstplan	6	Vattentjänstplanegrupp och styrgrupp	Löpande arbete	
Återvinningstjänster	Miljöriktig hantering	Att vi inte säkerställer en miljöriktig hantering av avfall under kommunalt ansvar	2	6	12	Avtalsplanering och uppföljning av befintliga avtal	12	Projektchef	Löpande arbete	

	Kundbeteende och minskad sorteringsvilja	Minskad motivation hos hushåll att sortera rätt , Ökad felsortering ger ökade behandlingskostnader	1	6	6	Information, närvaro på ramp (ÅVC), uppföljning plockanalys samt mängder	4	Projektchef	Löpande arbete
	Ökade transportkostnader	Ökade kostnader kopplade till transport av avfall	2	4	8	Ansöka om B-tillstånd, egen omlastning ÅVC, ev. viss transport i egen regi	8	Projektchef	2026-12-31
	Sent införande av fastighetsnära insamling av förpackningar	Risker i form av vitesbelopp om inte införande sker senast 2026	1	8	8	Projektplanering, tidigare och planerade upphandlingar, ett systematiskt arbetssätt, samverkan HEAB	8	Projektchef	2026-12-31
	Förändrad lagstiftning	Nya krav på insamling, rapportering och miljöstandarder	3	2	6	Omvärldsbevakning, dialog med branschorganisationer, regional samverkan	6	Projektchef	Löpande arbete
	Låg kundnöjdhet Insamling	Kund inte är nöjd med levererad tjänst.	2	3	6	Handlingsplan för att utöka kundnöjdhet	3	VD och projektchef	2026-04-31
	Låg kundnöjdhet ÅVC	Kund inte är nöjd med levererad tjänst.	2	3	6	Handlingsplan för att utöka kundnöjdhet	3	VD och projektchef	2026-04-32
Säkerhetsskydd	Säkerhetsskyddsanalys	Bristande säkerhetsskyddsanalys	3	3	9	Pågående uppdatering genomförs just nu, konsult anlitas för att säkerställa att vi har en uppdaterad säkerhetsskyddsanalys.	3	Säkerhetsskyddschef	2025-12-31
	Säkerhetsskyddsplan	Bristande säkerhetsskyddsplan	1	3	3	Årlig uppföljning	3	Säkerhetsskyddschef	Årligen
	Årlig rapportering till Plikt- & Prövningsverket	Bristande rapportering	1	3	3	Årlig uppföljning	4	Säkerhetsskyddschef	Årligen
Support	Inköp	Inköp utanför avtal	2	3	6	Rutin representation, begränsa inköpskort, införande av Proceedo/e-handel	3	VD	2026-12-31
	Leverantörsfakturer	Bristande registrering av leverantörsfakturer	1	3	3	Löpande uppföljning	3	VD	Löpande arbete

Leverantör	Oseriösa leverantörer	2	3	6	Införande av nytt system för att kontrollera leverantörer inför nyupplägg samt löpande.	3	VD	2026-01-01
Fakturering	Bristande fakturering	2	3	6	Löpande uppföljning	3	VD	Löpande arbete
Resultatuppföljning	Bristande resultatuppföljning	2	3	6	Översyn av fastställd instruktion och förbättra process för att tydliggöra mandat, roller och ansvar. Exempelvis vem gör vad om vi ser att prognos avviker från budget	3	VD	2026-04-31
Obetalda fakturor	Kunder betalar inte sina fakturor.	4	2	8	Säkerställ att instruktion för vattenavstängningar efterlevs.	4	VD	2026-12-31
Projektuppföljning	Bristande projektuppföljning	3	3	9	Översyn av befintlig process, upprättande av instruktioner, tydliggöra mandat och ansvar.	3	VD	2026-04-31
Investeringsplan	Bristande investeringsplan	3	3	9	Översyn av befintlig process, implementera kommunkoncerns riktlinje för investeringar	3	VD	2026-04-31
Budget	Bristande budgetprocess	2	4	8	Översyn av befintlig process, uppdaterande av instruktion, införande av nya arbetssätt så som behovsanalys och riktlinje för taxehöjningar.	4	VD	2026-04-31
Attestbehörighet	Fel medarbetare som godkänner	1	3	3	Löpande uppföljning av attestordning	3	VD	Löpande arbete
Månadsavstämning kontor	Bristande redovisning	2	2	4	Löpande avstämningar	2	VD	Löpande arbete
Bristande kundregister	Avsaknad av ändamålsenlig registervård.	3	3	9	Uppstart av systematisk registervård.	3	VD och projektchef	2026-12-31

	Kundnöjdhet	Bristande kundnöjdhet	2	4	8	Enkätundersökningar vartannat, regelbunden översyn och förbättringar av processer för snabbare hantering av ärenden och återkoppling.	4	VD	2026-12-31
Informationssäkerhet	Informations- och IT-säkerhet och GDPR	Bristande Informations- och IT-säkerhet och GDPR	3	4	12	Riskanalys och översyn av rutiner	4	VD	2027-12-31
Arbetsmiljö	Systematisk arbetsmiljöarbete	Bristande arbetsmiljöarbete	1	3	3	Årlig uppföljning av SAM, risk- och konsekvensanalyser, medarbetarundersökningar	3	VD	Löpande arbete
	Hjärtstartare	Bristande registrering och kontroll av hjärtstartare	1	3	3	Årlig kontroll av register och funktion av hjärtstartare	3	VA-chef och Projektchef	Årligen
Kommunikation	Tillgänglighetsanpassning	Bristande tillgänglighetsanpassning	4	2	8	Planera in resurser för att tillgänglighetsanpassa hemsida, utför tillgänglighetsanpassning.	2	VD	2028-12-31
	Ändamålsenlig information och kommunikation	Bristande information och kommunikation	4	2	8	Upprättande av kommunikationsstrategi och upprätta arbetsgrupp för kommunikation.	2	VD	2026-01-01
Brandskydd	Systematiskt brandskyddsarbete	Bristande brandskyddsarbete	3	3	9	Upprättande av instruktioner och arbetssätt för brandskyddsarbete. Utbildning för brandskyddsansvariga 2026	3	VD	2026-12-31
Brandfarlig vara	Systematiskt arbete med hantering av gaser och brandfarlig vara	Bristande hantering av gaser och brandfarlig vara	2	3	6	Ansöka om tillstånd för brandfarlig vara. Säkerställ att det finns ansvarig för gas- och brandfarlig vara för varje affärsområde.	3	Projektchef och VA-chef	2026-12-31

Handläggare:
Josefine Lissbol

Bilaga 2. Uppföljning av interkontrollplan 2026-03-31

Enhet/avdelning	Support		
Kontrollmoment:	Inköp		
Rapportering till:	Styrelse		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	Uppföljning sker i samband med årsbokslut, inga avvikelser noterades för 2025.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
Förslag till åtgärd:			
Åtgärd 1			
Åtgärd 2			
Åtgärd 3			
Kontroll utförd (datum)	2026-04-25		
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol		

Enhet/avdelning	Support		
Kontrollmoment:	Leverantörsfakturer		
Rapportering till:	Styrelse		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	Granskat löpande och åtgärder vidtas vid behov om det skulle finnas avvikelser. Har Inyett som granskar leverantörernas tillförlitlighet.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
Förslag till åtgärd:			
Åtgärd 1			
Åtgärd 2			
Åtgärd 3			
Kontroll utförd (datum)	2026-04-25		
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol		

Enhet/avdelning	Support		
Kontrollmoment:	Fakturering		
Rapportering till:	Styrelse		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	Fakturering sker löpande enligt rutin.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	Noterat att vi inte fakuterat elkretsen för 2025 då de lagt om rutin och slutar skicka underlag till bolaget för fakturering. Nu behöver vi gå in och ladda ner underlaget. Detta arbetsmoment hade missats. Nu har rutin uppdaterats. Inga ytterligare åtgärder nödvändiga.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
Förslag till åtgärd:			
Åtgärd 1			
Åtgärd 2			
Åtgärd 3			
Kontroll utförd (datum)	2026-04-25		
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol		

Enhet/avdelning	Support
Kontrollmoment:	Resultatuppföljning
Rapportering till:	Styrelse

Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	Rutin fungerar bra, vi har utvecklat och har avstämningar med Avesta kommun som granskar och ger feedback på våra månadsrapporter.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	

Förslag till åtgärd:	
Åtgärd 1	
Åtgärd 2	
Åtgärd 3	
Kontroll utförd (datum)	2026-04-25
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol

Enhet/avdelning	Support
Kontrollmoment:	Obetalda fakturor
Rapportering till:	Styrelse

Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	

Förslag till åtgärd:	
Åtgärd 1	
Åtgärd 2	
Åtgärd 3	
Kontroll utförd (datum)	2026-04-26
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol

Enhet/avdelning	Support
Kontrollmoment:	Projektuppföljning
Rapportering till:	VD

Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Uppdatering av mappsystem för tydlighet och struktur samt tillägg av rutin för investeringsansökningar, ekonomisk analys samt kommunens antagna prioriteringsordning

Förslag till åtgärd:	
Åtgärd 1	Ta fram en gemensam mappstruktur - intern information
Åtgärd 2	Utöka med rutin för investeringsansökan, beslut i styrelse och hos ägare
Åtgärd 3	Tillägg ekonomisk analys inför investeringsansökan
Åtgärd 4	Tillägg kommunens antagna prioriteringsordning
Åtgärd 5	Förtydliga ansvar och roller - Josefine
Kontroll utförd (datum)	2026-03-20 och 2026-04-26
Kontrollansvarig:	Lisa Sirsjö och Josefine Lissbol

Enhet/avdelning	Support
Kontrollmoment:	Investeringsplan
Rapportering till:	Styrelse

Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	Rutin uppdaterats under början av 2026 för att inleda med prioriteringsordning enligt ny riktlinje
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	

Förslag till åtgärd:	
Åtgärd 1	
Åtgärd 2	
Åtgärd 3	
Kontroll utförd (datum)	2026-04-26
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol

	Enhet/avdelning	Support	
	Kontrollmoment:	Budget	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	Rutin omarbetades något inför 2026. Inlett mer löpande kommunikation med Avesta Kommun
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1		
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	
	Enhet/avdelning	Support	
	Kontrollmoment:	Attestbehörighet	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1		
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	
	Enhet/avdelning	Support	
	Kontrollmoment:	Månadsavstämning konton	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	Vi gör månadsavstämningar på alla kontron som är betydande varje månad.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1		
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	
	Enhet/avdelning	Support	
	Kontrollmoment:	Bristande kundregister	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	Vi utför regelbundet uppdatering av kundregister enligt rutin, men vi skulle behöva genomföra en grundlig översyn.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1	Prioritera översyn av kundregister till 2027	
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	
	Enhet/avdelning	Support	
	Kontrollmoment:	Kundnöjdhet	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	Vi skulle behöva utöka kundnöjdheten avseende kontakt med Servicenter och kundtjänst
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1	Stötta affärsområdena med kommunikations och informatonsinsatser	
	Åtgärd 2	Ge Servicecenter behörighet till EDP Future (tittfunktion inledningsvis) Arbetet uppstartat	
	Åtgärd 3	Utveckla information på hemsida om fakturor	
	Åtgärd 4	Identifiera ärenden som av kund upplevs som krångliga och begär effektivisering av affärsområden	
	Åtgärd 5	Delta i kommunens arbete med servicegaranti och implementera dessa i bolaget	
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	

	Enhet/avdelning	Informationssäkerhet	
	Kontrollmoment:	Informations- och IT-säkerhet och GDPR	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	Vi behöver också säkra att cybersäkerhetslagen efterlevs
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1		Utbildning planerad juni 2026 kring cybersäkerhetslagen för ledningsgruppp och styrelse
	Åtgärd 2		Handlingsplan för uppfyllelse av cybersäkerhetslagen ska upprättas
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	
	Enhet/avdelning	Arbetsmiljö	
	Kontrollmoment:	Systematisk arbetsmiljöarbete	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1		
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	
	Enhet/avdelning	Arbetsmiljö	
	Kontrollmoment:	Hjärtstartare	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1		
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	
	Enhet/avdelning	Kommunikation	
	Kontrollmoment:	Bristande tillgänglighetsanpassning	
	Rapportering till:	Styrelse	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Nej	Avesta Vatten har inte haft resurser för att arbeta med tillgänglighetsanpassning av hemsida
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)		
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1		Upprätta riktlinje för kommunikation juni 2026
	Åtgärd 2		Begära tillsättning av resurs kommunikatör av styrelse juni 2026.
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	

Enhet/avdelning	Kommunikation
Kontrollmoment:	Bristande information och kommunikation
Rapportering till:	Styrelse

Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Nej	Vi hinner inte kommunicera i den grad som vi behöver för att stärka varumärke och få våra kunder att ta sitt ansvar att sortera avfall och spola rätt. Vi har rutiner, men dessa behöver ses över, utvecklas och kompletteras.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	Vi hinner inte kommunicera i den grad som vi behöver för att stärka varumärke och få våra kunder att ta sitt ansvar att sortera avfall och spola rätt
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	

Förslag till åtgärd:	
Åtgärd 1	Upprätta riktlinje för kommunikation juni 2026
Åtgärd 2	Begära tillsättning av resurs kommunikatör
Åtgärd 3	
Kontroll utförd (datum)	2026-04-26
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol

Enhet/avdelning	Brandskydd
Kontrollmoment:	Systematiskt brandskyddsarbete
Rapportering till:	Styrelse

Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Nej	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	

Förslag till åtgärd:	
Åtgärd 1	Översyn av brandskyddsarbete och tydliggör ansvar och roller
Åtgärd 2	Upprätta nödvändig dokumentation för uppföljning
Åtgärd 3	Upprätta förslag till ny arbetsmiljöpolicy (VD sitter i arbetsgrupp tillsammans med Avesta kommun och GBAB)
Kontroll utförd (datum)	2026-04-26
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol

Enhet/avdelning	Vattentjänster
Kontrollmoment:	Rening av dagvatten
Rapportering till:	Styrelse

Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	Projekt direktiv fastställt för att upprätta en förbättrad strategi för uppströmsarbete.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	

Förslag till åtgärd:	
Åtgärd 1	Projekt direktiv fastställt för att upprätta en förbättrad strategi för uppströmsarbete.
Åtgärd 2	
Åtgärd 3	
Kontroll utförd (datum)	2026-04-25
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol

Enhet/avdelning	Vattentjänster
Kontrollmoment:	Ovidkommande vatten
Rapportering till:	VD

Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	Vi arbetar löpande med ovidkommande vatten för att minska dessa. Just nu sker ett arbete med att upprätta en strategi för vårt fortsatta arbete för att vi ska bli mer samordnade.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	

Förslag till åtgärd:	
Åtgärd 1	Fastställa strategi för ovidkommande vatten/tillskottsvatten
Åtgärd 2	
Åtgärd 3	
Kontroll utförd (datum)	2026-04-25
Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol

Enhet/avdelning	Vattentjänster		
Kontrollmoment:	Låg kundnöjdhet vattenleverans		
Rapportering till:	Styrelse		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Inga avvikelser från rutin, men vi vill förbättra vår kundnöjdhet
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1	Förbättra information och kommunikation. Handlingsplan har upprättats.	
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Åtgärd 4		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	

Enhet/avdelning	Vattentjänster		
Kontrollmoment:	Låg kundnöjdhet spillvattenhantering		
Rapportering till:	Styrelse		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1	Förbättra information och kommunikation. Handlingsplan har upprättats.	
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-25	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	

Enhet/avdelning	Vattentjänster		
Kontrollmoment:	Vattentjänstplan		
Rapportering till:	KS		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	Arbete löper på fint i lokal kretsloppsplanegrupp och Avesta Vatten utför de åtgärder som bolaget omfattas av, Avesta Vatten stöttar även Avesta kommun.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1		
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-26	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	

Enhet/avdelning	Vattentjänster		
Kontrollmoment:	Leverans av dricksvatten		
Rapportering till:	VD		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	619 783 m3 vatten har distribuerats, 590 genomförda insatser på ledningsnät av 668 planerade. 18 vattenläckor
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	Ronderingar och kontroller enligt egenkontrollprogram genomförs i sin helhet. Vi behöver prioritera våra insatser.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	(underhållsarbeten)
	Förslag till åtgärd:		
	Åtgärd 1	Uppdatera egenkontrollprogram för VA-verk 2026. Arbete har inletts och planeras vara klart senast december 2026.	
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-03-18	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	

Enhet/avdelning	Vattentjänster		
Kontrollmoment:	Rening av spillvatten		
Rapportering till:	VD		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	720 454 m3 levererat spillvatten, 327 insatser genomförda av 388 planerade, 11 st avloppsstopp
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	Ronderingar och kontroller enligt egenkontrollprogram genomförs i sin helhet. Vi behöver prioritera våra insatser. (underhållsarbeten). Hantering av utsläpp av spillvatten som skiljer sig från spillvatten av hushållskaraktär - arbetar vidare med att upprätta riktlinje/policy för hantering av utsläpp av spillvatten som skiljer sig från spillvatten av hushållskaraktär
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	
Förslag till åtgärd:			
	Åtgärd 1	Uppdatera egenkontrollprogram för VA-verk 2026. Arbeta har inletts och planeras vara klart senast december 2026.	
	Åtgärd 2	upprätta riktlinje/policy för hantering av utsläpp av spillvatten som skiljer sig från spillvatten av hushållskaraktär	
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-25	
	Kontrollansvarig:	Josefine Lissbol	

Enhet/avdelning	Återvinningstjänster		
Kontrollmoment:	Låg kundnöjdhet Insamling		
Rapportering till:	VD		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Önskan om ökad tillgänglighet och synlighet
Förslag till åtgärd:			
	Åtgärd 1	Tillgänglighet - kontroll av öppettider, skyltning och information	
	Åtgärd 2	Utredning - obemannade öppettider	
	Åtgärd 3	Ökad personalnärvaro	
	Åtgärd 4	Införa mobil insamling	
	Kontroll utförd (datum)	2026-03-20	
	Kontrollansvarig:	Lisa Sirsjö	

Enhet/avdelning	Återvinningstjänster		
Kontrollmoment:	Låg kundnöjdhet Insamling		
Rapportering till:	VD		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Stort informationsbehov
Förslag till åtgärd:			
	Åtgärd 1	Årlig publicering av insamlingsstatistik	
	Åtgärd 2	Prisvärdhet - enkel och visuell presentation av vad taxan finansierar	
	Åtgärd 3	Översyn hemsida med fokus på struktur, sökbarhet och klarspråk	
	Åtgärd 4	Utredning App	
	Åtgärd 5	Tydlig processbeskrivning slamtömning på hemsidan	
	Kontroll utförd (datum)	2026-03-20	
	Kontrollansvarig:	Lisa Sirsjö	

Enhet/avdelning	Återvinningstjänster		
Kontrollmoment:	Sorteringsgrad		
Rapportering till:	VD		
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Ja	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Information, närvaro på ramp (ÅVC), uppföljning plockanalys samt mängder
Förslag till åtgärd:			
	Åtgärd 1	Sorteringsinformation enligt kommunikationsplan	
	Åtgärd 2	Ökad närvaro på ramp (ÅVC)	
	Åtgärd 3	Plockanalys - uppföljning och kommunikation	
	Kontroll utförd (datum)	2026-03-20	
	Kontrollansvarig:	Lisa Sirsjö	

Enhet/avdelning		Återvinningstjänster	
Kontrollmoment:		En miljöriktig hantering	
Rapportering till:		VD	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Nej	
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Ja	
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Avtalsplanering och uppföljning av befintliga avtal
Förslag till åtgärd:			
Åtgärd 1		Revidera kommunens avfallsföreskrifter	
Åtgärd 2		Uppdaterad lista över kemikalier och säkerhetsblad	
Åtgärd 3		Tillståndsansökan B-tillstånd	
Åtgärd 4		Avtalsplanering - upphandla enligt tidsplan	
Åtgärd 5		Entreprenörsuppföljning, kontroll av prislistor, överenskommelser och avvikelser	
Kontroll utförd (datum)		2026-03-20	
Kontrollansvarig:		Lisa Sirsjö	

Enhet/avdelning		Återvinningstjänster	
Kontrollmoment:		Systematisk arbete med hantering av gaser och brandfarlig vara	
Rapportering till:		VD	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Ja	
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Se kommentar	Behov av komplettering
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Se kommentar	Se ovan
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Ansöka om tillstånd för brandfarlig vara. Säkerställ att det finns ansvarig för gas- och brandfarlig vara för varje affärsområde.
Förslag till åtgärd:			
Åtgärd 1		Komplettera rutin runt hantering	
Åtgärd 2		Informera medarbetare	
Åtgärd 3		Ansöka om tillstånd för brandfarlig vara	
Åtgärd 4		Utse ansvarig för gas- och brandfarlig vara	
Kontroll utförd (datum)		2026-03-20	
Kontrollansvarig:		Lisa Sirsjö	

Enhet/avdelning		Säkerhetsskydd	
Kontrollmoment:		Säkerhetsskyddsplan	
Rapportering till:		VD	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Se kommentar	Säkerhetsskyddsplanen är framtagen utifrån de åtgärder som identifierats i säkerhetsskyddsanalysen som beslutades av VD 2026-01-19.
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Se kommentar	Säkerhetsskyddsplanen med identifierade åtgärder finns framtagen och är beslutad.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Se kommentar	Se över prioordningen.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Åtgärderna i säkerhetsskyddsplanen är indelade i prioriteringsordning, denna prioriteringsordning ses över och bedöms vart efter arbetet löper på framåt.
Förslag till åtgärd:			
Åtgärd 1		Arbeta med åtgärderna efter beslutad prioordning, prioordningen ses över och kan vid behov ändras.	
Åtgärd 2			
Åtgärd 3			
Kontroll utförd (datum)		2026-04-01	
Kontrollansvarig:		Säkerhetsskyddschef	

Enhet/avdelning:		Säkerhetsskydd	
Kontrollmoment:		Bristande säkerhetsskyddsanalys	
Rapportering till:		VD	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / Iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Se kommentar	Säkerhetsskyddsanalysen är reviderad och beslutades av VD 2026-01-19.
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Se kommentar	I säkerhetsanalysen finns identifierade åtgärdsbehov, dessa åtgärder listas och prioriteras i säkerhetsskyddsplanen.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Se kommentar	Analysen ska ses över årligen samt vid förändringar i organisationen som kan påverka analysen.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Analysen bedöms ej längre vara bristfällig.
Förslag till åtgärd:			
Åtgärd 1		Revideras årligen samt vid förändringar i organisationen som kan påverka analysen.	
Åtgärd 2			
Åtgärd 3			
Kontroll utförd (datum)		2026-04-01	
Kontrollansvarig:		Säkerhetsskyddschef	

	Enhet/avdelning	Säkerhetsskydd	
	Kontrollmoment:	Årlig rapportering till Plikt- & Prövningsverket	
	Rapportering till:	VD	
Nr	Kontrollmoment	Resultat: Ja/Nej	Kommentar / iakttagelser
1	Aktuell dokumenterad rutinbeskrivning finns (Ja/Nej)	Nej	Uppdaterad lista skickades till plikt- och prövningsverket 2025-09-23
2	Rutinen fungerar enligt rutinbeskrivning (Ja/Nej)	Nej	Finns ej dokumenterad rutin för momentet.
3	Rutinen fungerar men behöver utvecklas (Ja/Nej)	Nej	Finns ej dokumenterad rutin för momentet.
4	Följande avvikelser mot rutiner har konstaterats	Se kommentar	Rutin saknas för arbetsmomentet. Uppdaterad lista skickades till plikt- och prövningsverket 2025-09-23
	Förslag till åtgärd:	Ta fram en rutin för arbetsmomentet "Rapportering till Plikt- och prövningsverket"	
	Åtgärd 1		
	Åtgärd 2		
	Åtgärd 3		
	Kontroll utförd (datum)	2026-04-01	
	Kontrollansvarig:	Säkerhetskyddschef	

Handläggare:
Josefine Lissbol

Uppföljning av verksamhetsplan 2025

Bakgrund

Styrelsen fastställde verksamhetsplan för 2025, den 3 februari 2025 (5 §). Bolagets medarbetare har under verksamhetsår aktivt arbetat för att uppfylla målen och de indikatorer som fastställt i verksamhetsplanen.

Uppföljningen visar att bolaget arbetar systematiskt med att uppfylla de fastställda målen.

Majoriteten av indikatorerna har för verksamhetsår 2025 uppfylls (20). Bolaget uppfyller inte åtta indikatorer. Sex av dessa indikatorer är kopplade till bolagets kunders upplevelse av leverans av Avesta Vattens tjänster. Handlingsplaner har upprättats för att säkra en förbättrad kundnöjdhet för aktuella indikatorer kommande kundundersökning.

Övriga tre indikatorer har inte kunnat genomföras på grund av andra anledningar.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Bilagor

Uppföljning verksamhetsplan Avesta Vatten

AVESTA
KOMMUN

UPPFÖLJNING AV VERKSAMHETSPLAN FÖR ÅR 2025

AVESTA VATTEN OCH AVFALL AB

Ansvarsområde

Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten) har som ansvar enligt rådande bolagsordning att äga, förvalta och utveckla Avesta kommuns VA- och avfallsverksamhet.

Uppdrag

Avesta Vatten har som uppdrag att leverera vatten och rena spillvatten och omhänderta avfall från våra kunder på ett hållbart sätt. Vår uppgift är att underlätta för våra kunder och få deras vardag att fungera samtidigt som vi långsiktigt värnar om vår gemensamma miljö.

Avesta Vatten och Avfall AB spelar en viktig roll i kommunens långsiktiga utveckling genom ett ansvar att säkra en god samhällsservice. För att möta de ständigt ökande miljökraven, måste vi kontinuerligt utveckla och förbättra verksamheten i samverkan med andra.

Enligt gällande bolagsordning ska Avesta Vatten enligt god teknisk praxis och gällande lagstiftning samt med optimalt resursutnyttjande verka för att tillgodose behovet av VA-tjänster och avfallstjänster inom Avesta kommun.

Organisation

Avesta Vatten har en styrelse vars uppdrag regleras av en arbetsordning. Styrelsen svarar för bolagets organisation och förvaltningen av bolagets angelägenheter.

VD är ensam ansvarig inför styrelsen för bolagets kommersiella utveckling och detta även i de fall underlaget till besluten framtagits av medarbetare eller utomstående konsulter.

Avesta Vatten är organiserad med två affärsområden (vattentjänster och återvinningstjänster) och tre stödfunktioner (säkerhet- och beredskap, projekt och utredning samt support). Styrelse och VD arbetar tillsammans med ledare och medarbetare inom bolaget för att säkerställa att bolaget drivs ändamålsenligt, effektivt och med ett långsiktigt perspektiv.

Väsentliga händelser

Avesta Vatten planerar sin verksamhetsutveckling utifrån Avesta kommuns Mål och Budget. Styrelsen har i verksamhetsplan fastställt på vilket sätt bolaget ska arbeta för att säkra att Avesta kommuns målbild uppfylls. För att säkerställa att Avesta Vatten uppfyller fastställd verksamhetsplan upprättas aktivitetsplaner för att strukturera upp arbetet.

Vattentjänster

Ny råvattenbrunn

Avesta Vatten har inlett ett arbete med en ny råvattenbrunn vid ett av bolagets vattenverk för att säkra god vattenförsörjning på längre sikt.

Genom att säkerställa en långsiktig försörjning av vattentillgångar upprätthåller bolaget sitt uppdrag.

Planerad investering uppskattas till 14 miljoner. Utökade kostnader för bolaget kommer efter att ny brunn har driftsatts påverkas av främst utökade avskrivningar och räntor. Driftkostnaderna kommer påverkas av utökade elkostnader i uppstartsskedet.

Avesta Vatten har säkrat mark och har borrarat för brunn. Nästa steg är att provpumpa brunnen för att kontrollera dess kapacitet. Vid provpumpning är det viktigt att kontrollera vilken påverkan som kan

ske både på allmänna och enskilda intressen. För att få en god uppfattning om kapacitet, kvalitet och omgivningspåverkan behöver provpumpning ofta ske under lång tid- Planerad provpumpning uppskattas till 1,5 år.

Bysjöverket

Avesta Vattens reningsverk har uppnått sin tekniska livslängd som innebär att bolaget behöver investera och reinvestera. Bolaget har under en längre tid arbetat aktivt med att säkra vattenförsörjningen i kommunen och har säkrat robusta vattenverk.

För att säkerställa att optimalt resursutnyttjande och tillgodose behovet av VA-tjänster prioriterar bolaget nu rening av spillvatten.

För att möta behoven av spillvattenrening i Horndal och Näs/By har det beslutats att anlägga ett nytt gemensamt avloppsreningsverk i Näs. Beslutet grundar sig på den fördjupade förstudie som genomfördes 2021 och som förordade att anlägga ett nytt gemensamt avloppsreningsverk för Horndal och Näs i Näs med en överföringsledning från Horndal. Befintligt reningsverk i Horndal och Näs kommer tas ur drift när Bysjöverket driftsätts.

Projektet avseende Bysjöverket startades upp under 2021 och arbetet har bestått av förprojektering för att därefter övergå till detaljprojektering och säkerställande av samtliga lagstadga tillstånd.

Under hösten planerar bolaget att genomföra upphandling av byggnation av Bysjöverket. Befintlig budget för Bysjöverket uppgår i dagsläget till cirka 140 miljoner kronor.

Avesta Vatten kommer när Bysjöverket har driftsatts få utökade kostnader för avskrivningar och räntor. Driftkostnaderna förväntas minska med drygt 1 000 000 kronor per år till följd av Horndals reningsverk tas ur drift för en modern anläggning.

Utbyggnad ledningsnät – Horndal och Näs

Då allt avloppsvatten från Horndal och Näs skall pumpas till det framtida Bysjöverket så behöver en ny överföringsledning för avloppsvatten anläggas. Det rör sig om totalt 13,5 km lång överföringsledning som etableras i etapper. Etapp 1–6 är redan genomförda. Etapp 6 färdigställdes under 2025. Etapp 7 återstår, vilken genomförs under 2025 och 2026.

Etapp 6 – Överföringsledning Horndal-Hede och Etapp 7 – Överföringsledning By-Näs

Båda etapperna är på vardera 3 km och kommer efter färdigställande innebära att Avesta Vatten har säkrat samtliga ledningsdragningar till kommande reningsverk.

Etapp 6 inleddes och färdigställdes under 2025 och hade en budget på cirka 13 miljoner. Upparbetad kostnad uppgår till cirka 6,5 miljoner.

Etapp 7 inleddes under 2024 och har en budget på cirka 10 miljoner kronor. Projektet planeras att slutföras under 2025. Projektet har just nu en upparbetad kostnad på 5 miljoner.

Avesta Vatten kommer när ledningsnätet driftsatts få utökade kostnader för avskrivningar och räntor. Utökade driftkostnader som tillkommer är el för tillhörande pumpstationer.

Storbodammen

Syftet med projektet är att gynna den biologisk mångfald och fördröja samt rena dagvatten från Nybyn för att säkerställa att renat dagvatten släppts ut till Salomonsån. Dagvattnet kommer vidare verka som rekreation i ett tätortsnära område.

Projektet inleddes under 2019 och planeras att färdigställas under 2025. Entreprenör har upphandlats och entreprenaden inleddes under våren 2025. Projektet kommer aktiveras under 2026.

Investeringen har en budget på 6,8 miljoner kronor. Avesta Vatten kommer när Storbodammen har driftsatts få utökade kostnader för avskrivningar och räntor. Driftkostnaderna för bolagets dagvattenhantering förväntas utökas med 73 tkr per år samt 300 tkr vart tionde år.

Återvinningstjänster

Implementering av fastighetsnära insamling

Avesta Vatten spelar en viktig roll i kommunens långsiktiga utveckling av kommunens hantering av avfall genom ett ansvar att säkra en god samhällsservice. För att möta de ständigt ökande miljökraven, måste bolaget kontinuerligt utveckla och förbättra verksamheten i samverkan med andra.

Under 2024 tog Avesta Vatten och Avfall AB, på uppdrag av Avesta kommun, över ansvaret för insamling av förpackningar vid återvinningsstationerna från producenterna. Detta i enlighet med ny lagstiftning. Övertagandet har skett strukturerat.

Under 2025 har Avesta Vatten upphandlat entreprenad för insamling av avfallsfraktionerna som ingår i det kommunala ansvaret. Tilldelningsbeslut har tilldelats entreprenad och avtal kommer signeras i september 2025. Avtalet kommer under avtalsperiod uppgå till 8,5 miljoner kronor. Avtalet innebär att Avesta Vatten kan säkerställa lagkrav om fastighetsnära insamling för även förpackningar från och med 2027.

Driftkostnader för insamling av mat- och restavfall kommer utökas i och med nytt avtal, vilket är att förvänta i och med det ekonomiska läget i samhället med stigande kostnader för drivmedel, förbrukningsmaterial och entreprenader. Driftkostnaderna kommer utökas med cirka 2 miljoner kronor om året. Avesta Vatten kommer från och med 2027 få utökade kostnader för insamling i och med att bolaget även kommer hämta förpackningar vid fastighet. Avesta Vatten kommer av producenterna få ersättning för att bolaget hämtar förpackningar fastighetsnära. Avesta Vatten arbetar aktivt med att säkerställa att ersättningarna täcker de utökade kostnaderna som bolaget kommer att få i och med ny lagstiftning. Ersättning förväntas från och med 2027 att uppgå till 7 miljoner kronor.

Omlastningsbyggnad och utökning av Gruvgårdets ÅVC

Utökad krav om att Avesta kommun ska säkerställa fastighetsnära insamling av förpackningar från och med 2027 innebär en investering av omlastningsbyggnad. Syftet med omlastningsbyggnaden är att säkerställa en kostnadseffektiv hantering av insamlade avfallsfraktioner.

Avfallsfraktionerna kan omlastats och logistiken samordnas för att minska antalet transporter. Det innebär att vi kan sänka våra driftkostnader för transport av matavfall med cirka 500 000 kronor. Avesta Vatten kommer få en utökad kostnad för transport av insamlade förpackningsfraktioner i och med att vi samlar in en större mängd förpackningar. De utökade kostnaderna för transport förväntas täckas av den ersättning Avesta Vatten kommer få av producenterna.

Avesta Vatten har 2024 förvärvat en ny tomt som angränsar till återvinningscentralen Gruvgårdet. Förvärvet har genomförts med anledning av att säkra plats för en omlastningsbyggnad men även möjliggöra vidareutveckling av återvinningstjänster. Utökade ytor för hantering av avfallsfraktioner kommer bidra till att skapa bättre möjligheter för hantering av avfall och resultera i effektivare hantering av avfall och förbättrad service för kunder med effektivare mottagning av avfallsfraktioner.

Under 2025 har en geoteknisk undersökning av marken genomförts och projektering inletts för att markarbeten och omlastningsbyggnad.

Budget för projektet uppgår till cirka 35 miljoner kronor, vilket innebär utökade kostnader för bolaget avseende avskrivningar och räntor. Delar av kostnaderna förväntas täckas av den ersättning Avesta Vatten kommer få av producenterna. Men då även övriga fraktioner inom kommunalt ansvar också kommer hanteras i omlastningsbyggnaden och nya ytor behöver utökade kostnader hanteras inom driftbudget för insamling och återvinningscentraler.

Karlslund

Avesta kommun har tidigare haft en deponi vid Karlslunds avfallsanläggning som var i drift mellan 1960 och 2009. Avfall som hanteras på den avslutade deponin består av en grov- och byggavfall, aska och aluminium. Avesta Vatten utför på uppdrag av kommunen ett sluttäckningsarbete i enlighet med rådande lagstiftning. Sluttäckningen sker etappvis och beräknas vara klart 2026.

I samband med sluttäckningsarbetet har Avesta kommun behövt inleda ett arbete med långsiktig hållbar lakvatten- och dagvattenhantering. Två separata projekt som Avesta kommun gett Avesta Vatten till uppdrag att genomföra.

Målen med projekten är att:

- få en god reningsprocess för Karlslunds lakvatten för att uppfylla fastställda krav från länsstyrelsen Dalarna.
- säkerställa en effektiv hantering av dagvatten.

Investeringskostnaderna för samtliga projekt hanteras inom Avesta kommun.

Support

Effektiv ekonomisk styrning och god ekonomisk hushållning

Inom stödfunktionen Support har under 2025 ett aktivt arbete skett med att säkerställa en god ekonomisk hushållning. Avesta Vatten har strukturerat, utifrån fastställd projektplan, arbetet med att förbättra bolaget ekonomiska processer. Arbetet grundar sig i att säkerställa att bolaget arbetar aktivt för Avesta kommuns mål om ett ekonomiskt hållbart Avesta.

Avesta Vatten har med anledning av projektet stärkt bolagets arbete med budgetarbete och har under juni 2025 för första gången presenterat en 10-årsplan för styrelsen avseende driftkostnader. Arbetet med 10-årsplanen sker i direkt anslutning till investeringsplanen som också den är på 10 år. Genom att arbeta parallellt med de två budgetprocesserna kan bolaget arbeta strukturerat med att planera att investeringar sker i rätt tid ur ett ekonomiskt perspektiv, samtidigt som bolaget säkerställer att lagkrav efterlevs.

Bolaget har vidare förbättrat sitt arbete med ekonomisk uppföljning så som resultatuppföljning, månadsrapportering och strukturerat prognosarbete.

Avesta Vatten har vidare upprättat ett flertal mallar för ekonomisk uppföljning och inlett arbete med att säkerställa lagenlig särredovisning. Bolaget har också i samverkan med Avesta kommun inlett ett arbete med implementering av Proceedo för bland annat effektivare hantering av fakturor.

Avesta Vatten har till stöd anlitat en konsult för att säkerställa att det finns resurser att arbeta fokuserat på att förbättra bolaget processer, vilket innebär en utökad kostnad för bolaget under 2025 med cirka 1,8 miljoner kronor.

Avesta Vattens nya sätt att arbeta med ekonomisk styrning förväntas innebära att vi kan säkerställa att bolaget har rätt kostnader och att vi då minskar på kostnader som inte är nödvändiga. Genom en god ekonomisk styrning kan vi också säkra att vi har rätt intäkter och fakturerar i enlighet med aktuella taxor.

God service till våra kunder

Avesta Vattens stödfunktion arbetar systematiskt med att säkerställa att vi levererar god service till våra kunder. Bolaget vårdar kundregister, utför ändamålsenlig dokumenthantering, kommunicerar väl, erbjuder effektiva och säkra IT-lösningar samt säkerställer att våra kunder har rätt abonnemang.

Under 2025 har Avesta Vatten tecknat ett nytt samverkansavtal med Avesta kommuns administrativa enhet. Samverkansavtalet säkerställer bland annat att Avesta Vatten har tillgång till ett servicecenter som levererar en god service åt bolagets kunder. Genomförd servicemätning som genomförts visar att Avesta kommuns servicecenter är bland de 10 bästa i landet avseende bemötande, enkelhet och tydlighet.

Samverkansavtalet säkerställer vidare att bolaget har stöd för rådgivning, mallar, utbildningar, IT-verktyg inom nämndsadministration, registratur, arkiv, juridik och kommunikation.

Det nya avtalet innebär en utökad driftkostnad på cirka 100 tkr från och med 2025.

Projekt och utredning

Avesta Vattens stödfunktion Projekt och utredning säkerställer att bolaget arbetar strategiskt och långsiktigt. Stödfunktionen säkerställer att bolaget har ändamålsenliga planer, riktlinjer, instruktioner och effektiva processer för egenkontroll. Projekt för att förbättra och effektivisera verksamheten drivs och leds av medarbetare inom stödfunktionen.

Avfallsföreskrifter

Det är Avesta kommun som är ansvarig för att det finns en upprättad renhållningsordning i kommunen. Avfallsföreskriften reglerar hur avfall ska hanteras i respektive kommun. Den reglerar Avesta vattens ansvar, tillsynsmyndighetens ansvar, fastighetsägarens ansvar och avfallslämnarens ansvar. I avfallsföreskrifterna står det exempelvis om hur ofta Avesta Vatten ska hämta avfall och slam hos fastighetsägare och vad som gäller för egen kompostering.

Det har skett flera förändringar i lagstiftningen, vilket ställer krav på att Avesta kommun uppdaterar sin avfallsföreskrift. Stödfunktionen Projekt och utredning har initierat och driver arbetet med revidering av avfallsföreskriften. Förslag till avfallsföreskrift upprättas i dialog med Västmanland-Dalarna Bygg och Miljö och ambitionen är att presentera ett förslag till beslut för kommunfullmäktige under 2026.

Kommunala föreskrifter för användande av den allmänna VA-anläggningen

Nu gällande allmänna bestämmelser för användandet av den allmänna VA-anläggningen (ABVA) har behov av att uppdateras i och med förändrad lagstiftning. Föreskriften förtydligar kommunens ansvar och fastighetsägarnas skyldigheter att använda VA-anläggningen på ett ansvarsfullt sätt.

Avesta Vatten har tagit fram ett förslag till föreskrifter för användandet av VA-anläggningen som uppdaterats i linje med ändrad lagstiftning och aktuell praxis och benämningen kommer ändras till "kommunala föreskrifter för användande av den allmänna VA-anläggningen", förkortat KFVA.

Förslag till KFVA upprättas i dialog med Västmanland-Dalarna Bygg och Miljö. Förslag till beslut presenterades och beslutades av kommunfullmäktige under december 2025.

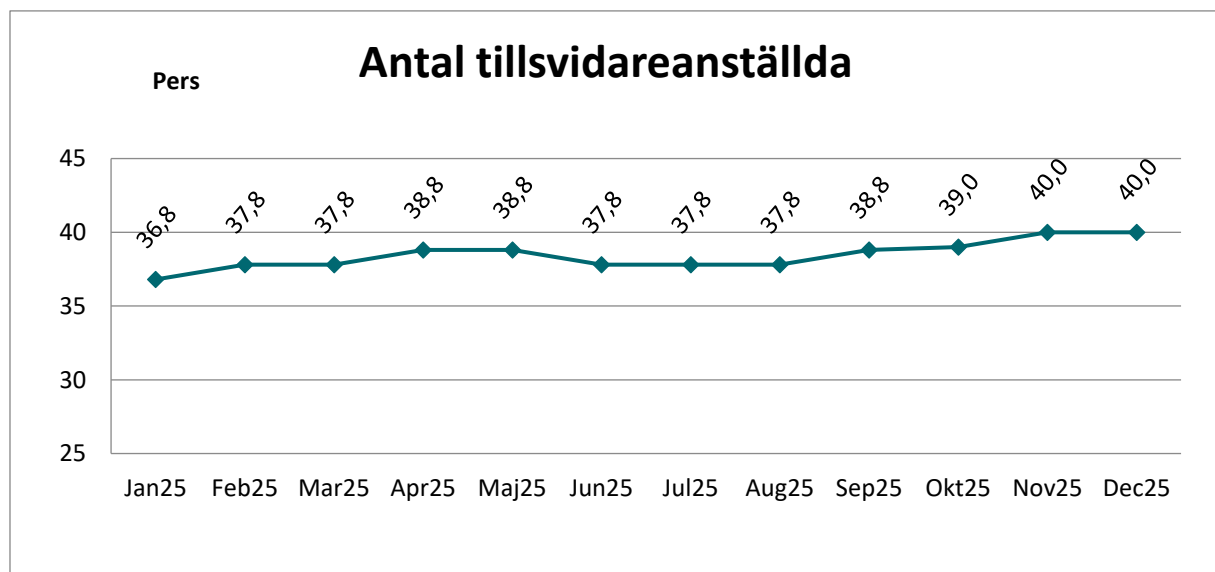
Taxedokument

Avesta Vatten arbetar just nu med att se över strukturen på befintliga taxor för VA och avfall för att säkerställa att de är juridiskt hållbara i och med ny lagstiftning och att de fortsättningsvis ger full kostnadstäckning. Detta föranleder förändringar i fördelning samt nya abonnemangsformer. Taxedokumentet kommer att uppdateras efter branschstandard.

Ny struktur för avfallstaxan presenterades och beslutades av kommunfullmäktige under december 2025.

Ny struktur för VA-taxan kommer presenteras till kommunfullmäktige under december 2026.

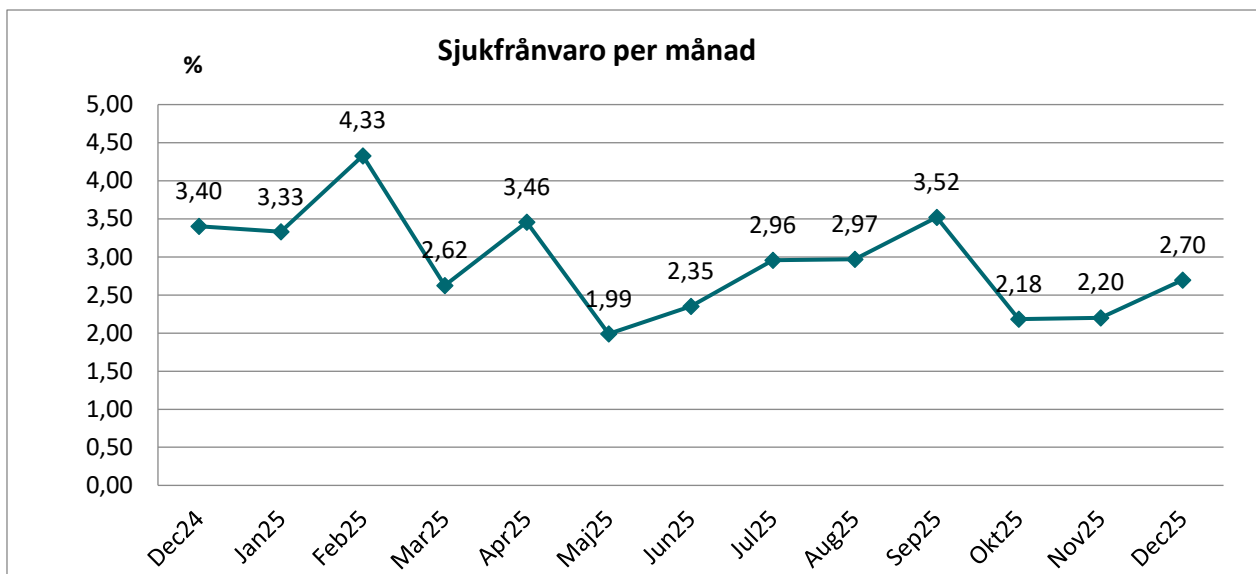
Väsentliga personalförhållanden

Antal anställda

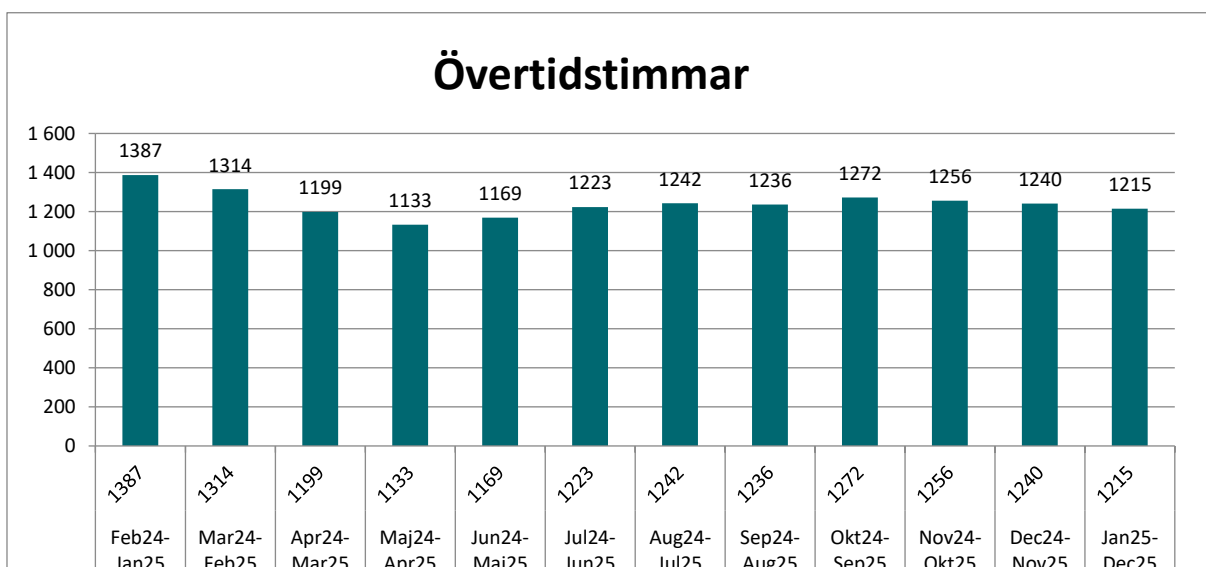
Avesta Vatten har, per 31 december 2025, 40 tillsvidareanställda och 3 är under provanställning. Totalt 41 anställda.

Bolaget har för närvarande 2 vakanta tjänster och beslut på att anställa en VA-chef under 2026.

Sjukfrånvaro

Avesta Vatten har en låg sjukfrånvaro.

Övertidstimmar

Avesta Vatten har minskade övertidstimmar. För perioden januari 2025 till december 2025 uppgår antal övertidstimmar till 1 215. För samma period från föregående år uppgår övertidstimmar till 1 516.

Driftredovisning

Verksamhet	Budget helår 2025, tkr	Utfall januari - December 2025, tkr	Utfall januari - December 2024 tkr	Prognos helår 2025 tkr	Avvikelse från budget och prognos tkr
VA-verksamheten	-2 320	- 2 794	- 7 424	- 1 825	495
Avfallsverksamheten	-3 065	- 1069	- 977	- 385	2 680
Återföring obeskattade reserver			5 600		
Återföring överuttag			1 790		
Totalt	-5 385	-3 863	-2 800	-2 210	3 175

Ekonomi

Avesta Vatten och Avfalls resultat uppgår i december månad till - 3 863 tkr.

Varav VA-verksamheten - 2 794 tkr och Avfallsverksamheten – 1 069 tkr.

Åtgärdsprogram, pågående och planerade

Avesta Vatten och Avfall har tagit fram 2 åtgärdsprogram för prioriteringar och effektiviseringar på kort- och lång sikt.

Ett för Övergripande och Va-verksamheten 2025 och ett för Avfallsverksamheten 2025.

Årsprognos

Bolaget hade i oktober en årsprognos på – 2 210 tkr fördelade på VA-verksamheten -1 825 tkr och Avfallsverksamheten - 385 tkr.

I årsprognosen för oktober gjordes följande antaganden:

- Lönehöjningar uppgår till 3,4 % från och med maj.
- Tjänsteperson i beredskap inleds maj 2025.
- Utökad intäkt för lakvattenhantering +2 Mkr
- Intäkt anslutningsavgift, +3,75 Mkr
- Prognostiserad kostnad skadeärenden, -1 Mkr
- Minskade avskrivningar till följd av ändrade avskrivningstider, +2 Mkr

Investeringsredovisning

(tkr)	Årets utgifter		
	Budget 2025	Utfall 2025	Prognos
Investeringar VA	90 000	45 275	48 350
Investeringar Avfall	5 500	4 000	4 025
Totalt	95 500	49 883	52 375

Kommentarer

Bysjöverket

Byggnationen av nytt reningsverk kommer att starta tidigast i början av 2026, vilket innebär att investeringarna förskjuts något.

Ledningsförnyelser

Investeringar i ledningsförnyelser har pausats under våren och kommer att startas upp under hösten. Budgeterat 20 Mkr prognos 3 Mkr.

Ny brunn

Nya brunnen i Germundsbo, nedlagt 3,3 Mkr under året prognos 6 Mkr.

Mål och indikatorer – målbedömning 2025

Kommunfullmäktiges mål bygger på det 75-punktsprogram den politiska majoriteten kommit överens om. Samtliga mål är också kopplade till hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Alla mål är koncernövergripande och kopplade till god ekonomisk hushållning.

Avesta Vatten har fastställt styrelsens mål i bolagets verksamhetsplan, 5 §/2025.

Nedan återfinns uppföljning av de indikatorer Avesta Vatten ska arbeta med för att säkerställa måluppfyllelse. Fyra färgkoder har använts, grön, orange och röd.

Grön: Arbete har inletts och Avesta Vatten uppskattar att indikator kommer uppfyllas för aktuellt år.

Orange: Arbete har inte inletts, men Avesta Vatten uppskattar att indikator kommer uppfyllas för aktuellt år. Orange markering används även för de indikatorer som Avesta Vatten med nuvarande information inte vet utfallet för.

Röd: Indikator kommer inte uppfyllas under 2025.

Vit: Uppföljning inte möjlig 2025.

Målområde: Ett växande Avesta

Koncernövergripande mål:

- Avesta kommun ska ha ett starkt näringsliv för lokal hållbar tillväxt
- Alla som kan jobba ska jobba

Styrelsens mål:

- Vi ska delta aktivt för en positiv utvecklingen av Avesta kommun genom att i tidigt skede delta i planarbete.
- Verksamheten ska bedrivas med nära kundrelationer och information skall samordnas.
- Vi ska aktivt bevaka våra vattenskyddsområden.

Indikator	2025	December 2025	2026	2027
Antal deltagande på Västmanland-Dalarnas miljö- och byggförvaltning Planmöten (4 styck/år)	4 styck/år	Bolaget har deltagit på samtliga planmöten under året.	4 styck/år	4 styck/år
Antal deltagande på företagsfrukostar (10 styck/år)	10 styck	Bolaget har deltagit på samtliga genomförda företagsfrukostar (9 styck).	10 styck	10 styck
Antal företagsbesök	Minst 2 styck	Avesta Vatten har besökt Bäsinge Slakteri AB och Henkes Gräv AB.	Minst 2 styck	Minst 2 styck
Avesta Vatten ska aktivt delta i kommunkoncernens arbete med att kartlägga och fastställa planprocessen. (Antal deltagande på aktiviteter i kartläggningen)	Minst 2 styck	Avesta Vatten har deltagit aktivt och en planprocess inkl. exploatering har fastställts vilka koncernen arbetar utefter.	-	-

Målområde: Ett hållbart Avesta

Koncernövergripande mål:

- Avesta ska vara en klimatsmart kommun

Styrelsens mål:

- Vår verksamhet ska vara klimatsmart.
- Vi ska underlätta för våra kunder att hantera avfallet på rätt sätt. Det ska vara lätt att göra rätt.
- Vi ska upp uppmana våra kunder till en hållbar vattenanvändning.
- Planering och uppföljning av åtgärder för hållbar avfallshantering ska ske enligt fastställd kretsloppsplan
- Planering och uppföljning av åtgärder för hållbar vattenanvändning ska ske enligt vattentjänstplanen.

Indikator	2025	December 2025	2026	2027
Deltagande i arbetsgrupp avseende upprättande av klimat- och energiplan	Deltagande på minst 90 % av samtliga arbetsgruppsmöten	Avesta Vatten har deltagit på samtliga genomförda arbetsgruppsmöten.	-	-
Antal uppfyllda mål och åtgärder i klimat- och energiplan.	Fastställs när plan är klar	Ingen klimat- och energiplan fastställdes inom koncernen under 2025. Tidsplan är framskjuten. Arbete pågår.	Fastställs när plan är klar	Fastställs när plan är klar
Antal uppfyllda åtgärder i kretsloppsplan som bolaget är direkt ansvarig för. Redovisas i en skrivelse och återrapporteras till styrelse. Åtgärderna finns redovisat i kretsloppsplan	För 2025 ska bolaget genomföra sex åtgärder enligt kretsloppsplanen	Samtliga åtgärder har genomförts.	För 2026 ska bolaget genomföra tre åtgärder enligt kretsloppsplan	-
Antal uppfyllda åtgärder i vattentjänstplanen som bolaget är direkt ansvarig för. Redovisas i en skrivelse och återrapporteras till styrelse. Åtgärderna finns redovisat i vattentjänstplan.	För 2025 ska bolaget genomföra tre åtgärder enligt vattentjänstplanen	Åtgärd 25: Genomförd.	För 2026 ansvarar bolaget för tre åtgärder i plan.	För 2027 ansvarar bolaget för tre åtgärder i plan.
Upprättad utredning avseende typ av insamling för kunder som ej har tillgång till bil.	1 styck	Utredning har genomförts. Uppstart av mobil insamling 2026.	-	-

Informationsinsatser som har genomförts via annons, hemsida, facebookinlägg.	Minst 2 styck	Avesta Vatten har under året informerat om kommande taxehöjningar, ny insamling för ris och grenar, öppning och stängning av VA-ventiler, VA-arbeten Storbodammen, VA-arbete Sonnboviken samt samtliga driftstörningar som skett under året.	Minst 2 styck	Minst 2 styck
--	---------------	--	---------------	---------------

Målområde: Ett lärande Avesta				
Koncernövergripande mål:				
– Avestabornas utbildningsnivå ska höjas				
Styrelsens mål:				
– Information till bolagets målgrupper sker regelbundet och ska vara tydligt och är enkelt att förstå.				
Indikator	2025	December 2025	2026	2027
Kundnöjdhet avseende information om minimerande av avfallsmängder ska uppgå till (K48, Avfall Web, 55 % år 2023)	55 %	43 % enligt genomförd enkätundersökning.	55 %	60 %
Kundnöjdhet avseende information om källsortering ska uppgå till (K33, Avfall Web, 69% år 2023)	75 %	57 % enligt genomförd enkätundersökning.	75 %	80 %
Kundnöjdhet avseende information om sortering av farligt avfall ska uppgå till (K35 Avfall Web, 72 % år 2023)	72 %	58 % enligt genomförd enkätundersökning.	72 %	80 %
Delta på evenemang, exempelvis mässor) för att visa vad bolaget gör.	3 styck	Avesta Vatten har deltagit på: Yrkes- och utbildningsmässan FOKUS den 23 januari 2025 Företagsdagen 23 mars 2025 Bolaget planerar att delta med evenemang under	3 styck	3 styck

		Beredskapsveckan och Demokrativeckan		
Ta fram en strategi för kommunikationsinsatser inom bolagets ansvarsområde	-	Ska ej följas upp under 2025	1 styck	-
Ta emot praktikanter årligen	2 styck	Under 2025 har bolaget tagit emot två LIA-studenter och ytterligare en praktikant i samverkan med Avesta kommun.	2 styck	2 styck
Genomföra utredning om det är motiverat att för 2026 upprätta och trycka Avesta Vattens almanacka för 2026.	1 styck	Utredning genomförd. Beslut av styrelse att avvakta med almanacka för Avesta Vatten.	-	-

Målområde: Ett kulturellt levande Avesta				
Koncernövergripande mål:				
<ul style="list-style-type: none"> - Avesta ska ha ett levande kultur- och fritidsliv - Avestas föreningsliv ska vara jämställt och jämlikt 				
Styrelsens mål:				
<ul style="list-style-type: none"> - Utred möjlighet till återbruk av konstföremål som lämnas vid återvinningscentral. 				
Indikator	2025	December 2025	2026	2027
Utredning som hanterar möjlighet till återbruk av konstföremål och samarbete med ideella verksamheter så som exempelvis idrottsföreningar	-	Ska ej följas upp för 2025.	-	1 styck

Målområde: Ett tryggt Avesta**Koncernövergripande mål:**

- Det ska vara tryggt och säkert i Avesta kommun.

Styrelsens mål:

- Våra kunder ska känna sig trygga och vi ska ha hög kundnöjdhet för de tjänster vi har till uppdrag att leverera.

Indikator	2025	December 2025	2026	2027
Kundnöjdhet avseende hämtning av kommunalt avfall vid bostad (K19, Avfall Web, 89 % år 2023)	90 %	85 % enligt genomförd enkätundersökning.	90 %	90 %
Kundnöjdhet avseende nöjdhet besök vid ÅVC (K20, Avfall Web, 91 % år 2023)	95 %	87 % enligt genomförd enkätundersökning.	95 %	95 %
Kundnöjdhet avseende nöjdhet besök vid ÅVS (K22, Avfall Web, 72 % år 2023)	75 %	76 % enligt genomförd enkätundersökning.	75 %	-
Kundnöjdhet avseende förtroende för att insamlat avfall behandlas och återvinns på ett riktigt sätt (K23, Avfall Web, 83 % år 2023)	85 %	67 % enligt genomförd enkätundersökning.	85 %	90 %

Målområde: Ett socialt Avesta

Koncernövergripande mål:

- Avesta kommuns välfärdstjänster ska hålla hög kvalitet och utgå från individens behov

Styrelsens mål:

- Vi ska arbeta för att samverka med verksamheter som skapar mervärde för andra människor i syfte att stärka välfärden

Indikator	2025	December 2025	2026	2027
Antal samverkan med kommunala verksamheter som skapar meningsfull sysselsättning till kommunmedborgare.	1 styck/år	Avesta Vatten har 1 styck samverkansavtal med kommunal verksamhet.	1 styck/år	1 styck/år
Utred vilka möjligheter bolaget har att ta emot praktikanter (sommar)	1 styck	Utredning har inte påbörjat, men planeras genomföras under 2026.	-	-
Antal samverkansarbeten med Arbetsförmedlingen	2 styck/år	Avesta Vatten har ett samverkansarbete tillsammans med arbetsförmedlingen just nu. Ytterligare ett var inplanerat under 2025, men kunde inte genomföras. Inga fler individer finns aktuella för samverkan just nu.	2 styck/år	2 styck/år

Målområde: Ett hållbart och utvecklande medarbetarskap och ledarskap

Koncernövergripande mål:

- Avesta kommun ska ha ett hållbart och utvecklande arbetsliv

Styrelsens mål:

- Vi ska ha en hållbar och utvecklande arbetsplats där vi tillåts vara innovativa och är trygga i våra arbetsroller

Indikator	2025	December 2025	2026	2027
Antal uppfyllda mål/åtgärder personalpolitiskt program	Ej fastställt än.	Fastställd av Kommunfullmäktige 2025-03-24 § 22. Innehåller inga mål och åtgärder, utan ståndpunkter. I bilaga 1 presenteras hur Avesta Vatten arbetar med att uppfylla ståndpunkterna i det personalpolitiska programmet.	Ej fastställt än.	Ej fastställt än.
Antal arbetsbeskrivningar för bolagets medarbetare	100 % av bolagets medarbetare ska ha arbetsbeskrivningar	Arbetsbeskrivningar finns för samtliga anställda medarbetare.	100 % av bolagets medarbetare ska ha arbetsbeskrivningar	100 % av bolagets medarbetare ska ha arbetsbeskrivningar
Medarbetarindex ska succesivt öka utifrån målbild i bolagets fastställda handlingsplan. Redovisas i en skrivelse och återrapporteras till styrelse. Mål och åtgärderna kommer redovisas i handlingsplan	Uppfyllelse av fastställda mål och åtgärder i handlingsplan	Uppföljning av handlingsplan genomförs löpande. Medarbetarundersökning genomfördes under 2025 och har återrapporterats till styrelsen.	Uppfyllelse av fastställda mål och åtgärder i handlingsplan	Uppfyllelse av fastställda mål och åtgärder i handlingsplan

Målområde: Ett ekonomiskt hållbart Avesta**Koncernövergripande mål:**

- Avesta kommun har en ekonomi i balans med bibehållen skattesats

Styrelsens mål:

- Vi ska agera affärsmässigt med fokus på samhällsnytta, lösningar och ekonomisk hållbarhet som innebär största möjliga värde för kund, ägare och bolag.

Indikator	2025	December 2025	2026	2027
Antal uppfyllda mål i Finanspolicy	Samtliga	Avesta Vatten arbetar i dialog med Avesta kommun för att säkerställa att målsättningarna i finanspolicyen för Avesta kommunkoncern erhålls. Åtgärder som genomförts kring ekonomisk styrning under 2025 säkerställer att finanspolicyen uppfylls.	Samtliga	Samtliga
Antal utförda åtgärder inom projekt - Effektiv ekonomistyrning	Antal uppfyllda åtgärder i projekt – Effektiv ekonomistyrning. Redovisas i en skrivelse och återrapporteras till styrelse. Åtgärdena finns redovisat i projektplan för projektet.	30 åtgärder av 31 åtgärder har genomförts. Arbete pågår för återstående åtgärd, vilka kommer färdigställas under 2026.	Antal uppfyllda åtgärder i projekt – Effektiv ekonomistyrning. Redovisas i en skrivelse och återrapporteras till styrelse. Åtgärdena finns redovisat i projektplan för projektet.	Antal uppfyllda åtgärder i projekt – Effektiv ekonomistyrning. Redovisas i en skrivelse och återrapporteras till styrelse. Åtgärdena finns redovisat i projektplan för projektet.

Bilaga 1. Avesta Vattens arbete med att uppfylla ståndpunkter i det personalpolitiska programmet

Ståndpunkter fastställda i Personalpolitiskt program KF §22/2025	
Goda förutsättningar för ett hållbart arbetsliv	
Ståndpunkt	Avesta Vattens arbetsätt
En god arbetsmiljö som formar bra arbetsvillkor, genom delaktighet och samverkan.	Aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete Systematiskt arbete med friskfaktorer Fackliga avstämningsmöten varje månad Arbetar aktivt med workshops i arbetsgrupper
Fokus ligger på främjande och förebyggande arbete.	Arbetar aktivt med risk- och konsekvensanalyser i verksamheter och i samband med samtliga projekt.
Lika möjligheter och rättigheter på arbetet.	Aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete Systematiskt arbete med friskfaktorer Lönekartläggning
Rätt förutsättningar att göra ett bra jobb.	Aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete. Systematiskt arbete med friskfaktorer. Fastställda processer för budget, resultat och månadsuppföljningar. Regelbundet upprättande av instruktioner Regelbunden översyn av processer Arbetsbeskrivningar Löpande råd och vägledning av närmaste chef
Trygga arbetsplatser.	Aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete. Systematiskt arbete med friskfaktorer. Fastställda processer för budget, resultat och månadsuppföljningar. Regelbundet upprättande av instruktioner Regelbunden översyn av processer Arbetsbeskrivningar Löpande råd och vägledning av närmaste chef Aktivt arbete med arbetsgivarvarumärke
Goda lönevillkor med möjlighet till karriärmöjligheter	Aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete. Systematiskt arbete med friskfaktorer. Utvecklingsplaner för varje medarbetare. Regelbundet utförande av medarbetar- och lönesamtal enligt avtal.
Tillitsbaserat förhållningssätt och psykologisk trygghet – Snällhet	Aktivt systematiskt arbetsmiljöarbete Systematiskt arbete med friskfaktorer Fackliga avstämningsmöten varje månad Arbetar aktivt med workshops i arbetsgrupper Aktivt arbete med handlingsplaner utifrån genomförda medarbetarsamtal, medarbetarundersökningar och hälsoundersökningar

En kultur som främjar ett utvecklande arbetsliv	
Verksamheten kännetecknas av innovation, utveckling och förbättring	Affärsplan och verksamhetsplan innehåller och ska innehålla de tre kännetecknen.
Det finns plats för kreativitet och utveckling	Strukturerat arbete med verksamhetsplan och aktivitetsplan som säkerställer att vi har resurser för att arbeta med kreativitet och utveckling.
Alla utvecklar sin kompetens.	Utvecklingsplaner finns för samtliga tillsvidareanställda medarbetare. Utbildningsplaner finns upprättad för ledare och medarbetare inom VA-verk. Bolaget ska upprätta utbildningsplaner för samtliga verksamhetsområden. Resurser avsatt i budget varje år för utbildning.
Kunskaper och erfarenheter delas mellan varandra.	Bolaget har en upprättad checklista för introduktion. Bolaget arbetar aktivt med en arbetsplatskultur när vi arbetar tillsammans för att vi ska hjälpa varandra och dela med av kunskap och erfarenhet. Detta görs med stöd av arbetsgivarvarumärke och lönekriterier.
Vardagens arbete hanteras med innovativa lösningar.	Ledare uppmuntrar idag till att medarbetare arbetar med innovation i löpande dialog via avstämningsmöten.
Kunnande och professionella omdömen tas tillvara.	Vi arbetar aktivt med att involvera våra medarbetare i pågående projekt. Vi stöttar varandra och bjuder in för diskussion och dialog.
Innovationskraft främjar nytänkande och ger någonting nytt som skapar nytta.	Bolaget stöttar påståendet genom att uppmuntra till initiativtagande och ger medarbetarna möjlighet att testa nya lösningar.
Gemensamma förhållningssätt som främjar ansvarsglädje	
Medarbetare och chefer är ansvarsfulla och pålitliga.	Avesta Vatten arbetar aktivt med att såväl medarbetare som chefer är ansvarsfulla och pålitliga genom att förmedla bolagets vision, målbild och arbetssätt.
Alla är goda förebilder och företrädare för arbetsplatsen.	Avesta Vatten följer upp detta via medarbetar- och lönesamtal.
Alla tar ansvar för att arbetsuppgifterna utförs på bästa vis.	Avesta Vatten följer upp detta via medarbetar- och lönesamtal samt avstämningsmöte.
Öppet och tillåtande samtalsklimat.	Avesta Vatten har upprättat en instruktion för mötesformer för att uppmuntra till strukturerade möten där öppenhet och tillåtande samtalsklimat råder.
Arbetsplatser främjar engagemang och bidrar till Ansvarsglädje.	Avesta Vatten arbetar aktivt med frågan genom coachande ledarskap och genom att involvera medarbetarna i bolagets utvecklingsarbete.

Handläggare:
Josefine Lissbol

Årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete 2025/2026

Bakgrund

I Avesta kommun och Avesta Vatten ska det årligen genomföras uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet (SAM). Detta genomförs genom framtagna checklistor. En uppföljning sker över de arbetsmiljöiakttagelser som konstaterats under föregående år, men ska även hantera utmaningar kommande år. Uppföljningsarbetet genomförs under det första kvartalet efterföljande år.

Syftet med den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet är att uppmärksamma arbetet som är gjort samt att (upptäcka) åtgärda brister i arbetsmiljön. Det som fungerar bra ska synliggöras och det som inte fungerar bra ska åtgärdas.

Avesta Vatten har i dialog med skyddsombuden genomfört en årlig uppföljning i enlighet med nuvarande rutin och instruktion. VD har även under en arbetsplatsträff samlat in medarbetarnas synpunkter på bolagets arbetsmiljö. Samtliga medarbetare fick 30 minuter på sig att gå igenom utkast till dokumentation av den årliga uppföljningen av systematiskt arbetsmiljöarbete. De medarbetare som inte närvarade på arbetsplatsträffen fick arbetsuppgiften skickad till sin e-post med instruktion på hur synpunkter ska lämnas. 30 medarbetare lämnade sina synpunkter anonymt.

Checklistan innehåller totalt 52 punkter som ska uppfyllas för att det systematiska arbetsmiljöarbetet ska anses fullgott. Avesta Vatten uppfyller majoritet av dessa. Det är totalt 10 punkter som bolaget kan utföra förbättringar på.

Den årliga uppföljningen hanterar mer processen för arbetsmiljö, medan våra skyddsronder hanterar arbetsmiljön på arbetsplatsen.

Nedan beskrivs de punkter i checklistan som Avesta Vatten behöver förbättras:

Vi genomför skyddsronder avseende den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön varje år?

Vid den årliga uppföljningen identifierades det att skyddsronder inte genomförs inom verksamheten ledningsnät/distribution. Åtgärder har redan vidtagits och skyddsronder genomförs med start under mars 2026.

Vi genomför regelbundet riskbedömningar i det dagliga arbetet?

Avesta Vatten informerar medarbetare om vikten att vi alla gör riskbedömningar i det dagliga arbetet. Detta är ändå information som kan intensifieras. Driftchefer har fått till uppdrag att på

sina arbetsplatsträffar avsätta tid för information och dialog kring frågan. Detta kan med fördel ske tillsammans med skyddsombud.

Vi genomför regelbundet en medarbetarenkät?

Varje år genomförs en medarbetarundersökning. För att snabbare fånga upp medarbetarnas engagemang, motivation och upplevelse av arbetsmiljön här och nu har bolaget inlett med pulsmätningar under maj 2026. Åtgärd har genomförts.

Vi använder oss av rätt checklistor för att undersöka den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön?

Avesta Vatten använder sig av checklistor som är anpassat till bolaget. Dessa checklistor kan med fördel läggas upp i vårt digitala system för dokumentation av arbetsmiljö (KIA) så att allt arbete kopplat till SAM hanteras digitalt.

Vi har en arbetsmiljöpolicy som är känd av alla medarbetare?

Avesta Vatten har en arbetsmiljöpolicy vilket har kommunicerats till medarbetarna vis arbetsplatsträff och den finns lätt tillgänglig på avesta.se. Det finns dock några medarbetare som fortsatt inte känner till att det finns en.

VD har vid en kommande arbetsplatsträff visat medarbetarna var man hittar viktiga styrdokument som bolaget omfattas av. Åtgärden har genomförts.

På enheten/avdelningen finns aktuella instruktioner för medarbetarna gällande enhetens rutiner?

Att effektivisera och förbättra våra arbetssätt är ett löpande arbete och kommer alltid vara aktuellt. Översyn och effektivisering av våra arbetssätt görs löpande i dialog mellan chef och medarbetare.

Vi ger den information om risker och skyddsåtgärder vad gäller t.ex. larm, brand och överfall som medarbetarna behöver?

Avesta Vatten genomför risk- och konsekvensanalys varje år tillsammans med medarbetarna. Det saknas en ändamålsenlig rutin för ensamarbete. Driftchef Produktion och Driftchef distribution har gett till uppdrag att upprätta rutin för ensamarbete inom sin avdelning. VD kommer tillsammans med Projektchef och Säkerhetsskyddschef upprätta rutin för ensamarbete för tjänstepersoner. Arbete har inletts.

Det finns befintliga rutiner för eventuella hot och våld – situationer med tillhörande handlingsplan som är känd av alla medarbetare?

Ett utkast till handlingsplan finns upprättad. Den behöver kommuniceras till medarbetare för synpunkter innan fastställande.

Det finns rutiner och möjlighet till handledning för att hantera krävande situationer i kontakt med kunder, brukare och elever m.fl.?

Se kommentar ovan.

Medarbetarna har fått en tillräcklig introduktion/instruktion i arbetet?

Avesta Vatten har en checklista för introduktion av nyanställda som ska användas av samtliga chefer. Checklistan upprättades under år 2025 och den används troligen inte helt till fullo enligt intention. Samtliga chefer som introducerar nya medarbetare har fått till uppdrag att använda checklistan enligt dess intentioner.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Bilagor

Fastställd årlig uppföljning av systematiskt arbetsmiljöarbete 2025-2026, signerad

GENOMFÖRANDE

☐ Utförd

Klara rader: 52/52

Klara åtgärder: 1/7

Ansvarig: Josefine Lissbol

Datum: 2026-03-18 Enhet: Avesta Vatten och Avfall - Josefine Lissbol

Deltagare: Linda Sandberg, Josefine Lissbol, Helena Hessling

ÅRLIG UPPFÖLJNING AV SAM*Beskrivning av eller instruktioner för mallen:* Årlig uppföljning av arbetsmiljöarbetet

I Avesta kommun ska vi årligen genomföra uppföljning av det systematiska arbetsmiljöarbetet. Genom denna checklista säkerställer vi och följer upp det systematiska arbetsmiljöarbetet samt (ser över kommande års utmaningar) hantera de arbetsmiljöiakttagelser som konstaterats under föregående år. Uppföljningsarbetet genomförs under det första kvartalet efterföljande år.

Syftet med den årliga uppföljningen av arbetsmiljöarbetet är att uppmärksamma arbetet som är gjort samt att (upptäcka) åtgärda brister i (det systematiska arbetsmiljöarbetet) i arbetsmiljön. Det som fungerar bra ska synliggöras och det som inte fungerar bra ska åtgärdas.

Checklistan för uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet ska fyllas i av chef tillsammans med skyddsombud på varje enhet och sedan skickas till resultatenhetschefen som har uppföljningsansvar inom sitt område. Genomgång av senast ifyllda checklista ska göras under ett för ändamålet passande möte mellan resultatenhetschef och enhetschef. Tidpunkten för detta möte kan förslagsvis ligga i slutet av innevarande år alternativt inom nästkommande års första kvartal.

Resultatet av checklistan kommuniceras i samverkan med (fackliga) skyddsombud. Därefter ska handlingsplan skapas över de brister som uppkommer i uppföljningen och godkännas i skyddskommittén. Handlingsplanen återrapporteras till, och följs upp av arbetsgruppen under APT. Det ska framgå i handlingsplanen vad enheten ska göra för att åtgärda eventuella brister.

Resultatenhetschefen sammanställer bristerna samt de positiva arbetsmiljöiakttagelserna i ett Excell-ark för sitt verksamhetsområde och lämnar en kopia av dokumentet till HR-enheten, som i sin tur gör en sammanställning och sammanfattning för (de utmärkande bristerna) både konstaterade utvecklingsområden och positiva aspekterna för hela kommunen.

Den årliga uppföljningen av det systematiska arbetsmiljöarbetet:

- ska planeras in i förvaltningens års-hjul under första kvartalet (nästkommande år) och ska finnas med som en del i verksamhetsplanen
- kommer att ligga som grund för Avesta kommunkoncerns årliga uppföljning av arbetsmiljöarbetet
- de årliga sammanställningarna redovisas vid samverkan ute i verksamheter, förvaltningsövergripande samverkan samt delges i central samverkan (CESAM).

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ok	Kommentar	N/A
	Ange vilken resultatenhet enheten tillhör?			☐
1	Systematik			☐
1.1	Vi genomför skyddsronder avseende den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön varje år?	Nej	Inga skyddsronder genomförs på ledningsnät. Övriga genomförs skyddsronder.	☐
1.2	Vi åtgärdar de eventuella brister som framkommer i samband med skyddsronden?	Ja	Det finns en upplevelse att visa åtgärder tar lång tid innan de genomförs.	☐
1.3	Arbetsgivaren genomför årliga sammanställningar och analys av sjukfrånvaro/arbetsskador?	Ja	Det finns i månadsrapport som går till styrelsen.	☐

Nr	Checkpoint/Fråga	Ok	Kommentar	N/A		
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
6	Information om måndasrapport	Uppföljning av ekonomi, sjukfrånvaro och statistik från verksamhet.	Lissbol, Josefine		Planerad	2026-05-29 Klar
1.4	Vi arbetar fortlöpande med arbetsanpassning och rehabilitering?	Ja	Det finns, planera in på Apt.			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
7	Information på Apt	Informera om hur vi arbetar	Lissbol, Josefine		Planerad	2026-06-30 Klar
1.5	Vi har kännedom om de rutiner som gäller för rehabilitering och arbetsanpassning?	Ja	Informera på APT, ingår i ovanstående åtgärd.			
1.6	Vi anmäler och utreder ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud?	Ja				
1.7	Arbetsgivaren genomför årligen sammanställningar av ohälsa, olycksfall och allvarliga tillbud.	Ja				
1.8	Vi genomför konsekvensbedömningar vid förändringar i verksamheten?	Ja				
1.9	Vi genomför regelbundet riskbedömningar i det dagliga arbetet?	Ja	Vi kan utveckla detta arbete.			
Åtgärd						
Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
3	Dialog kring vikten att själv göra en riskbedömning vid utförande av arbetsmoment	Driftchefer uppdras att på sina APT:er avsätta tid för diskussion kring frågan. Kan ske tillsammans med skyddsombud.	Lissbol, Josefine		Planerad	2026-12-31 Klar
1.10	Vi genomför regelbundet en medarbetarenkät?	Ja	Vi kommer genomföra pulsmätning under 2026.			
1.11	Vi åtgärdar de eventuella brister som framkommer av medarbetarenkäten?	Ja				
1.12	Vi har en fungerande företagshälsovård?	Ja				
1.13	Vi upprättar handlingsplaner över arbetsmiljöåtgärder som inte kan genomföras omedelbart?	Ja				
1.14	Vi gör uppföljning på att planerade arbetsmiljöåtgärder genomförts och att avsedd effekt har uppnåtts?	Ja				
1.15	Vi använder oss av rätt checklistor för att undersöka den fysiska, organisatoriska och sociala arbetsmiljön?	Ja	Vi skulle kunna arbeta in våra checklistor i Kia systemet så allt kan hanteras digitalt.			
1.16	Vi arbetar aktivt med Friskfaktorer	Ja				
2	Samverkan					
2.1	Vi genomför medarbetarsamtal varje år där arbetsmiljö ingår som en stående punkt?	Ja				
2.2	Vi följer upp de överenskomna målen i medarbetarsamtalet?	Ja				
2.3	Vi har fungerande forum i frågor om verksamhet och arbetsmiljö för de fackliga organisationerna?	Ja				

Nr	Checkpunkt/Fråga	Ok	Kommentar	N/A
2.4	Vi har fungerande samverkansgrupper?	Ja		☐
2.5	Vi har regelbundna arbetsplatsträffar?	Ja		☐
2.6	Arbetsmiljö genomsyrar punkterna på arbetsplatsträffarna?	Ja		☐
3	Tydlighet			☐
3.1	Vi har en arbetsmiljöpolicy som är känd av alla medarbetare?	Ja	Josefine kan nämna var de finns på Apt vid tillfälle.	☐
3.2	Vi har tydliga och uppföljningsbara mål för vårt arbetsmiljöarbete?	Ja		☐
3.3	Vi har en tydlig uppgiftsfördelning när det gäller arbetsmiljöfrågor?	Ja		☐
3.4	Uppgiftsfördelningen är skriftligt dokumenterad och tydliggjord för berörda medarbetare?	Ja		☐
4	Kompetens			☐
4.1	Personer som blivit tilldelade arbetsmiljöuppgifter har tillräckliga befogenheter och resurser att lösa dessa uppgifter?	Ja		☐
4.2	Personer med tilldelade arbetsmiljöuppgifter har tillräckliga kunskaper för dessa uppgifter?	Ja		☐
4.3	På enheten/avdelningen finns aktuella instruktioner för medarbetarna gällande enhetens rutiner?	Ja	Det finns förbättringspotential i att utveckla och förbättra rutiner. Detta görs löpande i dialog medarbetare och chef.	☐
4.4	På enheten/avdelningen följs de instruktioner och rutiner som finns avseende allvarlig händelse, tillbud och olycksfall?	Ja	Medarbetare har blivit väldigt duktiga på att anmäla och chefer följer upp.	☐
4.5	Vi anmäler olycksfall och allvarliga tillbud till Försäkringskassan och Arbetsmiljöverket	Ja		☐
4.6	Vi ger den information om risker och skyddsåtgärder vad gäller t.ex. larm, brand och överfall som medarbetarna behöver?	Nej	Vi kan bli bättre på detta. Vi kommer under 2026 se över vår brandskyddsorganisation.	☐

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
1	Översyn av brandskyddsorganisation	Tydliggöra organisation och fördelning av ansvar. Ny brandskyddspolicy i dialog med Avesta kommun	Lissbol, Josefine		Planerad	2026-12-31 Klar☐

4.7	Vi använder de skyddsåtgärder/ hjälpmedel som krävs för arbetet?	Ja				☐
4.8	Det finns befintliga rutiner för eventuella hot och våld – situationer med tillhörande handlingsplan som är känd av alla medarbetare?	Nej	Ett förslag till handlingsplan är upprättad men inte fastställd. Rutin för ensamarbete behöver upprättas. Larm för ensamarbete behöver utredning.			☐

Åtgärd

Nr	Åtgärdsrubrik	Åtgärd	Utförare	Åtgärdssteg	Åtgärdstyp	Klardatum:
4	Fastställa handlingsplan för hot och våld		Lissbol, Josefine		Planerad	2026-06-30 Klar☐
5	Utredning ensamarbete och larm	Driftcheferna ansvarar för detta VD upprättar för kontoret	Lissbol, Josefine		Planerad	2026-08-30 Klar☐

Nr	Checkpoint/Fråga	Ok	Kommentar	N/A
4.9	Medarbetarna har fått en tillräcklig introduktion/instruktion i arbetet?	Ja	Även här kan vi förbättra för att skapa en bättre tydlighet.	☐
4.10	Samtliga chefer har genomgått Arbetsmiljöutbildningen och har getts möjlighet till fördjupad kunskap?	Ja		☐
4.11	Samtliga skyddsombud har genomgått Arbetsmiljöutbildningen och har getts möjlighet till fördjupad kunskap?	Ja	Ny skyddsombud har fått utbildning av sitt fack och arbetsgivaren haren utbildning som nya skyddsombud får gå.	☐
4.12	Chef och skyddsombud har getts möjlighet att gå på Arbetsmiljödagarerna?	Ja		☐
5	Arbetsbelastning, arbetstid och kränkande särbehandling			☐
5.1	Det finns förutsättningar till att förebygga ohälsosam arbetsbelastning?	Ja		☐
5.2	Det finns tillräckliga befogenheter för uppdraget både vad gäller medarbetare, chef och arbetsledare?	Ja		☐
5.3	Det finns en rimlig arbetsbelastning för alla?	Ja		☐
5.4	Chef och arbetsledare erbjuds stöd i sin roll i tillräcklig utsträckning?	Ja		☐
5.5	Det finns förutsättningar för arbetstagarna att uppmärksamma arbetsgivaren på höga krav och bristande resurser?	Ja		☐
5.6	Det finns tydlig beskrivning av vilka arbetsuppgifter som ska utföras samt vilket resultat som ska uppnås?	Ja		☐
5.7	Vid arbetssituationer som är starkt psykiskt påfrestande finns möjlighet till handledning med expertis?	Ja		☐
5.8	Det finns rutiner och möjlighet till handledning för att hantera krävande situationer i kontakt med kunder, brukare och elever m.fl.?	Nej	Det finns en åtgärd om att fastställa en handlingsplan för hot och våld.	☐
5.9	Hänsyn till arbetstagarens hälsa har tagits i beaktan vid arbetstidens förläggning?	Ja		☐
5.10	Särskild uppmärksamhet läggs vid möjligheter till återhämtning i samband med arbetstidsförläggningen?	Ja		☐
5.11	Det finns tydliga och kända rutiner för hanteringen av kränkande särbehandling på arbetsplatsen?	Ja		☐
5.12	I rutinen för kränkande särbehandling är det beskrivet vem som tar emot information, vad som händer och hur de inblandade kan få stöd och hjälp?	Ja		☐
5.13	Det finns möjlighet för arbetstagarna till att medverka i arbetet med att ta fram mål som främjar hälsa och motverkar ohälsa på arbetsplatsen?	Ja	Inga specifika mål, men åtgärder kopplat till det personalpolitiska programmet.	☐
5.14	Arbetstagarna känner till dessa mål?	Ja		☐

UPPFÖLJNING

Klara rader: 52/52

Klara åtgärder: 1/7

Uppföljningsansvarig	Klar	Klar den
<input type="text"/>	☐	
Kommentar		

Arbetsgivarrepresentant:

Skyddsombud: DIGITALT

Signerad av
Jonny Eriksson

Signaturdatum
2026-04-24 15:07:29

 PhenixID

Signerad av
Helena Hessling

Signaturdatum
2026-04-25 18:30:49

 PhenixID

Handläggare:
Josefine Lissbol

Fortsatt beredning gällande tvättvatten från Bäsinge slakteri

Bakgrund

Ärendet kring Bäsinge Slakteri hanterades senast på styrelsemöte 2026-05-04 där styrelsen beslutar att

- Styrelsen uppdrar åt VD att invänta och beakta resultatet av
 - (1) den tekniska konsultutredningen avseende gränsvärden och påverkan på mottagande anläggning,
 - (2) samt det juridiska utlåtandet avseende möjligheten att ingå avtal och utformning av industriavtal, innan slutligt ställningstagande tas i frågan om mottagande av tvättvatten.
- Styrelsen beslutar att det fortsatta arbetet med ärendet ska samordnas med framtagandet av den bolagsövergripande policyn för hantering av utsläpp av spillvatten som avviker från hushållspillvatten, i enlighet med tidigare styrelsebeslut (§ 19, 2026-03-02)
- Styrelsen beslutar att uppdraga åt VD att till styrelsen, vid junisammanträde återrapportera genomförd prövning samt, i förekommande fall, förelägga förslag till industriavtal eller redovisa skäl till att avtal inte bör ingås.

Sammanfattning av genomförda utredningar

Teknisk konsultutredning (bilaga)

Utredningen presenterar att Krylbo reningsverk har kapacitet att hantera tvättvatten från aktuell verksamhet, men att åtgärder behöver vidtas för att säkra att den momentana belastningen inte påverkar reningen negativt. Utredningen föreslår följande åtgärder:

- Slakteriet måste kunna visa för huvudmannen att de följer gällande lagkrav, exempelvis gällande animaliska biprodukter.
- Slakteriet måste förbehandla sitt spillvatten (förslagsvis genom att avskilja fett och grovt material, samt kontrollera att pH håller sig inom angivna nivåer).
- Slakteriet behöver upprätta ett egenkontrollprogram och uppfylla uppsatta krav för att spillvattnet ska kunna tas emot vid reningsverket.
- Kraven ska regleras genom ett upprättat VA-avtal mellan verksamheten/fastighetsägaren och VA-huvudmannen Avesta Vatten och Avfall AB.
- VA-avtalet ska innehålla förutsättningar utifrån att verksamheten ligger utanför verksamhetsområde och VA-avtalet behöver förhålla sig både till vattentjänstlagen och

kommunens KFVA samt att nödvändiga kostnader ska bekostas av verksamheten inte VA-kollektivet. Även vite bör bara inkluderas.

- Avesta Vatten och Avfall AB rekommenderas att bygga en utjämningsstank på Krylbo ARV, för att kunna ta emot slakterispillvattnet utan att det äventyrar reningsverkets processer eller orsakar problem på ledningsnätet.

Utredningen visar att det kommer krävas ytterligare en process både för verksamhetsutövaren och Avesta Vatten att säkra att lagstiftning efterlevs och att god funktion i reningsanläggning erhålls.

I utredningen presenteras vidare om kraven på rening av spillvatten från verksamhetsutövare kan komma att skärpas under 2027 till följd av EUs avloppsdirektiv som trädde i kraft 1 januari 2025. Avloppsdirektivet ska vara implementerat i svensk lagstiftning senast 31 juli 2027. Reglering kring anslutning av annat spillvatten än hushållspillvatten och biologiskt nedbrytbart icke-hushållspillvatten till kommunala reningsverk kommer att aktualiseras. Det är i dagsläget inte klart vilka krav som kommer att ställas på anslutning av annat spillvatten än hushållspillvatten och biologiskt nedbrytbart icke-hushållspillvatten eller hur detta kommer formuleras i svensk lagstiftning men någon form av förbehandling kan åtminstone förväntas av verksamheter som belastar avloppsreningsverket.

Utredning lyfter även fram vikten av att Avesta Vatten förhåller sig till likställighetsprincipen. Avesta Vatten har rätt att ställa krav på Bälinge slakteri för att kunna upprätthålla likställighetsprincipen och för att kunna försäkra sig om att VA-kollektivet inte bekostar de åtgärder som krävs för att slakterispillvatten ska kunna tas emot på Krylbo reningsverk.

Utifrån ett likställighetsperspektiv behöver Avesta Vatten vara beredda på att anpassa sitt avloppsreningsverk även för andra industriverksamheter i kommunen. Kostnaderna för anpassningen ska alltid tillfalla industriverksamheten, inte VA-kollektivet. Avesta vatten behöver även ha tillkommande utrednings-, -rapporterings-, personal- och driftkostnader i åtanke, inte bara investeringskostnader. Ett flertal anslutna industriverksamheter kan medföra att fler personer behöver anställas av Avesta Vatten. Denna personalkostnad ska ej belasta VA-kollektivet.

Juridiskt utlåtande (bilaga)

Prosuppport har gjort en juridisk bedömning, vilket presenteras i en rapport. Nedanstående är den sammanfattande bedömningen från rapporten ”Rättslig bedömning för mottagande av slakterispillvatten slutversion”.

”Avesta Vatten saknar rättslig skyldighet att ta emot det aktuella spillvattnet eftersom Bälinge är beläget utanför det geografiska verksamhetsområde som Avesta kommun fastställt. Även om Bälinge hade legat inom verksamhetsområdet hade mottagande av spillvattnet inte ingått i Avesta Vattens ordinarie uppdrag eftersom spillvattnet avviker mer än oväsentligt från hushållspillvatten (jfr 12 § KFVA och 21 § vattentjänstlagen). Huvudfrågan för Prosupports bedömning har därför varit om Avesta Vatten frivilligt, och i så fall på vilka villkor, lagligen kan ta emot slakterispillvatten från Bälinge.

Enligt Prosupports bedömning finns ett rättsligt utrymme för Avesta Vatten att lagligen kunna ta emot spillvattnet från Bälinge enligt ett va-avtal som bland annat ålägger Bälinge förbehandlings- och egenkontrollkrav och innebär att Bälinge ersätter Avesta Vatten för samtliga direkta och indirekta kostnader förbundna med mottagandet av spillvattnet.

Avesta Vattens beslut under 2023 att avbryta det dittills informella mottagandet av slakterispillvatten från Bälinge bedöms av Prosuppport ha haft tydligt rättsligt stöd och får anses ha varit både befogat och nödvändigt mot

bakgrund av då föreliggande omständigheter. De grundläggande omständigheter som låg till grund för avbrytandet kvarstår tills Bäsinge kan visa att spillvattnets beskaffenhet, förbehandling och hantering uppfyller tillämpligt regelverk, samt att samtliga kostnader bärs av Bäsinge.

Det finns ett flertal rättsliga risker förknippade med Avesta Vattens mottagande av spillvatten från Bäsinge. Om dessa risker inte begränsas genom effektiva åtgärder kan Avesta Vatten drabbas av olika former av förvaltningsrättsliga och straffrättsliga sanktioner. Även civilrättsliga och straffrättsliga sanktioner gentemot styrelseledamöter och VD skulle kunna bli aktuella.

I likhet med Sweco bedömer Prosupport att ett eventuellt avtal bör föreskriva att (i) spillvattnet förbehandlas hos Bäsinge genom fett- och grovavskiljning samt pH-justering, (ii) ett egenkontrollprogram med provtagning och rapportering till Avesta Vatten upprättas, (iii) animaliska biprodukter i form av blod separeras och hanteras enligt förordning (EG) nr 1069/2009 så att endast obetydliga mängder tillförs spillvattnet, och (iv) samtliga merkostnader för mottagandet, inklusive eventuella anpassningar av den allmänna anläggningen, bekostas av Bäsinge i dess helhet och särredovisas från va-kollektivets övriga ekonomi.

Vidare bör ett va-avtal innehålla ett krav på att animaliska biprodukter hanteras på Bäsinges anläggning i enlighet med förordning (EG) nr 1069/2009. I ett eventuellt va-avtal bör även föreskrivas att vissa av de bestämmelser som skulle följa av vid varje tid gällande vattentjänstlag, KFVA och va-taxa ska tillämpas i förhållande till Bäsinge, trots att dessa regelverk inte är direkt tillämpliga på abonnenter utanför verksamhetsområdet.

Frågan om mottagande av spillvatten från Bäsinge bör enligt Prosupports bedömning underställas fullmäktige. Vid bedömningen har Prosupport bland annat beaktat att Avesta Vatten i dag saknar motsvarande typer av va-avtalsförhållanden och arbetar med att ta fram en bolagsövergripande policy för hantering av utsläpp av spillvatten som avviker från hushålls spillvatten. Det har även beaktats att det inte med önskvärd tydlighet framgår att mottagande av spillvatten från fastigheter utanför verksamhetsområdet har stöd i bolagsordningen.”

Dialog med tillsynsmyndighet

Avesta Vatten har varit i kontakt med Västmanland-Dalarna miljö- och byggförvaltning, som är bolagets tillsynsmyndighet, avseende om bolaget har tillåtelse att motta tvättvatten från Bäsinge slakteri. Tillsynsmyndigheters bedömning är att det inryms under aktuellt tillstånd så länge ingen förbehandling i form av tillsättning av kemikalier sker för att förändra tvättvattnets karaktär.

Bedömning

Utifrån de levererade rapporterna kan slutsats dras att det kommer att krävas fortsatta insatser för att möjliggöra mottagande av tvättvatten till Krylbo reningsverk.

För att säkra att Avesta Vatten tar sitt fulla ansvar för att säkra efterlevnad av lagstiftning och skyddar VA-kollektivet är det rimligt att säkra att de åtgärder som föreslås av de båda konsulterna efterlevs. Avesta Vatten behöver försäkra sig om att Kommunfullmäktige ger sitt godkännande för mottagande av spillvatten från Bäsinge Slakteri som ligger utanför verksamhetsområdet. Vidare behöver Avesta Vatten försäkra sig om att Bäsinge Slakteri åtar sig att signera avtalet som presenteras i ”Bilaga 1 utkast till avtal om kostnadsersättning 2026 05 29 (1)”.

Efter att detta först är genomfört kan Avesta Vatten arbeta vidare med att utföra de åtgärder/aktiviteter som föreslås av de externa konsulterna. Allt arbete kommer ske med stöd av

konsulter då bolaget inte har resurser att hantera arbetet med befintlig personal. Krylbo avloppsreningsverk kommer förstärks i enlighet med Sweco:s rekommendationer, vilket kommer krävas konsultstöd, projektledning och eventuell upphandling av entreprenör. Upprättande av VA-avtal kommer behöva ske med stöd av konsult.

Det är svårt att nu utifrån befintliga underlag uppskatta kostnaderna för arbetet. En offert kommer att behöva upprättas och kommuniceras med Bälinge slakteri. Innan det arbetet inleds är det av vikt att först säkra att Bälinge slakteri ingår avtal med Avesta Vatten enligt ”Avtal om kostnadsersättning - inför beredning av fråga om mottagande av processvatten från Bälinge slakteri.”

Kostnader som lagt på ärendet från 2026-03-02 fram till idag är cirka 200 000 kronor.

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås ge VD till uppdrag att inleda process för tecknande av Avtal om kostnadsersättning inför beredning av fråga om mottagande av processvatten från Bälinge slakteri.
- Styrelsen föreslås ge VD till uppdrag att, efter att avtal tecknats med Bälinge Slakteri, till kommunfullmäktige begära godkännande för att Avesta Vatten och Avfall AB ska kunna ingå avtal om mottagande av spillvatten från Bälinge Slakteri AB.
- Styrelsen föreslår att när ovanstående punkter är genomförda uppdrag åt VA-chefen att vidta åtgärder i enlighet med det som redovisats i bilagda rapporter.

Bilaga

- PM Avesta stöd slakteripåkoppling 20260525_sluthandling
- Rapport Rättslig bedömning för mottagande av slakterispillvatten slutversion
- Bilaga 1 utkast till avtal om kostnadsersättning 2026 05 29 (1)

Sammanfattning

Bäsinge slakteri är lokaliserat utanför Avesta kommuns verksamhetsområde, vilket innebär att Avesta Vatten och Avfall AB inte har skyldighet att ta emot slakterispillvatten från verksamheten. Slakterispillvatten är dessutom ett verksamhetsavfall som från vilken annan verksamhet som helst och ska behandlas på samma sätt som för övriga verksamheter i kommunen. Vidare omfattas slakteriet av lagstiftningen om animaliska biprodukter, vilket gör att de har en skyldighet enligt lag att hantera sina animaliska biprodukter enligt gällande lagstiftning. Avesta Vatten och Avfall AB kan välja att ta emot spillvatten från slakteriet under förutsättning att VA-kollektivet inte belastas.

Krylbo avloppsreningsverk har idag en god kapacitet, och klarar nuvarande belastning samt utgående resultat med god marginal i förhållandet till sitt gällande tillstånd. En påkoppling av Bäsinge slakteri bedöms inte öka den totala belastningen nämnvärt, däremot kan den momentana belastningen påverkas negativt. Men det är i grunden möjligt för reningsverket att ta emot slakteriets spillvatten, i form av tvättvatten som kommer från rengöringen av lokaler även om det innehåller små mängder blod. Rent blod och partiklar ska dock separeras av slakteriet och samlas in för annan hantering.

Problemet med mottagning av Bäsinge slakterispillvatten historiskt är att spillvattnet har släppts okontrollerat och stötvis samt utan rätt förbehandling, vilket är delar som behöver åtgärdas för att mottagningen ska vara möjlig. Utan förbehandling finns risk för skador och stopp på ledningsnätet och det finns risk för störningar i reningsprocessen på Krylbo reningsverk.

Föreslagna åtgärder innebär att:

- Slakteriet måste kunna visa för huvudmannen att de följer gällande lagkrav, exempelvis gällande animaliska biprodukter.
- Slakteriet måste förbehandla sitt spillvatten (förslagsvis genom att avskilja fett och grovt material, samt kontrollera att pH håller sig inom angivna nivåer).
- Slakteriet behöver upprätta ett egenkontrollprogram och uppfylla uppsatta krav för att spillvattnet ska kunna tas emot vid reningsverket.
- Kraven ska regleras genom ett upprättat VA-avtal mellan verksamheten/fastighetsägaren och VA-huvudmannen Avesta Vatten och Avfall AB.
- VA-avtalet ska innehålla förutsättningar utifrån att verksamheten ligger utanför verksamhetsområde och VA-avtalet behöver förhålla sig både till vattentjänstlagen och kommunens KFVA samt att nödvändiga kostnader ska bekostas av verksamheten inte VA-kollektivet. Även vite bör bara inkluderas.
- Avesta Vatten och Avfall AB rekommenderas att bygga en utjämningsstank på Krylbo ARV, för att kunna ta emot slakterispillvattnet utan att det äventyrar reningsverkets processer eller orsakar problem på ledningsnätet.

Det är viktigt att kostnader för nödvändiga åtgärder inte belastar VA-kollektivet, utan bärs av den verksamheten som berörs. VA-kollektivet utgörs av de fastighetsägare som betalar VA-taxa. Det är också viktigt att likställighetsprincipen råder och att alla industrier och andra verksamheter i kommunen med utsläpp till spillvatten behandlas lika. Avesta Vatten och Avfall rekommenderas göra en samlad bedömning av hur liknande verksamheter ska hanteras.

Innehållsförteckning

1	Bakgrund	4
2	Mottagande av slakterispillvatten	5
3	Lagstiftning och regelverk vid mottagande av slakterispillvatten	6
3.1	Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)	6
3.2	Kommunala föreskrifter, KFVA och VA-avtal	6
3.3	Miljöbalken (1998:808)	8
3.4	Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd	8
3.5	Förordning (1998:901) om verksamhetsutövares egenkontroll	8
3.6	Svenskt Vattens publikation P95	8
3.7	Regelverk för animaliska biprodukter	9
3.8	Avloppsdirektivet	9
4	Förutsättningar vid Krylbo reningsverk	10
4.1	Gällande tillstånd	10
4.2	Nuvarande reningsprocess	10
4.3	Inkommande belastning	10
4.4	Utgående resultat	12
4.5	Driftproblem på ledningsnät och reningsverk vid mottagning av slakterispillvatten	13
5	Beräknad föroreningsbelastning från slakteri	14
6	Åtgärdsförslag för mottagande av slakterispillvatten till Krylbo reningsverk	15
6.1	Likställighet och krav inför mottagande av slakterispillvatten	15
6.2	Åtgärder vid Bäsinge slakteri	16
6.2.1	Förbehandling av spillvatten	16
6.2.2	Egenkontroll och krav på rapportering	16
6.3	Åtgärder hos huvudmannen	17
6.3.1	Utjämningsstank på Krylbo reningsverk	17
6.3.2	Upprättande av VA-avtal	18
7	Slutsats	19

1 Bakgrund

Under många år har Krylbo avloppsreningsverk (ARV) tagit emot spillvatten från Bäsinge slakteri utanför Avesta. Spillvattnet från slakteriet samlas upp i en sluten tank på slakteriets område, vilken regelbundet töms av en slambil. Slakterispillvattnet lämnades vid Avesta Vattens slamkiosk som ansluten till Krylbo ARV via det kommunala ledningsnätet. Tömningarna vid slamkiosken ledde till en hög momentan belastning på ledningsnätet, vilket i sin tur medförde att reningsverkets processer fick svårt att anpassa sig till att rena spillvattnet från både slakteriet och hushållsspillvattnet. Reningsverket är inte dimensionerat för att klara så stora stötblastningar som slakterispillvattnet orsakade. Eftersom Bäsinge slakteri ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet och belastningen från slakteriet orsakade problem för den ordinarie driften valde Avesta Vatten och Avfall AB att avsluta samarbetet år 2023.

Sedan dess har Bäsinge slakteri kört sitt slakterispillvatten för vidare behandling i Gävle. Nu har Bäsinge slakteri åter lyft frågan om att få lämna slakterispillvatten till Krylbo ARV.

Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten) har kontaktat Sweco för att utreda om mottagande av detta spillvatten är möjligt, utifrån lagstiftning och kapaciteten på Krylbo ARV. Sweco har även fått i uppdrag att utreda möjliga åtgärdsförslag som skulle kunna möjliggöra ett mottagande av slakterispillvattnet.

2 Mottagande av slakterispillvatten

Bälinge slakteri ligger lokaliserat utanför Avesta kommuns verksamhetsområde, vilket innebär att VA-huvudmannen inte har något ansvar att ta emot slakterispillvattnet från slakteriet.

Ett reningsverk är inte heller skyldig att ta emot vatten som avviker från hushållsliknande spillvatten om det finns risk för olägenhet eller skada på ledningsnätet eller att reningsverkets processer störs även om det skulle ligga innanför verksamhetsområdet. Huvudmannen, i detta fall Avesta Vatten, har därför vid ett eventuellt mottagande rätt att ställa krav på en industri för att möjliggöra ett mottagande av industrispillvatten.

Ett avloppsreningsverk är i vanliga fall uppdelat i tre olika reningssteg; mekanisk, biologisk samt kemisk rening. Reningsverket är i första hand utformat för att rena spillvatten från hushåll. Spillvatten från industrier kan kopplas på om vattnet anses behandlingsbart och inte stör reningsprocesserna, samt om vattnet inte orsakar driftproblem eller skada på ledningsnät, pumpstationer eller reningsverk. Bedömningen av mottagande av ett industriellt spillvatten ligger i första hand på huvudmannen eftersom det är denna som har möjlighet att bedöma de förutsättningar som råder vid aktuellt ledningsnät och reningsverk.

Spillvatten från en slakteriverksamhet innehåller en annan sammansättning än ett hushållspillvatten, exempelvis väntas ett spillvatten från ett slakteri innehålla blod, fett, köttrester, rengöringsprodukter mm. Dock är innehållet i slakterispillvattnet i linje med vad som kan renas i ett reningsverk, blod innehåller bland annat lättnedbrytbart organiskt material (BOD) samt totalkväve (N_{tot}) och totalfosfor (P_{tot}), som äts upp av bakterier i den biologiska reningen eller fälls ut i den kemiska reningen. En ökad mängd organiskt material och näringsämnen till ett reningsverk kan däremot kräva exempelvis en ökad syreförbrukning och kemikalieanvändning.

Reningsverket styrs dessutom av ett miljötillstånd som anger hur stor anslutning som är tillåten, vilka halter av föroreningar som får släppas ut samt hur anläggningen får drivas. Detta behöver beaktas vid mottagning av spillvatten från en livsmedelsindustri, eftersom reningsverket inte får överskrida sin tillåtna anslutning eller sina utsläppsvillkor.

I praktiken innebär detta att huvudmannen behöver ställa krav på den verksamhet som vill ansluta sig till det kommunala reningsverket. Det kan exempelvis gälla krav på förbehandling, haltvillkor, egenkontroll, rapportering av flöde och belastning samt kostnadsreglering och viteskrav vid överskridande.

3 Lagstiftning och regelverk vid mottagande av slakterispillvatten

3.1 Lagen om allmänna vattentjänster (2006:412)

Lagen om allmänna vattentjänster syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang med hänsyn till skydd för människors hälsa eller miljön. Lagen reglerar kommunens ansvar som huvudman, i detta fall Avesta Vatten, för den allmänna VA-anläggningen och hur den allmänna VA-anläggningen får användas. I lagstiftningen ingår bland annat upprättande av verksamhetsområde för vattentjänster, samt hur nödvändiga kostnader regleras. Kommunen är enligt vattentjänstlagen skyldig att försörja anslutna fastigheter inom verksamhetsområdet, och ta hand om det spillvatten som är av hushållsliknande karaktär. Vidare framgår av lagstiftningen att en fastighetsägare inte får tillföra vätskor, ämnen eller föremål som kan skada ledningsnätet eller reningsverkets funktion, eller på annat sätt medföra skada eller olägenhet. Fastighetsägaren får heller inte använda VA-anläggningen på ett sätt som innebär att huvudmannen får svårt att uppfylla de krav som ställs på anläggningen och driften av den eller att i övrigt uppfylla sina skyldigheter enligt lag, författning eller VA-avtal.

3.2 Kommunala föreskrifter, KFVA och VA-avtal

Utöver lagstiftningen får kommunen meddela ytterligare föreskrifter om användningen av allmänna VA-anläggningar, vilka benämns KFVA. En KFVA innehåller exempelvis villkor för anslutning, fastighetsägarens ansvar för ledningar, hur man får bruka den allmänna VA-anläggningen, samt anläggnings- och brukaravgifter. Ofta regleras mottagande av industriellt spillvatten genom hur KFVAn är formulerad.

Vid belastning av livsmedelsindustri är det inte ovanligt att huvudmannen avtalar en överenskommelse med verksamhetsutövarna kring hur kostnader ska regleras, hur spillvattnet ska hanteras och vilken egenkontroll som krävs för att det kommunala reningsverket ska kunna ta emot industrispillvattnet. Det kan exempelvis inkludera gränsvärden för föroreningar, pH, temperatur och fetthinnehåll, provtagning av föroreningar samt frekvens, larmrutiner och krav på förbehandling.

Huvudmannen får upprätta VA-avtal om särskilda villkor för användningen av VA-anläggningen i de fall VA-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder vid den allmänna VA-anläggningen. Om en industri inom verksamhetsområde vill ansluta sig till den kommunala VA-anläggningen innebär det därmed att spillvattnet inte får innehålla en sådan beskaffenhet att det orsakar problem i ledningsnät och på reningsverk. Det innebär också att VA-huvudmannen har rätt att upprätta VA-avtal gällande särskilda villkor för mottagande av spillvattnet.

Om en VA-huvudman ska ta emot spillvatten från en industri utanför verksamhetsområde ska ett VA-avtal om anslutning utanför verksamhetsområde upprättas med verksamheten/fastighetsägaren.

VA-huvudmannen har även rätt att avstå ett spillvatten om det bedöms kunna orsaka risk för störningar i den allmänna VA-anläggningen.

Bäsinge slakteri ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet och därmed är ett VA-avtal en förutsättning för mottagande av spillvatten. VA-huvudmannen kan avtala om anslutning eller mottagande av spillvatten – det innebär att de ska upprätta avtal som förtydligar vad som gäller, exempelvis:

- att KFVA ska efterlevas
- särskilda krav på rening och gränsvärden
- egenkontrollprogram och rapportering av analyser
- kostnadsreglering – både drift- och investeringskostnader (även framtida)
- uppföljningsmöten
- reglering om avtalet inte följs

Avesta kommuns uppdaterade KFVA antogs i ny utgåva i kommunfullmäktige i början på 2026. En sammanställning presenteras i Tabell 1 nedan.

Tabell 1. Sammanfattning Kommunal föreskrifter om användandet av den allmänna VA-anläggningen i Avesta kommun.

Sammanfattning	Beskrivning	Hänvisning
Huvudmannens ansvar och tillämpningsområde	Huvudman för den allmänna VA-anläggningen i Avesta kommun är Avesta Vatten och Avfall AB. Föreskrifterna gäller inom det beslutade verksamhetsområdet. Bestämmelserna gäller tillsammans med vattentjänstlagen, annan författning och eventuella avtal.	§ 3 – 5
Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten som avviker från hushållspillvatten	Huvudmannen är inte skyldig att ta emot spillvatten som mer än oväsentligt avviker från hushållspillvatten. Fett, giftiga vätskor och andra miljöfarliga ämnen bedöms kunna orsaka skador på ledningsnät, påverka reningsprocessen, slammet eller recipienten.	§ 12 Bilaga 1 om spillvattnets beskaffenhet
Avtal kan krävas	Huvudmannen har rätt att begränsa eller avbryta tillhandahållande av en vattentjänst som används för annat än hushållsanvändning och som inte är reglerat av skriftliga avtal. Avtal förutsätts har upprättats för att få släppa ut spillvatten som mer än oväsentligt avviker från hushållspillvatten i det allmänna ledningsnätet.	§6 Bilaga 1 om spillvattnets beskaffenhet
Krav på att undvika skada eller olägenhet	I föreskriften betonas att tillförsel av spillvatten får inte orsaka den allmänna VA-anläggningen eller huvudmannen skada eller olägenhet. Huvudmannen ska kunna uppfylla sina skyldigheter och därmed får inte anläggningen belastas på ett sätt som försämrar funktion eller miljöprestanda.	§15
Krav på kontroll av spillvattnets innehåll	Huvudmannen behöver ha en noggrann kontroll av vad som avleds till den allmänna spillvattenanläggningen. Fastighetsägaren ska därför lämna uppgift om arten och omfattningen av verksamheten som kan påverka spillvattnets innehåll. Provtagningar och analyser som huvudmannen bedömer nödvändiga ska bekostas av fastighetsägaren eller den verksamhet som avleder spillvattnet. Vidare meddelas att huvudmannen har rätt att kräva att vattnet som släpps till den allmänna VA-anläggningen inte överskrider satta gränsvärden enligt Svenskt Vattens publikation P95 eller gällande föreskrift.	Bilaga 1 om fastigheter som används till annat än bostad
Journalföring och egenkontroll	Huvudmannen kan ställa krav på att verksamhetsutövaren ska föra journal över verksamheten samt själva utöva kontroll av spillvattnets innehåll.	Bilaga 1 om fastigheter som används till annat än bostad
Samråd med huvudmannen vid miljöprövning	Fastighetsägare som använder eller avser att använda den allmänna spillvattenanläggningen och som kommer ansöka om prövning av avloppsläpp enligt miljölagstiftningen ska samråda med huvudmannen.	Bilaga 1 om industrier som måste samråda med huvudmannen

3.3 Miljöbalken (1998:808)

Miljöbalken utgör det övergripande miljörettsliga ramverket och har som mål att främja en hållbar utveckling och skydda människors hälsa och miljön. I miljöbalken anges att avloppsvatten ska avledas och renas, eller tas om hand på annat sätt, så att olägenhet för människors hälsa eller miljön inte uppkommer. Detta innebär exempelvis att reningsverkets processer eller reningsresultatet utgående från verket inte får störas av en påkopplad industri.

Miljöbalkens allmänna hänsynsregler innebär dessutom att alla som bedriver verksamhet ska ha tillräcklig kunskap och vidta de försiktighetsåtgärder som behövs för att skydda människors hälsa och miljön. Det innebär att även slakteriet behöver ha kunskap om, vidta åtgärder och förebygga risker när det gäller sin verksamhet.

3.4 Förordning (1998:899) om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd

Förordningen om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd reglerar verksamheter som omfattas av 9 kap. miljöbalken. Ett avloppsreningsverk omfattas av tillståndsplikt. Slakteriet beroende på omfattning och utformning, omfattas också av tillstånds- eller anmälningsplikt.

Reningsverket har ett miljö tillstånd som beviljats utifrån hur anläggningen får drivas, vilken belastning de får ta emot, samt begränsningar i hur mycket föroreningar de får släppa ut. Detta leder till att huvudmannen kan behöva kravställa vad som tas in till reningsverket, eftersom en ökad belastning kan innebära att reningsverkets kapacitet överskrids och att ett nytt miljö tillstånd kan behöva sökas och att en utbyggnad av hela reningsverket kan bli nödvändig.

3.5 Förordning (1998:901) om verksamhetsutövers egenkontroll

Förordningen om verksamhetsutövers egenkontroll gäller för yrkesmässig verksamhet som omfattas av tillstånds- eller anmälningsplikt enligt miljöbalken. Denna förordning ställer krav på att det finns en fördelning av ansvar, rutiner för kontroll, uppföljning av verksamhetens miljöpåverkan samt erforderlig dokumentation.

Reningsverket omfattas av denna lagstiftning och behöver därmed ha rutiner och uppföljning kring anslutning samt hur denna påverkar driften av verksamheten samt verksamhetens påverkan på omgivande miljö.

Om slakteriet har, vilket beror av omfattningen, tillstånds- eller anmälningsplikt gäller även denna lagstiftning dem. Då finns krav på att även de har rutiner för kontroll, uppföljning av verksamhetens miljöpåverkan samt erforderlig dokumentation. I praktiken innebär egenkontrollen att slakteriet behöver kunna visa hur slakterispillvattnet samlas upp, kontrolleras och följs upp exempelvis genom provtagning och dokumentation.

3.6 Svenskt Vattens publikation P95

I Sverige finns en branschorganisation för VA-huvudmän, Svenskt Vatten, som har sammanställt råd vid mottagande av industriellt spillvatten i en handling benämnd P95.

Publikationen "Råd vid mottagande av avloppsvatten från industri och annan verksamhet" togs fram 2009. Publikationen har sedan reviderats i omgångar varav senast 2019. Innehållet i publikationen utgår från erfarenhet och praxis inom området. Publikationen ska inte betraktas som en vetenskaplig rapport utan ska vara ett stöd för VA-huvudmannen.

I P95 räknas ett slakteri som en livsmedelsindustri. P95 anger att Spillvattnet bedöms kunna hålla ett högt innehåll av BOD₇, pH variationer och höga fetthalter. Enligt P95 kan industrier ha utsläpp av fullt behandlingsbara ämnen, men i sådana mängder att det leder till en belastningsproblematik hos avloppsreningsverket som ska ta emot spillvattnet. När det finns anledning bör därför särskilda villkor bestämmas genom ett VA-avtal

Vidare ska alla verksamheter som hanterar livsmedel på sådant sätt att stora mängder fett riskerar att hamna i ledningsnätet ha en fettavskiljare installerad som uppfyller gällande standard.

3.7 Regelverk för animaliska biprodukter

Animaliska biprodukter regleras i Förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel. Förordningen styr hur animaliska biprodukter ska samlas in, transporteras, kategoriseras, behandlas, användas och bortskaffas. Förordningen kompletteras av förordning (EU) nr 142/2011, som innehåller genomförandebestämmelser för bland annat hantering, hygien och tillåtna användnings- och bortskaffningsvägar.

Föreskrifterna omfattar animaliska biprodukter som inte är livsmedel och omfattar hur animaliska material får avledas till spillvatten, speciellt gällande innan materialet släpps till avlopp samt vilka animaliska material som får avledas till spillvatten och på vilka villkor.

Blod från slakteri får i princip inte sköljas ut i avloppet. Slakteriet ska ha system för uppsamling av blod och slakterirester. Däremot får blodstänk som följer med rengöringsvattnet finnas i spillvattnet till reningsverket. Anläggningar som bedriver slakt ska säkerställa att animaliska biprodukter inte okontrollerat tillförs spillvattnet, utan att de separeras och hanteras i enighet med den kategorisering som anges i förordningen. Hantering av animaliska biprodukter ska därmed ske på Bäsinge slakteri och kan inte ske på Krylbo ARV. Under speciella förutsättningar, när lagstiftningen uppfylls kan tvättvatten accepteras till det kommunala spillvattnet. Detta vatten benämns slakterispillvatten.

Svenska föreskrifter och riktlinjer finns gällande animaliska biprodukter och kontroll av dessa görs av Jordbruksverket. Slakteriet ska vara godkänt enligt de regelverk och riktlinjer som rör animaliska biprodukter. Hur detta regelverk styr Bäsinge slakteris verksamhet ligger utanför Avesta Vattens ansvar, dock ska Avesta Vatten ges möjlighet att följa upp att slakteriet har uppsatta rutiner och följer de regler som finns för att kunna ta emot deras spillvatten.

3.8 Avloppsdirektivet

EUs avloppsdirektiv trädde i kraft 1 januari 2025 och arbete pågår med att införliva direktivet i svensk lagstiftning. Avloppsdirektivet ska vara implementerat i svensk lagstiftning senast 31 juli 2027. Reglering kring anslutning av annat spillvatten än hushållspillvatten och biologiskt nedbrytbart icke-hushållspillvatten till kommunala reningsverk kommer att aktualiseras. Det är i dagsläget inte klart vilka krav som kommer att ställas på denna typ av spillvatten eller hur detta kommer formuleras i svensk lagstiftning men någon form av förbehandling kan åtminstone förväntas av verksamheter som belastar avloppsreningsverket.

4 Förutsättningar vid Krylbo reningsverk

4.1 Gällande tillstånd

Krylbo reningsverk har tillstånd att ta emot en belastning motsvarande 30 000 personekvivalenter (pe).

Reningsverket omfattas av ett tillstånd som meddelades av Länsstyrelsen i Dalarna 1990-10-25. Tillståndet kompletterades med nya villkor 2007-05-09. Enligt tillståndet får den utgående mängden BOD₇ och P_{tot} som gränsvärde inte överstiga 42,7 ton BOD₇ respektive 1,4 ton P_{tot} per år. För resthalter i det behandlade avloppsvattnet gäller som riktvärde att dessa inte får överstiga 15 mg BOD₇/l respektive 0,5 mg P_{tot}/l, beräknat som medelvärde per kalenderkvartal. Gällande utsläppsvillkor redovisas i Tabell 2.

Tabell 2. Gällande utsläppsvillkor för Krylbo reningsverk enligt gällande tillstånd

Parameter	Utsläppsvillkor
BOD ₇	15 mg/l angett som medelvärde per kalenderkvartal
	42,7 ton/per år angett som gränsvärde
P-tot	0,5 mg/l angett som medelvärde per kalenderkvartal
	1,4 ton per år angett som gränsvärde

4.2 Nuvarande reningsprocess

Reningsverket är uppbyggt med en mekanisk rening genom ett fingaller och luftat sandfång innan det leds vidare in i flockningskammare där det doseras fällningskemikalie innan vattnet leds in i försedimenteringen. Därefter flöjer en biologisk rening med en aktiv slam process. Vattnet leds vidare till slutsedimenteringen, innan det släpps ut i Dalälven.

Slammet pumpas från för- och slutsedimenteringen till en gravimetrisk förtjockare innan rötning sker i röt-kammare. Efter rötningen förtjockas slammet innan det avvattnas i en slamavvattare. Den gas som bildas i röt-kammaren eldas huvudsakligen i en gaspanna och används för uppvärmning av reningsverket.

Externslam från enskilda brunnar tillförs ledningsnätet via slamkiosken, där även slakterispillvattnet tidigare släpptes.

4.3 Inkommande belastning

Tabell 2 redovisar inkommande föroreningsbelastning och genomsnittligt flöde vid Krylbo reningsverk för respektive år under perioden 2020 – 2025, samt som medelvärde för perioden. Värden är beräknade utifrån analys- och flödesdata angivna i miljörapporteringen samt emissionsdeklarationerna för respektive år. Inkommen belastning av BOD₇ har beräknats till ett medelvärde av 23 900 pe, varav 4 200 pe utgör industribelastning. Tillståndet bedöms klara tillåten inkommande belastning, med god marginal. Dock uppvisar provtagningsresultatet på stora avvikelser i analysdata där både flöden och BOD₇-resultat varierar kraftigt och periodvis uppnår höga värden. Vid enstaka tillfällen har uppmätt max GVB inkommande överskridit 30 000 pe. Detta beror troligtvis till stor del på hög hydraulisk belastning vid snösmältning och stora regn, vilket också kan generera höga BOD₇ halter och påverka beräkningen av Max GVB inkommande. Av den anledningen har även pe-belastning beräknats utifrån belastning av N_{tot} samt P_{tot} i Tabell 2, vilket ger en mer representativ bild av den inkommande belastningen. Inkommande medelbelastning för N_{tot} 2020 – 2025 är 19 530 pe samt för P_{tot} 17 640 pe. MaxGVB tätbebyggelsen är i nuläget bedömd till 27 000 pe.

Eftersom tillåten belastning motsvarar 30 000 pe så finns möjlighet för ytterligare ansluten belastning och därmed finns även möjlighet att ansluta ytterligare industrier.

Tabell 3. Inkommande belastning till Krylbo reningsverk under 2020 – 2025 samt medelvärde för perioden. Sammanfattning från Miljörapporter.

	Enhet	2020	2021	2022	2023	2024	2025	Medel 2020 – 2025
Anslutna personer	personer	18 298	19 696	19 696	19 696	19 696	19 696	19 463
Belastning	pe	19 177	17 587	18 063	34 562	31 178	22 808	23 896
Industribelastning	pe	1 877	1 767	2 861	2 861	2 861	12 931	4 193
Maxgvb inkommande (90:e percentil)*	pe	25 069	20 952	26 300	96 100	45 800	31 800	41 004
Maxgvb tätbebyggelse	pe	27 000	27 000	27 000	27 000	27 000	27 000	27 000
Inkommande flöde	m ³ /d	6 882	6 428	5 056	6 604	6 390	6 035	6 232
	m ³ /h	287	268	211	275	266	251	260
	l/pe,dygn	275	307	192	69	140	190	195
Ovidkommande	l/pe,dygn	116	122	38	26	63	82	74
BOD₇	mg/l	176	192	250	363	280	265	254
	kg/d	1 210	1 230	1 266	2 419	1 803	1 595	1 587
	g/pe,d	63	70	70	70	58	70	67
N_{tot}	mg/l	49	46	56	38	38	37	44
	kg/d	337	298	285	252	243	225	273
	pe	24 102	21 292	20 352	18 004	17 369	16 047	19 528
	g/pe,d	17,6	16,9	15,8	7,3	7,8	9,8	13
P_{tot}	mg/l	5,5	4,7	6,4	5,0	4,3	4,9	5
	kg/d	38	30	32	33	27	30	32
	pe	20 947	16 895	17 808	18 265	15 179	16 743	17 640
	g/pe,d	2,0	1,7	1,8	1,0	0,9	1,3	1,4

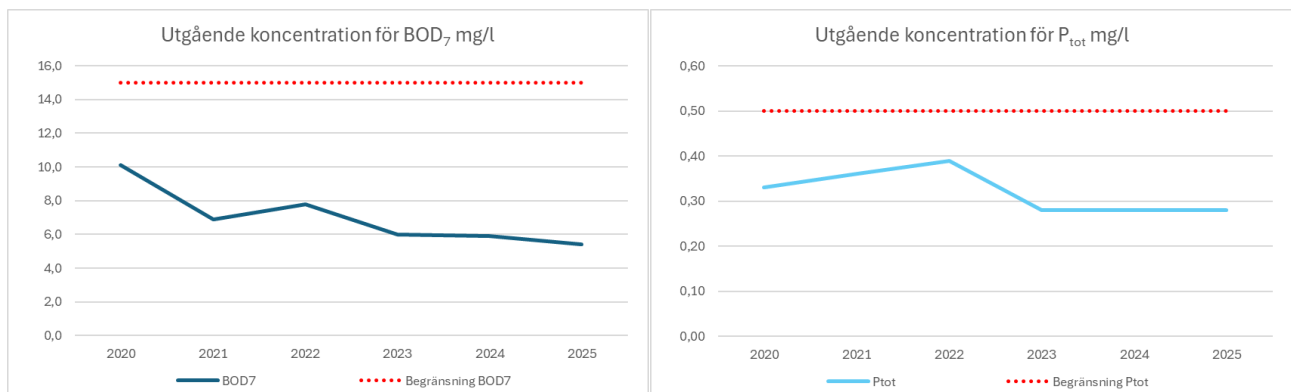
*Höga värden sammanfaller med stora regn och snösmältning och är ej representativt för den verkliga anslutningen.

** pe beräknat som 70g BOD₇/pe/dygn, 14g N_{tot}/person/dygn samt 1,8g P_{tot}/person och dygn.

4.4 Utgående resultat

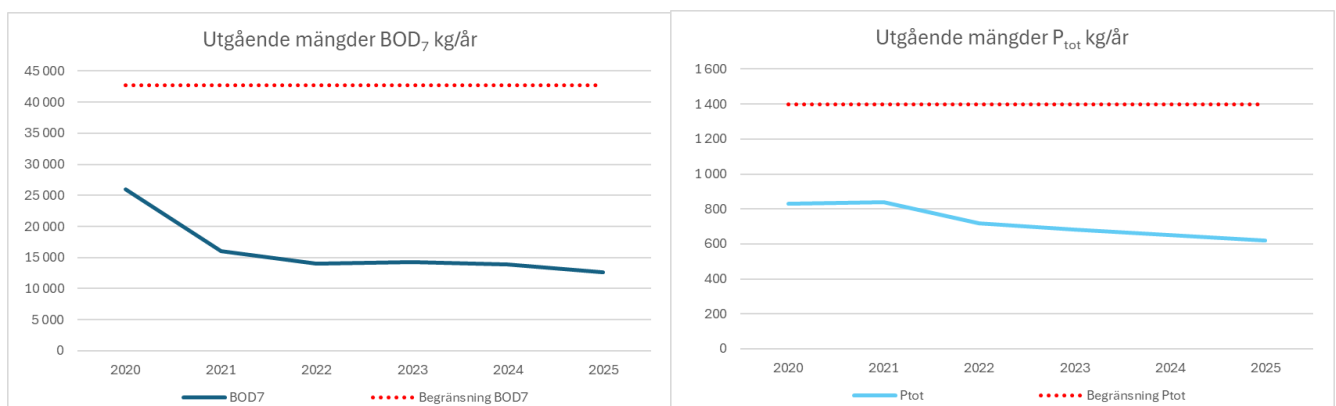
Utgående koncentrationer från Krylbo reningsverk under tidsperioden 2020 – 2025 redovisas i Figur 1 för BOD₇ samt P_{tot}. Figuren visar även tillståndsgiven begränsning i form av riktvärden.

Totalkväve omfattas för närvarande inte av något gränsvärde. Om sådana krav skulle införas i framtiden bedöms anläggningen behöva byggas om för att uppfylla kraven på kväverening.

Figur 1. Utgående koncentrationer vid Krylbo reningsverk, redovisade som flödesviktade medelvärden för BOD₇ och P_{tot} enligt miljörapporter för perioden 2020–2025. Begränsningsvärden anges utifrån gällande tillståndsvillkor.

Utgående mängder av BOD₇ och P_{tot} redovisas i Figur 3. Figuren redovisar också begränsning av mängder utifrån gällande tillstånd.

Figur 2. Utgående mängder vid Krylbo reningsverk för BOD₇ och P_{tot} enligt miljörapporter för perioden 2020–2025. Begränsningsvärden anges utifrån gällande tillståndsvillkor.

Sammantaget visar resultaten att Krylbo reningsverk uppfyller utsläppskraven, detta trots att anläggningen stundtals har stor variation på inkommande flöde och BOD₇-belastning.

4.5 Driftproblem på ledningsnät och reningsverk vid mottagning av slakterispillvatten

På Bäsinge slakteri finns tre tankar för uppsamling av blod och slakterispillvatten. Endast en av tankarna innehåller tvättvatten som kan klassas som slakterispillvatten och som Avesta Vatten efter förbehandling skulle kunna ta emot, under förutsättning att slakteriet uppfyller de krav som ställs i lagstiftningen angående hantering av animaliska biprodukter. Avesta Vatten har fått kännedom om att vatten från samtliga tre tankar kördes till Avesta Vattens slamkiosk innan samarbetet stoppades. Utöver detta återfanns slakterirester med storlekar över 6 mm exempelvis återkommande i ledningsnät, pumpstationer samt på Krylbo reningsverk. Man upplevde dessutom störningar i processen när detta spillvatten mottogs.

Utmaningen med mottagande av slakterispillvatten bedöms vara att slambilen töms på spillvattennätet under en mycket kort tidsperiod, vilket innebär att ledningsnätet belastas med ett högt momentanflöde och reningsverket belastas med en hög momentanbelastning.

Spillvattnet har också innehållit fraktioner som kan medföra skada på ledningsnätet och reningsverket.

På ledningsnätet kan spillvatten med för lågt eller för högt pH orsaka frätskador på ledningarna. Köttstycken och fett kan fastna i ledningar och pumpar vilket orsakar slitage på utrustning samt utökad underhåll och fler driftstopp.

På reningsverket kan lågt eller högt pH orsaka frätskador på utrustning. Köttrester och fett kan fastna och orsaka stopp. En stor mängd organiskt material kan störa reningsprocessen så att det spillvatten som kommer in till reningsverket hinner inte renas. Dessutom krävs momentant mer luft (syre) och ökad mängd kemikalier vilket påverkar dimensioneringen av utrustningen. Det finns även en risk för att bakteriedödande reningsmedel i stora volymer kan störa den befintliga bakteriekulturen i den biologiska reningen så att hela reningsverket kan slås ut.

5 Beräknad föroreningsbelastning från slakteri

Slakterispillvattnet samlas spillvattnet upp i en sluten tank på slakteriets område varifrån det behöver transporteras för vidare behandling.

Flöden från slakteriet har beräknats utifrån inkomna slamtömningsuppgifter under perioden 2017–2023, se Tabell 4. I tabellen redovisas även tillförd mängd BOD₇, P_{tot}, N_{tot} samt suspenderat materiel per år. Flödet är omräknat till pe belastning för slakteriet. För samtliga redovisade parametrar delges även medelvärde samt min- och maxvärde. Det är viktigt att belysa att den föroreningsbelastning som har beräknats från slakteriet enbart har baserats på ett provtagningsresultat från 2025-09-29. Eftersom beräkningen bygger på endast ett provtagningsresultat är underlaget mycket begränsat, och det kan finnas stora variationer i belastningen som inte fångats upp i beräkningen. Osäkerheten i beräkningen av slakteriets belastning bedöms därför som mycket stor, och resultatet ska enbart ses som en indikation.

Sammantaget kan, trots hög dataosäkerhet, konstateras att både flöde och belastning från slakteriet är mycket låga i förhållande till Krylbo reningsverks övriga inkommande belastning. Detta gäller även om flödet och belastningen skulle uppgå till dubbla resultatet. Det inkommande årsflödet motsvarar 0,011 % av anläggningens totala flöde, och årsbelastningen uppgår till 0,32 % för BOD₇ 0,06 % för P_{tot} samt 0,33 % för N_{tot} av Krylbo reningsverks totala belastning. Därmed är det inte årsflödet eller årsbelastningen som utgör problemet, utan momentanbelastningen.

Tabell 4. Bedömt inkommande flöde och belastning till slamkiosk från slakteri. Beräkningarna är baserade på uppmätt flöde vid slamtömning samt på ett analysresultat från slakteriet daterat 2025-09-29.

Inkommande flöde	Flöde	Mängd BOD ₇	Antal pe*	Mängd P _{tot}	Mängd N _{tot}	Mängd susp
år	m ³ /år	kg /år	pe /år	kg /år	kg /år	kg /år
2017	210	1533	60	6	273	76
2018	201	1467	57	6	261	72
2019	199	1453	57	6	259	72
2020	292	2132	83	8	380	105
2021	398	2905	114	11	517	143
2022	212	1548	61	6	276	76
2023	268	1956	77	8	348	96
<i>Medel</i>	<i>254</i>	<i>1856</i>	<i>73</i>	<i>7</i>	<i>331</i>	<i>92</i>
<i>Min</i>	<i>199</i>	<i>1453</i>	<i>57</i>	<i>6</i>	<i>259</i>	<i>72</i>
<i>Max</i>	<i>398</i>	<i>2905</i>	<i>114</i>	<i>11</i>	<i>517</i>	<i>143</i>

* baserat på 70g BOD₇/pe/dygn

6 Åtgärdsförslag för mottagande av slakterispillvatten till Krylbo reningsverk

6.1 Likställighet och krav inför mottagande av slakterispillvatten

Den beräknade belastningen från Bäsinge slakteri är väldigt osäker, dock kan konstateras att den inte utgör någon stor del av den inkommande belastningen till Krylbo reningsverk sett som årsmedel. Eftersom Krylbo reningsverk har god marginal både när det gäller inkommande tillåten belastning samt att reningsverket klarar sina utsläppsvillkor och tillåtna utsläppsmängder med god marginal så finns inget som hindrar att reningsverket tar emot slakterispillvatten i form av tvättvatten utifrån denna aspekt under förutsättning att slakteriet uppfyller de krav som ställs i lagstiftningen angående hantering av animaliska biprodukter. Däremot finns ingen skyldighet från Avesta Vattens sida att ta emot spillvattnet från Bäsinge slakteri, eftersom reningsverket inte ligger inom det kommunala verksamhetsområdet. Om Avesta Vatten efter överenskommelse och upprättat VA-avtal skulle ta emot spillvattnet kommer åtgärder krävas för att göra det möjligt.

Den huvudsakliga utmaningen för mottagning av slakterispillvatten är inte lagstiftningen eller reningsverkets kapacitet. Utmaningen är de problem som mottagningen av slakterispillvatten skapar i driften samt att slakterispillvattnet skapar problem för reningen av hushållspillvatten. Om lagstiftningen angående hantering av animaliska biprodukter uppfylls, förbehandling genomförs, rutiner och egenkontroll tas fram samt att dessa följs så är det dock möjligt att ta emot tvättvatten från slakteriet.

Med denna bakgrund i åtanke rekommenderas Avesta Vatten och avfall att ställa krav på Bäsinge slakteri om att förbehandla spillvattnet innan det kan släppas till Krylbo reningsverk. Krav inkluderar förslagsvis reglering av pH, fettavskiljning, kontroll av de rengöringsprodukter som används samt begränsning av storleken på rester och animaliska biprodukter.

Vidare bedöms en utmaning vara att mottagandet av slakterispillvatten sker momentant under en kort tid, vilket kan orsaka problem vid reningsverkets processer. För att lösa denna problematik föreslås att någon form av utjämning anläggs för att möjliggöra mottagandet. En fördelning av flödet över en längre tidsperiod medför att reningsprocessen på reningsverket hinner med att rena både slakterispillvattnet och hushållspillvattnet.

Enligt vattentjänstlagen får VA-huvudmannens avgift inte överskrida det som behövs för att täcka de kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva VA-anläggningen motsvarande normal hushållsanvändning. De åtgärder som krävs för att motta ett spillvatten från en industri vars spillvatten avviker från hushållspillvatten får därmed inte belasta VA-kollektivet och VA-taxan. Anpassningar av detta slag ska avtalas separat med fastighetsägaren där verksamheten bedrivs och bekostas av densamma. Vid flera liknande fastigheter med liknande kvalitet på spillvattenutsläppet ska hänsyn tas till likställighetsprincipen. Det innebär att om Avesta Vatten och Avfall behöver anpassa sin anläggning för att möjliggöra mottagandet av spillvatten från Bäsinge slakteri ska det avtalas om och intäkter samt kostnader ska särredovisas från VA-kollektivets. Motsvarande VA-avtal bör upprättas med alla fastighetsägare med verksamheter som släpper spillvatten av som inte är av hushållspillvattenkaraktär till den kommunala VA-anläggningen. Detta är även i linje med gällande lagstiftning och Avesta kommuns KFVA samt rekommendationer från Svenskt Vatten.

Avesta Vatten har rätt att ställa krav på Bäsinge slakteri för att kunna upprätthålla likställighetsprincipen och för att kunna försäkra sig om att VA-kollektivet inte bekostar de åtgärder som krävs för att slakterispillvatten ska kunna tas emot på Krylbo reningsverk.

Utifrån ett likställighetsperspektiv behöver Avesta Vatten vara beredda på att anpassa sitt avloppsreningsverk även för andra industriverksamheter i kommunen. Kostnaderna för anpassningen ska alltid tillfalla industriverksamheten, inte VA-kollektivet. Avesta vatten behöver även ha tillkommande utrednings,- rapporterings,- personal- och driftkostnader i åtanke, inte bara investeringskostnader. Ett flertal anslutna industriverksamheter kan medföra att fler personer behöver anställas av Avesta Vatten. Denna personalkostnad ska ej belasta VA-kollektivet.

Inom det kommunala verksamhetsområdet har Avesta Vatten skyldighet att ta emot hushållspillvatten från arbetsplatsen, inte industrispillvatten. Utanför det kommunala verksamhetsområdet har Avesta Vatten varken skyldighet att ta emot hushållspillvatten från arbetsplatsen eller industrispillvatten.

6.2 Åtgärder vid Bäsinge slakteri

6.2.1 Förbehandling av spillvatten

Bäsinge slakteri har ett ansvar att driva sin verksamhet utifrån gällande lagar och förordningar. Det innebär att det ska finnas en rutin för hur animaliska biprodukter ska hanteras för att uppfylla gällande lagkrav.

För att spillvattnet från Bäsinge slakteri ska kunna tas emot och behandlas vid Krylbo reningsverk krävs att det har en sådan beskaffenhet att reningsverket kan rena det på ett tillfredsställande sätt och att risker minimeras. Detta innebär att Bäsinge slakteri behöver förbehandla spillvattnet vid den egna anläggningen. Förslag på förbehandling är:

- Fettavskiljning
- Grovavskiljning som skiljer av grova partiklar inklusive kött detaljer, maximal storlek på partiklar ska vara <6 mm
- pH-justering vid behov, pH bör ligga inom ett intervall 6 – 10

Observera att hanteringen på slakteriets område, exempelvis av blod och blodvatten behöver bekostas och utredas av Bäsinge slakteri utifrån förordningen om animaliska biprodukter. Hur slakteriet hanterar animaliska biprodukter ska kunna redovisas för Avesta Vatten.

6.2.2 Egenkontroll och krav på rapportering

Utöver förbehandling av spillvattnet behöver Bäsinge slakteri ingå ett VA-avtal om anslutning utanför verksamhetsområde med Avesta Vatten. Utifrån historiken behöver detta avtal även reglera egenkontroll, rapportering, kostnadsansvar och vite.

Bäsinge slakteri behöver uppfylla de regelverk som finns för animaliska biprodukter för sin hantering av blod och slakteriavfall på slakteriet. Detta ligger utanför Avesta Vattens ansvar. Kontrollmyndigheten på slakteriet är Livsmedelsverket, medan kontroll av verksamheten kan ske både genom kommunens miljökontor eller genom anställda av länsstyrelsen. För det slakterispillvatten, dvs tvättvatten, som kan vara aktuellt för Avesta Vatten att ta emot, efter upprättat VA-avtal med krav på förbehandling och kontroll, behöver Bäsinge slakteri också uppfylla de krav som ställs enligt miljöbalken.

Ett egenkontrollprogram ska bidra till att säkerställa att spillvatten från slakteriet håller den kvalitet som krävs för att mottagning vid Krylbo reningsverk ska vara möjlig. Regelbunden kontroll kommer krävas. Förslagsvis behöver parametrar som exempelvis flöde, BOD₇, COD_{CR}, P_{tot}, N_{tot}, Susp, pH och fettinnehåll följas upp, och en årsrapport sammanställas och som skickas till Avesta Vatten för kontroll att överenskommelser upprätthålls.

Rutiner ska finnas för kemikalieanvändning, inklusive rengöringskemikalier samt eventuella avvikelser som uppstår, så att de kan åtgärdas med minsta möjliga påverkan på reningsverket.

Egenkontrollen skapar bättre förutsättningar för en stabil och kontrollerad spillvattenhantering, samt minskar risken för störningar på reningsverket. Egenkontrollprogrammet tas förslagsvis fram i samråd mellan Bälinge slakteri, Avesta Vatten och Tillsynsmyndigheten.

Utifrån den analysdata som i dagsläget finns tillgänglig kan inte rekommenderade utsläppsvillkor för belastande ämnen BOD₇, P_{tot} och N_{tot} fastställas eftersom resultatet är för osäkert. För detta ändamål rekommenderas att fler provtagningar genomförs samt att en utvärdering att provtagningen kontrollerar att den sker på ett representativt sätt. Däremot kan några punkter specificeras som bör belysas i egenkontrollprogrammet alternativt VA-avtalet för verksamheten:

- Flöde/tömningintervall. Om utjämningstank anläggs så kan storlek på denna styra hur ofta tömningar får genomföras för att en tillfredsställande utjämning ska kunna ske.
- pH kontroll, ska ligga inom angivet intervall 6 – 10
- Rengöringsmedel som används vid slakteriet ska meddelas och godkännas av huvudmannen. Rutiner ska finnas vid byte av dessa.
- Någon form av begränsning behöver sättas för hur mycket BOD₇ och P_{tot} som får tillföras anläggningen per dygn eller per år, utifrån de indata som finns tillgänglig så går det att sätta kravet så pass luftigt att det inte påverkar befintlig verksamhet. Koncentrationskrav är inte nödvändigt när spillvattnet släpps till utjämningstank, däremot behövs det för dimensionering av utrustningen.
- Kväve behöver inte begränsas idag eftersom Krylbo reningsverk inte har något krav på kväverening. Detta kan behöva omvärderas utifall Krylbo reningsverk får krav på kväverening i framtiden

6.3 Åtgärder hos huvudmannen

6.3.1 Utjämningstank på Krylbo reningsverk

För att möjliggöra ett mottagande av Bälinge slakteris spillvatten föreslås att Avesta Vatten bygger en utjämningstank på Krylbo reningsverk. Denna möjliggör en mottagningslösning utan att utsätta reningsverket för påverkansrisk kopplat till momentant höga flöden och belastningstoppar, vilket kan störa reningsprocesserna och försämra reningsverkets resultat. En glasfibertank föreslås, eftersom dessa har god beständighet mot ett mer aggressivt spillvatten. Tanken ansluts mot inkommande spillvatten, innan reningsverkets provtagning.

Utöver själva utjämningstanken krävs även någon form av mottagningspunkt för spillvattnet från slambilen, samt tillhörande styrning, mätning, reglering av flöde från slambil och möjlighet till provtagning. Transporter bekostas av Bälinge slakteri.

Det bedöms som fördelaktigt att placera utjämningstanken på reningsverkets område (eller i direkt anslutning), snarare än att placera det ute på ledningsnätet. Detta ger huvudmannen bättre möjligheter för övervakning, driftkontroll och underhåll.

Skulle man i framtiden vilja ta emot fett och leda in denna typ av spillvatten rakt in i en rökammare möjliggörs även detta med en mottagningstank på själva reningsverket.

Ett annat alternativ är att placera tanken vid den befintliga slamkiosken, men detta alternativ innebär en sämre kontroll och högre krav på regelbunden tillsyn och service. Om tanken placeras ute på ledningsnätet behöver tillsynen utökas och komplettering med onlinemätning behöver införas för att säkerställa kontroll och funktion.

6.3.2 Upprättande av VA-avtal

Enligt vattentjänstlagen får inte VA-kollektivet belastas för kostnader för de åtgärder som krävs för att VA-huvudmannen ska kunna ta emot spillvatten som avviker från hushållspillvatten. Eftersom anläggningen ligger utanför verksamhetsområde är detta en grundläggande förutsättning. Kostnaderna bör bekostas av industrin på den fastighet som berörs. Detta är även i linje med Avesta kommuns KFVA. Det är viktigt att kommunens verksamheter behandlas likvärdigt. Om det finns flera industrier anslutna till Krylbo reningsverk så behöver även dessa utredas och VA-avtal upprättas där behov finns så att likvärdighet råder. Förslagsvis tar huvudmannen ett beslut kring vilka verksamheter som ska omfattas av VA-avtal, så att det även finns riktlinjer för framtida förfrågningar om anslutning av industrier. VA-avtal bör upprättas av jurist som kan säkerställa att rimlighet, likvärdighet samt att kostnader fördelas mellan parter enligt gällande lagstiftning.

VA-avtal kan reglera belastning, flöde, kostnader för både drift och investeringar, krav på innehåll i egenkontrollprogram hos den anslutna verksamheten eventuella utsläppsvillkor. I VA-avtalet regleras även förhållandet till vattentjänstlagen och KFVA, samt eventuella vitesbelopp vid överträdelser.

7 Slutsats

Bäsinge slakteri ligger utanför Avesta Vattens verksamhetsområde, och huvudmannen har ingen skyldighet att ta emot detta spillvatten. Krylbo reningsverk har dock idag god marginal både vad gäller inkommande belastning och utgående reningsresultat. Samtidigt bedöms inte Bäsinge slakteri ge någon stor ökning av den årliga belastningen in till reningsverket. Därför bedöms det som möjligt för Krylbo reningsverk att ta emot spillvatten från verksamheten, dock med några förbehåll.

Med dagens mottagningslösning riskerar spillvattnet från slakteriet att orsaka skada och driftproblem på ledningsnätet och på reningsverkets processer, exempelvis genom hög momentan belastning. Därför krävs åtgärder både av slakteriet samt hos VA-huvudmannen för att en mottagning ska vara möjlig.

Spillvattnet behöver förbehandlas hos Bäsinge slakteri innan det samlas upp i en sluten tank. Förslag på förbehandling inkluderar fettavskiljning, grovavskiljning samt pH justering vid behov. Vidare behöver slakteriet upprätta ett egenkontrollprogram och uppfylla de villkor som Avesta Vatten kräver för att reningsverket ska kunna motta spillvattnet. Dessa krav rekommenderas att fastslås i ett nyupprättat VA-avtal mellan parterna, som tydliggör vad egenkontrollen ska inkluderas. Bland annat föreslås att krav på egenkontroll, fettavskiljning, pH-justering, flöde/tömningsintervall, anmälan av använda rengöringsmedel, begränsning av belastningsämnen samt kostnadsansvar och eventuella viten inkluderas i VA-avtalet. De extra åtgärder som krävs för att motta spillvattnet ska inte bekosta VA-kollektivet utan ska bekostas av Bäsinge slakteri.

VA-huvudmannen föreslås vidare göra en generell bedömning i kommunen av vilka verksamheter som ska omfattas av VA-avtal, så att kommunens industrier behandlas lika.

Vid Krylbo reningsverk föreslås vidare att en utjämningsstank anläggs för att kunna möjliggöra mottagandet av slakterispillvattnet på ett säkert sätt. Förslagsvis anläggs denna på reningsverkets område för att underlätta tillsyn och övervakning.

Med dessa förutsättningar bedöms mottagandet av spillvattnet från Bäsinge slakteri kunna ske på ett säkert och kontrollerat sätt.

Rättslig bedömning för mottagande av slakterispillvatten

Utredningsrapport

Datum: 2026-05-29

Version: 1.0

Rapporten framtagen av:

Juristbyrån Prosupport Stockholm AB

johan@abprosupport.se | +46 73 – 991 17 88

På uppdrag av: Avesta Vatten och Avfall AB

Innehåll

1. Bakgrund och uppdraget	3
2. Sammanfattande bedömning	5
3. Tillgängligt utredningsmaterial	6
4. Begränsningar	7
5. Rättslig reglering	7
5.1 Förvaltningsrättsliga bestämmelser och praxis	7
5.1.1 Vattentjänstlagen	7
5.1.2 Kommunens föreskrifter m.m.	9
5.1.2.1 KFVA.....	9
5.1.2.2 VA-taxa	10
5.1.3 Kommunallagen.....	11
5.1.3.1 Allmänt främjande av näringslivet kontra individuellt riktat stöd	11
5.1.3.2 Likställighetsprincipen och självkostnadsprincipen	12
5.1.3.3 Principiellt beslut eller annars av större vikt	13
5.1.4 Miljöbalken	13
5.1.5 ABP-regleringen	14
5.1.6 Avesta kommuns VA-policy och policy för taxor och avgifter	15
5.1.7 Avloppsdirektivet	15
5.1.8 Lagen om offentlig säljverksamhet (LOS).....	16
5.2 Associationsrättsliga bestämmelser m.m.....	17
5.3 Skadeståndsansvar för styrelse och VD enligt ABL	18
5.4 Straffrättsliga bestämmelser	18
5.4.1 Miljöbrott.....	18
5.4.2 Otillåten miljöverksamhet.....	19
5.4.3 Försvårande av miljökontroll	19
5.4.4 Straffrättsligt ansvarssubjekt.....	19
6. VA-avtal	20
7. Bedömning.....	22
7.1 Vattentjänstlagen, KFVA och VA-taxan är inte tillämpliga	22

7.2 Förbudet mot individuellt riktat stöd	23
7.3 Principerna om självkostnad och likställighet	24
7.4 Underställande av beslutet till fullmäktige	24
7.5 Efterlevnad av LOS	25
7.6 Efterlevnad av miljöbalken	26
7.7 Efterlevnad av ABP-regelverket	27
7.8 Efterlevnad av avloppsdirektivet	27
7.9 Avtal inför fortsatt beredning av frågan och avtalsförhandlingar	28

1. Bakgrund och uppdraget

Avesta Vatten och Avfall AB ("Avesta Vatten") är ett helägt kommunalt bolag över vilket Avesta kommun har ett rättsligt bestämmande inflytande. Avesta Vatten är huvudman för den allmänna va-anläggningen i Avesta kommun och ansvarar bland annat för rening av avloppsvatten vid Krylbo avloppsreningsverk. Bäsinge Slakteri AB ("Bäsinge") bedriver slakteriverksamhet på en fastighet som är belägen utanför det verksamhetsområde för allmänna vattentjänster som fastställts för Avesta Vatten.

Avesta Vatten har tidigare tagit emot spillvatten från Bäsinge. Spillvattnet har då samlats upp vid slakteriet och därefter transporterats för avlämning till Avesta Vattens mottagningssystem. Det framkom under 2023 att spillvattnets beskaffenhet och mottagningslösningen kunde medföra risker för ledningsnät, pumpstationer, reningsprocess och efterlevnad av tillämpliga regelverk, särskilt i fråga om animaliska biprodukter, organiska belastningsämnen och momentan belastning vid avlämning. Avesta Vatten begärde då att Bäsinge skulle säkerställa att spillvattnet inte innehöll animaliska partiklar överstigande 6 mm eller större mängd blodvolym. Bäsinge följde inte Avesta Vattens begäran, varför mottagningen av spillvattnet upphörde under 2023. Bäsinge hanterar för närvarande spillvattnet via avtal med annan entreprenör till en anläggning som är godkänd för hantering av animaliska biprodukter (ABP).

Efter mottagningens upphörande har Avesta Vatten haft fortsatt dialog med Bäsinge om förutsättningarna för att eventuellt återuppta mottagandet. Inom ramen för denna dialog har

Avesta Vatten efterfrågat underlag om spillvattnets sammansättning, provtagning, förbehandling och egenkontroll.

Avesta Vattens styrelse har gett VD i uppdrag att ta fram en policy för hantering av utsläpp av spillvatten som skiljer sig från spillvatten av hushållskaraktär. Mot bakgrund av önskemål om att föra frågan vidare på ett skyndsamt men välgrundat sätt har Avesta Vatten därefter initierat kompletterande tekniska och rättsliga utredningar.

Som tekniskt underlag har Sweco utrett förutsättningarna för mottagande av slakterispillvatten vid Krylbo avloppsreningsverk. Sweco har bedömt att reningsverket har kapacitet och att mottagande kan vara möjligt, men att ett mottagande förutsätter åtgärder. Enligt Sweco behöver spillvattnet bland annat förbehandlas hos slakteriet, egenkontroll och rapportering säkerställas, flöden och belastning regleras och kostnadsansvar tydliggöras. Sweco har även rekommenderat att villkoren regleras i ett särskilt va-avtal och att kostnader för nödvändiga åtgärder inte ska belasta va-kollektivet.

Mot denna bakgrund har Avesta Vatten uppdragit åt Juristbyrån Prosupport Stockholm AB ("Prosupport") att bedöma de rättsliga förutsättningarna och riskerna för Avesta Vatten att ta emot processgenererat spillvatten från Bäsinge.

Prosupports uppdrag omfattar att identifiera och bedöma relevanta rättsliga frågor utifrån bland annat lagen om allmänna vattentjänster, miljöbalken, kommunala föreskrifter om användning av den allmänna va-anläggningen, regleringen om animaliska biprodukter, kommunalrättsliga principer, associations- och avtalsrättslig reglering samt frågor om risk för sanktioner vid regelöverträdelser.

Prosupport ska senast den 28 maj 2026 lämna en rapport med en beskrivning av de rättsliga ramarna och lämna råd för Avesta Vattens hantering av situationen.

2. Sammanfattande bedömning

Avesta Vatten saknar rättslig skyldighet att ta emot det aktuella spillvattnet eftersom Bäsinge är beläget utanför det geografiska verksamhetsområde som Avesta kommun fastställt. Även om Bäsinge hade legat inom verksamhetsområdet hade mottagande av spillvattnet inte ingått i Avesta Vattens ordinarie uppdrag eftersom spillvattnet avviker mer än oväsentligt från hushållspillvatten (jfr 12 § KFVA och 21 § vattentjänstlagen). Huvudfrågan för Prosupportts bedömning har därför varit om Avesta Vatten frivilligt, och i så fall på vilka villkor, lagligen kan ta emot slakterispillvatten från Bäsinge.

Enligt Prosupportts bedömning finns ett rättsligt utrymme för Avesta Vatten att lagligen kunna ta emot spillvattnet från Bäsinge enligt ett va-avtal som bland annat ålägger Bäsinge förbehandlings- och egenkontrollkrav och innebär att Bäsinge ersätter Avesta Vatten för samtliga direkta och indirekta kostnader förbundna med mottagandet av spillvattnet.

Avesta Vattens beslut under 2023 att avbryta det dittills informella mottagandet av slakterispillvatten från Bäsinge bedöms av Prosupport ha haft tydligt rättsligt stöd och får anses ha varit både befogat och nödvändigt mot bakgrund av då föreliggande omständigheter. De grundläggande omständigheter som låg till grund för avbrytandet kvarstår tills Bäsinge kan visa att spillvattnets beskaffenhet, förbehandling och hantering uppfyller tillämpligt regelverk, samt att samtliga kostnader bärs av Bäsinge.

Det finns ett flertal rättsliga risker förknippade med Avesta Vattens mottagande av spillvatten från Bäsinge. Om dessa risker inte begränsas genom effektiva åtgärder kan Avesta Vatten drabbas av olika former av förvaltningsrättsliga och straffrättsliga sanktioner. Även civilrättsliga och straffrättsliga sanktioner gentemot styrelseledamöter och VD skulle kunna bli aktuella.

I likhet med Sweco bedömer Prosupport att ett eventuellt avtal bör föreskriva att (i) spillvattnet förbehandlas hos Bäsinge genom fett- och grovavskiljning samt pH-justering, (ii) ett egenkontrollprogram med provtagning och rapportering till Avesta Vatten upprättas, (iii) animaliska biprodukter i form av blod separeras och hanteras enligt förordning (EG) nr 1069/2009 så att endast obetydliga mängder tillförs spillvattnet, och (iv) samtliga

merkostnader för mottagandet, inklusive eventuella anpassningar av den allmänna anläggningen, bekostas av Bäsinge i dess helhet och särredovisas från va-kollektivets övriga ekonomi.

Vidare bör ett va-avtal innehålla ett krav på att animaliska biprodukter hanteras på Bäsinges anläggning i enlighet med förordning (EG) nr 1069/2009. I ett eventuellt va-avtal bör även föreskrivas att vissa av de bestämmelser som skulle följa av vid varje tid gällande vattentjänstlag, KFVA och va-taxa ska tillämpas i förhållande till Bäsinge, trots att dessa regelverk inte är direkt tillämpliga på abonnenter utanför verksamhetsområdet.

Frågan om mottagande av spillvatten från Bäsinge bör enligt Prosupportts bedömning underställas fullmäktige. Vid bedömningen har Prosupport bland annat beaktat att Avesta Vatten i dag saknar motsvarande typer av va-avtalsförhållanden och arbetar med att ta fram en bolagsövergripande policy för hantering av utsläpp av spillvatten som avviker från hushållspillvatten. Det har även beaktats att det inte med önskvärd tydlighet framgår att mottagande av spillvatten från fastigheter utanför verksamhetsområdet har stöd i bolagsordningen.

3. Tillgängligt utredningsmaterial

Följande utredningsmaterial har legat till grund för bedömningen.

- Styrelsebeslut den 23 april 2026 om fortsatt beredning gällande tvättvatten från Bäsinge slakteri
- Swecos PM Mottagning av slakterispillvatten vid Krylbo ARV den 25 maj 2026
- Korrespondens mellan Bäsinge och Avesta Vatten och Avfall AB
- Bolagsordning för Avesta Vatten och Avfall AB
- Ägardirektiv för Avesta Vatten och Avfall AB
- VA-policy Avesta kommun 2025-06-04
- Avesta kommuns kretsloppsplan 2023-2030
- Avesta kommuns VA-taxa 2026
- Budget 2026 med plan för 2027 och 2028 (KF 2025-11-24 132 §)

4. Begränsningar

Denna rapport har skrivits i det syfte som redovisats ovan och inget ansvar för dess användning till andra ändamål än detta accepteras.

Ansvar gäller endast mot Avesta Vatten för innehållet i denna rapport och det tas således inget ansvar för rapporteringen eller dess innehåll gentemot tredje man.

Det material och de uppgifter som tillhandahållits Prosupport har varken kontrollerats för korrekthet eller fullständighet. I den mån tillhandahållet material eller lämnade uppgifter visar sig vara ofullständiga eller felaktiga, kan bedömningarna och slutsatserna ha kommit att påverkas därav.

Det kan inte uteslutas att inhämtning av ytterligare utredning skulle ha kunnat påverka rapportens bedömningar. Trots ovan nämnda begränsningar anses dock att det arbete som genomförts ger rimlig grund för rapportens uttalanden och bedömningar.

5. Rättslig reglering

5.1 Förvaltningsrättsliga bestämmelser och praxis

5.1.1 Vattentjänstlagen

Lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, vattentjänstlagen, reglerar ansvaret för vattenförsörjning och avloppshantering inom fastställda verksamhetsområden. Lagen syftar bland annat till att avlopp ska ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Kommunens allmänna vattentjänster tillhandahålls inom ett fastställt geografiskt område, det så kallade verksamhetsområdet. Verksamhetsområdet beslutas av kommunfullmäktige (se 2, 6 och 7 §§ vattentjänstlagen).

Enligt 10 § vattentjänstlagen ska en allmän va-anläggning ordnas och drivas så att den uppfyller de krav som kan ställas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön och med hänsyn till intresset av en god hushållning med naturresurser. När det är förenligt med anläggningens huvudsakliga ändamål, bör den ordnas och drivas så att också andra allmänna intressen som har behov av anläggningen kan tillgodoses.

För att en fastighetsägare ska ha rätt att använda en allmän va-anläggning krävs enligt 16 § vattentjänstlagen bland annat att fastigheten finns inom va-anläggningens verksamhetsområde. Om huvudmannen ändå skulle välja att på frivillig basis ta emot spillvatten från en fastighetsägare utanför verksamhetsområdet är vattentjänstlagens bestämmelser inte tillämpliga (se Mark- och miljööverdomstolens slutliga beslut av den 5 maj 2022 i mål nr M 3939-21). Ett va-avtal som reglerar sådant frivilligt mottagande kan vid behov formuleras så att motsvarande regler som följer av vattentjänstlagen eller delar av den lagen blir tillämpliga för avtalet.

Enligt 21 § vattentjänstlagen får fastighetsägare inte använda en allmän va-anläggning på ett sätt som innebär

1. att avloppet tillförs vätskor, ämnen eller föremål som kan inverka skadligt på ledningsnätet eller anläggningens funktion eller på annat sätt medför skada eller olägenhet,
2. att huvudmannen får svårt att uppfylla de krav som ställs på va-anläggningen och driften av den eller att i övrigt uppfylla sina skyldigheter enligt lag, annan författning eller avtal, eller
3. andra olägenheter för huvudmannen eller någon annan.

Med hänsyn till att användningen inte bör försvåra huvudmannens möjligheter att uppfylla de krav som från miljö- och hälsoskyddssynpunkt ställs på va-anläggningen, kan en anslutning i fråga om avloppsvatten som tillförs den allmänna anläggningen ibland förutsätta att avloppsvattnet genom avskiljare eller på annat sätt först genomgår viss rening innan det kan tas emot av den allmänna anläggningen. Syftet är att skydda va-anläggningen från undermåliga va-installationer som riskerar att förstöra eller medföra olägenheter för va-verksamheten och va-kollektivet (prop. 2005/06:78 s. 70).

Om en fastighets va-förhållanden påtagligt avviker från de förhållanden som i övrigt råder i en allmän va-anläggnings verksamhetsområde, får huvudmannen enligt 22 § vattentjänstlagen träffa avtal med fastighetsägaren om särskilda villkor för användningen av va-anläggningen.

Enligt 38 § vattentjänstlagen får huvudmannen komma överens med fastighetsägare och andra avgiftsskyldiga inom verksamhetsområdet i avgiftsfrågor som inte regleras i kommunens taxeföreskrifter. Av 41 § i samma lag följer bland annat att huvudmannen har rätt till det tillträde på en fastighet som behövs för att undersöka en va-installation och dess användning när det behövs för att huvudmannen ska kunna fullgöra sina skyldigheter.

5.1.2 Kommunens föreskrifter m.m.

5.1.2.1 KFVA

Kommunen får enligt 23 § vattentjänstlagen, efter regeringens bemyndigande, meddela ytterligare föreskrifter om allmänna va-anläggningar. I dessa kommunala föreskrifter (KFVA) har Avesta kommun meddelat mer detaljerade bestämmelser om hur avloppsanläggningen ska användas.

Av 4 § KFVA följer att föreskrifterna omfattar fastigheter som är belägna inom det av kommunen beslutade verksamhetsområdet för respektive vattentjänst. Föreskrifterna är således, i likhet med vattentjänstlagen, inte tillämpliga för fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet. Ett va-avtal kan vid behov formuleras så att motsvarande regler som följer av KFVA eller delar av dessa blir tillämpliga för avtalet.

Enligt 6 § andra stycket KFVA har huvudmannen rätt att begränsa eller avbryta tillhandahållande av en vattentjänst som används för annat än hushållsanvändning och som inte är reglerad genom skriftligt avtal. 12 § KFVA stadgar att huvudmannen inte är skyldig att ta emot spillvatten vars beskaffenhet mer än oväsentligt avviker från hushållspillvatten. Av samma paragrafs tredje stycke följer dock att huvudmannen i enskilda fall kan medge utsläpp av spillvatten med annan beskaffenhet, och då bestämma de villkor som ska gälla, inklusive krav på förbehandling, provtagning och kontroll.

5.1.2.2 VA-taxa

Avesta kommuns va-taxa för 2026 ("VA-taxan") beslutades av kommunfullmäktige den 15 december 2025.

Av § 1 VA-taxan framgår att avgifterna syftar till att täcka nödvändiga kostnader för den allmänna vatten- och avloppsanläggningen, och att skyldigheten att betala avgifter åvilar ägare av fastighet eller annan avgiftsskyldig inom anläggningens verksamhetsområde. VA-taxan är således, i likhet med vattentjänstlagen och KFVA, inte tillämplig för fastigheter som är belägna utanför det fastställda verksamhetsområdet.

För den nu aktuella utredningen är VA-taxans bestämmelser om spillvatten med avvikande sammansättning av särskilt intresse. Av § 19.1 VA-taxan framgår att för avloppsvatten med sammansättning som avviker från normalt hushållspillvatten ska en särskild reningsavgift uttas. Reningsavgiften utgår per kilogram och är fastställd till 4,75 kr/kg (exkl. moms) för sedimenterbar substans, BOD och kväve, samt till 47,46 kr/kg (exkl. moms) för totalfosfor. Som extra föroreningsmängd räknas den belastning som överstiger referensvärdena för normalt hushållspillvatten, vilka är fastställda till 0,350 kg/m³ för sedimenterbar substans, 0,300 kg/m³ för BOD, 0,014 kg/m³ för totalfosfor och 0,4 kg/m³ för kväve. Den extra föroreningsmängden beräknas för vart och ett av ämnena som produkten av avledd spillvattenmängd (Q , i m³) och den uppmätta eller på annat sätt bestämda föroreningshalten (U) minus referensvärdet, det vill säga exempelvis $Q \times (U_{\text{BOD}} - 0,300)$ kg för BOD. Mängderna Q och U bestäms på sätt varom avtal eller annan överenskommelse träffas mellan huvudmannen och fastighetsägaren, eller eljest efter huvudmannens uppskattning. Avledande av spillvatten med extra föroreningsmängd förutsätter att avtal eller annan överenskommelse träffas mellan huvudmannen och fastighetsägaren, eller att huvudmannens medgivande föreligger.

Av § 16 VA-taxan framgår att om avloppsnätet tillförs en större spillvattenmängd än som svarar mot levererad vattenmängd, eller om inte hela den levererade vattenmängden avleds till avloppsnätet, ska avgiften för spillvattenavlopp erläggas efter den faktiska mängd spillvatten som avleds till avloppsnätet. Mängden ska bestämmas genom mätning på fastighetsägarens

bekostnad eller på annat sätt som överenskommits. En förutsättning för att tillämpa denna bestämmelse är att skillnaden mellan mängderna vatten och spillvatten är avsevärd.

Vidare framgår av § 11 VA-taxan att om kostnaden för att förse vissa fastigheter med vatten och avlopp i beaktansvärd omfattning avviker från övriga fastigheter inom verksamhetsområdet, ska avgifter utgå enligt en särskilt antagen särtaxa. Om det inte är skäligt att beräkna avgiften efter de ordinarie bestämmelserna får huvudmannen i stället komma överens med fastighetsägaren om avgiftens storlek.

5.1.3 Kommunallagen

5.1.3.1 Allmänt främjande av näringslivet kontra individuellt riktat stöd

Av 2 kap. 8 § första stycket kommunallagen följer att kommunen får genomföra åtgärder för att allmänt främja näringslivet i kommunen. Sådana åtgärder kan röra kommunalteknisk service till företagen, till exempel avlopp. Åtgärden ska i så fall inriktas på företagarkollektivet i allmänhet. Individuellt anpassade åtgärder åt enstaka industriföretag faller utanför kompetensen (jfr prop. 1990/91:117 s. 151).

Bestämmelsen hindrar inte att en generell lågprislinje tillämpas, men individuella prisförmåner får inte förekomma. Åtgärderna ska för att vara tillåtna enligt 2 kap. 8 § första stycket kommunallagen alltså inriktas på företagarkollektivet i allmänhet och inte på en enskild näringsidkare.

När kommuner överlämnar en verksamhet till ett kommunalt bolag blir de kommunala befogenheterna inte automatiskt gällande för bolaget. Av 10 kap. 3 § 2 kommunallagen följer bland annat att det åvilar fullmäktige att, vid överlämnandet av en kommunal angelägenhet till ett helägt bolag, se till att det fastställda kommunala ändamålet och de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i bolagsordningen. Ett kommunalt bolags bundenhet av 2 kap. 8 § KL kräver alltså att det följer av bolagsordningen (jfr prop. 2011/12:106 s. 73).

En tjänst till ett enda företag anses normalt inte vara "allmänt främjande". Att förse en enskild, namngiven verksamhet utanför verksamhetsområdet med avlopp är till sin natur individuellt

inriktat. Man kan inte omklassificera en individuellt riktad åtgärd till "allmänt främjande" enbart för att näringslivet i stort marginellt kan tänkas gynnas — då skulle andra styckets förbud bli innehållslöst. En sådan åtgärd hör därför hemma under andra stycket, där allmänt sett gäller en restriktiv syn på kommunala stödinsatser gentemot enskilda företag. Som exempel på synnerliga skäl nämns i förarbetena bortfall av enskild service i glesbygd, t.ex. avsaknad av livsmedelsbutik eller bensinstation, som kan ge kommunen rätt att stödja en innehavare om stödet behövs för en viss minimistandard av kommersiell service åt hushållen.

I RÅ 2000:1 kom Regeringsrätten fram till att det stred mot förbudet mot individuellt riktade stöd till näringsidkare när kommunen åtog sig borgen för ett lån som ett kommunalt bolag avsåg att lämna för finansiering av investeringar för ett privat projekt. Det finns således skäl för kommunala bolag att vara försiktiga med att lämna borgensåtaganden eller krediter till enskilda näringsidkare.

5.1.3.2 Likställighetsprincipen och självkostnadsprincipen

Av 10 kap. 3 § följer bland annat att en kommun ska se till att de kommunala befogenheterna som utgör ram för verksamheten anges i kommunala bolags bolagsordning. Av Avesta Vattens bolagsordning följer att bolaget ska utföra sitt uppdrag enligt den kommunala likställighets- och självkostnadsprincipen.

Av 2 kap. 3 § kommunallagen framgår att kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Denna bestämmelse ger uttryck för likställighetsprincipen.

En fördelning av Avesta Vattens avgiftsuttag mellan olika abonnenter får således inte stå i strid med likställighetsprincipen. Likställighetsprincipen kan i fråga om fördelning av avgifter allmänt sägas innebära att lika avgift ska utgå för lika prestation och att medlemmar som befinner sig i motsvarande läge ska betala samma avgift. Avesta Vatten måste därför tillämpa enhetliga och sakligt motiverade villkor gentemot jämförbara verksamhetsutövare.

Om va-huvudmannen tillåter att en industri avlämnar spillvatten som kraftigt avviker från hushållspillvatten kommer va-huvudmannen, för att inte avvika från likställighetsprincipen enligt 2 kap. 3 § KL, behöva göra detta för samtliga verksamheter i motsvarande läge i kommunen. En begränsning för att denna skyldighet ska föreligga är dock att det finns ledig kapacitet för va-huvudmannen att ta emot spillvattnet i sina reningsverk. Om va-huvudmannen skulle neka mottagande från en annan industri på grund av avsaknad av ytterligare mottagningskapacitet anses sådana sakliga skäl föreligga som avses i 2 kap. 3 § KL och någon överträdelse av likställighetsprincipen föreligger inte (jfr Förvaltningsrätten i Malmös dom den 13 februari 2024 i mål nr 25-23).

Av 2 kap. 6 § KL följer att VA-huvudmannen inte får ta ut högre avgifter än som motsvarar kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som den tillhandahåller (självkostnadsprincipen).

5.1.3.3 Principiellt beslut eller annars av större vikt

Om en kommun lämnar över skötseln av en kommunal angelägenhet till ett helägt kommunalt bolag ska fullmäktige enligt 10 kap. 3 § KL se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt innan de fattas. Om det i något fall skulle råda osäkerhet om en fråga är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt är det enligt förarbetena till bestämmelsen naturligt att föra upp frågan till fullmäktige för ställningstagande (prop. 2001/02:80 s 137).

Enligt 4 § i Avesta Vattens bolagsordning ("Bolagsordningen") ska kommunfullmäktige ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

5.1.4 Miljöbalken

Avloppsreningsverk kan vara en tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet enligt 9 kap. miljöbalken. För verksamheten gäller även de allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken, särskilt kunskapskravet (2 §), försiktighetsprincipen (3 §), produktvalsprincipen (4 §), hållbarhetsprincipen (5 §) samt principen om bästa möjliga teknik (3 § andra stycket). Dessa hänsynsregler gäller för huvudmannen i egenskap av verksamhetsutövare och är tillämpliga också när huvudmannen bedömer om ett mottagande av processpillvatten från Bäsinge är förenligt med tillstånd och recipientskydd.

Av Mark- och miljööverdomstolens praxis (se bl.a. MÖD M 576-15) framgår att processavloppsvatten från industri under vissa förutsättningar kan ledas till kommunalt reningsverk för vidare behandling. Som förutsättningar har domstolarna pekat på att (i) huvudmannen för reningsverket medger mottagandet, (ii) reningsverkets tillstånd medger detta, (iii) föroreningsinnehållet består av lättnedbrytbart, icke-toxiskt organiskt material och/eller närsalter, och (iv) reningsprocessen inte påverkas negativt.

Tillståndsvillkor och tillsynskrav enligt miljöbalken får inte riktas mot VA-huvudmannen om att denne ska ställa krav på åtgärder i anslutna verksamheter (se Mark- och miljööverdomstolens domar MÖD 125-15 och MÖD 133-15).

De allmänna hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken tillämpas även på alla som är anslutna till en avloppsanläggning. Den som bedriver verksamhet är skyldig att följa miljöbalkens hänsynsregler och andra krav som följer av miljöbalken genom att bedriva s.k. egenkontroll (26 kap. 19 § miljöbalken).

Även om det inte får följa av tillståndsvillkoren torde en skyldighet för va-huvudmannen att ställa krav på anslutna verksamheter i vissa fall kunna härledas ur de direkt tillämpliga hänsynsreglerna. Exempelvis följer av 2 kap. 3 § miljöbalken att alla som bedriver en verksamhet ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. En va-huvudmans underlåtenhet att ställa krav på att anslutna verksamheter exempelvis följer ABP-regelverket torde därför kunna utgöra en överträdelse av 2 kap. 3 § miljöbalken.

5.1.5 ABP-regleringen

Animaliska biprodukter (ABP) regleras inom EU primärt av Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 1069/2009 om hälsobestämmelser för animaliska biprodukter och därav framställda produkter som inte är avsedda att användas som livsmedel, jämte kommissionens genomförandeförordning (EU) nr 142/2011.

Av skäl 11 i förordning (EU) nr 142/2011 framgår att ABP inte får bortskaffas via avlopp, och att åtgärder ska vidtas vid källan när oavsiktligt bortskaffande kan ske vid rengöring av golv eller utrustning vid bearbetningen. Förordning (EG) nr 1069/2009 vilar enligt skälen 6, 11, 21, 22 och 36 i sin ingress på en livscykelinriktad ansvarsmodell där ABP ska följas från uppkomst till slutpunkt. Räckvidden av denna ansvarsmodell i förhållande till spillvatten med restmängder ABP är dock inte uttryckligen reglerad i förordningstexten.

EU-förordningarna kompletteras nationellt av lagen (2006:805) om foder och animaliska biprodukter, förordning (2006:814) om foder och animaliska biprodukter, Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2026:2) om befattning med animaliska biprodukter och om införsel av andra produkter, utom livsmedel, som kan sprida smittsamma sjukdomar till djur.

Av 28 a och 29 §§ i lagen om foder och animaliska biprodukter framgår att överträdelser av ABP-regelverket kan medföra straffansvar.

EU-förordning 142/2011, bilaga IV, kapitel I, avsnitt 2, punkt 6 riktar sig i första hand mot exempelvis ett slakteris bortskaffande av ABP via avloppsvatten. Huvudmannen är inte primär adressat enbart genom att vara mottagare av avloppsvatten.

Om materialet fortfarande är ABP — exempelvis uppsamlat blod, slaktrester, filterrens eller annat animaliskt material som inte ska följa med avloppsvattnet — får det inte bortskaffas via avloppsvatten. Om Avesta Vatten faktiskt skulle ta kontroll över sådant material för bortskaffande skulle ABP-regelverket kunna bli tillämpligt för Avesta Vatten i egenskap av driftansvarig. Det saknas dock praxis till vägledning för om en huvudman skulle kunna anses bli driftansvarig genom att ta emot och bortskaffa spillvatten med ABP.

5.1.6 Avesta kommuns VA-policy och policy för taxor och avgifter

Enligt en bilaga till ägardirektiven gäller Vatten- och avloppspolicyn (VA-policyn) för Avesta Vatten. VA-policyn är styrande för vattentjänstplanen och båda dokumenten är en viktig del i kommunens översiktsplanering.

I VA-policyns övergripande mål med Avestas VA-försörjning ingår bland annat att stödja en positiv utveckling av näringslivet i kommunen. Det finns således ett visst stöd i VA-policyn för Avesta Vatten att ingå va-avtal för att stödja en positiv utveckling av näringslivet.

5.1.7 Avloppsdirektivet

Artikel 14.1 i direktiv (EU) 2024/3019 om rening av avloppsvatten från tätbebyggelse gäller utsläpp av annat spillvatten än hushållspillvatten. Enligt bestämmelsen ska medlemsstaterna säkerställa att utsläpp av icke-hushållspillvatten till ledningsnät och avloppsreningsverk omfattas av på förhand fastställda regleringar, särskilda godkännanden, eller båda, som beslutas av den behöriga myndigheten eller annat behörigt organ.

Artikel 14.2 i avloppsdirektivet anger vad ett industriavtal eller annat särskilt godkännande för utsläpp av icke-hushållspillvatten måste säkerställa. För den nu aktuella bedömningen är fyra av leden direkt tillämpliga. Den första punkten, led a, knyter godkännandet till miljökvalitetsnormerna för recipienten. Det centrala kravet är att föroreningsbelastningen från reningsverkets utsläpp inte får leda till att den mottagande vattenförekomsten försämras eller hindras från att uppnå god status. I den andra punkten, led b, anges att de utsläppta föroreningarna inte får hindra driften av reningsverket, inte får skada ledningsnät, reningsverk eller tillhörande utrustning, och inte heller får begränsa kapaciteten att återvinna resurser — vilket innefattar både återanvändning av renat vatten och återvinning av näringsämnen eller andra material ur avloppsvatten eller slam. Led c avser skyddet av personalen som arbetar med ledningsnät och på reningsverket. Led d kompletterar bilden genom att kräva att reningsverket är utformat och utrustat för att minska utsläppen av föroreningar.

5.1.8 Lagen om offentlig säljverksamhet (LOS)

Den 1 augusti 2026 ersätter lagen (2026:578) om offentlig säljverksamhet de tidigare bestämmelserna om offentlig säljverksamhet i konkurrenslagen och införs för att motverka de konkurrensfördelar som offentliga aktörer kan ha, exempelvis att bedriva verksamhet utan vinstkrav, utan risk för konkurs eller med tillgång till myndighetsutövande funktioner. Syftet är att skapa mer rättvisa villkor på marknaden, främja innovation, kvalitet och ekonomisk tillväxt samt skydda privata företag från oskäligen konkurrensvillkor. Med offentliga aktörer i lagens mening avses bland annat bolag som en kommun har ett bestämmande inflytande över.

Med säljverksamhet avses en ekonomisk verksamhet som består i att tillhandahålla varor, tjänster eller andra nyttigheter på marknaden, dock inte till den del verksamheten består i myndighetsutövning.

Till skillnad från de äldre bestämmelserna innehåller 3 § i den nya lagen ett ständigt gällande förbud. En offentlig aktör får inte bedriva en säljverksamhet eller tillämpa ett förfarande i säljverksamheten som på ett otillbörligt sätt påverkar möjligheterna för privata företag att bedriva verksamhet på marknaden. Konkurrensverket kan besluta om en marknadsstörningsavgift på upp till 20 miljoner kronor. Det ställs även krav på offentliga aktörer att regelbundet utvärdera sin säljverksamhet.

I 3 § andra stycket finns ett undantag enligt vilket en säljverksamhet eller ett förfarande som är förenligt med beslut av riksdagen eller regeringen, eller som i övrigt är försvarbart från allmän synpunkt, inte omfattas av förbudet.

Undantaget i 3 § andra stycket innebär att säljverksamheter som bedrivs av kommuner och regioner inte omfattas av förbudet om de bedöms vara kompetensenliga. Så är fallet om verksamheten sker inom de ramar som anges i t.ex. 2 kap. 7 och 8 §§ kommunallagen (2017:725) och lagen (2009:47) om vissa kommunala befogenheter. Att verksamheten i sig är kompetensenlig hindrar däremot inte att ett förfarande i verksamheten omfattas av förbudet. Undantaget omfattar dock förfaranden som har stöd i lag. Det gäller t.ex. ett förfarande som grundar sig i en tillämpning av självkostnadsprincipen (prop. 2025/26:203 s. 143).

5.2 Associationsrättsliga bestämmelser m.m.

Enligt 3 kap. 1 § aktiebolagslagen (2005:551), ABL, ska föremålet för bolagets verksamhet anges i bolagsordningen, och bolagets verksamhet ska bedrivas inom detta föremål.

Av 8 kap. 41 § ABL följer bland annat att en ställföreträdare för bolaget inte får följa en anvisning av bolagsstämman eller något annat bolagsorgan om anvisningen inte gäller därför att den strider mot bolagsordningen. Av 29 kap. 1 § ABL följer bland annat att en styrelseledamot eller verkställande direktör kan bli skadeståndsskyldig för överträdelse av bolagsordningen. Styrelsen och den verkställande direktören är alltså bundna av föremålet. En åtgärd som ligger utanför det utgör ett kompetensöverskridande.

Syftet och verksamhetsföremålet i bolagsordningen för ett aktiebolag utgör således en yttre ram för verksamheten. Verksamhet som inte är förenlig med syftet eller verksamhetsföremålet får inte bedrivas.

Av 2 § i Bolagsordningen följer att föremålet för Avesta Vattens verksamhet bland annat är att utveckla Avesta kommuns VA- och avfallsverksamhet. Av 3 § framgår, såvitt nu är av intresse, att Avesta Vattens ändamål är att verka för att tillgodose behovet av VA-tjänster och avfallstjänster inom Avesta kommun och utföra det kommunala uppdraget inom VA- och avfallstjänster som åligger Avesta kommun enligt VA-tjänstlagen och miljöbalken med undantag för myndighetsutövning.

Enligt 4 § i Bolagsordningen ska kommunfullmäktige ta ställning innan sådana beslut fattas i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt. Bestämmelsen kompletteras av ägardirektivet som bland annat föreskriver att fullmäktiges godkännande ska inhämtas vid förändring av taxor och planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet.

5.3 Skadeståndsansvar för styrelse och VD enligt ABL

Mot bakgrund av 29 kap. 1 § aktiebolagslagen har styrelseledamöter och verkställande direktör ett personligt skadeståndsansvar om de vid fullgörandet av sina uppdrag uppsåtligen eller av oaktsamhet orsakar bolaget skada. För Avesta Vatten måste oaktsamhetsbedömningen göras med beaktande av bolagsordningen, ägardirektiven, VA-policyn, självkostnads- och likställighetsprinciperna, miljöbalkens hänsynsregler, samt kända tekniska och ekonomiska risker.

Om styrelsen eller VD, trots känt beslutsunderlag, beslutar eller verkställer mottagande av industriellt spillvatten utan erforderlig förbehandling, egenkontroll, va-avtal, full kostnadstäckning, likabehandlingsanalys och skydd för VA-anläggningen, kan detta innebära ett oaktsamt åsidosättande av uppdraget. Om agerandet leder till ekonomisk skada för bolaget – exempelvis driftstörningar, skador på anläggningen, sanktionskostnader, utebliven

kostnadstäckning eller kostnader som inte lagligen kan belasta VA-kollektivet – kan skadeståndsansvar enligt 29 kap. 1 § ABL aktualiseras.

Om beslutet dessutom innebär avsteg från bolagsordningens krav på god teknisk praxis, gällande lagstiftning, optimalt resursutnyttjande samt beaktande av likställighets- och självkostnadsprinciperna, kan ansvar även aktualiseras gentemot aktieägare eller annan i den mån skadan orsakats genom överträdelse av bolagsordningen.

5.4 Straffrättsliga bestämmelser

5.4.1 Miljöbrott

Av 29 kap. 1 § MB följer att den som med uppsåt eller av oaktsamhet orsakar att det i mark, vatten eller luft släpps ut ett ämne som typiskt sett eller i det enskilda fallet medför eller kan medföra en förorening som är skadlig för människors hälsa, djur eller växter i en omfattning som inte har ringa betydelse, eller som kan medföra någon annan betydande olägenhet i miljön döms för miljöbrott till böter eller fängelse i högst två år. Det är också straffbart att förvara ett ämne eller hantera avfall på ett sätt som kan medföra sådan förorening.

Det centrala för huvudmannens ansvar är rekvisitet "orsakar att det släpps ut". Om en huvudman för ett avloppsreningsverk mottar spillvatten som innehåller animaliska biprodukter eller andra förbjudna ämnen, och dessa passerar reningsverket och utsläpp sker till recipient – vattendrag eller mark – med skada eller risk för skada, finns det en tydlig kausalkedja där huvudmannens mottagande utgör ett nödvändigt led.

5.4.2 Otillåten miljöverksamhet

För otillåten miljöverksamhet döms enligt 29 kap. 4 § MB till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet i egenskap av innehavare av tillståndet för verksamheten bryter mot ett villkor eller en bestämmelse i tillståndet. Om en huvudman för ett tillståndspliktigt reningsverk bryter mot tillståndets villkor kan det således vara brottsligt. Det räcker med oaktsamhet för att handlingen ska vara straffbar.

5.4.3 Försvårande av miljökontroll

För försvårande av miljökontroll döms enligt 29 kap. 5 § MB den som med uppsåt eller av oaktsamhet bryter mot föreskrift om skyldighet att underrätta tillsynsmyndigheten om en driftsstörning i verksamheten eller liknande händelse som kan skada människors hälsa eller miljön, om verksamheten är tillstånds- eller anmälningspliktig.

Om huvudmannen mottar förorenat spillvatten och underlåter att underrätta tillsynsmyndigheten om denna händelse, kan huvudmannen dömas för försvårande av miljökontroll.

5.4.4 Straffrättsligt ansvarssubjekt

För brott mot miljöbalken kan ett bolag som inte har gjort vad som skäligen kunnat krävas för att förebygga brottsligheten åläggas företagsbot. Det är även möjligt att fysiska personer som exempelvis VD och styrelseledamöter åtalas och döms för brott mot miljöbalken som begåtts inom ramen för ett bolags verksamhet.

I NJA 1995 s. 204 bedömde Högsta domstolen att ordföranden i en kommuns tekniska nämnd har, med hänsyn till föreliggande förhållanden, ansetts ha ett sådant ansvar för en försöksverksamhet vid kommunens avloppsreningsverk att han straffrättsligt svarade för att gällande reningskrav upprätthölls. I det aktuella fallet hade projektet inte varit av sådan verkställighetskaraktär att ansvaret därigenom har legat helt på tjänstemännen i kommunen.

6. VA-avtal

Eftersom villkoren i vattentjänstlagen, KFVA och va-taxan enbart gäller för fastigheter som är belägna inom det fastställda verksamhetsområdet, förutsätter en huvudmans mottagande av spillvatten från en fastighet som är belägen utanför verksamhetsområdet att de villkor huvudmannen önskar tillämpa i stället framgår av ett va-avtal.

För fastigheter som ligger inom verksamhetsområdet är avtal i direkt strid med vattentjänstlagen, taxa eller KFVA ogiltiga. För fastigheter som ligger utanför verksamhetsområdet finns ingen sådan begränsning. Begränsningen för avtalsfriheten ligger i dessa fall huvudsakligen i tillämpningen av de kommunalrättsliga principerna.

Det förekommer att va-avtal för fastigheter utanför verksamhetsområdet innehåller generella hänvisningar till "vid var tid gällande" vattentjänstlag, KFVA och va-taxa. En sådan hänvisningsteknik bör dock användas med försiktighet i avtal med industrier.

Vattentjänstlagen, KFVA och den ordinarie va-taxan är i huvudsak utformade för den allmänna va-anläggningens normala användning, det vill säga hushållspillvatten och fastigheter som kan jämföras med bostadsfastigheter. Regleringen är därför inte alltid

ändamålsenlig för industriella verksamheter eller processvatten som avviker från hushållspillvatten i fråga om mängd, flödesvariationer, föroreningsinnehåll, temperatur, pH, fett, BOD, COD, fosfor, kväve eller andra relevanta parametrar.

För industrier och andra verksamheter kan huvudmannen behöva bestämma särskilda och mer preciserade villkor för avledning eller mottagande av spillvatten och dagvatten, egenkontroll, provtagning, rapportering, förbehandling, driftsbegränsningar, avbrytande av mottagande samt kostnads- och skadereglering. Detta gäller särskilt när verksamheten är belägen utanför verksamhetsområdet och anslutningen därför inte grundas på någon skyldighet för huvudmannen att tillhandahålla vattentjänsten.

Mot den bakgrunden bör vattentjänstlagen, KFVA och VA-taxan inte genom generell hänvisning göras till avtalsinnehåll i sin helhet. I stället bör avtalet uttryckligen ange vilka delar som ska gälla, exempelvis genom formuleringen att dessa regler gäller “i tillämpliga delar och om inte annat särskilt anges i detta avtal”. De särskilda avtalsvillkoren bör ges företräde i de frågor där industrins VA-förhållanden avviker från normal hushållsanvändning, samtidigt som tvingande lag och tillståndsvillkor naturligtvis måste iakttas.

En alltför vid hänvisning riskerar annars att skapa oklarheter om vilka rättigheter och skyldigheter som faktiskt gäller, att föra in bestämmelser som inte är anpassade till industrispillvatten och att huvudmannen oavsiktligt begränsar sina möjligheter att ställa nödvändiga tekniska, miljömässiga och ekonomiska villkor.

För att skydda anläggningen, tillstånden, VA-kollektivet och huvudmannens handlingsutrymme bör ett industriavtal utanför verksamhetsområdet därför vara självständigt reglerat i de delar som avser avvikande VA-förhållanden, i stället för att okritiskt importera hela det regelverk som gäller för ordinarie VA-abonnenter.

Mot bakgrund av att Bäsinge är belägen utanför verksamhetsområdet är VA-taxan inte direkt tillämplig på det aktuella mottagandet. Ett va-avtal kan vid behov formuleras så att relevanta delar av VA-taxan – i synnerhet bestämmelserna i § 16 och § 19.1 om mätning och reningsavgifter vid avvikande spillvattensammansättning – tillämpas i förhållande till Bäsinge i den mån avtalet hänvisar till dessa bestämmelser och med de anpassningar som industrispillvattnets särskilda beskaffenhet kräver.

Om industri eller andra verksamheter släpper ett processavloppsvatten som innehåller stora mängder behandlingsbara ämnen som t.ex. BOD, fosfor och kväve är det viktigt att teckna ett avtal med VA-abonnten för att reglera dessa mängder samt de kostnader och skador som utsläppen kan medföra. Avtalet kan även fungera som incitament och påtryckningsmedel för att säkerställa att upprättade överenskommelser efterlevs. Det är av extra vikt att det tydligt framgår vad som gäller vid eventuella avvikelser från det som avtalats. Det bör även vara klart vem som ska betala de extra kostnader som kan uppkomma för VA-huvudmannen till följd av att innehållet i avtalet inte har följts samt vilka konsekvenser brott mot t.ex. rapporteringsskyldighet enligt avtalet kan få.

VA-avtal kan begränsa va-huvudmannens möjligheter att göra gällande miljöbalkens skadeståndsbestämmelser i stället för kontraktet (se NJA 2019 s. 866). Ett va-avtal bör utformas utifrån denna risk så att rätten till skadestånd enligt avtalet inte blir mer begränsad än den rätt som skulle följa om miljöbalken var tillämplig.

7. Bedömning

7.1 Vattentjänstlagen, KFVA och VA-taxan är inte tillämpliga

I motsats till Sweco bedömer Prosupport att varken vattentjänstlagen, KFVA eller VA-taxan är tillämpliga vid ett eventuellt mottagande av slakterispillvatten från Bäsinge. Skälen för Prosupports bedömning är att den fastighet där Bäsinge bedriver verksamhet inte ingår i Avesta kommuns verksamhetsområde, vilket är en förutsättning för att dessa regelverk ska vara tillämpliga.

Eftersom varken vattentjänstlagen, KFVA eller va-taxan är tillämpliga är det möjligt att i ett eventuellt VA-avtal med Bäsinge införa avtalsvillkor som avviker från bestämmelserna i dessa regelverk under förutsättning att villkoren inte avviker från de kommunalrättsliga principerna om självkostnad och likställighet eller förbudet mot individuellt stöd till enskild näringsidkare.

Den rättsliga analysen ovan har också bäring på Avesta Vattens beslut under 2023 att avbryta det dittills informella mottagandet av spillvatten från Bäsinge. Beslutet får enligt Prosupports bedömning anses ha haft tydligt rättsligt stöd. Eftersom det aldrig förelegat någon skyldighet

enligt vattentjänstlagen eller KFVA att ta emot spillvattnet hade Avesta Vatten rätt att begränsa eller avbryta tillhandahållandet.

Att spillvattnet därtill mer än oväsentligt avvek från hushållspillvatten innebär att Avesta Vatten enligt 12 § KFVA inte ens inom verksamhetsområdet skulle ha varit skyldig att ta emot det. De omständigheter som faktiskt föranledde avbrytandet — återkommande tillförsel av animaliska partiklar över 6 mm trots uttrycklig begäran, samt momentana stötbelastningar som riskerade ordinarie drift av Krylbo reningsverk och därmed tillståndsefterlevnaden — aktualiserade dessutom såväl förbudet mot bortskaffande av animaliska biprodukter via avloppsvatten (förordning (EU) nr 142/2011 jämte förordning (EG) nr 1069/2009) som hänsynsreglerna i 2 kap. miljöbalken. Ett fortsatt mottagande under dessa förhållanden hade också inneburit att VA-kollektivet bekostat hantering i en enskild näringsidkares intresse, i strid med självkostnads- och likställighetsprinciperna samt förbudet mot individuellt riktat stöd. Beslutet att avbryta var därför inte bara rättsligt tillåtet utan i flera avseenden påkallat. Den nu aktuella frågan handlar därför inte om att ompröva 2023 års beslut, utan om huruvida ett återupptaget mottagande på nya och rättsligt välunderbyggda villkor kan komma till stånd.

7.2 Förbudet mot individuellt riktat stöd

Bolagsordningen hänvisar till ägardirektiven som i sin tur hänvisar till de mål och direktiv som är riktade mot bolagens verksamhet i Mål- och budgetdokumentet. Enligt Avesta kommuns senaste Mål- och budgetdokument ska de kommunala bolagen så långt som möjligt följa samma demokratiska och rättsliga spelregler som den övriga kommunen. Förbudet mot individuellt riktat stöd till enskilda näringsidkare enligt 2 kap. 8 § KL får anses vara en del av dessa rättsliga spelregler. Motsvarande förbud bedöms därför vara inkorporerat genom Bolagsordningens kedjehänvisning till ägardirektiv och mål- och budgetdokumentet.

Några omständigheter som skulle utgöra synnerliga skäl att lämna ett individuellt riktat stöd till Bälinge har inte framkommit. Avesta Vatten är därmed förhindrad att ta emot slakterispillvatten enligt villkor som innehåller benefika inslag, eftersom det skulle utgöra ett individuellt riktat stöd till Bälinge. Ett va-avtal gällande mottagande av slakterispillvattnet förutsätter således att Bälinge ersätter samtliga direkta och indirekta kostnader som mottagandet orsakar. Detta omfattar bland annat kostnader för utredning, projektering,

investeringar, drift, underhåll, provtagning, administration, tillsynsliknande kontroll, riskhantering, framtida anpassningar och eventuella merkostnader till följd av avvikelser. Avtalet bör också säkerställa att kostnaderna inte belastar VA-kollektivet och att motsvarande principer kan tillämpas konsekvent gentemot andra verksamheter i jämförbar situation.

Om Avesta Vatten uppför en utjämningstank eller vidtar andra åtgärder som helt eller huvudsakligen krävs för att möjliggöra mottagande av Bäsinges slakterispillvatten bör avtalet säkerställa att samtliga kostnader som är hänförliga till mottagandet bärs av Bäsinge och inte av VA-kollektivet. Detta omfattar investeringskostnader, kapital- och finansieringskostnader, drift, underhåll, provtagning, administration och avtalsuppföljning i den utsträckning kostnaderna orsakas av mottagandet.

Betalning vid mottagandets start är det mest riskreducerande alternativet. Om betalning i stället ska ske över tid behöver avtalet utformas så att Avesta Vatten inte lämnar någon kreditförmån eller annan ekonomisk fördel till Bäsinge. Det bör därför regleras genom bindande betalningsskyldighet, ränta och riskkompensation på sakliga villkor, säkerhet, reglering vid förtida upphörande samt bestämmelser som säkerställer att Avesta Vatten och VA-kollektivet inte bär volym-, kredit- eller avtalsrisk.

För att inte riskera att bryta mot förbudet mot individuellt riktat stöd torde även krävas att motsvarande villkor som tillämpas för Bäsinge tillämpas konsekvent gentemot övriga industrier som söker anslutning till den allmänna anläggningen, vilket talar för att den bolagsgenerella policy som styrelsen gett VD i uppdrag att ta fram färdigställs och beslutas innan eller i samband med att va-avtalet ingås.

7.3 Principerna om självkostnad och likställighet

Samtidigt som det är centralt för efterlevnaden av LOS, likställighetsprincipen och förbudet mot individuellt stöd att kostnaderna för mottagande av spillvatten från Bäsinge inte på något sätt belastar va-kollektivet är det viktigt att betona att självkostnadsprincipen hindrar Avesta Vatten från att debitera Bäsinge mer än ett belopp som motsvarar Avesta Vattens kostnader.

Efterlevnaden av likställighetsprincipen talar, i likhet med förbudet mot individuellt stöd, för att Avesta Vatten vid utformning och tillämpning av ett eventuellt va-avtal bör se till att enhetliga och sakligt motiverade villkor ställs gentemot jämförbara verksamhetsutövare.

7.4 Underställande av beslutet till fullmäktige

Avesta Vattens ändamål är enligt Bolagsordningen att verka för att tillgodose behovet av va-tjänster och avfallstjänster inom Avesta kommun. ”Behov av vattentjänster” är inte ett vardagsuttryck utan en lagteknisk term i vattentjänstlagen, där det är begränsat till verksamhetsområdet. Det ligger därför nära till hands att tolka bestämmelsen i Bolagsordningen så att den enbart avser VA-tjänster som tillgodoses inom ramen för vattentjänstlagen.

Av Bolagsordningen följer vidare att Avesta Vatten ska utföra det kommunala uppdraget inom VA- och avfallstjänster som åligger Avesta kommun enligt VA-tjänstlagen och miljöbalken med undantag för myndighetsutövning. Varken VA-tjänstlagen eller miljöbalken innehåller ålägganden för Avesta kommun att teckna va-avtal med verksamheter belägna utanför kommunens verksamhetsområde.

Ett möjligt stöd för Avesta Vatten att ingå va-avtal med verksamheter belägna utanför kommunens verksamhetsområde är att Avesta Vatten enligt 2 § i Bolagsordningen ska utveckla Avesta kommuns va- och avfallsverksamhet. Om mottagandet av slakterispillvattnet och ingåendet av va-avtalet med Bälinge anses utgöra utveckling av Avesta kommuns va-verksamhet och denna utveckling inte anses vara begränsad av de ändamålsramar som bestämts i 3 §, skulle mottagandet av slakterispillvattnet ha stöd i Bolagsordningen.

Mottagande av spillvatten från en fastighet utanför verksamhetsområdet ryms således inte otvetydigt inom bolagsordningens föremål. Det möjliga textuella stödet bedöms vara ”utveckla ... VA- och avfallsverksamhet” i § 2, vilket är tolkningsbaserat och motsägs av ändamålet i § 3. Enligt Prosupports bedömning talar tveksamheterna gällande stödet i Bolagsordningen för att frågan är av sådan principiell beskaffenhet eller annars av större vikt att den enligt 4 § i Bolagsordningen bör underställas fullmäktige.

I sammanhanget bör också noteras att ett va-avtal med Bälinge skulle kräva tillämpning av en annan taxa än den som följer av den beslutade taxa som gäller inom verksamhetsområdet. Det kan då anses vara fråga om en sådan förändring av taxor som enligt ägardirektiven kräver fullmäktiges godkännande.

Planer på att ingå va-avtalet på de i denna rapport föreslagna villkoren kan anses utgöra planer på ny eller ändrad inriktning av bolagets verksamhet, i synnerhet om va-avtalet föregås av fastställande av en ny generell policy för mottagande av spillvatten från industrier utanför verksamhetsområdet. Dessa omständigheter talar för att ägardirektiven förutsätter att styrelsens beslut underställs fullmäktige.

Även om det skulle anses råda osäkerhet om frågan är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt bör den, i linje med kommunallagens förarbeten, föras upp till fullmäktige för ställningstagande.

7.5 Efterlevnad av LOS

Avesta Vatten är en sådan offentlig aktör som avses i 2 § i den nya lagen (2026:578) om offentlig säljverksamhet (LOS). Avesta Vatten bedriver säljverksamhet i lagens mening genom att bedriva en ekonomisk verksamhet som består i att tillhandahålla tjänster på marknaden. Därmed är Avesta Vatten förbjudet att bedriva en säljverksamhet eller tillämpa ett förfarande i säljverksamheten som på ett otillbörligt sätt påverkar möjligheterna för privata företag att bedriva verksamhet på marknaden. Om säljverksamheten eller ett förfarande i säljverksamheten är förenligt med beslut av riksdagen eller regeringen eller som i övrigt är försvarbart från allmän synpunkt omfattas den dock inte av förbudet.

Bäsinge anlitar i dag en privat aktör för omhändertagande av spillvattnet. Ett va-avtal med Avesta Vatten skulle därför påverka en befintlig privat marknad. Det är också rimligt att utgå från att Bäsinge endast kommer att acceptera ett avtal med Avesta Vatten om lösningen, sammantaget, är minst lika förmånlig som nuvarande upplägg. Den konkurrensrättsliga risken uppkommer därmed inte genom mottagandet i sig, utan genom risken att Avesta Vatten — med stöd av sin offentliga ställning, sitt begränsade vinstkrav eller sin finansieringsmodell — erbjuder tjänsten på villkor som en privat aktör inte kan möta.

Den avgörande frågan enligt LOS är därför inte enbart om Avesta Vatten kan erbjuda ett lägre pris än en privat aktör, utan varför priset är lägre och vem som slutligen bär kostnaderna. Om priset endast speglar lagreglerade offentlighetsrättsliga principer, såsom självkostnadsprincipen, och avtalet säkerställer full kostnadstäckning, talar det för att verksamheten är kompetenslig och därmed undantagen från förbudet i 3 § LOS. Om kostnader däremot inte ersätts fullt ut — genom brister i avtalets utformning, bristande uppföljning eller utebliven justering vid ökade kostnader — uppkommer en betydande risk för att mottagandet eller

villkoren för mottagandet inte längre kan bedömas ligga inom Avesta Vattens kommunala kompetens. I så fall kan Avesta Vatten inte med samma styrka göra gällande att säljverksamheten är förenlig med beslut av riksdagen eller regeringen eller annars försvarbar från allmän synpunkt. Avesta Vatten riskerar då att åläggas att betala en marknadsstörningsavgift på upp till 20 miljoner kronor för överträdelse av förbudet.

7.6 Efterlevnad av miljöbalken

Krylbo reningsverks tillstånd meddelades av Länsstyrelsen i Dalarna 1990-10-25 och kompletterades 2007-05-09. Som villkor gäller bland annat att utgående mängd BOD7 och totalfosfor inte får överstiga 42,7 ton respektive 1,4 ton per år samt vissa kvartalsmedelvärden. Ett mottagande av slakterispillvatten får därför inte ske i sådan omfattning eller med sådan beskaffenhet att tillståndets villkor riskerar att överskridas eller att recipienten (Dalälven) tar skada.

Om Avesta Vatten bryter mot Krylbo reningsverks tillståndsvillkor genom att ta emot förbjudet spillvatten kan detta konstituera otillåten miljöverksamhet. Det räcker med oaktsamhet för att handlingen ska vara straffbar.

Tillstånden innehåller inga villkor om ABP men ger inte heller Avesta Vatten rätt att hantera animaliska biprodukter i strid med annan lagstiftning.

Om Avesta Vattens reningsverk inte är tekniskt utrustat eller godkänt för att hantera ABP-haltigt avloppsvatten, och reningsverket ändå tar emot sådant vatten, kan bolaget avvika från kravet på bästa möjliga teknik och nödvändiga försiktighetsmått enligt hänsynsreglerna (2 kap. 3 § miljöbalken).

7.7 Efterlevnad av ABP-regelverket

Om vattnet som ska mottas innehåller material som fortfarande juridiskt är ABP — till exempel uppsamlat blod, slaktrester eller material som fastnar i 6 mm-filter — får det inte bortskaffas via avloppsvatten. Det ska samlas in och hanteras enligt ABP-regelverket, normalt genom en registrerad eller godkänd mottagare/anläggning för aktuell kategori. Bäsinge är adressat för ABP-regelverket i egenskap av driftansvarig. Avesta Vatten skulle möjligen också kunna anses bli driftansvarig genom att ta emot spillvatten med ABP för transport, hantering,

lagring eller bortskaffande, men det saknas praxis till vägledning för om regelverket kan tolkas på det sättet. Den rättsliga risken är därför oklar i denna del.

Förbudet mot att bortskaffa ABP via avloppsströmmen är direkt tillämpligt EU-rätt. Om Avesta Vatten – med kännedom om att det inkommande vattnet innehåller obehandlat ABP-material i strid med förbudet – ändå tar emot och hanterar vattnet, kan bolaget anses samla in, bearbeta eller på något annat sätt handha animaliska biprodukter på ett sätt som kan orsaka en fara för människors eller djurs liv eller hälsa i den mening som avses i 28 a § lag (2006:805) om foder och animaliska biprodukter. Detta kan leda till böter eller fängelse i högst två år.

7.8 Efterlevnad av avloppsdirektivet

När avloppsdirektivet är genomfört i svensk rätt — vilket ska ske senast den 31 juli 2027 — kommer kraven i artikel 14.2 att vara bindande för Avesta Vatten vid varje prövning av om icke-hushållspillvatten ska få släppas till den allmänna VA-anläggningen, oavsett om verksamheten ligger innanför eller utanför verksamhetsområdet.

Direktivet är ännu inte direkt tillämpligt i förhållande till enskilda verksamhetsutövare, men det utgör en del av den rättsliga bakgrunden för Avesta Vattens bedömning eftersom ett va-avtal eller motsvarande reglering med Bäsinge slakteri sannolikt skulle löpa förbi den 31 juli 2027 då bestämmelserna ska vara genomförda i svensk rätt.

För va-avtalet är särskilt artikel 14 av betydelse. Artikel 14.1 ställer krav på formen för regleringen: utsläpp av icke-hushållspillvatten till ledningsnät och avloppsreningsverk ska omfattas av på förhand fastställda regleringar, särskilda godkännanden eller båda, som beslutas av den behöriga myndigheten eller annat behörigt organ. Artikel 14.2 ställer krav på innehållet och anger att regleringen ska säkerställa bland annat att den tillkommande föroreningsbelastningen inte försämrar recipientens status eller hindrar uppfyllande av miljökvalitetsnormerna, att driften av reningsverket inte hindras och att ledningsnät, anläggning eller utrustning inte skadas, att personalens hälsa inte skadas, samt att reningsverket är utformat och utrustat för att minska de utsläppta föroreningarna.

Om Avesta Vatten och Bäsinge ingår ett va-avtal nu bör avtalet utformas som om det framöver kan komma att betraktas som ett ”särskilt godkännande” för icke-hushållspillvatten enligt artikel 14.1. Det innebär inte att ett avtal är uteslutet, men det gör avtalet mer reglerat: det behöver bygga på tekniskt underlag, tydliga gränsvärden, kontrollkrav, förbehandlingskrav och rätt för Avesta Vatten att ändra, begränsa eller upphöra med mottagandet om recipient, reningsverk, tillstånd eller kommande regler kräver det. Avtalet bör således innehålla en tydlig ändrings- och uppsägningsmekanism.

7.9 Avtal inför fortsatt beredning av frågan och avtalsförhandlingar

Beredningen av frågan om mottagande av processvatten från Bälinge slakteri har genererat – och fortsätter att generera – kostnader för Avesta Vatten. Det rör sig dels om nedlagd arbetstid hos bolagets personal, dels om arvoden till externa konsulter och juridiska rådgivare. Eftersom Bälinge slakteri ligger utanför verksamhetsområdet och något avtal mellan parterna ännu inte föreligger har dessa kostnader hittills i sin helhet burits av VA-kollektivet.

Detta är inte förenligt med de kommunalrättsliga principer som styr Avesta Vattens verksamhet. Enligt 30 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster, jämförd med självkostnadsprincipen i 2 kap. 6 § kommunallagen (2017:725), får avgifter från VA-kollektivet inte överstiga vad som behövs för att täcka kostnader som är nödvändiga för att ordna och driva den allmänna VA-anläggningen. Kostnader för att utreda och förhandla en eventuell anslutning av en enskild verksamhet vars spillvatten i ej oväsentlig mån avviker från hushållspillvatten, och som dessutom är belägen utanför verksamhetsområdet, kan inte anses utgöra sådana nödvändiga kostnader. Att låta VA-kollektivet bära dessa kostnader strider även mot likställighetsprincipen i 2 kap. 3 § kommunallagen, eftersom övriga abonnenter då i praktiken subventionerar utredningsarbete som uteslutande sker i en enskild verksamhetsutövares intresse.

Mot denna bakgrund bör Avesta Vatten söka ingå ett separat beredningsavtal med Bälinge slakteri innan ytterligare resurser läggs på ärendet. Avtalets innebörd ska vara att Bälinge slakteri – oavsett om ett industriavtal (VA-avtal) senare ingås eller inte – fullt ut ersätter Avesta Vatten för samtliga kostnader som är hänförliga till beredningen, däribland kostnader för intern handläggning, externa konsulter, juridisk rådgivning och framtagande av förslag till industriavtal. Att beredningsavtalet uttryckligen är oberoende av ett kommande industriavtal är centralt: det säkerställer att Avesta Vatten har en självständig rättslig grund för kostnadstäckning även om förhandlingarna i ett senare skede inte skulle leda till anslutning. Avtalet bör ingås så snart som möjligt och i vart fall innan ytterligare extern konsultupphandling sker.

Ett förslag till sådant beredningsavtal redovisas i Bilaga 1 till denna rapport.

AVTAL OM KOSTNADERSÄTTNING

inför beredning av fråga om mottagande av processvatten från Bäsinge slakteri

Mellan

- (1) **Avesta Vatten och Avfall AB**, org.nr 556827-5084, Box 157, 774 24 Avesta ("Huvudmannen"), och
- (2) **Bäsinge slakteri AB**, org.nr 559040-2169, Bäsinge 103, 77596 Krylbo ("Verksamhetsutövaren"),

gemensamt benämnda "Parterna" och var för sig "Part", har följande avtal träffats.

1. Bakgrund

- 1.1 Verksamhetsutövaren bedriver slakteriverksamhet på fastigheten [fastighetsbeteckning], som är belägen utanför Huvudmannens verksamhetsområde enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster.
- 1.2 Parterna för dialog om möjligheten för Verksamhetsutövaren att få avlämna processvatten (tvättvatten innehållande mindre mängder blod och organiskt material) för behandling vid Krylbo avloppsreningsverk.
- 1.3 Beredningen genererar kostnader för Huvudmannen som inte utgör sådana nödvändiga kostnader för den allmänna VA-anläggningen som enligt 30 § lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster får finansieras genom avgifter, och som därför inte ska belasta VA-kollektivet.
- 1.4 Syftet med detta avtal är att reglera att Verksamhetsutövaren ersätter Huvudmannen för samtliga kostnader hänförliga till beredningen, oavsett om beredningen senare leder till att va-avtal ingås eller inte.

2. Avtalets omfattning

- 2.1 Verksamhetsutövaren förbinder sig att till Huvudmannen ersätta samtliga kostnader som Huvudmannen har eller får för beredningen, däribland:
 - (a) intern handläggning, beräknad som nedlagd tid hos berörd personal multiplicerad med Huvudmannens vid var tid tillämpade interna timkostnad jämte sedvanligt OH-pålägg om [•] procent;
 - (b) externa konsultuppdrag;
 - (c) juridisk rådgivning och utlåtanden;
 - (d) provtagning, analys och annan teknisk utredning som föranleds av beredningen;
 - (e) övriga administrativa kostnader förenade med möten, kommunikation och dokumentation rörande Verksamhetsutövaren.

- 2.2 Med "beredningen" avses i detta avtal samtliga åtgärder som Huvudmannen vidtar för att utreda förutsättningarna för anslutning av Verksamhetsutövarens processvatten, inbegripet teknisk och juridisk utredning, upprättande av förslag till VA-avtal samt avtalsförhandling.
- 2.3 Avtalet omfattar kostnader från och med den 2026-03-02 (dagen för styrelsens beslut om hanteringen av ärendet, dnr 2026-000062) till och med den dag då (i) Parterna ingår ett Va-avtal, (ii) någondera Parten skriftligen meddelar att förhandlingarna avslutas utan att avtal ingås, eller (iii) detta avtal annars upphör enligt punkt 6.

3. Redovisning och fakturering

- 3.1 Huvudmannen ska minst en gång per kvartal redovisa upparbetade kostnader till Verksamhetsutövaren. Redovisningen ska innehålla specifikation av nedlagd tid per medarbetare, kopior av externa fakturor samt övriga kostnadsbelägg.
- 3.2 Fakturering sker månadsvis i efterskott. Betalningsvillkor är 30 dagar från fakturadatum. Vid försenad betalning utgår dröjsmålsränta enligt 6 § räntelagen (1975:635).
- 3.3 Verksamhetsutövaren har rätt att inom 14 dagar från mottagandet skriftligen invända mot en faktura med angivande av skälen för invändningen. Ostridig del av fakturan ska dock alltid betalas inom ordinarie betalningsfrist.

4. Förhållandet till framtida av-avtal

- 4.1 Ersättningsskyldigheten enligt detta avtal gäller oberoende av om Parterna senare ingår ett VA-avtal om mottagande av processvatten.
- 4.2 Om industriavtal ingås ska ersättning som utgått enligt detta avtal inte avräknas mot avgifter enligt industriavtalet. Ersättningarna avser skilda kostnadsslag – beredning respektive löpande drift och mottagande.
- 4.3 Om Parterna inte når en överenskommelse om industriavtal kvarstår Verksamhetsutövarens skyldighet att ersätta upparbetade kostnader fram till och med den dag beredningen avbryts.

5. Inga utfästelser om anslutning

- 5.1 Detta avtal innebär ingen utfästelse från Huvudmannens sida om att anslutning kommer att medges, och inte heller någon utfästelse om innehållet i ett eventuellt framtida industriavtal.
- 5.2 Huvudmannens beslut om huruvida anslutning ska medges fattas självständigt och på sakliga grunder sedan beredningen är slutförd, och med beaktande av tillämplig lagstiftning samt den bolagsövergripande policy för hantering av utsläpp av spillvatten som avviker från hushållspillvatten som styrelsen beslutat ska tas fram.

6. Avtalstid och förtida upphörande

- 6.1 Avtalet träder i kraft när det undertecknats av båda Parter och gäller till dess beredningen avslutats enligt punkt 2.3.
- 6.2 Vardera Part har rätt att skriftligen säga upp avtalet med omedelbar verkan från det att uppsägningen kommit motparten tillhanda. Verksamhetsutövarens ersättningsskyldighet kvarstår dock för (i) kostnader som upparbetats fram till och med uppsägningens verkan, och (ii) sådana åtaganden som Huvudmannen redan ingått gentemot konsulter, juridiska rådgivare eller annan tredje man före uppsägningens verkan och som på den dagen inte kan avbeställas utan kostnad för Huvudmannen. Huvudmannen ska skäligen verka för att begränsa kostnader enligt (ii).
- 6.3 Vid väsentligt avtalsbrott från Verksamhetsutövarens sida – däribland utebliven betalning trots skriftlig påminnelse med minst 14 dagars åtgärdsfrist – har Huvudmannen rätt att avbryta beredningen och säga upp avtalet enligt punkt 6.2.

7. Övrigt

- 7.1 Ändringar av och tillägg till detta avtal ska för att vara giltiga vara skriftliga och undertecknade av båda Parter.
- 7.2 Part får inte överlåta sina rättigheter eller skyldigheter enligt detta avtal utan motpartens skriftliga godkännande.

8. Tvist

- 8.1 Tvist med anledning av detta avtal ska i första hand lösas genom förhandling mellan Parterna. Om enighet inte kan nås ska tvisten avgöras av allmän domstol med Falu tingsrätt som första instans.

9. Avtalsexemplar

- 9.1 Detta avtal har upprättats i två likalydande exemplar, av vilka Parterna tagit var sitt.

Avesta den

För Avesta Vatten och Avfall AB

För Bäsinge slakteri AB

.....
Namnförtydligande, titel

.....
Namnförtydligande, titel

Handläggare:
Lisa Sirsjö

Systemval – fastighetsnära insamling av glas- och metallförpackningar

Bakgrund

Till följd av förändrad lagstiftning har kommunerna övertagit ansvaret för insamling av förpackningar från hushåll. Senast 2027 ska insamlingen i huvudsak ske fastighetsnära (FNI).

Avesta kommun har tidigare beslutat om systemval för pappers- och plastförpackningar, vilka införs under 2026. För att möjliggöra en full utbyggnad av fastighetsnära insamling krävs nu ett inriktningsbeslut avseende insamling av glas- och metallförpackningar.

Bedömning

Utifrån genomförd utredning har olika systemlösningar analyserats med avseende på arbetsmiljö, logistik, flexibilitet, ekonomi och lagkrav.

Bedömningen är att insamlingssystemet ska:

- vara förenligt med redan beslutat system med enfackskärl
- möjliggöra effektiv och säker arbetsmiljö genom maskinell hantering
- vara ekonomiskt hållbart och finansierbart inom producentansvaret
- vara flexibelt och anpassningsbart över tid

Materialens egenskaper har varit styrande i valet av lösning. Glas har en hög vikt och lämpar sig bäst för maskinell tömning i kärl, medan metall har låg vikt och mindre volym och kan hanteras effektivt i mindre behållare

Den sammantagna bedömningen är att föreslaget system ger en robust, kostnadseffektiv och långsiktigt hållbar lösning som uppfyller gällande krav.

Förslag till systemval

- Insamling av glasförpackningar sker i tvåfackskärl med uppdelning mellan färgat och ofärgat glas
- Insamling av metallförpackningar sker i separat mindre behållare (låda)

Ekonomi

Utgångspunkten är att insamlingen av förpackningar ska finansieras via producentansvaret enligt gällande föreskrifter

Val av system har skett med målsättning att minimera påverkan på avfallstaxan och att säkerställa att ersättningsnivåerna från producentansvaret motsvarar kostnaderna för insamlingen.

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås godkänna föreslaget systemval för insamling av glas- och metallförpackningar,
 - Styrelsen föreslås godkänna att VD uppdras att översända förslag till systemval till Kommunfullmäktige för beslut
-
- Bilaga – Underlag- Systemval glas- och metallförpackningsinsamling

Systemval glas- och metallförpackningsinsamling

Bakgrund och syfte

Genom förändrad lagstiftning har ansvaret för insamling av förpackningar från hushåll, samt från verksamheter som är samlokaliserade med hushåll, överförts till kommunerna. Sedan 2024 har insamlingen av förpackningar i huvudsak skett via återvinningsstationer (ÅVS). Enligt gällande krav ska dock den huvudsakliga insamlingen senast år 2027 ske fastighetsnära, så långt det är möjligt, för såväl flerbostadshus som småhus (permanent- och fritidsboenden).

Den fastighetsnära insamlingen omfattar förpackningar av papper, plast, metall samt färgat och ofärgat glas. Större och skrymmande förpackningar omfattas inte av kravet på fastighetsnära insamling, utan ska i stället samlas in via lättillgängliga insamlingsplatser (LIP), exempelvis vid återvinningscentraler (ÅVC) eller vid befintliga återvinningsstationer i offentlig miljö

Den ekonomiska modellen innebär att producenterna fortsatt har det finansiella ansvaret för insamling och återvinning av förpackningar. Finansiering sker genom producenternas avgifter, vilka samlas in via producentansvarsorganisationer och fördelas till kommunerna enligt beslut från Naturvårdsverket.¹

Kommunen har, som en del i införandet av fastighetsnära insamling, beslutat att samla in pappers- och plastförpackningar i separata enfackskärl. Detta system implementeras under 2026.

Mot denna bakgrund behöver kommunen fatta ett inriktningsbeslut avseende systemval för insamling av metall- och glasförpackningar, i syfte att säkerställa en effektiv, långsiktigt hållbar och lagkravsanpassad insamlingslösning inför full utbyggnad av fastighetsnära insamling.

Avgränsningar och förutsättningar

Underlag för beslut avser den fastighetsnära insamlingen vid småhus (permanentboende och fritidsboende) som Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten) ansvarar för, på motsvarande sätt som för insamlingen av mat- och restavfall.

År 2024 fattades beslut om val av insamlingssystem för pappers- och plastförpackningar. Dessa förpackningsslag utgör de största volymerna och är samtidigt de fraktioner där återvinningsmålen i dagsläget inte uppnås.

Insamlingen vid flerbostadshus² omfattas inte av detta beslut och kommer även fortsättningsvis i huvudsak att ske genom fastighetsnära insamling i separata kärl, exempelvis i miljöhus. Insamlingen kan även ske i containrar eller andra markstående behållare, såsom glasigloos, alternativt i nedgrävda markbehållare. Investeringar i sådana anläggningar bekostas av respektive fastighetsägare. Även insamling vid gemensamhetslösningar kan komma att undantas systemval beroende på antal anslutna hushåll.

¹ Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:14)

² Till exempel hyreshus och bostadsrättsföreningar

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827-5084

Samverkan

Avesta kommun har, tillsammans med andra kommuner genom samverkan inom Dala Avfall, Avfall Hälsingland och Gästrike återvinnare, lyft frågan till Naturvårdsverket avseende insamlingskraven för glas- och metallförpackningar samt för fritidsboenden. Syftet har varit att skapa ökad flexibilitet, exempelvis genom möjlighet att kombinera fastighetsnära insamling med gemensamhetslösningar, utan att ersättningsnivåerna påverkas. Några förändringar i lagstiftningen eller kravnivåerna har dock inte genomförts.

En viktig förutsättning vid val av insamlingssystem är de ekonomiska ramarna. Den kommunala insamlingen av förpackningar ska, enligt gällande regelverk, finansieras genom producentansvaret. Ersättning till kommunerna regleras i Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2023:14) och baseras på schabloniserade ersättningsnivåer för olika insamlingslösningar.

Avesta Vatten eftersträvar att anpassa insamlingssystemet till de ersättningsnivåer som erhålls, i syfte att undvika taxehöjningar kopplade till den utökade förpackningsinsamlingen.

Systemalternativ

Insamling av förpackningar samt mat- och restavfall kan organiseras genom flera olika systemlösningar. De vanligast förekommande alternativen i Sverige är:

- Separata kärl (enfackskärl) – varje avfallsfraktion samlas in i egna kärl som hämtas separat.
- Tvåfackskärl – två fraktioner samlas i samma kärl med fasta skiljeväggar.
- Fyrfackskärl – flera fraktioner sorteras direkt i ett och samma kärl med olika fack, vilket möjliggör insamling av exempelvis matavfall, restavfall och flera förpackningsslag vid samma tömningstillfälle.
- Optisk sortering – hushållen sorterar avfallet i olika färgade påsar som läggs i samma kärl, varefter sorteringen sker i en central anläggning.
- Kompletterande lösningar – exempelvis separata lådor eller säckar för vissa fraktioner såsom metallförpackningar.

I Avesta kommun har man redan gjort systemval beträffande insamling kommunalt avfall fastighetsnära. Kommunen har beslutat att samla in mat- och restavfall samt pappers- och plastförpackningar i separata enfackskärl.

Valet av enfackskärl baseras på flera faktorer:

- Flexibilitet – systemet möjliggör successiv utbyggnad och anpassning till lokala förutsättningar, särskilt i en geografiskt spridd kommun.
- Arbetsmiljö och drift – hanteringen är välkänd och beprövad inom den befintliga organisationen, vilket minskar behovet av anpassningar av fordon och arbetsprocesser.
- Logistik – separata kärl ger större möjlighet att optimera hämtningsintervall per fraktion utifrån fyllnadsgrad.
- Ekonomi – investeringskostnaderna är generellt lägre jämfört med införande av flerfackssystem eller optisk sortering, särskilt då ingen omfattande omställning av fordon eller behandlingsanläggning krävs.

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827–5084

- Anpassning till glesbygd – i en kommun med stor andel småhus och långa transportavstånd kan enklare och mer modulära system vara mer robusta och kostnadseffektiva.

Mot bakgrund av det redan fattade beslutet om enfackskärl för papper och plast utgör detta system även en viktig utgångspunkt vid val av insamlingslösning för metall- och glasförpackningar. Ett systemval behöver därför vara kompatibelt med befintlig struktur, organisation och investeringsnivå.

Förväntningar på insamlingssystem för glas- och metallförpackningar

Vid val av insamlingssystem för glas- och metallförpackningar har följande parametrar beaktats:

Krav på FNI och insamlingsmål

Systemet ska uppfylla gällande krav på fastighetsnära insamling (FNI) och bidra till att uppnå nationella mål för materialåtervinning av förpackningar.

God arbetsmiljö och effektiv insamling

Insamlingssystemet ska säkerställa en god arbetsmiljö för chaufförer och minimera manuell hantering i trafikutsatta eller riskfyllda miljöer. Systemet bör möjliggöra en effektiv och driftsäker tömningsprocess.

Som utgångspunkt ska all fastighetsnära insamling vid småhus (mat- och restavfall samt förpackningar) kunna utföras med sidlastande fordon och med enhetlig fordonstyp.

Materialens egenskaper påverkar val av lösning:

- **Glas** har hög vikt och lämpar sig därför för behållare som kan tömmas maskinellt.
- **Metall** har låg vikt och relativt liten volym, vilket gör att insamling i mindre behållare, exempelvis låda, kan vara ändamålsenlig.

Volym och fyllnadsgrad

Glas genererar hög vikt per volymenhet, vilket ställer krav på robusta och ofta större behållare. Metallförpackningar har däremot låg densitet och fyller sällan större kärl effektivt, vilket påverkar både logistik och val av behållartyp.

Flexibilitet material och volym

Insamlingssystemet ska vara möjligt att utveckla över tid utifrån förändringar i mängder, avfallsslag och kundbehov. Val av behållare ska inte låsa samman olika materialslag på ett sätt som försvårar framtida justeringar eller frivilliga val för kunden.

Det ska även beaktas att det i dagsläget saknas en entydig nationell lösning för insamling av vissa förpackningsslag med små volymer (metall och glas) samt för glas där hantering kan innebära utmaningar kopplade till buller och materialkvalitet.

Kostnad för insamlingssystemet

Systemet ska utformas så att påverkan på avfallstaxan minimeras. Utgångspunkten är att insamlingen av förpackningar ska finansieras genom producentansvaret, i enlighet med Naturvårdsverkets föreskrifter om ersättning (NFS 2023:14).

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827–5084

Kostnaderna för förpackningsinsamlingen ska kunna särskiljas från den taxefinansierade insamlingen av mat- och restavfall, vilket möjliggör uppföljning av att erhållen ersättning motsvarar faktiska kostnader.

Valt system får inte medföra negativa ekonomiska eller miljömässiga konsekvenser för den befintliga insamlingen av mat- och restavfall.

Valalternativ och enkelhet för kund

Systemet ska vara användarvänligt och enkelt att använda. Det ska vara möjligt för kunden att sortera sitt avfall korrekt och få plats med uppkomna volymer i tilldelade behållare.

Insamlingssystemet ska vara användarvänligt; det ska vara enkelt att hantera och få plats med avfallet i behållaren. Det ska vara möjligt att anpassa efter behov gällande volym och/eller tömningsintervall samt genom förenklande abonnemangsformer som till exempel hämtning vid gemensam hämtplats och samverkan med närboende.

Miljöstyrning

Insamlingssystemet ska möjliggöra fortsatt tillämpning av miljöstyrande taxa, där hushåll som sorterar sitt avfall korrekt och minskar mängden restavfall kan premieras.

Sammanfattande utvärdering

Utvärdering

Fyrpackssystem valdes bort i samband med tidigare utredning (2024). Bedömningen var att systemet, trots hög kundnöjdhet, har flera nackdelar. Systemet är relativt oflexibelt, har begränsad förmåga att hantera variationer i förpackningsvolymer och är beroende av kompletterande insamlingslösningar. Vidare bedömdes det medföra höga investerings- och driftkostnader, vilket riskerar att bli taxedrivande.

Mot denna bakgrund har utvärderingen fokuserat på lösningar som är kompatibla med befintligt system med enfackskärl och som uppfyller krav på arbetsmiljö, logistik, flexibilitet och ekonomi.

Insamlingen bygger på maskinell tömning av glas och separat insamling av metall i mindre behållare. Detta grundar sig i materialens egenskaper: glas har hög vikt och lämpar sig bäst för maskinell hantering i kärl, medan metall har låg vikt och volym och därför kan samlas in effektivt i mindre behållare.

Avesta Vatten och Avfall AB

Besöksadress: Modellvägen 2, 774 41 Avesta
Postadress: Box 157, 774 24 Avesta
0226-64 55 00

www.avestavatten.se
avestavatten@avesta.se
Org. 556827-5084

Insamling av glasförpackningar föreslås i ett tvåfackskärl, med ett fack för färgade glasförpackningar och ett för ofärgade glasförpackningar. Metallförpackningar förordar vi samlas in i en 30 liters låda.

Den föreslagna inriktningen bedöms sammantaget ge en robust, effektiv och arbetsmiljömässigt hållbar lösning som är förenlig med gällande lagstiftning och ekonomiska förutsättningar.

Lisa Sirsjö, Projektchef
Avesta Vatten och Avfall AB

Bild lånad från Gästrike Återvinnare

Handläggare:
Mikael Pettersson

Investeringsansökan för ny tryckstegring i Horndal (93182)

Bakgrund

En större etablering är aktuell i norra Horndal. Till den aktuella etableringen finns nya servisledningar för vatten och spillvatten framdraget. Utifrån ledningsnätets utformning och reservoarens placering i Horndal så erhålls ej ett optimalt tryck vid den aktuella förbindelsepunkten. Utifrån gällande förhållanden samt önskemål från exploatören så behöver åtgärder vidtas för att höja trycket till en acceptabel nivå vid anslutningspunkten. Utöver lågt tryck vid själva etableringsområdet så kommer även befintliga bostadsområden och verksamheter i närområdet att påverkas negativt vid ett större uttag vid den aktuella lokaliseringen. För att motverka tryckfall på ledningsnätet samt uppfyll det önskemål som exploatören har så behöver åtgärder vidtas.

Enligt en utredning som är framtagen så är det möjligt att höja trycket i de norra delarna av Horndal genom att anlägga en ny tryckstegringsstation.

Planerade åtgärder

Anlägga en ny tryckstegringsstation i norra Horndal för att höja trycket och öka flödet på dricksvatten till den nya etableringen i Krångede samt se till att närboende och övriga verksamheter i norra Horndal inte drabbas av tryckfall vid stora uttag av dricksvatten.

Investeringskostnader

- Total investering för projektet
3.000.000 kronor
- Tidigare beslutad investeringsansökan för projektering
500.000 kronor
- Upparbetat i investeringsansökan projektering,
116 402 kronor (2026-04-24)

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås att godkänna investeringsansökan på 2.500.000 kronor för de planerade åtgärderna avseende tryckstegringen i Horndal.

Bilaga

- A1_Ekonomisk analys för investeringsprojekt 93182

DEN 4 MAJ 2026

TRYCKSTEGRING NORRA
HORNDAL 93182
AVESTA VATTEN OCH AVFALL AB

INNEHÅLL

1	Projektinformation.....	2
1.1	Sammanfattning av projekt.....	2
1.2	Syfte, behov, mål och effektmål.....	2
1.2.1	Syfte.....	2
1.2.2	Behov.....	2
1.2.3	Projektmål.....	2
1.2.4	Effektmål.....	2
2	Tidsplan.....	3
2.1	Övergripande Tidsplan.....	3
2.2	Kritiska milstolpar.....	3
2.3	Risker kopplade till tidsplan.....	3
3	Kostnader.....	3
3.1	Investeringskostnader (CAPEX).....	3
3.2	Driftkostnader (OPEX).....	4
3.3	Driftkostnader årlig ränta och avskrivningar (OPEX).....	4
4	Förväntad besparing/intäkt.....	4
4.1	Årliga besparingar.....	4
5	Påverkan på taxan.....	5
6	Lagkrav och regler.....	5
6.1	Obligatoriska krav kopplade till projektet.....	5
6.2	Risker vid utebliven investering.....	5
6.3	Hur projektet stödjer myndighetskrav och kommunala mål.....	5
7	Rekommendation.....	5

1 PROJEKTINFORMATION

Projektnamn	Tryckstegring Norra Horndal
Projekt-ID	93182
Projektledare	Mikael Pettersson
Finansieringskälla	Lån
Beslutsnivå	Styrelse

1.1 SAMMANFATTNING AV PROJEKT

En större etablering är aktuell i norra Horndal.

Till den aktuella lokaliseringen finns en ny servisledning för vatten och spillvatten framdraget. Utifrån ledningsnätets utformning och reservoarens placering i Horndal så erhålls ej ett optimalt tryck vid den aktuella förbindelsepunkten. Utifrån gällande förhållanden samt önskemål från exploatören så behöver åtgärder vidtas för att höja trycket till en acceptabel nivå vid anslutningspunkten. Utöver lågt tryck vid själva etableringsområdet så kommer även befintliga bostadsområden i närområdet att påverkas negativt vid ett större uttag i den aktuella lokaliseringen. För att motverka tryckfall på ledningsnätet samt uppfylla det önskemål som aktuell exploatör har så behöver åtgärder vidtas.

Enligt en utredning som är framtagen så är det möjligt att höja trycket i de norra delarna av Horndal genom att anlägga en tryckstegringsstation i norra Horndal på lämplig plats, där förutsättningar finns med både markyta, lämpliga ledningar samt närhet till el och fiber.

1.2 SYFTE, BEHOV, MÅL OCH EFFEKTMÅL

1.2.1 Syfte

- Höja trycket vid förbindelsepunkten vid exploateringsområdet samt motverka tryckfall för kringliggande bostadsområden och verksamheter.

1.2.2 Behov

- Ny tryckstegring

1.2.3 Projekt mål

- Anlägga en ny tryckstegringsstation i norra Horndal.

1.2.4 Effektmål

- Höja trycket vid anslutningspunkten till fastigheten Horndalsbyn 12:28 till 3bar vid ett dricksvatten uttag av 15l/s.

2 TIDSPLAN

2.1 ÖVERGRIPANDE TIDSPLAN

Fas	Startdatum	Slutdatum	Kommentar
Förstudie	2023-03	2026-09	
Projektering	2026-02	2026-06	
Upphandling	2026-05	2026-06	
Genomförande	2026-10	2026-12	
Besiktning	2026-11	2026-11	
Projektavslut	2027-01	2027-03	

2.2 KRITISKA MILSTOLPAR

Milstolpe	Datum	Beskrivning
Investeringsbeslut	2026-06-08	
Bygglövsbeslut	20206-08	
Anbud	2026-06	
Markarbeten	2026-10	
Leverans av prefabricerad station	2026-11	
Driftsättning	2026-12	

2.3 RISKER KOPPLADE TILL TIDSPLAN

- Leveranstider
- Överprövning
- Myndighetsbeslut

3 KOSTNADER

3.1 INVESTERINGSKOSTNADER (CAPEX)

Kostnadspost	Belopp (tkr)	Kommentar
Löner inkl. soc. Avgifter	150	
Konsultstöd	100	
Konsultstöd upphandling	30	
Elanslutning	120	

Tryckstegring	2000
Markarbete	300
Processbild, programmering	100
Oförutsett	200
Summa investeringskostnader	3000

3.2 DRIFTKOSTNADER (OPEX)

Årlig kostnad	Belopp tkr/år	Kommentar
El	100	uppskattning
Tillsyn	25	uppskattning
Summa årliga driftkostnader	125	uppskattning

3.3 DRIFTKOSTNADER ÅRLIG RÄNTA OCH AVSKRIVNINGAR (OPEX)

Årlig kostnad	Räntor belopp tkr/år	Avskrivningar belopp tkr/år	Startår räntor	Startår Avskrivningar
1500 tkr avskrivning 50 år	40	30	2027	2027
750 tkr avskrivning 30 år	20	25	2027	2027
750 tkr avskrivning 15 år	20	50	2027	2027
Summa årlig ränta och avskrivningar	80	105		

Förutsättningar:

- Avskrivningstid 50 år för byggnad, 30 år för el- och styr, 15 år för maskiner och inventarier.
- Ränta 2,65 %

4 FÖRVÄNTAD BESPARING/INTÄKT

4.1 ÅRLIGA BESPARINGAR

Projekt kommer ej att leda till några årliga kostnadsbesparingar. De vinster som kan härledas av projektet är ett stabilare vattentryck på vattenledningsnätet vilket på sikt kan leda till en större kundnöjdhet.

5 PÅVERKAN PÅ TAXAN

En höjning av VA-taxan med 1 % motsvarar ungefär 700 tkr i ökade intäkter. Det bedömda behovet av taxehöjning uppgår till cirka 0,44 %, baserat på en årlig total driftskostnad på 310 tkr.

Investeringen påverkar taxan direkt genom ökade räntekostnader i takt med att projektet genomförs. Avskrivningskostnaderna påverkar däremot först när anläggningen tas i drift.

6 LAGKRAV OCH REGLER

Projektet omfattas i sig inte av något direkt lagkrav som kräver genomförande. Däremot påverkas genomförandet indirekt av befintliga avtal, lagstiftning kring kommunal VA-verksamhet samt övergripande mål om samhällsutveckling och näringslivetablering.

6.1 OBLIGATORISKA KRAV KOPPLADE TILL PROJEKTET

I det industriavtal som är upprättat mellan Avesta Vatten och Avfall AB och DSC International AB (Google) så finns en överenskommelse om leverans av 100m³ dricksvatten per dygn samt att detta skall kunna levereras med ett tryck av ca 3bar vid ett uttag av 15 l/s i förbindelsepunkten.

6.2 RISKER VID UTEBLIVEN INVESTERING

Vid utebliven investering riskerar Avesta Vatten och Avfall AB att ej leva upp till de krav som finns angivna i det industriavtal som finns upprättat mellan Avesta Vatten och Avfall AB DSC International AB. Risken är således att Avesta Vatten och Avfall AB på sikt riskerar att begå ett avtalsbrott.

6.3 HUR PROJEKTET STÖDJER MYNDIGHETSKRAV OCH KOMMUNALA MÅL

Projektets syfte är att leverera dricksvatten enligt överenskommet industriavtal för att främja företagsetablering i norra delarna av Horndal.

7 REKOMMENDATION

För att Avesta Vatten och Avfall AB skall kunna leva upp till sina åtaganden enligt det ingångna industriavtalet med DSC International AB så är rekommendationen att projektet genomförs.

Handläggare:
Josefine Lissbol

Delgivningar juni 2026

Bakgrund

Till Avesta Vatten har sedan det senaste styrelsemötet inkommit handlingar som ska delges styrelsen.

Kommunfullmäktige har under mars 2026 beslutat om bland annat policy och riktlinjer för sponsring, gåvor och donationer. Kommunfullmäktiges beslutade att aktuell policyn även ska gälla Avesta kommun och de kommunala bolagen (§ 23/2026). Däremot finns det inte redogjort i bilaga för vare sig policy eller riktlinje att dessa ska omfatta hela kommunkoncernen.

VD har utifrån det mandat som styrelse gett via beslut §11/2024 bedömt att Avesta Vatten ska följa samma policy och riktlinje som Avesta kommun, se bilagda dokument.

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Bilagor

- Protokollsutdrag Kommunfullmäktige 2026-04-27 § 48
- Kommunfullmäktige § 22-2026 Riktlinje för inköpskort
- Kommunfullmäktige § 23-2026 Policy för sponsring gåvor och donationer
- policy-for-sponsring-gavor-och-donationer-2026
- Kommunfullmäktige § 25-2026 Riktlinje för sponsring
- riktlinjer-for-sponsring
- Instruktion Sponsring 2026-05-12
- Protokoll Avesta Vatten 2026-03-02
- Protokoll Avesta Vatten 2026-03-09
- Protokoll Avesta Vatten 2026-05-04

§ 48 Nytt avloppsreningsverk Näs, Bysjöverket

Dnr 2026-000135351

Sammanfattning

Avesta Vatten och Avfall AB driver sedan tidigare projektet Bysjöverket, som innebär att ett nytt gemensamt avloppsreningsverk byggs i Näs för att ersätta de befintliga reningsverken i både Horndal och Näs. Bysjöverket, som är ett delprojekt inom projektet Horndal-Näs spillvattenrening, omfattar själva reningsverksbyggnaden, medan kompletterande delprojekt hanterar överföringsledningar, pumpstationer samt avveckling och omhändertagande av de äldre anläggningarna.

Sedan kommunfullmäktiges beslut 2022 (§ 76/2022 Kommunfullmäktige) om investeringsramen på 131 miljoner har projektet försenats och marknadsförutsättningar förändrats kraftigt.

Förseningarna beror på utökat behov av tillståndsansökningar och förlängd tid för detaljprojektering.

Vid genomförd upphandling för Bysjöverket har inkomna anbud överstigit den uppskattade budgeten från förstudien 2021 för delprojekt Bysjöverket. Budget för Bysjöverket uppgår, med pågående upphandlingsprocess som grund för uppskattning, till 140 miljoner kronor, vilket innebär en utökning med cirka 49 miljoner kronor.

Kostnadsökningar kan även komma att ske för pågående delprojekt för överföringsledningar, pumpstationer och markarbeten till följd av oförsedde händelse, varvid ytterligare höjd av ram på 5 miljoner bör ske.

För att säkerställa att Avesta Vatten kan uppfylla lagkrav, kapacitetsbehov samt ta höjd för framtida utveckling krävs att investeringsramen för projektet uppdateras. Det samlade behovet för hela projektet uppgår till en budget på 185 miljoner kronor, vilket innebär en utökning av investeringsram på 54 miljoner kronor.

Investeringen är nödvändig då både Horndals och Näs reningsverk har nått sin tekniska livslängd, riskerar överbelastning och står inför skärpta krav enligt miljöbalken, EU:s avloppsdirektiv och lagen om allmänna vattentjänster.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige att godkänna en utökad investeringsram på 54 miljoner kronor, vilket innebär en totalt investeringsram på 185 miljoner kronor för projektet Horndal-Näs Spillvattenrening

Beredning/ behandling

- Protokollsutdrag – Avesta Vatten och Avfall AB 9 mars 2026 §22
- Tjänsteskrivelse - Nytt avloppsreningsverk Näs, Bysjöverket
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 30 mars 2026 §55
- Kommunstyrelsen 13 april 2026 § 71

Yrkande

Johan Lundin (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag

Per-Ola Ahlström meddelar att han inte deltar i beslutet

Propositionsordning

Ordförande finner endast ett förslag till beslut och frågar om det är kommunfullmäktiges mening att besluta i enlighet med kommunstyrelsens förslag.

Ordförande finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna en utökad investeringsram på 54 miljoner kronor, vilket innebär en totalt investeringsram på 185 miljoner kronor för projektet Horndal-Näs Spillvattenrening

Utdrag skickas till

Avesta Vatten och Avfall AB

§ 22 Riktlinje för inköpskort

Dnr 2026-000073040

Sammanfattning

Riktlinjerna för inköpskort behöver uppdateras med anledning av den översyn som genomfördes under 2025 inom kommunen. Målsättningen med översynen var att öka avtalstroheten. Genom att minska antalet inköpskort minskar vi risken för inköp utanför avtal och arbetar för att göra inköpen mer effektiva genom utsedda beställare inom organisationen.

Under våren och hösten kallade Ekonomienheten samtliga kortinnehavare och deras chefer till avstämningsmöten för att hitta alternativa sätt att genomföra inköp, i första hand via faktura hos avtalsleverantörer. Kortinnehavare erbjöds även ytterligare möjlighet till avstämning i slutet av året om behov av stöd eller frågor kring tidigare inköp uppstod.

Riktlinjerna reglerar hanteringen av inköpskort i kommunen och dess koncernbolag. De beskriver hur ansökan ska göras, hur inköpskorterna får användas samt när och hur ett inköpskort ska återtas.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

- godkänna Revidering Inköpskort – Riktlinjer.
- riktlinjerna ska gälla från och med 23 mars 2026

Beredning/ behandling

- Inköpskort Riktlinje
- Tjänsteskrivelse - Inköpskort Riktlinje
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 23 februari 2026 §25
- Kommunstyrelsen 9 mars 2026 § 36

Yrkande

Blerta Krenzi (S) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag

Ulf Berg (M) yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag

Propositionsordning

Ordförande finner endast ett förslag och frågar om det är kommunfullmäktiges mening att besluta i enlighet med kommunstyrelsens förslag tillika Blerta Krenzis (S) och Ulf Bergs (M) yrkande.

Ordförande finner att kommunfullmäktige beslutar i enlighet med kommunstyrelsens förslag tillika Blerita Krenzis (S) och Ulf Bergs (M) yrkande.

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige beslutar att

- godkänna Revidering Inköpskort – Riktlinjer.
- riktlinjerna ska gälla från och med 23 mars 2026

Utdrag skickas till
Ekonomichef

§ 23 Policy för sponsring gåvor och donationer 2026

Dnr 2026-000080003

Sammanfattning

Kommundirektören har tagit fram en policy för sponsring i Avesta kommun. Policyn anger övergripande ramar för hur sponsring ska ingås samt hur gåvor och donationer ska tas emot inom kommunen och de kommunala bolagen. Syftet är att säkerställa att sådana samarbeten och bidrag hanteras sakligt, opartiskt och med hög integritet samt att kommunens självständighet och trovärdighet värnas.

Policyn tydliggör grundprinciper, ansvarsfördelning och krav på beslut, dokumentation och uppföljning. Den reglerar även inriktningen för sponsring, krav på likabehandling och konkurrensneutralitet samt skydd för barn och unga mot otillbörlig marknadsföring.

Genom att anta policyn skapas en gemensam och rättssäker struktur som förebygger otillbörlig påverkan, jäv och förtroendeskada samt säkerställer öppenhet och spårbarhet i kommunens hantering av sponsring, gåvor och donationer.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

- att godkänna policy för sponsring och gåvor.
- policyn ska gälla från och med 23 mars 2026

Beredning/ behandling

- Policy för sponsring gåvor och donationer 2026
- Tjänsteskrivelse - Policy för sponsring gåvor och donationer 2026
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 23 februari 2026 §26
- Kommunstyrelsen 9 mars 2026 §37

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige besluta att

- att godkänna policy för sponsring och gåvor.
- policyn ska gälla från och med 23 mars 2026

Utdrag skickas till
Ekonomichef

Policy för sponsring, gåvor och donationer

Dokumenttyp	Policy
Dokumentnamn	Policy för sponsring, gåvor och donationer
Antagen av:	Kommunfullmäktige 2026-03-23
Diarienummer	KK 2026-000080 003
Giltighetstid	Tillsvidare
Gäller för	Avesta kommun
Sammanfattning	Anger övergripande principer och ansvar för hur Avesta kommun ingår sponsoravtal (som sponsor eller sponsormottagare) samt tar emot gåvor och donationer. Policyn ska säkerställa öppenhet, saklighet och att hanteringen sker inom ramen för gällande lagstiftning och kommunens styrning.
Granskad	Juristfunktionen, ekonomifunktionen
Reviderad	
Dokumentansvarig	Kommunstyrelsen
Webbansvarig	Kommunstyrelsen
Publiceras	Extern och intern webb
Relaterade dokument	Delegationsordning, upphandlingspolicy och riktlinjer mot mutor och jäv

Inledning

Avesta kommun ska bedriva sin verksamhet sakligt, opartiskt och med hög integritet. Externa aktörer kan ibland vilja bidra genom sponsoravtal eller gåvor. Sådana upplägg kan vara värdefulla, men kan också medföra risker för otillbörlig påverkan, jäv/mutmisstankar, bristande likabehandling eller upplägg som skadar förtroendet för kommunen.

Denna policy anger de ramar som ska gälla när kommunen och de kommunala bolagen ingår sponsoravtal samt när gåvor och donationer tas emot.

Syfte

Syftet är att säkerställa att sponsoravtal samt mottagande av gåvor och donationer hanteras enhetligt, rättssäkert och transparent samt att kommunens självständighet och trovärdighet alltid värnas.

Mål

De övergripande målen med policyn är att:

- säkerställa saklighet, opartiskhet och integritet i kommunens verksamhet,
- förebygga otillbörlig påverkan samt risk för jäv och mutor,
- säkerställa öppenhet, dokumentation och spårbarhet,
- värna konkurrensneutralitet och likabehandling av aktörer,
- skydda barn och unga från otillbörlig marknadsföring och påverkan,
- säkerställa att sponsoravtal samt mottagande av gåvor och donationer stödjer kommunens mål och hållbar utveckling.

Omfattning och ansvar

Policyn gäller för Avesta kommun. Policyn gäller för alla anställda och förtroendevalda som initierar, handlägger, beslutar om eller kommunicerar sponsoravtal samt gåvor och donationer.

Chefer ansvarar för att policyn är känd och efterlevs i respektive verksamhet. Koncernledningen ansvarar för att policyn görs känd för förtroendevalda. Stöd i tillämpningen ges vid behov av juridik-, ekonomi- och upphandlingsfunktionerna.

Begrepp

Sponsoravtal

Sponsoravtal är ett affärsmässigt avtal med ömsesidiga förpliktelser där sponsorn tillhandahåller kontanta medel, varor eller tjänster och den andra parten tillhandahåller en avtalad motprestation som har ett ekonomiskt värde.

Motprestationerna anpassas med relevant innehåll för varje enskild avtalsrelation enligt tänkbara samarbeten och motprestationer nedan. Den huvudsakliga motprestationen som kommunen kan ge vid sponsring är synlighet i form av namn och logotyp.

Gåva eller donation

Gåva eller donation är en överföring av kontanta medel, varor eller tjänster till kommunen utan att motprestation avtalas.

Grundprinciper

Följande principer gäller alltid vid sponsoravtal samt mottagande av gåvor och donationer, oavsett belopp och form:

- Kommunen får inte komma i beroendeställning till en sponsor. Sponsorstödet får endast vara ett komplement till ordinarie verksamhet och budget.
- Motprestationen (t ex upplåtelse av sponsorns varumärke) får inte utformas på sådant sätt att detta kan uppfattas som att den kommunala verksamheten har tagit ställning till sponsorns produkter.
- Kommunens motprestation får inte innebära att kommunen lämnar information om näringsidkarens produkter eller verksamhet, då det kan utgöra kommersiell marknadsföring.
- Kommunens beslut och prioriteringar får inte påverkas av sponsor eller gåvogivare - och det får inte ens uppstå misstanke om sådan påverkan.
- Sponsoravtal samt mottagande av gåvor och donationer ska tåla granskning och dokumenteras; sponsoravtal ska diarieföras.
- Aktörer ska hanteras lika; information om sponsoravtal samt mottagande av gåvor och donationer ska vara saklig och likvärdig.
- Sponsoravtal samt mottagande av gåvor och donationer får inte förekomma i myndighetsutövande verksamhet.
- Sponsoravtal får inte ge en aktör exklusiv rätt att leverera varor eller tjänster till kommunen i andra sammanhang än inom ramen för sponsoravtalet.
- Sponsring eller gåva som riktas till eller används i verksamhet för barn och unga får tas emot endast om den inte innehåller eller förutsätter kommersiell marknadsföring/påverkan riktad till barn och unga (t.ex. utdelning av varuprover, reklambudskap eller varumärkesexponering i material/aktiviteter).
- Sponsoravtal samt mottagande av gåvor och donationer ska vara förenliga med kommunens värdegrund och hållbarhetsmål.

Avesta kommun ska avstå från sponsoravtal samt från att ta emot gåvor och donationer när upplägget eller motparten kan skada förtroendet för kommunen eller innebära otillbörlig påverkan.

Mer detaljerade krav på sponsorer, sponsormottagare och gåvogivare samt hur kontroller ska genomföras framgår av Riktlinjer för sponsring och Riktlinjer för gåvor och donationer.

Inriktning för sponsring och gåvor i Avesta

Sponsoravtal får endast ingås om de har en tydlig samhällsnytta, ligger i linje med kommunens mål och sker på ett transparent och likabehandlande sätt.

Sponsoravtal som enbart innebär exponering eller andra förmåner för extern aktör utan tydlig samhällsnytta ska inte ingås.

Beslut, avtal och uppföljning

Kommunstyrelsens äger rätt att ingå avtal om sponsringssamarbeten och besluta om desamma för Kommunens nämnder och styrelser efter att ärendet beretts i berörd nämnd eller styrelser. Ordförande i kommunstyrelsen är behörig att skriva under sponsringsavtalen. Kommunens bolag fattar egna beslut vad gäller sponsring.

Beslut om och mottagande av gåvor ska fattas av behörig beslutsfattare i enlighet med gällande delegationsordning. Ju större värde och/eller risk, desto högre krav ställs på beredning, dokumentation och beslut på högre nivå.

Sponsoravtal ska alltid vara skriftligt. Gåvor och donationer ska dokumenteras på ett lämpligt sätt (t.ex. gåvobrev), särskilt när villkor eller framtida kostnader kan uppstå.

Sponsoravtal ska följas upp så att avtalade motprestationer levereras och att effekten kan bedömas. Gåvor ska följas upp så att eventuella villkor efterlevs och att kommunen kan bära eventuella kostnader kopplade till gåvan.

Ikraftträdande och revidering

Denna policy gäller från beslutsdatum och tills vidare. Policyn ska följas upp och vid behov revideras minst en gång per mandatperiod eller när förändringar i lagstiftning eller styrning påkallar det.

Angränsande styrdokument

Policyn kompletteras av riktlinjer för sponsring samt riktlinjer för gåvor och donationer. Vidare ska relevanta delar av kommunens delegationsordning, upphandlingspolicy och riktlinjer mot mutor och jäv beaktas.

§ 25 Riktlinjer för sponsring 2026

Dnr 2026-000082003

Sammanfattning

Kommundirektören har tagit fram en riktlinje för sponsring i Avesta kommun. Riktlinjen kompletterar kommunens policy för sponsring och gåvor.

Syftet är att säkerställa att sponsring sker affärsmässigt, transparent och i enlighet med lagstiftning, kommunens värdegrund samt gällande styrdokument. Riktlinjerna reglerar bland annat definition och avgränsning mot gåva, upphandling och kommersiell marknadsföring, grundprinciper för sponsoravtal, krav på sponsorer och sponsormottagare, handläggningsordning, beslutsnivåer samt krav på skriftliga avtal och uppföljning.

Genom att anta riktlinjerna stärks den interna styrningen och kontrollen samt minskar risken för jäv, otillbörlig påverkan och förtroendeskada.

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta att

- anta riktlinjer för sponsring.
- Riktlinjen ska gälla från och med 23 mars 2026.
- verkställa uppdatering av delegationsordningen i enlighet med riktlinjen

Beredning/ behandling

- Riktlinjer för sponsring 2026
- Tjänsteskrivelse - Riktlinjer för sponsring 2026
- Kommunstyrelsens arbetsutskott 23 februari 2026 §28
- Kommunstyrelsen 9 mars 2026 § 39

Kommunfullmäktiges beslut

Kommunfullmäktige besluta att

- anta riktlinjer för sponsring.
- Riktlinjen ska gälla från och med 23 mars 2026.
- verkställa uppdatering av delegationsordningen i enlighet med riktlinjen

Utdrag skickas till
Ekonomichef

Riktlinjer för sponsring

Dokumenttyp	Riktlinjer
Dokumentnamn	Riktlinjer för sponsring
Antagen av:	Kommunfullmäktige 2026-03-23
Diarienummer	KK 2026-000082 003
Giltighetstid	Tillsvidare
Gäller för	Avesta kommun
Sammanfattning	Beskriver hur Avesta kommun ska bedöma, besluta, avtala, dokumentera och följa upp sponsring. Riktlinjerna kompletterar policyn för sponsring och gåvor.
Granskad	Juristfunktionen, Ekonomifunktion
Reviderad	
Dokumentansvarig	Kommunstyrelsen
Webbansvarig	Kommunstyrelsen
Publiceras	Extern och intern webb
Relaterade dokument	Delegationsordning, upphandlingspolicy och riktlinjer mot mutor och jäv.

1. Inledning

Dessa riktlinjer kompletterar Policy för sponsring, gåvor och donationer och beskriver hur sponsring ska hanteras i praktiken inom Avesta kommun. Riktlinjerna gäller både när kommunen är mottagare av sponsring och när kommunen är sponsor. För detaljer om beslutsnivåer se policy.

2. Definition och avgränsning

2.1 Sponsoravtal

Sponsoravtal är ett affärsmässigt avtalsförhållande med ömsesidiga förpliktelser där en part tillhandahåller kontanta medel, varor eller tjänster och den andra parten tillhandahåller en avtalad motprestation.

2.2 Avgränsning

Riktlinjerna gäller endast sponsoravtal. Upplägg utan avtalad motprestation är gåva/donation och hanteras enligt Riktlinjer för gåvor och donationer. Andra upplägg omfattas inte av dessa riktlinjer.

Följande är inte heller sponsring:

Kommersiell marknadsföring - För att anses vara sponsring får reklam eller annan exponering endast innehålla uppgift om vem som står bakom sponsringen, t.ex. genom att företagsnamnet nämns.

Om den sponsrade även exponerar uppgifter om sponsorns verksamhet, produkter eller erbjudanden, handlar det om kommersiell marknadsföring.

Upphandling - Motprestationen kan aldrig bestå av krav på inköp av varor eller tjänster från sponsorn. I sådant fall är det att betrakta som upphandling och då ska lagen om offentlig upphandling tillämpas.

Samverkan – Sponsring kan vara en del av en samverkan. Samverkan är dock ett större begrepp som avser gemensamt handlande för ett gemensamt mål. Vid samverkan behöver parterna träffa ett samverkansavtal som fastställer mål och åtaganden. Under förutsättning att alla parter bidrar ett projekt och att det inte är fråga om att någon part får en motprestation i form av pengar, varor eller tjänster t ex i form av reklam, ifrån någon av de andra parterna, rör det sig inte om sponsring.

3. Grundprinciper

Vid alla sponsoravtal ska följande principer tillämpas:

- Kommunen får inte komma i beroendeställning till en sponsor. Sponsorstödet får endast vara ett komplement till ordinarie verksamhet och budget.
- Sponsoravtal får inte påverka - och det får inte ens uppstå misstanke om påverkan - på kommunens beslut eller prioriteringar.
- Sponsoravtal ska vara skriftliga och diarieföras; kommunen ska kunna redovisa ingångna avtal vid behov.
- Aktörer ska bedömas enligt samma principer och kommunen ska undvika att skapa otillbörliga konkurrensfördelar.
- Sponsor får inte ges ensamrätt att leverera varor eller tjänster till kommunen utanför det aktuella avtalet.
- Kommunen får inte informera om eller marknadsföra enskilda näringsidkares produkter och tjänster.
- Sponsoravtal får inte förekomma i myndighetsutövande verksamhet.

- Rese- och logikostnader för kommunens medarbetare ska alltid bekostas av kommunen vid besök hos, eller resor med, leverantörer eller anbudsgivare.
- Sponsring i form av varor och tjänster får inte ske i strid med lagen om offentlig upphandling eller kommunens inköspolicy och riktlinjer för inköpsverksamhet. Sponsring med varor eller tjänster mot synlighet i form av namn eller logotyp innebär normalt inte att avtalet måste upphandlas enligt LOU men en bedömning måste göras i varje enskild situation.
- Kommunen tar inte emot sponsring, inklusive kostnadsfria tjänster eller tjänster till underpris, från tidigare, befintliga eller potentiella leverantörer eller anbudsgivare om det finns ett nära tidssamband (hindrar inte köp enligt gällande upphandlingsregler). Undantag kan i vissa fall göras om det inte finns något samband med leverantörsrelationen eller avtalsinnehåll i befintliga eller potentiella avtal.
- Sponsring som riktas till eller används i verksamhet för barn och unga får tas emot endast om den inte innehåller eller förutsätter kommersiell marknadsföring/påverkan riktad till barn och unga (t.ex. utdelning av varuprover, reklambudskap eller varumärkesexponering i material/aktiviteter).
- Sponsring ska vara förenlig med kommunens värdegrund och mål och får inte strida mot någon av de sju diskrimineringsgrunderna.

4. Krav på sponsorer och sponsormottagare

Innan sponsoravtal tecknas ska en bedömning göras av att motparten kan accepteras ur ekonomisk, etisk och hållbarhetsmässig synpunkt. Kommunen ska avstå från sponsoravtal om motparten, eller dess företrädare i ledande ställning (styrelseledamot, vd eller firmatecknare):

- har förfallna och obetalda skatter eller sociala avgifter eller är i konkurs/likvidation/rekonstruktion,
- har lagakraftvunnen dom eller lagakraftvunnet myndighetsbeslut om allvarlig eller upprepad lagöverträdelse som är relevant för bedömningen av aktörens seriositet och lämplighet,
- har lagakraftvunnen dom eller lagakraftvunnet myndighetsbeslut om allvarlig eller upprepad överträdelse av miljö- eller arbetsmiljölagstiftning eller om diskriminering enligt gällande rätt,
- är ett politiskt parti eller en religiös organisation,
- är anonym eller inte kan uppvisa transparent ägar- och finansieringsstruktur.

Kommunen ska inte heller acceptera kostnadsfria tjänster eller tjänster till underpris, från tidigare, befintliga eller potentiella leverantörer eller anbudsgivare (hindrar inte köp enligt gällande upphandlingsregler).

Kommunen kan genomföra proportionerliga kontroller av tänkta sponsorer eller sponsormottagare innan sponsoravtal tecknas. Kontroller bör i första hand avse den juridiska personen och uppgifter från allmänt tillgängliga källor. När kontroller omfattar personuppgifter ska berörda fysiska personer informeras enligt dataskyddsförordningen (GDPR, artiklarna 13-14) i samband med att kontakt inleds och innan kontrollen genomförs.

5. Kommunen som mottagare av sponsorstöd

5.1 Inriktning

När kommunen tar emot sponsring ska insatsen stödja en planerad inriktning och vara till nytta för kommunen och lokalsamhället. Sponsring bör företrädesvis ske i form av varor och tjänster. Värdet av det

som sponsorn tillhandahåller ska överstiga kommunens kostnader och arbetsinsats för sponsringssamarbetet.

Tänkbara samarbeten och motprestationer för sponsring och gåvor inom ramen för arbetet med nytt konstmuseum.

5.2 Tillåtna motprestationer

Kommunens motprestation ska vara saklig och begränsas till det som framgår av avtal. Den huvudsakliga motprestationen är synlighet genom namn och logotyp, exempelvis:

- upplysning om att en aktör sponsrar ett evenemang/projekt (t.ex. 'Med stöd av ...'),
- namn/logotyp i program, på webbsida eller i material där kommunen är avsändare, under förutsättning att det tydligt anges att det avser sponsorinsats.

Motprestationen får inte innebära reklam för produkter eller tjänster. I material där kommunen är avsändare ska därför motpartens produktinformation, erbjudanden eller uppmaningar till köp inte förekomma.

5.3 Upphandling (LOU) och inköpsregler

Sponsring i form av varor och tjänster får inte ske i strid med lagen om offentlig upphandling eller kommunens inköps- och upphandlingsstyrning. Om sponsringsupplägget innebär ömsesidigt förpliktande villkor som kan utgöra ett köp/byte (t.ex. barteravtal) ska upphandlingsfunktion kontaktas för bedömning innan avtal tecknas.

5.4 Särskilt om barn och unga

Vid projekt eller aktiviteter som riktar sig till barn och unga ska kommunen vara särskilt restriktiv. Sponsringen får inte vara vilseledande eller dra nytta av barns och ungas bristande erfarenhet. Kommunens material ska vara reklamfritt i sak och endast innehålla neutral upplysning om sponsor (namn/logotyp).

6. Kommunen som sponsor

När kommunen lämnar sponsring ska det vara ett led i att förverkliga kommunens målsättningar och bidra till att stärka Avesta som plats. Sponsring ska inte användas som ett generellt stöd och får inte innebära ett otillåtet individuellt stöd till enskild näringsidkare.

Sponsring kan endast lämnas om:

- syftet är tydligt och ligger inom kommunens befogenheter,
- motprestationen är relevant och proportionerlig (exempelvis synlighet för Avesta kommun eller möjlighet att presentera kommunen),
- risken för jäv, otillbörlig påverkan eller förtroendeskada bedöms som låg och hanterbar,
- beslut fattas av behörig nivå enligt delegationsordningen.

7. Handläggningsordning

Följande steg ska som utgångspunkt följas vid sponsringsärenden:

- Initiera ärende: beskriv syfte, objekt, motpart, uppskattat värde och önskad motprestation.

- Förhandsbedömning: säkerställ kommunnytta, laglighet, ingen koppling till myndighetsutövning samt att inga varningssignaler föreligger.
- Samråd: vid behov involveras juridik, ekonomi och upphandling innan förslag tas fram.
- Beslut: fattas av behörig beslutsfattare enligt delegationsordning; större eller principiella ärenden lyfts till politiskt organ.
- Avtal: sponsoravtal ska alltid vara skriftligt och undertecknas av behörig delegat.
- Diarieföring och register: avtal diarieförs och registreras så att det går att söka och följa upp.
- Uppföljning: säkerställ att motprestation levereras och dokumentera utfall innan förlängning eller nytt avtal.

8. Krav på sponsoravtal (minimikrav)

Ett sponsoravtal ska som minst innehålla:

- avtalsparter och kontaktpersoner,
- bakgrund, syfte och mål med sponsoravtalet,
- sponsorns åtagande (belopp och/eller specificerade varor/tjänster) och värdering,
- kommunens motprestation och hur den ska genomföras (vad, var, när, hur),
- avtalstid, uppsägning och villkor vid inställt arrangemang eller utebliven leverans,
- villkor om varumärkesanvändning (kommunens logotyp, grafisk profil),
- uppföljning och rapportering (vad som ska redovisas och när),
- rätt till uppsägning vid förtroendeskadliga omständigheter,
- tvistlösning.

Sponsringsavtal är en allmän handling och ska diarieföras. Uppgifter som omfattas av sekretess hanteras enligt offentlighets- och sekretesslagstiftningen.

9. Uppföljning

Avtalande part ansvarar för att sponsringens genomförande och effekt följs upp tillsammans med motparten. Uppföljning ska dokumenteras och användas som underlag inför beslut om förlängning eller nytt avtal.

	Dokumenttyp Instruktion	Diarienummer 2026-000019	
	Beslutad av Vd	Framtagen av Josefine Lissbol	
Sponsring	Beslutad VD	Giltighetstid 2026-05-12	
	Dokumentklass Öppen	Version 1.0	Sidnummer: Sida 1 av 1

1 INSTRUKTION AVSEENDE POLICY OCH RIKTLINJE FÖR SPONSRING

1.1 SYFTE

Instruktionen ger en beskrivning vilka styrdokument Avesta Vatten berörs av avseende sponsring.

1.2 ANSVAR

Ansvar sker i enlighet med aktuella styrdokument som hänvisas till i instruktion.

VD ansvarar för beslut avseende aktuell instruktion.

1.3 HANDLEDNING

Avesta Vattens styrelse har beslutat om en riktlinje för koncernsamverkan (§11/2024). I den fastslås att:

”Nya riktlinjer och regler där det råder oklarhet huruvida bolaget omfattas eller inte ska hanteras av VD som tar ställning och fattar beslut om bolaget ska omfattas utifrån befintlig riktlinje.”

Avesta kommun har beslutat om Policy för sponsring (§ 23/2026-03-23) och Riktlinje för sponsring (§ 25/2026-03-23). I tjänsteskrivelsen för kommunfullmäktiges beslut avseende policys redogörs att:

”Policyn anger övergripande ramar för hur sponsring ska ingås samt hur gåvor och donationer ska tas emot inom kommunen och de kommunala bolagen.”

I själva policydokumentet anges det att policyn gäller Avesta kommun och inte kommunkoncern.

När de gäller riktlinje för sponsring anges det inte i tjänsteskrivelsen att riktlinjen även är avsett för hela koncernen.

VD bedömer att Avesta Vatten ska följa samma policy och riktlinje som Avesta kommun. Beslutet fattas med stöd av fastställd riktlinje för koncernsamverkan.

1.4 DIARIEFÖRING

Instruktionen diarieförs under 2026-000019 som en delgivning till Avesta Vattens styrelse.

Sammanträdesdatum
2026-03-02**Plats och tid**

Måndagen den 2 mars 2026 kl 13:15

BeslutandeJohan Lundin (S), Ordförande
Lars Isacson (S), Vice ordförande
Jan-Olof Källström (C)
Per-Ola Ahlström (PO)
Lennart Karlsson (M)**Övriga närvarande**Annika Johansson (C)
Tord Birgersson (V)
Roy Uppgård (KD)
Mikael Pettersson (Säkerhetsskyddschef)
Josefine Lissbol (VD och sekreterare)
Lisa Sirsjö (Projektchef)
Magdalena Andersson §§12-18 (Controller)
Moa Ashbourne Widberg § 19 (VA-ingenjör)**Justerare***Per-ola Ahlström***Justerings plats och tid** Modellvägen 2, 9 mars kl 9:30**Underskrifter****Sekreterare****Paragrafer** § 12-21**Ordförande****Justerare****ANSLAG****Sammanträde**

Avesta Vatten och Avfall AB

Datum

2026-03-02

Anslag sätts upp**Anslag tas ner****Protokollets förvaring**

Josefine Lissbol

ÄRENDELISTA

§ 12	VD-brev 2026	3
§ 13	Ekonomisk rapportering 2026.....	4
§ 14	Projekt och pågående aktiviteter 2026.....	5
§ 15	Avtalsförslag lokal nr 201-27-0-2707	6
§ 16	Nytt avloppsreningsverk Näs, Bysjöverket.....	8
§ 17	93163 Strömsnäs TS Förnyelse	11
§ 18	93164 ÅVC Gruvgården 2.0, Krylbo 8:17	13
§ 19	Beslut angående Bäsinge Slakteri.....	15
§ 20	Lerbäcksleden 93131	18
§ 21	Delgivningar 2026	20

§ 12 VD-brev 2026

Dnr 2026-00000200

Sammanfattning

VD presenterar ett VD-brev inför varje styrelsemöte med syfte att ge god insyn i bolagets arbete för uppfyllelse av affärsplan och verksamhetsplan.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Beredning/ behandling

VD-brev, mars 2026

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen godkänner informationen.

§ 13 Ekonomisk rapportering 2026

Dnr 2026-00002000

Sammanfattning

Under sammanträdet går Avesta Vattens controller igenom upprättad årsredovisning som godkänts av bolagets revisor. Avesta Vatten har även fått ett utkast om granskningsrapport från revisorerna som kontrollern gick igenom under sammanträdet.

Bolagets resultat 2025 uppgår till totalt -3 863 tkr, varav Vattentjänster utgör -2 794 tkr och Återvinningstjänster -1 069 tkr.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna årsredovisningen för 2025.

Beredning/ behandling

Årsredovisningen för Avesta Vatten och Avfall AB 2025

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen godkänner årsredovisningen för 2025.

§ 14 Projekt och pågående aktiviteter 2026

Dnr 2026-00001200

Sammanfattning

Projektchefen redogör för de projekt och aktiviteter som Avesta Vatten arbetar med just nu såsom exempelvis Strömsnäs tryckstegring, utbyggnad ÅVC Gruvgården samt framtagande av ny VA-taxa.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen godkänner informationen.

JL
Keva

§ 15 Avtalsförslag lokal nr 201-27-0-2707

Dnr 2026-00005800

Sammanfattning

Avesta Vatten hyr idag lokal av Avesta Industristad. Det finns idag ett avtal för hyra av:

- Del av kontorslokal
- Högdelen
- Garage, lågdel

I samband med pågående arbete tillsammans med Avesta Industristad att säkra ändamålsenliga lokaler för bolaget har Avesta Industristad erbjudit Avesta Vatten att byta Högdelen med en ny lokalyta med nr 201-27-0-207. Lokalen uppgår till en yta på 386 m² till en kostnad på 371 300 kr per år. Lokalen är industri med kontorsplats.

Lokalen innebär att Avesta Vatten kan säkerställa en ändamålsenlig hantering av vattenmätare och förbättra arbetsmiljön för drifttekniker med ansvar för vattenmätarbyte. Idag finns inget bra sätt att transportera vattenmätare från pall till mätarverkstad. Vattenmätare förvaras under trapp, plockas i backar, dras i vagn till hiss och upp till vattenmätarverkstaden. Detta arbetsmoment sliter på kropp och är tidskrävande. Vidare innebär det bristande förvaring av vattenmätare då de finns tillgänglig för alla som passerar entrédörren till byggnaden.

I det systematiska arbetsmiljöarbetet gällande riskbedömning har bolaget som handlingsplan att säkerställa att vattenmätarverkstaden behöver flytta till mer anpassade lokaler för att förbättra arbetsmiljön och skapa en mer produktiv arbetsplats. Lokalyta med nr 201-27-0-207 kommer minimera riskerna avsevärt. Det nya avtalet för lokal kommer innebära en utökad hyra på cirka 160 000 kronor. Kostnaden bedöms nödvändig ur arbetsmiljösynpunkt.

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås godkänna att Avesta Vatten ingår avtal med Avesta Industristad gällande lokalyta med nr 201-27-0-207.
- Styrelsen föreslås godkänna överenskommelse gällande avtal nr 201-27-0-27106 (201-27-0-2710b), lokal i byggnad 272, Koppardalen.
- Styrelsen föreslås ge VD till uppdrag att signera avtalen.

Beredning/ behandling

- Avesta VA & Avfall AB - Hyresreduktion pga. reducering av förhyrd yta (Högdelen)
- Avesta Vatten och Avfall AB - avtal nr 19005-1, byggnad 272, Koppardalen 2026-02-03

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

- Styrelsen godkänner att Avesta Vatten ingår avtal med Avesta Industristad gällande lokalyta med nr 201-27-0-207.
- Styrelsen godkänner överenskommelse gällande avtal nr 201-27-0-27106 (201-27-0-2710b), lokal i byggnad 272, Koppardalen.
- Styrelsen ger VD till uppdrag att signera avtalen.

§ 16 Nytt avloppsreningsverk Näs, Bysjöverket

Dnr 2022-000024352

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 5 april 2022 att bevilja en samlad investering om totalt 131 miljoner kronor för genomförandet av åtgärder kopplade till nytt reningsverk.

Sedan beslutet fattades 2022 har projektet försenats till följd av flera faktorer, däribland resursbrist, längre ledtider samt behov av kompletterande utredningar och tillstånd kopplade till teknikval och miljökrav.

Den ekonomiska situationen i Sverige och internationellt har samtidigt förändrats avsevärt. Följande faktorer har påverkat kostnadsbilden:

- kraftigt förhöjd inflation
- ökade materialkostnader
- störningar i leveranskedjor
- starkt stigande bygg- och anläggningskostnader som inte var möjliga att förutse vid beslutstillfället.

Utöver detta har även lagkrav och myndighetsstyrning förändrats sedan 2022, vilket påverkar utformning av tekniska krav på nya reningsverk. Exempel på förändringar som driver kostnadsökningar inkluderar:

- EU:s omarbetade avloppsdirektiv (EU) 2024/3019, som trädde i kraft den 1 januari 2025 och ska vara infört i svensk rätt senast den 31 juli 2027. Direktivet skärper reningskraven (bl.a. kväve, fosfor och mikroföroreningar), sänker tröskelvärden för vilka tätorter som omfattas, och inför energi och klimatrelevanta krav samt utvidgad övervakning (t.ex. mikroföroreningar, mikroplast). Detta innebär behov av mer avancerad processdesign och ytterligare reningssteg.
- Boverkets nya byggregler (BFS 2024-serien) som från 1 juli 2025 i huvudsak ersätter BBR och EKS. Reglerna är mer funktionsbaserade och mindre detaljstyrande, vilket flyttar tyngdpunkten mot verifiering av att funktionskraven uppfylls (bl.a. inom hygien, hälsa och miljö). Övergångsperiod gäller till och med 30 juni 2026. Kraven på energihushållning ligger tills vidare kvar i BBR 31 (BFS 2024:14).
- Arbetsmiljöverkets nya AFS struktur, gällande från 1 januari 2025, där tidigare 67 föreskrifter har samlats i 15. Skydds-nivån är i huvudsak är

oförändrad, men omstruktureringen innebär tydligare och mer sammanhängande krav, vilket påverkar hur arbetsmiljökrav identifieras, tillämpas och dokumenteras vid projektering och drift (t.ex. kemikaliehantering, fallrisker, explosionsrisker och hygienutrymmen).

- Uppdaterade krav inom elsäkerhet och elnätreglering, bl.a. ELSÄK FS 2022:1 (utförande av starkströmsanläggningar) och EIFS 2024:1 (nätutvecklingsplaner). Dessa styr inte processkraven för rening, men påverkar kravställningen för el-, automations- och anslutningslösningar samt hur elnätbolag planerar kapacitet och redundans.

Vid upphandling av entreprenad för byggnation av Bysjöverket har det lägst inkomna anbudet uppgått till en nivå som överstiger den ursprungliga investeringsramen. Detta innebär att investeringsramen om 91 miljoner kronor för reningsverksbyggnationen inte längre är tillräcklig för att genomföra projektet enligt dagens förutsättningar. Utöver detta har även kostnaderna för överföringsledningar, pumpstationer och tillhörande markarbeten ökat, vilket medför att även den posten bedöms behöva justeras upp i den totala investeringsramen.

För att säkerställa att bolaget kan fullfölja sitt uppdrag att tillhandahålla en långsiktig, driftsäker och hållbar avloppsrening krävs därför att investeringsramen aktualiseras och att ett nytt beslut fattas av kommunfullmäktige.

Bedömning

Det nya reningsverket utgör en samhällskritisk investering som är nödvändig för att kommunen ska kunna möta såväl dagens som framtidens krav på en säker, hållbar och robust avloppsrening.

Investeringen krävs för att kommunen ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt miljöbalken, lagen om allmänna vattentjänster, EU:s avloppsdirektiv (EU) 2024/3019 samt relevanta föreskrifter från Boverket.

Den säkerställer att anläggningen kan uppfylla skärpta utsläpps- och teknikkrav, tillgodose kapacitetsbehov för nuvarande och kommande befolkningsutveckling samt långsiktigt tillhandahålla en driftsäker, miljömässigt hållbar och arbetsmiljömässigt trygg reningsverksamhet.

Den nya uppräknningen innebär att investeringsramen justeras enligt följande nivåer:

- 10 miljoner kronor – åtgärder Horndals reningsverk (oförändrat)

- 35 miljoner kronor – överföringsledningar och pumpstationer
- 140 miljoner kronor – byggnation av nytt reningsverk, Bysjöverket

Att avbryta projektet eller avvakta ytterligare skulle medföra risk för försenad regelefterlevnad, ökade driftkostnader i befintligt verk samt potentiella förelägganden från tillsynsmyndighet.

För att projektet ska kunna fullföljas krävs ett nytt investeringsbeslut av kommunfullmäktige utifrån de faktiska kostnader som nu är kända genom den genomförda upphandlingen.

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås godkänna en utökad total investeringsram för projektet om 185 000 000 kronor.
- Styrelsen föreslås godkänna att VD uppdras att översända förslag till utökad investeringsram för byggnation av Bysjöverket till Kommunfullmäktige för beslut.

Yrkanden

Per-Ola Ahlström yrkar att ärendet återremitteras och att ärendet kompletteras med underlag i form av utökad dokumentation av tidsplan, risk- och konsekvensanalys och en ekonomisk analys. Per-Ola Ahlström yrkar vidare för att ett extrainsatt styrelsesammanträde sker påföljande vecka.

Styrelsen beslutar i enlighet med Per-Ola Ahlströms yrkanden.

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen beslutar att ärendet återremitteras och att ärendet kompletteras med underlag i form av utökad dokumentation av tidsplan, risk- och konsekvensanalys och en ekonomisk analys. Ett extrainsatt styrelsesammanträde sker påföljande vecka.

§ 17 93163 Strömsnäs TS Förnyelse

Dnr 2025-000199344

Sammanfattning

Den befintliga tryckstegringsanläggningen uppfyller inte längre dagens krav på säkerhet, driftsäkerhet och arbetsmiljö. Placeringen under mark medför både risker vid incidenter samt praktiska begränsningar vid tillsyn och underhåll.

Anläggningen saknar dessutom flexibilitet eftersom pumpen endast kan köras med fullt flöde, vilket begränsar effektiviteten och medför ökat slitage. Sammantaget innebär detta att anläggningen inte kan anses långsiktigt hållbar eller tillräckligt tillförlitlig.

Av sekretess och säkerhetsskäl lämnas inga närmare detaljer kring tekniska lösningar eller systemutformning i denna tjänsteskrivelse.

Planerade åtgärder

En ny tryckstegringsstation ska uppföras ovan mark, i anslutning till den befintliga anläggningen. Den utformas med redundanta pumpar och reservkraft för att säkerställa att vattenförsörjningen kan upprätthållas även vid störningar eller driftbortfall. Stationen dimensioneras för att hantera situationer där delar av vattenproduktionen tillfälligt inte är tillgänglig, utan att ange närmare tekniska detaljer av säkerhetsskäl.

Pumparna i den nya anläggningen ska driftoptimeras för att uppnå hög energieffektivitet, vilket bidrar till sänkta energikostnader och längre livslängd på utrustningen.

Tryckstegringsstationen ska även förses med tryckreglering för att säkerställa stabila leveransnivåer till berörda försörjningsområden vid varierande produktionsförutsättningar.

När den nya stationen är i full drift tas den befintliga tryckstegringsanläggningen ur bruk och rivs.

Servitutsavtalen med berörd fastighetsägare är redan upprättade och klara.

Investeringskostnader

Total investering för projektet

- 11.150.000 kronor

Upparbetat i investeringsansökan projektering,

- 1.900.000 kronor

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås att godkänna investeringsansökan på 9 250 000 kronor för de planerade åtgärderna avseende Strömsnäs TS.

Yrkanden

Per-Ola Ahlström yrkar att ärendet återremitteras och att ärendet kompletteras med underlag i form av utökad dokumentation av tidsplan, risk- och konsekvensanalys och en ekonomisk analys. Per-Ola Ahlström yrkar vidare för att ett extrainsatt styrelsesammanträde sker påföljande vecka.

Styrelsen beslutar i enlighet med Per-Ola Ahlströms yrkanden.

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen beslutar att ärendet återremitteras och att ärendet kompletteras med underlag i form av utökad dokumentation av tidsplan, risk- och konsekvensanalys och en ekonomisk analys. Ett extrainsatt styrelsesammanträde sker påföljande vecka.

§ 18 93164 ÅVC Gruvgärdet 2.0, Krylbo 8:17

Dnr 2025-00018540

Sammanfattning

Avesta Vatten och Avfall AB (Avesta Vatten) har förvärvat en tomt i direkt anslutning till den befintliga Återvinningscentralen i Krylbo. Syftet med förvärvet är att möjliggöra en långsiktig utveckling av avfallsverksamheten och att skapa förutsättningar för en utökning av dagens anläggning.

Den ökade ytan ger möjlighet till effektivare mottagning av avfallsfraktioner, förbättrade arbetsflöden samt en mer ändamålsenlig hantering av både kund- och verksamhetsrelaterade transporter.

Utbyggnaden stödjer Avesta Vattens målbild för en modern och hållbar avfallshantering i linje med nationella och lokala miljömål samt avfallstrappans principer. Den utökade platsen möjliggör även omlastning av avfallsfraktioner i egen regi och förbättrade förutsättningar för lagring av avfall under längre tid, vilket skapar bättre planeringsmöjligheter och leder till mer resurseffektiva transporter.

Planerade åtgärder

För att möjliggöra en utbyggnad av ÅVC Gruvgärdet och förbättra verksamhetens kapacitet och logistik genomförs följande åtgärder:

- Utbyggnad av ÅVC Gruvgärdet på den förvärvade tomten för att öka kapacitet och möjliggöra framtida utveckling.
- Förbättrad dagvattenhantering genom nya lösningar för avledning och rening.
- Etablering av ristipp som komplement till befintlig verksamhet.
- Uppförande av omlastningshall samt anläggning av rangerytor för effektivare hantering av avfallsfraktioner.
- Hårdgjorda ytor anpassas för drift, belastning och logistik.
- Utökade ytor möjliggör längre lagring av avfall, vilket förbättrar planering och effektiviserar transporter.
- Installation av belysning och säkerhetsanordningar för att uppfylla krav på arbetsmiljö, säkerhet och drift.

Investeringskostnader

Total investering för projektet

JL
ROA

- 35.650.000 kronor

Upparbetat i investeringsansökan projektering,

- 1.700.000 kronor

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås att godkänna investeringsansökan på 33 950 000 kronor för de planerade åtgärderna avseende ÅVC Gruvgården.
- Styrelsen föreslås ge VD i uppdrag att till kommunfullmäktige begära godkännande av investeringsram på 35 650 000 kronor för projektet ÅVC Gruvgården.

Yrkanden

Per-Ola Ahlström yrkar att ärendet återremitteras och att ärendet kompletteras med underlag i form av utökad dokumentation av tidsplan, risk- och konsekvensanalys och en ekonomisk analys. Per-Ola Ahlström yrkar vidare för att ett extrainsatt styrelsesammanträde sker påföljande vecka.

Styrelsen beslutar i enlighet med Per-Ola Ahlströms yrkanden.

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen beslutar att ärendet återremitteras och att ärendet kompletteras med underlag i form av utökad dokumentation av tidsplan, risk- och konsekvensanalys och en ekonomisk analys. Ett extrainsatt styrelsesammanträde sker påföljande vecka.

§ 19 Beslut angående Bäsinge Slakteri

Dnr 2026-00006236

Sammanfattning

Beslutspunkten görs om till en informationspunkt under dagens möte, men syfte att ge information kring ärendegången för hantering av spillvatten från Bäsinge slakteri.

Bakgrund

Avesta Vatten valde att avsluta en tidigare muntlig överenskommelse med Bäsinge slakteri 2024. Tidigare överenskommelse var att Bäsinge Slakteri får mot en avgift avlämna spillvatten med en mindre mängd blodvatten till Sjöviks mottagningsanläggning under förutsättning att den inte innehåller animaliska biprodukter med en partikelstorlek över 6 mm.

Under perioden 2017-2024 har Avesta Vatten fört en dialog med Bäsinge slakteri om att vidta åtgärder för att säkerställa att överenskommelsen upprätthålls. Det spillvatten som Avesta Vatten har hämtat har dock innehållit animaliska biprodukter. Avesta Vatten försökte även upprätta ett skriftligt avtal med Bäsinge Slakteri för att tydliggöra verksamhetsutövarens ansvar och förutsättningar för fortsatt möjlighet att avlämna spillvatten till Sjövik. Inget avtal tecknades.

Då inte nödvändiga åtgärder vidtogs avslutade Avesta Vatten överenskommelsen efter dialog. Avesta Vatten hjälpte även Bäsinge Slakteri vidare med att hitta en entreprenör för ombesörjande av dess spillvatten från slakteriet.

Bäsinge Slakteri vidtog därefter åtgärder och återkopplade att nödvändiga galler installerats. Avesta Vatten bad då om underlag från Bäsinge Slakteri, att de genom provtagning ska redogöra för spillvattnets karaktär. Detta för att Avesta Vatten ska kunna göra en ny bedömning om industriavtal kan upprättas.

Inga analysvar inkom till Avesta Vatten.

Då Avesta Vatten fått information via andra vägar att Bäsinge slakteri var missnöjd med Avesta Vattens beslut valde Avesta Vatten att i juli 2025 genomföra ett platsbesök på Bäsinge Slakteri för att återuppta dialog och försöka hjälpa Bäsinge slakteri komma vidare med sin egenkontroll av spillvattnet från slakteriet. Avesta Vatten har därefter varit behjälplig med att planera och tillhandahålla provtagare till Bäsinge Slakteri. Avesta Vatten har

varit sammankallande till möten och har fört minnesanteckningar. Analysresultatet visar dock att värdena för organiskt material är högt och avviker kraftigt från hushållspillvatten. Avesta Vatten bad då Bäsinge Slakteri att utreda om de kan minska mängden organiskt material ytterligare och därefter återuppta dialog med Avesta Vatten.

Bäsinge Slakteri har inte återkommit med någon utredning om vilka ytterligare åtgärder de kan vidta för att minska mängden organiskt material i spillvattnet.

Motivering till beslut att avsluta muntlig överenskommelse

Avesta Vattens beslut att Bäsinge Slakteri fortsatt inte får avlämna sitt spillvatten från slakteriet till mottagningsanläggning i Sjövik grundar sig på nedanstående grunder:

1. Allmänna hänsynsregler och krav på lämplig avloppsanordning

Lagstiftningen ställer krav på att en verksamhetsutövare ska säkerställa att bästa möjliga teknik används för att avleda eller rena spillvatten. Utspädning får inte användas som metod för rening.

Avesta Vattens bedömning är att Bäsinge Slakteri behöver genomföra ytterligare åtgärder för att minska mängden organiskt material.

2. Uppströmsarbete

Avesta Vattens analys svar visar att bolaget har högre organiskt material än vad som är förväntat för ett reningsverk med 24 000 personekvivalenter anslutna. Det innebär att bolaget behöver arbeta aktivt med att följa upp och säkra att verksamheter i kommunen minskar sitt organiska material vid källan.

Avesta Vatten ställer krav, för samtliga verksamheter i kommunen, i samband med nya anslutningar på bland annat vilken mängd organiskt material som ska gälla.

Avesta Vatten kommer vidare behöver intensifiera uppströmsarbetet för att minska organiskt material vid källan. Under 2026 kommer en handlingsplan upprättas för att Avesta Vattens fortsatta arbete.

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Yrkanden

Johan Lundin yrkar på att VD får i uppdrag att ta fram en policy för hantering av utsläpp av spillvatten som skiljer sig från spillvatten av hushållskaraktär.

Styrelsen beslutar i enlighet med Johan Lundins yrkande.

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen beslutar att ge VD i uppdrag att ta fram en policy för hantering av utsläpp av spillvatten som skiljer sig från spillvatten av hushållskaraktär.

§ 20 Lerbäcksleden 93131

Dnr 2026-000065360

Sammanfattning

Avesta kommun planerar att exploatera området Södra Källhagen för att möjliggöra framtida näringslivsetableringar. För att genomföra utbyggnaden av det kommunala vatten- och avloppsnätet inom området avser Avesta Vatten och Avesta kommun att teckna ett genomförandeavtal som reglerar ansvarsfördelning och kostnader för projektets genomförande.

Planerade åtgärder

I enlighet med det planerade genomförandeavtalet ska Avesta Vatten projektera och anlägga en VA anläggning för vatten och spillvatten inom exploateringsområdet. Åtgärderna syftar till att säkerställa en långsiktigt hållbar och driftsäker försörjning av vatten- och avloppsfunktioner för kommande verksamheter.

Investeringskostnader

Total investering för projektet

- 22.500.000 kronor

Investeringsansökan projektering

- 1.800.000 kronor

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås att godkänna investeringsansökan på 20 700 000 kronor för de planerade åtgärderna avseende Lerbäcksleden.
- Styrelsen föreslås ge VD i uppdrag att till kommunfullmäktige begära godkännande av investeringsram på 22 500 000 kronor för de planerade åtgärderna avseende Lerbäcksleden.

Yrkanden

Per-Ola Ahlström yrkar att ärendet återremitteras och att ärendet kompletteras med underlag i form av utökad dokumentation av tidsplan, risk- och konsekvensanalys och en ekonomisk analys. Per-Ola Ahlström yrkar vidare för att ett extrainsatt styrelsesammanträde sker påföljande vecka.

Styrelsen beslutar i enlighet med Per-Ola Ahlströms yrkanden.

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen beslutar att ärendet återremitteras och att ärendet kompletteras med underlag i form av utökad dokumentation av tidsplan, risk- och konsekvensanalys och en ekonomisk analys. Ett extrainsatt styrelsesammanträde sker påföljande vecka.

§ 21 Delgivningar 2026

Dnr 2026-00001900

Sammanfattning

Till Avesta Vatten har sedan det senaste styrelsemötet inkommit handlingar som ska delges styrelsen.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen.

Beredning/ behandling

- Protokoll Avesta Vatten 2026-02-02
- Motion till Avfall Sverige
- Nominering styrelse Avfall Sverige 2026
- Protokollsutdrag Kommunfullmäktige 2026-02-09 § 2
- KS 2026-02-02 § 7 Inriktningsbeslut angående drift av Norbergs VA
- Rapport genomlysning Norbergs kommuns VA NVK

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen godkänner informationen.

Plats och tid

Måndagen den 9 mars 2026 kl 10:00

Beslutande

Johan Lundin (S), Ordförande
Lars Isacson (S), Vice ordförande
Jan-Olof Källström (C)
Per-Ola Ahlström (PO)
Lennart Karlsson (M)

Övriga närvarande

Börje Forslund (S)
Annika Johansson (C) § 22-24
Tord Birgersson (V)
Roy Uppgård (KD)
Josefine Lissbol (VD och sekreterare)
Lisa Sirsjö (Projektchef)
Helena Hessling (arbetstagarrepresentant)

Justerare

Lennart Karlsson

Justeringens plats och tid

Modellvägen 2, den 11 mars kl 15:00

Underskrifter

Sekreterare

Paragrafer § 22-26

Ordförande

Justerare

ANSLAG

Sammanträde

Avesta Vatten och Avfall AB

Datum

2026-03-09

Anslag sätts upp

Anslag tas ner

Protokollets förvaring

Josefine Lissbol

ÄRENDELISTA

§ 22	Nytt avloppsreningsverk Näs, Bysjöverket.....	3
§ 23	93164 ÅVC Gruvgården 2.0, Krylbo 8:17	7
§ 24	93163 Strömsnäs TS Förnyelse	9
§ 25	Lerbäcksleden 93131	11
§ 26	Dialog om ägartillskott.....	12

§ 22 Nytt avloppsreningsverk Näs, Bysjöverket

Dnr 2022-000024352

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade den 5 april 2022 att bevilja en samlad investering om totalt 131 miljoner kronor för genomförandet av åtgärder kopplade till nytt reningsverk enligt följande fördelning:

- 10 miljoner kronor – åtgärder Horndals reningsverk
- 30 miljoner kronor – överföringsledningar och pumpstationer
- 91 miljoner kronor – byggnation av nytt reningsverk, Bysjöverket

Sedan beslutet fattades 2022 har projektet försenats till följd av flera faktorer, däribland resursbrist, längre ledtider samt behov av kompletterande utredningar och tillstånd kopplade till teknikval och miljökrav.

Den ekonomiska situationen i Sverige och internationellt har samtidigt förändrats avsevärt. Följande faktorer har påverkat kostnadsbilden:

- kraftigt förhöjd inflation
- ökade materialkostnader
- störningar i leveranskedjor
- starkt stigande bygg- och anläggningskostnader som inte var möjliga att förutse vid beslutstillfället.

Utöver detta har även lagkrav och myndighetsstyrning förändrats sedan 2022, vilket påverkar utformning av tekniska krav på nya reningsverk. Exempel på förändringar som driver kostnadsökningar inkluderar:

- EU:s omarbetade avloppsdirektiv (EU) 2024/3019, som trädde i kraft den 1 januari 2025 och ska vara infört i svensk rätt senast den 31 juli 2027. Direktivet skärper reningskraven (bland annat kväve, fosfor och mikroföroreningar), sänker tröskelvärden för vilka tätorter som omfattas, och inför energi och klimatrelevanta krav samt utvidgad övervakning (till exempel mikroföroreningar, mikroplast). Detta innebär behov av mer avancerad processdesign och ytterligare reningssteg.

- Boverkets nya byggregler (BFS 2024-serien) som från 1 juli 2025 i huvudsak ersätter BBR och EKS. Reglerna är mer funktionsbaserade och mindre detaljstyrande, vilket flyttar tyngdpunkten mot verifiering av att funktionskraven uppfylls (bland annat inom hygien, hälsa och miljö). Övergångsperiod gäller till och med 30 juni 2026. Kraven på energihushållning ligger tills vidare kvar i BBR 31 (BFS 2024:14).
- Arbetsmiljöverkets nya AFS struktur, gällande från 1 januari 2025, där tidigare 67 föreskrifter har samlats i 15. Skyddsnivån är i huvudsak är oförändrad, men omstruktureringen innebär tydligare och mer sammanhängande krav, vilket påverkar hur arbetsmiljökrav identifieras, tillämpas och dokumenteras vid projektering och drift (till exempel kemikaliehantering, fallrisker, explosionsrisker och hygienutrymmen).
- Uppdaterade krav inom elsäkerhet och elnätsreglering, bland annat ELSÄK FS 2022:1 (utförande av starkströmsanläggningar) och EIFS 2024:1 (nätutvecklingsplaner). Dessa styr inte processkraven för rening, men påverkar kravställningen för el-, automations- och anslutningslösningar samt hur elnätsbolag planerar kapacitet och redundans.

Vid upphandling av entreprenad för byggnation av Bysjöverket har det lägst inkomna anbudet uppgått till en nivå som överstiger den ursprungliga investeringsramen med cirka 49 miljoner kronor. Detta innebär att investeringsramen om 91 miljoner kronor för reningsverksbyggnationen inte längre är tillräcklig för att genomföra projektet enligt dagens förutsättningar.

Utöver detta har även kostnaderna för överföringsledningar, pumpstationer och tillhörande markarbeten ökat, vilket medför att även den posten bedöms behöva justeras upp i den totala investeringsramen.

För att säkerställa att bolaget kan fullfölja sitt uppdrag att tillhandahålla en långsiktig, driftsäker och hållbar avloppsrening krävs därför att investeringsramen aktualiseras och att ett nytt beslut fattas av kommunfullmäktige. Det innebär en utökning av investeringsram på 54 miljoner.

Bedömning

Det nya reningsverket utgör en samhällskritisk investering som är nödvändig för att kommunen ska kunna möta såväl dagens som framtidens krav på en säker, hållbar och robust avloppsrening.

Investeringen krävs för att kommunen ska kunna uppfylla sina skyldigheter enligt miljöbalken, lagen om allmänna vattentjänster, EU:s avloppsdirektiv (EU) 2024/3019 samt relevanta föreskrifter från Boverket.

Den säkerställer att anläggningen kan uppfylla skärpta utsläpps- och teknikkraV, tillgodose kapacitetsbehov för nuvarande och kommande befolkningsutveckling samt långsiktigt tillhandahålla en driftsäker, miljömässigt hållbar och arbetsmiljömässigt trygg reningsverksamhet.

Den nya uppräkninRen innebär att investeringsramen justeras enligt följande nivåer:

- 10 miljoner kronor – åtgärder Horndals reningsverk (oförändrat)
- 35 miljoner kronor – överföringsledningar och pumpstationer
- 140 miljoner kronor – byggnation av nytt reningsverk, Bysjöverket

Att avbryta projektet eller avvakta ytterligare skulle medföra risk för försenad regelefterlevnad, ökade driftkostnader i befintligt verk samt potentiella förelägganden från tillsynsmyndighet. För att projektet ska kunna fullföljas krävs ett nytt investeringsbeslut av kommunfullmäktige utifrån de faktiska kostnader som nu är kända genom den genomförda upphandlingen.

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås godkänna en total investeringsram för projektet om 185 miljoner kronor.

- Styrelsens föreslås godkänna att VD uppdras att översända förslag till utökad investeringsram för byggnation av Bysjöverket till Kommunfullmäktige för beslut.

Yrkande

Vice ordförande Lars Isacson yrkar bifall till förslag på beslut.

Per-Ola Ahlström yrkar på avslag till förslag på beslut enligt yttrande:

Årsredovisningen visar underskott för andra året i rad och bolaget har mycket låg soliditet, detta är ohållbart när bolaget kommer till stora lån där bolaget kommer att dras med högre kostnader. Det bolaget gör nu är att bolaget utan finansieringsplan bara sänder en taxehöjning till kollektivet på egen beställning.

Behoven av investeringar i Avesta Vatten är stora och brådskande, det vet vi, men samtidigt så måste bolaget se över hur bolaget gör detta på ett så bra och rätt sätt för att bolaget skall klara investeringarna och så att kollektivet drabbas så lite som möjligt med alltför höga taxehöjningar.

För att börja i rätt ände uppger Per-Ola Ahlström att bolaget ska:

1. Begär större ägartillskott.
2. Utvärdera offerterna utifrån möjliga detaljförbättringar/förenklingar i syfte att uppnå en lägre totalkostnad i projektet.
3. Analysen bygger på gamla uppgifter och det finns anledning se över om möjlig förenkling/tydliggörande och ökad konkurrens kan utgöra prispress och minska fördyrning i förhållande till antagen investeringskostnad 2022.

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar i enlighet med förslag till beslut.

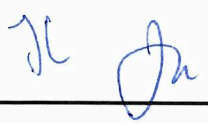
Beredning/ behandling

Ekonomisk analys för investeringsprojekt - Bysjöverket

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

- Styrelsen godkänner en total investeringsram för projektet om 185 miljoner kronor.

- Styrelsen godkänner att VD uppdras att översända förslag till utökad investeringsram för byggnation av Bysjöverket till Kommunfullmäktige för beslut.

§ 23 93164 ÅVC Gruvgården 2.0, Krylbo 8:17

Dnr 2025-00018540

Sammanfattning

Avesta Vatten har förvärvat en tomt i direkt anslutning till den befintliga Återvinningscentralen i Krylbo. Syftet med förvärvet är att möjliggöra en långsiktig utveckling av avfallsverksamheten och att skapa förutsättningar för en utökning av dagens anläggning.

Den ökade ytan ger möjlighet till effektivare mottagning av avfallsfraktioner, förbättrade arbetsflöden samt en mer ändamålsenlig hantering av både kund- och verksamhetsrelaterade transporter.

Utbyggnaden stödjer Avesta Vattens målbild för en modern och hållbar avfallshantering i linje med nationella och lokala miljömål samt avfallstrappans principer. Den utökade platsen möjliggör även omlastning av avfallsfraktioner i egen regi och förbättrade förutsättningar för lagring av avfall under längre tid, vilket skapar bättre planeringsmöjligheter och leder till mer resurseffektiva transporter.

Planerade åtgärder

För att möjliggöra en utbyggnad av ÅVC Gruvgården och förbättra verksamhetens kapacitet och logistik genomförs följande åtgärder:

- Utbyggnad av ÅVC Gruvgården på den förvärvade tomten för att öka kapacitet och möjliggöra framtida utveckling.
- Förbättrad dagvattenhantering genom nya lösningar för avledning och rening.
- Etablering av ristipp som komplement till befintlig verksamhet.
- Uppförande av omlastningshall samt anläggning av rangerytor för effektivare hantering av avfallsfraktioner.
- Hårdgjorda ytor anpassas för drift, belastning och logistik.
- Utökade ytor möjliggör längre lagring av avfall, vilket förbättrar planering och effektiviserar transporter.
- Installation av belysning och säkerhetsanordningar för att uppfylla krav på arbetsmiljö, säkerhet och drift.

Investeringskostnader

Total investering för projektet:

- 35.650.000 kronor

JL Jh

Upparbetat i investeringsansökan projektering

- 1.700.000 kronor:

Förslag till beslut

- Styrelsen föreslås att godkänna investeringsansökan på 33.950.000 kronor för de planerade åtgärderna avseende ÅVC Gruvgården.
- Styrelsen föreslås ge VD i uppdrag att till kommunfullmäktige begära godkännande av investeringsram på 35 650 000 kronor för projektet ÅVC Gruvgården.

Yrkande

Per-Ola Ahlström yrkar på bifall till förslag till beslut med medskick att förbättringarna inom logistiken kommer innebära samordningsvinster som är positivt för ett minskat behov av taxehöjningar. Avesta Vatten ska aktivt och målinriktat arbeta med att genomföra, följa upp och utvärdera logistiska förbättringar.

Ordförande finner endast ett förslag till beslut med Per-Ola Ahlströms tilläggsyrkande om medskick.

Beredning/ behandling

Ekonomisk analys för investeringsprojekt – ÅVC Gruvgården 2.0

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

- Styrelsen godkänner investeringsansökan på 33.950.000 kronor för de planerade åtgärderna avseende ÅVC Gruvgården.
- Styrelsen godkänner att ge VD i uppdrag att till kommunfullmäktige begära godkännande av investeringsram på 35 650 000 kronor för projektet ÅVC Gruvgården.

Med tillägg om medskick att: *förbättringarna inom logistiken kommer innebära samordningsvinster som är positivt för ett minskat behov av taxehöjningar. Avesta Vatten ska aktivt och målinriktat arbeta med att genomföra, följa upp och utvärdera logistiska förbättringar.*

§ 24 93163 Strömsnäs TS Förnyelse

Dnr 2025-000199344

Sammanfattning

Den befintliga tryckstegringsanläggningen uppfyller inte längre dagens krav på säkerhet, driftsäkerhet och arbetsmiljö. Placeringen under mark medför både risker vid incidenter samt praktiska begränsningar vid tillsyn och underhåll.

Anläggningen saknar dessutom flexibilitet eftersom pumpen endast kan köras med fullt flöde, vilket begränsar effektiviteten och medför ökat slitage. Sammantaget innebär detta att anläggningen inte kan anses långsiktigt hållbar eller tillräckligt tillförlitlig.

Av sekretess och säkerhetsskäl lämnas inga närmare detaljer kring tekniska lösningar eller systemutformning i denna tjänsteskrivelse.

Planerade åtgärder

En ny tryckstegringsstation ska uppföras ovan mark, i anslutning till den befintliga anläggningen. Den utformas med redundanta pumpar och reservkraft för att säkerställa att vattenförsörjningen kan upprätthållas även vid störningar eller driftbortfall. Stationen dimensioneras för att hantera situationer där delar av vattenproduktionen tillfälligt inte är tillgänglig, utan att ange närmare tekniska detaljer av säkerhetsskäl.

Pumparna i den nya anläggningen ska driftoptimeras för att uppnå hög energieffektivitet, vilket bidrar till sänkta energikostnader och längre livslängd på utrustningen. Tryckstegringsstationen ska även förses med tryckreglering för att säkerställa stabila leveransnivåer till berörda försörjningsområden vid varierande produktionsförutsättningar.

När den nya stationen är i full drift tas den befintliga tryckstegringsanläggningen ur bruk och rivs.

Servitutsavtalen med berörd fastighetsägare är redan upprättade och klara.

Investeringskostnader

Total investering för projektet:

- 11.150.000 kronor

Upparbetat i investeringsansökan projektering:

- 1.900.000 kronor

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås att godkänna investeringsansökan på 9.250.000 kronor för de planerade åtgärderna avseende Strömsnäs TS.

Beredning/ behandling

Ekonomisk analys för investeringsprojekt - Strömsnäs

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen godkänner investeringsansökan på 9.250.000 kronor för de planerade åtgärderna avseende Strömsnäs TS.

§ 25 Lerbäcksleden 93131

Dnr 2026-000065360

Sammanfattning

Avesta kommun planerar att exploatera området Södra Källhagen för att möjliggöra framtida näringslivsetableringar. För att genomföra utbyggnaden av det kommunala vatten- och avloppsnetet inom området avser Avesta Vatten och Avesta kommun att teckna ett genomförandeavtal som ska reglera ansvarsfördelning, kostnader och genomförande.

Avesta Vatten har i nuläget endast mottagit en kostnadskalkyl för VA-arbeten inom projektområdet. För att kunna ta fram en fullständig investeringsansökan krävs ytterligare underlag samt att genomförandeavtalet färdigställs.

Planerade åtgärder

Avesta kommun ansvarar för projekteringen av VA-lösningen inom exploateringsområdet. Avesta Vattens roll är att delta som sakkunnig och säkerställa att föreslagen lösning uppfyller krav på driftsäkerhet, kapacitet och framtida underhåll.

När genomförandeavtalet är tecknat och komplett projekteringsunderlag finns tillgängligt kommer Avesta Vatten att kunna ta fram en investeringsansökan gällande de delar som faller inom bolagets ansvar.

Investeringskostnader

En preliminär kostnadsram har redovisats från kommunen:

- Total investeringsnivå: 22 500 000 kr (preliminärt)

Då underlaget ännu inte är komplett och ansvarsfördelningen inte är fastställd i ett genomförandeavtal kan Avesta Vatten inte i detta skede lämna någon investeringsansökan.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås godkänna informationen

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen godkänner informationen.

JC M

§ 26 Dialog om ägartillskott

Dnr 2026-00007700

Sammanfattning

Avesta Vatten har som många andra kommuner i Sverige stora investeringar framför sig för att säkra en robust och driftsäker vatten- och avloppsförsörjning. Många av bolagets ledningar och anläggningar börjar bli gamla och behöver bytas ut eller rustas upp. Samtidigt ställs allt högre krav på rening och miljöhänsyn, både i dag och i framtiden.

För att stärka bolagets balansräkning är det av vikt att bolagets ägare tar ställning till aktieägartillskott för att skapa bättre förutsättningar för bolaget att möta pågående och framtida investeringar för att säkra uppfyllelse av lagkrav.

Förslag till beslut

Styrelsen föreslås att ge VD till uppdrag att till ägaren bjuda in till dialog om ägartillskott för att möta kommande investeringsbehov.

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

Styrelsen ger VD till uppdrag att till ägaren bjuda in till dialog om ägartillskott för att möta kommande investeringsbehov.

Plats och tid

Modellvägen 2, måndagen den 4 maj 2026 kl 13:15

BeslutandeJohan Lundin (S), Ordförande
Lars Isacson (S), Vice ordförande
Jan-Olof Källström (C)
Per-Ola Ahlström (PO)
Roy Uppgård (KD)**Övriga närvarande**Tord Birgersson (V)
Lisa Sirsjö (Projektchef)
Josefine Lissbol (VD och sekreterare)**Justerare**

Per-Ola Ahlström

Justeringens plats och tid

Modellvägen 1, tisdagen den 5 maj kl 15:00

Underskrifter

Sekreterare

Paragrafer § 27

Ordförande

Justerare

ANSLAG**Sammanträde**

Avesta Vatten och Avfall AB

Datum

2026-05-04

Anslag sätts upp**Anslag tas ner****Protokollets förvaring**

Avesta Vatten

JC PO

ÄRENDELISTA

§ 27 Beslut om fortsatt beredning gällande tvättvatten från Bäsinge
slakteri3

JL Pox

§ 27 Beslut om fortsatt beredning gällande tvättvatten från Bäsinge slakteri

Dnr 2026-000123359

Sammanfattning

Efter önskemål från ledamot Lennart Karlsson har ordförande Johan Lundin kallat till extra styrelsemöte. Bakgrunden till önskemålet är att Lennart Karlsson anser att det ska beslutas att tvättvatten från Bäsinge slakteri ska tas omhand skyndsamt.

Ärendet kring Bäsinge Slakteri hanterades på styrelsemöte 2026-03-02 där styrelsen beslutar att ge VD i uppdrag att ta fram en policy för hantering av utsläpp av spillvatten som skiljer sig från spillvatten av hushållskaraktär (§ 19, 2026).

Nyttillkommen information

Avesta Vatten har i tidigare ärende redogjort för lagstiftning kopplat till mottagande av tvättvatten från Bäsinge slakteri. Nyttillkommen information är att Avesta Vatten har varit i kontakt med Jordbruksverket och Västmanlands-Dalarnas Miljö- och Byggförvaltning för att få klarhet i vilka möjligheter bolaget har att hantera tvättvatten från ett slakteri.

Västmanlands-Dalarnas Miljö- och Byggförvaltning har återkopplat till Avesta Vatten att de kommer utreda frågan och återkoppla med svar när deras utredningen är genomförd.

Jordbruksverket har återkopplat med följande ”Enligt Livsmedelsverkets Kontrollwiki får blod i princip inte sköljas ut i avloppet. Slakterier ska ha system för att samla upp blod. De bloddroppar som hamnar i tvättvattnet vid rengöring av lokaler anses dock ofta acceptabelt om det passerar filtret.”

”Tvättvattnet får ha små stänk av blod med sig men partiklar över 6 mm ska samlas in.”

Pågående arbete

Avesta Vatten har utifrån uppdraget från styrelsen tagit fram ett projektdirektiv för upprättande av en policy för hantering av utsläpp av spillvatten som skiljer

sig från spillvatten av hushållskaraktär. Projektdirektivet kommer styra uppdraget för anlitad konsult att genomföra utredningen.

Med anledning av önskemål om att föra processen kring tvättvattnet från Bäsinge Slakteri framåt på ett skyndsamt men välgrundat sätt har Avesta Vatten upphandlat två konsulttjänster. Syftet är att säkerställa ett gediget underlag och fatta genomtänkta beslut som är hållbara även på lång sikt.

Konsulttjänst 1: Ska utreda lämpliga gränsvärden för relevanta parametrar, som exempelvis BOD, COD, totalfosfor (P-tot) och totalkväve (N-tot), baserat på den mottagande avloppsreningsanläggningens tekniska och processmässiga förutsättningar samt gällande lagstiftning och praxis. Gränsvärden sätts i relation till likställighetsprincipen. Vidare ska utredningen omfatta en genomgång av tillämpligt regelverk avseende animaliska biprodukter, inklusive definitioner, klassificering och bedömning av huruvida aktuellt blodvatten får tillföras den allmänna VA-anläggningen. Hänsyn ska tas till såväl nationell lagstiftning som relevant EU-rätt. Leverans sker 15 maj.

Konsulttjänst 2: Utlåtande från jurist om Avesta Vatten ska ingå avtal med verksamheter med processvatten innehållande blod samt eventuellt förslag till Industriavtal. Leverans sker 26 maj.

Upplysning

Kostnaden för att hantera ärendet rörande en verksamhet som ligger utanför verksamhetsområde hanteras nu inom VA-kollektivet, vilket innebär att den faktiska kostnaden för allt genomfört och kommande arbete kommer bekostas av VA-kollektivet.

Bedömning

Avesta Vattens bör invänta det pågående två externa utredningar som genomförs.

Förslag till beslut

- Styrelsen uppdrar åt VD att invänta och beakta resultatet av

(1) den tekniska konsultutredningen avseende gränsvärden och påverkan på mottagande anläggning,

(2) samt det juridiska utlåtandet avseende möjligheten att ingå avtal och utformning av industriavtal, innan slutligt ställningstagande tas i frågan om mottagande av tvättvatten.

- Styrelsen beslutar att det fortsatt arbete med ärendet ska samordnas med framtagnandet av den bolagsövergripande policyn för hantering av utsläpp av spillvatten som avviker från hushållspillvatten, i enlighet med tidigare styrelsebeslut (§ 19, 2026-03-02)

- Styrelsen beslutar att uppdra åt VD att till styrelsen, vid junisammanträde återrapporera genomförd provning samt, i förekommande fall, förelägga förslag till industriavtal eller redovisa skäl till att avtal inte bör ingås.

Yrkande

Per-Ola Ahlström yrkar på att, med anledning av att Jordbruksverket klagat på att små mängder blod i tvättvattnet är acceptabelt, Avesta Vatten ska teckna ett tillfälligt industriavtal med Bälinge Slakteri för hämtning och mottagning av tvättvatten. Industriavtalet ska upprättas omedelbart, då det inte finns någon anledning att fördröja processen, och avtal ingås i väntan på att de planerade utredningar har genomförts. Hämtningen ska påbörjas senast inom 10 dagar från dagens sammanträde, då det är av betydande vikt att bolaget hjälper Bälinge Slakteri. Avtalet ska innehålla tydliga villkor om filtrering (partiklar större än 6 mm), provtagning.

Vice ordförande Lars Isacson yrkar bifall till beslut enligt tjänsteskrivelse.

Roy Uppgård yrkar bifall till Per-Ola Ahlströms yrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer förslagen mot varandra och finner att styrelsen beslutar i enlighet med förslag till beslut enligt aktuell tjänsteskrivelse.

Reservation

Per-Ola Ahlström reserverar sig till förmån för eget förslag.

Roy Uppgård reserverar sig till förmån för Roy Ahlströms yrkande.

Avesta Vatten och Avfall ABs beslut

- Styrelsen uppdrar åt VD att invänta och beakta resultatet av

(1) den tekniska konsultutredningen avseende gränsvärden och påverkan på mottagande anläggning,

(2) samt det juridiska utlåtandet avseende möjligheten att ingå avtal och utformning av industriavtal, innan slutligt ställningstagande tas i frågan om mottagande av tvättvatten.

- Styrelsen beslutar att det fortsatt arbete med ärendet ska samordnas med framtagnandet av den bolagsövergripande policyn för hantering av utsläpp av spillvatten som avviker från hushållspillvatten, i enlighet med tidigare styrelsebeslut (§ 19, 2026-03- 02)

- Styrelsen beslutar att uppdra åt VD att till styrelsen, vid junisammanträde återrapporera genomförd prövning samt, i förekommande fall, förelägga förslag till industriavtal eller redovisa skäl till att avtal inte bör ingås.

JL PJA